

Temat dnia

TAJEMNICE LICENCJI DETEKTYWA RUTKOWSKIEGO ▶ 4-6

FOT. KRZYSZTOF Cwik / AGENCJA WYBORCZA.PL

Pierwszy taki wyrok w Polsce

Biskup skazany za milczenie

Ordynariusz tarnowski Andrzej Jeż wiedział o pedofilii w Kościele, a mimo to od razu nie powiadomił prokuratury. Wczoraj został za to skazany.

Jarosław Sidorowicz

– Oskarżony miał za zadanie jedynie i aż złożyć zawiadomienie do organów ścigania, a nie badać te przypadki – mówiła wczoraj sędzia Małgorzata Adamczyk, skazując biskupa Andrzeja Jeż na dwa lata ograniczenia wolności poprzez potrącanie mu 25 procent z comiesięcznego wynagrodzenia na fundację pomagającą pokrzywdzonym dzieciom. Dodatkowo hierarcha musi zapłacić 20 tys. zł nawiazki na Fundację Pomocy Postpenitencjarnej. Wyrok jest nieprawomocny.

Prawo tak nakazuje

Proces przed Sądem Rejonowym w Tarnowie był bezprecedensowy. Jeszcze nigdy tak wysoko postawiony hierarcha Kościoła katolickiego w Pol-

sce nie był oskarżony o to, że zbyt późno zawiadomił organy ścigania o przestępstwach seksualnych popełnionych przez księży wobec małoletnich.

Chodzi o byłego już księdza Stanisława P. i ks. Tomasza K. z diecezji tarnowskiej. Ten pierwszy to jeden z największych drapieżców seksualnych w polskim Kościele. Jak ustaliła prokuratura, jego ofiarą padło 95 dzieci, z czego wobec 77 dopuścił się czynów o charakterze seksualnym. Nigdy nie usłyszał zarzutów, bo choć potwierdzono molestowanie, to ofiary – jak tłumaczyła prokuratura – nie były w stanie określić precyzyjnie, kiedy do niego doszło.

Diecezja o przestępstwach ks. Stanisława P. zawiadomiła prokuraturę w sierpniu 2020 roku. W przypadku drugiego z księży pedofilów – w grud-

niu 2021 roku, choć czyny, jakich się dopuścił wobec dzieci, miały miejsce w 2018 roku. Według prokuratury hierarcha uczynił to zbyt późno. Kodeks karny, który znowelizowano w 2017 roku, nakazywał każdemu obowiązkowe powiadomienie organów ścigania o przestępstwach seksualnych wobec nieletnich.

Dłużej nie dało się ukrywać

Ordynariusz tarnowski od początku zaprzeczał swojej winie. Przekony-

*Nie była to decyzja
motywowana dobrem
pokrzywdzonych czy
potrzebą pociągnięcia
sprawcy do
odpowiedzialności karnej.
Była to zimna kalkulacja*

MARCIN STĘPIEŃ
prokurator

wał, że zawiadomił organy ścigania po zweryfikowaniu informacji, które dotarły do kurii z Ukrainy, oraz otrzymaniu odpowiedzi z Watykanu. Stanisław P. przez pewien czas pełnił bowiem posługę kapłańską w Ukrainie. Materiały dotyczące sprawy przesłano także do Stolicy Apostolskiej. – W 2017 roku nie mieliśmy automatycznej świadomości zmiany prawa karnego – bronił się przed sądem hierarcha. Obrona domagała się jego uniewinnienia.

Prokuratura ripostowała, że biskup Jeż zawiadomił śledczych dopiero wtedy, gdy nie można było już dłużej ukrywać informacji o przestępstwach księdza Stanisława P., bo te pojawiły się w przestrzeni publicznej.

– Kuria tarnowska rozumiała, że nie da się już dłużej ukrywać prawdy o pedofilskich czynach księdza Stanisława. Zrobiło się na tyle głośno, że oskarżony Andrzej Jeż musiał podjąć decyzję. Nie była to decyzja motywowana dobrem pokrzywdzonych czy potrzebą pociągnięcia sprawcy do odpowiedzialności karnej. Była to zim-

na kalkulacja – przekonywał prokurator Marcin Stępień.

**Ograniczenie wolności
bardziej odczuwalne**

Oskarżenie domagało się dziesięciu miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na trzy lata oraz 20 tys. zł grzywny.

I sąd przyznał rację prokuraturze. Sędzia Adamczyk podkreśliła, że ordynariusz już wcześniej miał wiarygodne informacje pozwalające mu powiadomić organy ścigania o podejrzeniach wobec obu duchownych. – To na oskarżonym spoczywał ten ciężar, na nikim innym – stwierdziła sędzia.

Wyjaśniła też, dlaczego sąd zdecydował się na karę ograniczenia wolności, a nie jej pozbawienia w zawieszeniu. – Ograniczenie wolności będzie skuteczniejsze i bardziej odczuwalne na co dzień niż pozbawienie wolności z warunkowym zawieszeniem jego wykonania – argumentowała sędzia Małgorzata Adamczyk. ●

• **Komentarz ▶ 2**

„Alfabet Michnika”

• „Alfabet Michnika” w każdy piątek na kanale YouTube AleHistoriaWideo i w formie felietonu w „Gazecie Wyborczej”. Dzisiaj naczelny „Wyborczej” opowiada o **cenzurze**, o tym, jak trzeba było ją obchodzić i jak wpływała na intelektualne życie PRL-u. ▶ 17

Wydaje Wyborcza Sp. z o.o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X

9 770860 908150

Wojna w Ukrainie

ATAK NA DWORZEC KOLEJOWY

Co najmniej 14 osób zginęło, a 13 zostało rannych po tym, jak wczoraj przed południem rosyjski dron uderzył w dworzec kolejowy w Dnieprze, w środkowo-wschodniej Ukrainie. Spadł na peron, na którym stał pociąg nr 866 relacji Dniepr – Zaporozże. „To jest ludobójcza wojna” – napisał na Telegramie Borys Filatow, mer Dniepra.

• Więcej ▶ Wyborcza.pl

Małgorzata
Skowrońska

To koniec chowania księży pedofilów

Biskup tarnowski Andrzej Jeż dostał dwa lata ograniczenia wolności, ale to nie znaczy, że pójdzie do więzienia. Przez ten czas będzie musiał oddawać jedną czwartą swojego wynagrodzenia, ma też zapłacić 20 tys. zł nawiazki. Przy zarobkach ordynariuszy wynoszących ok. 20 tys. zł nie jest to szczególnie dotkliwe.

Sąd skazał bp. Jeża za zbyt późne zawiadomienie organów ścigania o przestępstwach seksualnych wobec małoletnich, których dopuścić się mieli dwaj podlegli mu księża: Stanisław P. i Tomasz K. Chronologia wydarzeń w przypadku pierwszego drapieżcy seksualnego obnaża kościelny mechanizm. W 2002 r. rodzice dwóch chłopców, 7- i 10-latka, zgłosili kurii, że ksiądz Stanisław P. molestował ich dzieci. Kuria poprzestała na przyjęciu ich zgłoszenia. Kiedy sąd podczas procesu bp. Jeża zapytał kanclerza kurii ks. Roberta Kantora, dlaczego nie zrobiono nic więcej, ten odpowiedział: „Nie wiem”. W 2010 r. kuria wszczęła postępowanie, trzy lata później wydała dekret stwierdzający winę duchownego. A w 2017 r. weszły w życie przepisy nakazujące zawiadamianie organów ścigania o określonych przestępstwach seksualnych wobec dzieci. Tymczasem kurialne zawiadomienie w sprawie ks. P. trafiło do prokuratury dopiero w sierpniu 2020 r.

Chodzi o oddanie sprawy tym, którzy mają narzędzia, by zbierać dowody czy przesłuchiwać świadków

Z kolei o przestępstwach seksualnych Tomasz K. kuria zawiadomiła prokuraturę w grudniu 2021 r. To dwa odrębne przypadki, dwa spóźnione zawiadomienia. Trudno w tej sytuacji mówić o jednostkowym przeoczeniu.

Prokurator przedstawił oskarżenie poważniejsze niż opieszałość. Jego zdaniem kuria zawiadomiła śledczych, bo po publicznym nagłośnieniu sprawy nie mogła już dłużej milczeć. I nie chodziło tu o dobro pokrzywdzonych czy potrzebę pociągnięcia sprawcy do odpowiedzialności karnej. Nie da się wytłumaczyć opieszałości bp. Jeża (przed sądem zeznał, że czekał na odpowiedź z Watykanu) inaczej niż zimną kalkulacją. To nie dobro ofiar, ale zagrożenie reputacji diecezji przesądziło o przekazaniu sprawy prokuraturze.

Kościół do tej pory tłumaczył swoje zaniechania w sprawach ofiar księży pedofilów m.in. brakiem narzędzi śledczych czy niejasnym prawem. Proces bp. Jeża dobrze pokazuje, że zawiadomienie prokuratury nie oznacza uznania księdza za winnego, czego tak obawiają się hierarchowie. Tu chodzi o oddanie sprawy tym, którzy mają narzędzia, by zbierać dowody, przesłuchiwać świadków i sprawdzać wiarygodność zgłoszeń. Wyrok skazujący tarnowskiego hierarchę to dobitne potwierdzenie tego, że kościelne dochodzenie nigdy nie może zastąpić prokuratorskiego śledztwa. I że to nie biskup ma ostatnie słowo w sprawie tego, czy informacje o krzywdzie dziecka zasługują na uwagę prokuratora. ●

Andrzej rysuje

Meksyk

Rzeźba w kształcie szkieletu na polu akсамitek

W oczekiwaniu na obchody Święta Zmarłych na polu akсамitek w mieście Atlixco w Meksyku stanęła wielka rzeźba w kształcie szkieletu inspirowana bóstwami przedhiszpańskimi.

Więcej zdjęć z Polski i ze świata oraz niezwykłych galerii na Wyborcza.pl/zdjecia

Liczba dnia

7812

PROC.

Tyle osób – badanych w sondażu IBRIS dla PAP – uważa, że powinna zostać obniżona dopuszczalna prędkość hulajnog elektrycznych w miastach. Obecnie wynosi ona 20 km na godz.

W weekend w Wyborczej

Pożegnanie po holendersku

Holenderskie prawo dopuszcza eutanazję nie tylko z powodu cierpienia fizycznego, ale także psychicznego

FOT. ARCHIWUM RODZINNE

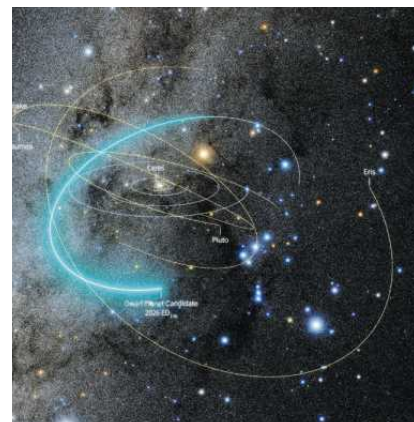
Dopiero zaczął pracę, a już dokonał odkrycia
Nowa planeta karłowata za Plutonem?

Na krańcach Układu Słonecznego Astronomowie odkryli duży, lodowy obiekt, który może okazać się kolejną planetą karłowatą. Otrzymał tymczasowe oznaczenie 2026 ED138. Znajduje się w odległości około 6,9 miliarda kilometrów od Słońca, czyli 46 razy dalej niż Ziemia. Jest za orbitą ósmej planety – Neptuna, dalej niż średnia odległość Plutona od Słońca. Astronomowie szacują, że jego średnica wynosi od 600 do 1500 kilometrów, co czyni go poważnym kandydatem na planetę karłowatą. Tak duża niepewność wynika stąd, że nie znamy jeszcze właściwości jego powierzchni, przede wszystkim jej zdolności do odbijania światła.

To jedno z pierwszych spektakularnych odkryć Obserwatorium Very Rubin, które rozpoczęło regularne przeglądy nieba zaledwie cztery miesiące temu. Dokonał go Matthew Holman z Harvard-Smithsonian Center for Astrophysics, analizując dane z nowego teleskopu. 13 października jego program komputerowy wyłowił spośród miliardów zarejestrowanych punktów światła obiekt, który wydał się astronomowi podejrzanie duży. – Moją pierwszą reakcją była mieszanina ekscytacji i niedowierzania. Takie obiekty są bardzo rzadkie, dlatego natychmiast zacząłem sprawdzać, czy ja albo program nie popełniliśmy błędu – opowiada Holman.

Kolejne analizy rozwiały wątpliwości. Okazało się, że teleskop obserwował 2026 ED138 aż 30 razy między marcem a lipcem tego roku. Co więcej, astronomowie odnaleźli go także na archiwalnych zdjęciach z 2016 roku wykonanych przez kamerę DECam na teleskopie w chilijskim obserwatorium Cerro Tololo. Dzięki temu mogli odtworzyć ponad dziesięć lat jego ruchu po orbicie. Przez dekadę pozostawał niezauważony, bo krył się na tle niezwykle gęstego pola gwiazd Drogi Mlecznej.

Międzynarodowa Unia Astronomiczna oficjalnie uznaje obecnie pięć planet karłowatych: Ceres, Plutona,

• **Orbita nowo odkrytego obiektu 2026 ED138** FOT. NSF-DOE VERA C. RUBIN OBSERVATORY/NOIRLAB/SLAC/AURA/R. PROCTOR

Haumę, Makemake i Eris. Ceres krąży między Marsem a Jowiszem, a pozostałe znajdują się za Neptunem.

Planeta karłowata musi obiegać Słońce, mieć wystarczająco dużą masę, aby własna grawitacja nadała jej kształt zbliżony do kulistego. Od pełnoprawnej planety różni ją to, że nie oczyściła otoczenia swojej orbity z innych obiektów. Oczywiście, nie może też być księżycem.

W 2006 r. astronomowie zmienili definicję planety i wprowadzili nową kategorię niebieskich: planety karłowate. Do tej właśnie kategorii zaliczono wtedy Plutona, pozbawiając go statusu dziewiątej planety Układu Słonecznego. Od 100 lat astronomowie podejrzewają, że w jego odległych rejonach może ukrywać się nieznana planeta (właściwa, nie karłowata).

Obserwatorium Very Rubin powstało na szczycie Cerro Pachón w chilijskich Andach. Jego teleskop o zwierciadle głównym średnicy 8,4 m wyposażono w największą kamerę cyfrową na świecie, mającą 3,2 mld pikseli. Pierwsze zdjęcia opublikowano w czerwcu ub.r., natomiast 30 czerwca br. rozpoczął się właściwy, 10-letni przegląd nieba. ●

Piotr Cieśliński

Rok UPA nie wszedł w życie

Uchwała Rady Obwodowej we Lwowie w sprawie ogłoszenia roku 2027 rokiem UPA w regionie wywołała kryzys w relacjach polsko-ukraińskich. Teraz szef Lwowskiej Okręgowej Administracji Wojskowej Maksym Kozyccki poinformował, że uchwały nie podpisał.

Wiktorija Bieliaszyn

„Pragnę poinformować, że uchwała Lwowskiej Rady Obwodowej, o której mowa w Pana piśmie, do chwili obecnej nie została podpisana i nie weszła w życie” – napisał Kozyccki w piśmie do marszałka województwa śląskiego Wojciecha Saługi. Poinformowała o tym PAP, powołując się na oficjalny komunikat urzędu. Szef Lwowskiej Okręgowej Administracji Wojskowej podkreślił też, że „decyzje organów władzy na wszystkich szczeblach powinny uwzględniać interesy polityki zagranicznej Ukrainy oraz dobrosąsiedzkie stosunki z Rzeczypospolitą Polską”.

Kozyccki dodał również, że zdaje sobie sprawę z delikatnego charakteru kwestii związanych z pamięcią historyczną dla narodów ukraińskiego i polskiego, a także z tego, jak ważne jest omawianie ich w atmosferze wzajemnego szacunku, otwartości i gotowości do wzajemnego

• Pomnik Romana Szuchewycza we Lwowie w marcu 2024 roku FOT. ANASTASIIA SMOLIENKO/UKRIN-FORM/PAP

20 października Rada Obwodowa we Lwowie ogłosiła rok 2027 „rokiem UPA, Romana Szuchewycza i Ołeha Olżycza”

rozumienia. Podkreślił, że wieloletnia współpraca z województwem śląskim ma ogromne znaczenie i wyraził wdzięczność za wsparcie Ukrainy, pomoc mieszkańcom obwodu lwow-

skiego oraz udzielenie schronienia Ukraińcom w czasie wojny.

Kryzys po uchwale

20 października Rada Obwodowa we Lwowie ogłosiła rok 2027 „rokiem UPA, Romana Szuchewycza i Ołeha Olżycza”. Wywołało to krytykę ze strony polskich władz. Premier Donald Tusk oświadczył wtedy, że tego typu inicjatywy irytują Polaków i szkodzą interesom Ukrainy. Następnie poinformował, że prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski dał do zrozumienia, iż nie będzie w tej kwestii popierał dalszych działań Rady Obwodowej we Lwowie.

Minister spraw zagranicznych Radosław Sikorski poinformował z kolei, że zwrócił się do Urzędu ds. Cudzoziemców z prośbą o wpisanie Swiatosława Szeremeta, lwowskiego radnego i pomysłodawcy decyzji o gloryfikacji UPA na listę osób niepożądanych w Polsce. „Pański bohater, zbrodniarz wojenny R. Szuchewycz, był kolaborantem z III Rzeszą jako zastępca dowódcy batalionu Nachtigall. W dzisiejszej Unii Europejskiej jest to powód do wstydu, a nie do gloryfikacji” – napisał na X szef polskiej dyplomacji.

Sam Szeremeta niczego złego w zgłoszonej inicjatywie nie widzi. Przed tygodniem, w rozmowie z Ukrainką Prawdą podkreślił, że „to powszechna praktyka przed obchodami rocznicowymi”. „Nie ma w tym nic nowego. Po prostu robimy to, co zawsze robiliśmy. Dlatego reakcja naszych przyjaciół i sąsiadów za granicą wydaje mi się bardzo dziwna (...) Ukraina ma prawo do określania swoich bohaterów” – skomentował.

Głos zabrało jednak Ministerstwo Spraw Zagranicznych Ukrainy, które decyzję lwowskiego organu określiło jako „szkodliwą dla wysiłków na rzecz rozwoju stosunków ukraińsko-polskich”. W resorcie zaznaczono również, że przed głosowaniem posłowie nie zwrócili się do MSZ ani innych centralnych organów władzy w celu oceny ewentualnych konsekwencji. W resorcie spraw zagranicznych podkreślono, że decyzje regionalne „nie powinny szkodzić bezpieczeństwu Ukrainy ani jej integracji europejskiej”.

Krytyka także z Ukrainy

Ukraińskie media obszernie opisywały w ostatnich dniach, jakie konsekwencje dla Kijowa mogą mieć dzisiaj podobne inicjatywy.

„Polska jest jednym z najważniejszych partnerów Ukrainy: przez jej terytorium dostarczana jest broń i pomoc, przebiegają tam szlaki handlowe i transportowe. Schronienie znalazły tam setki tysięcy Ukraińców. Dlatego pogorszenie stosunków z Warszawą w czasie wojny może mieć dla nas bardzo konkretne konsekwencje: dla obronności, gospodarki i ludzi” – wyjaśniała Ukrainka Prawdą.

Na łamach redakcji ukazał się też tekst, z którego wynikało, że doniesienia ze Lwowa poskutkowały „wstrzymaniem przez Polskę przekazania Ukrainie nowego pakietu uzbrojenia”. Tę informację zdementował szybko rzecznik polskiego MON Janusz Sejmej.

„To jest nieprawda. Niemniej ostatnie decyzje, jak ta Lwowskiej Rady Obwodowej, negatywnie wpływają na relacje polsko-ukraińskie” – powiedział w rozmowie z WP. ●

REKLAMA

Kraj/34456336

ŁĄCZYMY I CHRONIMY NASZ ŚWIAT

Poprzez firmy Collins Aerospace, Pratt & Whitney oraz Raytheon, od pięćdziesięciu lat współpracujemy z partnerami w Polsce, aby rozwijać przemysł lotniczy i obronny. Teraz i w przyszłości naszą misją jest łączenie i ochrona naszego świata.

Dowiedz się więcej na rtx.com/polska

COLLINS AEROSPACE
PRATT & WHITNEY
RAYTHEON

Tajemnice licencji detektywa Krzysztofa Rutkowskiego

Wojciech Czuchnowski

O tym, że Krzysztof Rutkowski znów jest pełnoprawnym detektywem, szersza publiczność dowiedziała się 20 października podczas jego konferencji w Sejmie. Ma do niego wstęp jako były parlamentarzysta (był posłem Samoobrony w latach 2001-05), tym razem wystąpił w innej roli – „doradcy ds. bezpieczeństwa” Michała Kołodziejczaka, zawieszonego dziś posła klubu KO i byłego wiceministra rolnictwa.

Kilka dni wcześniej Kanał Zero opublikował nagrania i wypowiedzi współpracowniczek posła, które oskarżają go o przemocowe zachowania i o to, że podawał im narkotyki. W Sejmie Rutkowski – cały na czarno, z imponującą grzywą kruczoczarnych włosów i obwieszony złotem – mówił dziennikarzom, że jego klient „może być zbyt otwarty dla kobiet, a wolontariuszki mają różne zapędy”. Snuł opowieść o tym, co się dzieje, gdy kobieta i mężczyzna są sam na sam. „Są sytuacje w życiu, które wymykają się spod kontroli, jest wino, jest szampan, jest prosecco, jest wesoło, jest muzyka, jest miło i sympatycznie, a kończy się zazwyczaj jak zwykle”.

Gdy dziennikarze zapytali go o licencję detektywa, przyznał, że odzyskał ją całkiem niedawno – w lipcu tego roku.

Przez ostatnie 17 lat – mimo wizerunku, jaki kreował w mediach – Rutkowski statusu detektywa nie miał. Licencja wydawana przez MSWiA została mu odebrana w 2009 r. Ale już od 2000 r. nie mógł działać jako „detektyw”. W międzyczasie był wielokrotnie karany, siedział w więzieniu i jeszcze rok temu spłacał w ratach ogromną grzywnę. A pod koniec 2025 r. Prokuratura Rejonowa w Łodzi wszczęła śledztwo z zawiadomienia grupy klientów Biura Rutkowskiego. Twierdzili, że zostali przez detektywa celebrytę oszukani.

Jak to możliwe, że Rutkowski – mimo licznych informacji o jego nadużyciach i wyroków, które nawet zatarte rzutują na jego wizerunek – dostał ponownie licencję? Który komendant policji i dlaczego wydał mu niezbędną do tego pozytywną opinię wymaganą w ustawie o usługach detektywistycznych?

Pytania w tej sprawie zadaliśmy MSWiA, policji i samemu Rutkowskiemu.

Ministerstwo i policja przerzucały się odpowiedzialnością, wskazując ostatecznie na komendanta miejskiego w Łodzi. Natomiast Rutkowski zareagował nerwowo – złożył na komisariacie zawiadomienie o „pomówieniu”. Jako „dowód” podał rozmowę telefoniczną, którą przeprowadziliśmy po wysłaniu mu pytań SMS-em.

Celebryta zgłosił się też do plotkarskiego portalu Blask, związanego z TV Republika. Tam powiadomił, że jest ofiarą przestępstwa popełnionego przez dziennikarza „Wyborczej”.

– Ostatnio wiele osób mi sugerowało, i mówię tu o osobach z najwyższych kręgów władzy, że będą chcieli mnie uciszyć – stwierdził.

Patent „na dziennikarza śledczego”

Starania o odzyskanie licencji detektywa Rutkowski podjął w tym roku. W Prokuraturze Rejonowej Łódź-Bałuty toczyło się wtedy śledztwo wszczęte po zawiadomieniu złożonym przez pięć osób. Twierdziły, że detektyw je oszukał lub wyłudził od nich pieniądze. Dochodzenie poprzedziła seria publikacji portalu Goniec o klientach oskarżających Rutkowskiego o oszustwa, a także nadużyciach, które popełnił w przeszłości i za które był karany.

Mimo że prokuratura potwierdziła fakty podawane przez klientów, śledztwo zostało umorzone. Nasza redakcja ma kopię postanowienia, które w marcu podpisała prokurator Monika Tomkowiak.

Wobec trzech osób, dla których Rutkowski świadczył usługi detektywistyczne bez licencji, powodem umorzenia było przedawnienie prze-

Kluczowa wpadka sprzed lat

Krzysztof Rutkowski, najsłynniejszy w Polsce detektyw, przez ostatnie 17 lat wcale nim nie był. Licencję odzyskał dopiero w tym roku, mimo obciążających go wyroków i spraw z przeszłości. Jak to możliwe? – Policja chciała przykryć wpadkę sprzed lat – twierdzą nasi informatorzy.

stępstwa. W sprawie, w której klienci stracili prawie 100 tys. zł, prokurator uznała, że Rutkowski wywiązał się z zawartych z nimi umów, bo nie działał jako detektyw, lecz jako... redaktor naczelny, właściciel i dziennikarz portalu oraz telewizji internetowej.

Osobą, która zgłosiła najwyższe roszczenie wobec Rutkowskiego (w lutym 2024 r. zapłaciła mu 15 tys. euro w gotówce), była żona Polaka zatrzymanego w Holandii i oczekującego na ekstradycję do Polski. Kobieta chciała, by ten załatwił jej mężowi pozostanie w holenderskim więzieniu. Rutkowski się tego podjął, ale umowa, którą podpisał z klientką, nie dotyczyła usług detektywistycznych albo prawnych, lecz „interwencji medialnej”. Bo Rutkowski wśród swoich licznych aktywności ma zarejestrowaną działalność dziennikarską. Jego „media” to portal patriot24.net i internetowa telewizja o tej samej nazwie.

To właśnie tam miała się odbyć „medialna interwencja”, która w rzeczywistości była przykrywką dla działań stricte detektywistycznych, ale też – jak obiecywał klientce Rutkowski – formą nacisku. Problem w tym, że o mediach Rutkowskiego i pracujących tam osobach nikt nie ma pojęcia. Dorota Modzelewska, przedstawiona w prokuraturze jako „dziennikarka śledcza” telewizji Rutkowskiego, w swoich zeznaniach całkiem otwarcie opisała, jak wygląda jej praca: „Współpraca polega na tym, że kiedy Krzysztof Rutkowski otrzymuje zlecenie, kontaktuje się wtedy z redaktorem naczelnym jego telewizji i podejmuje wówczas działania medialne”.

Kolejne dwie osoby, które zarzucały Rutkowskiemu oszustwo, korzystały z usług firmy Biuro Rutkowski i Rutkowski Patrol. W ich wypadku chodziło o kilkanaście tysięcy złotych, które w 2013 r. wpłaciły firmie mającej sprowadzić dla nich samochody. Samochodów nie było, a Rutkowski miał się zobowiązać do odzyskania pieniędzy. Po zainkasowaniu zaliczek przestał odbierać telefony.

W śledztwie zeznawała też klientka, której Rutkowski miał odnaleźć brata zaginionego w Tajlandii. W 2019 r. wpłaciła mu 3 tys. euro „za usługi doradcze”.

Dziennikarz Rutkowski jedzie do Tajlandii

Prokurator Tomkowiak przesłuchiwała również Rutkowskiego. Zeznawał w charakterze świadka pouczony o ewentualnej odpowiedzialności karnej. Zapewniał, że „nigdy nie przedstawiał się jako detektyw i nie oferował usług detektywistycznych”. Powiedział, że w sprawie ekstradycji „pokrzywdzona prosiła o interwencję medialną”, a potem „nie chciała publikacji w telewizji”.

W kwestii umów z klientami, którzy chcieli odzyskać wpłaty za samochody, oświadczył, że „nie pamięta tego zlecenia”. Natomiast do klientki, która poszukiwała zaginionego w Tajlandii brata, sam miał pretensje o pieniądze. Jak zeznał, do Tajlandii pojechał jako „dziennikarz śledczy”, tam ustalił okoliczności śmierci brata klientki. Prokurator przyjęła te wyjaśnienia i napisała: „Krzysztof Rutkowski wskazał, że czuje się oszukany przez [nazwisko klientki], gdyż przekazała mu tylko kwotę 3 tys. euro, a nie zwróciła mu kosztów przelotu oraz pobytu, łącznie ok. 20 tys. zł”.

Uzasadniając decyzję o umorzeniu dochodzenia, prok. Tomkowiak tłumaczyła: „o ile na gruncie stanu faktycznego pokrzywdzeni mogli subiektywnie znajdować się w błędzie co do kompetencji i możliwości Krzysztofa Rutkowskiego, to nie doszło z jego strony do czynności wprowadzenia pokrzywdzonych w błąd, [bo] Krzysztof Rutkowski w umowach z pokrzywdzonymi wskazywał, że prowadzi usługi doradcze, a nie detektywistyczne”.

Jeśli chodzi o klientów, którym Rutkowski miał odzyskać pieniądze za samochody, prokurator uznała, że doszło do świadczenia bez uprawnień usług detektywistycznych, ale „czyn uległ przedawnieniu najpóźniej w dniu 15 grudnia 2024 r.”.

Decyzję prokurator Tomkowiak jedna z pokrzywdzonych (żona Polaka zatrzymanego w Holandii) zaskarżyła do sądu. Ale ten 7 lipca 2026 r.

MORSKA ENERGETYKA WIATROWA.

Polska szansa na bezpieczną energię dla milionów odbiorców

Morska energetyka wiatrowa stanowi jeden z fundamentów polskiej transformacji energetycznej oraz filarów budowania bezpieczeństwa i suwerenności – pozwala uniezależnić się od importowanych paliw oraz daje stabilne, przewidywalne źródło energii na dekady. Największym w Polsce portfelem projektów morskiej energetyki wiatrowej pod względem planowanej mocy zainstalowanej dysponuje Grupa PGE.

Morze Bałtyckie ma ogromny potencjał. Dzięki stabilnym wiatrom i stosunkowo płytkim wodom, Bałtyk oferuje doskonałe warunki do budowy farm wiatrowych (offshore), a te stanowią jeden z filarów transformacji energetycznej. Rozwój tego segmentu jest również istotnym elementem strategii Grupy PGE. Do 2035 roku spółka planuje wybudowanie wspólnie z partnerami farm wiatrowych o mocy ok. 4 GW. Portfelem aktywów offshore wind Grupy PGE zarządza spółka PGE Baltica.

Największa farma wiatrowa w Polsce

Najbardziej zaawansowanym projektem realizowanym przez PGE Baltica jest farma wiatrowa Baltica 2. Pod względem mocy wytwórczych jest to jedna z największych inwestycji energetycznych realizowanych obecnie w Polsce i jeden z kluczowych projektów morskiej energetyki wiatrowej na Bałtyku. Instalacja o mocy 1,5 GW wyprodukuje rocznie tyle energii elektrycznej, ile zużywa ok. 2,5 mln gospodarstw domowych.

Jej uruchomienie planowane jest w 2027 roku. PGE Baltica realizuje tę inwestycję z duńską firmą Ørsted, największym i najbardziej doświadczonym przedsiębiorstwem w zakresie morskich farm wiatrowych na świecie.

Budowa Baltica 2 weszła już w zaawansowaną fazę realizacji. W maju 2026 roku rozpoczęto instalację fundamentów, a kampania zakończyła się w połowie sierpnia. Na Bałtyku zainstalowano pierwsze fundamenty – łącznie jest ich na morzu 111, z czego 107 pod turbiny oraz cztery pod morskie stacje elektroenergetyczne. Terminowe zakończenie tego etapu inwestycji otworzyło drogę do montażu turbin oraz instalacji infrastruktury przesyłowej.

– Rozpoczęcie budowy farmy wiatrowej Baltica 2 na Morzu Bałtyckim to przełomowy moment nie tylko dla Grupy PGE, ale także dla całej polskiej energetyki. To także wyraźny sygnał dla rynku, że PGE jako lider, bierze odpowiedzialność za transformację energetyczną kraju. W polskiej części Bałtyku realizujemy największy pod względem mocy projekt OZE w Polsce – podkreśla Dariusz Lubera, prezes zarządu PGE Polskiej Grupy Energetycznej.

Farma Baltica 2 powstaje na polskich wodach Bałtyku, na wysokości Łeby i Ustki. Najbliższe turbiny będą oddalone od brzegu o około 40 km. Infrastruktura lądowa niezbędna do funkcjonowania farmy jest zlokalizowana w gminie Choczewo. W Ustce w zachodniej części portu powstaje baza operacyjno-serwisowa, z której prowadzona będzie eksploatacja farmy.

Równocześnie rozwijane są projekty Baltica 3 i 9+. Projekty te mają zapewnić stabilny model przycho-

dowy, co tworzy solidną podstawę do ich realizacji i otwiera perspektywę budowy trwałych kompetencji oraz wzrostu komponentu krajowego w polskim sektorze morskiej energetyki wiatrowej. Realizacja morskich farm wiatrowych Baltica 2, 3 i 9+ pozwoli osiągnąć cel 3,9 GW mocy w morskiej energetyce wiatrowej do 2035 roku, zapisany w strategii Grupy PGE.

Baltica 9+ to inwestycja o mocy 1,3 MW zaplanowana w zachodniej części ławicy Słupskiej. Powstanie na powierzchni ok. 162 km kw., w odległości ok. 48 km od brzegu. Wśród projektów znajduje się także Baltica 3. Farma ma mieć moc 1045 MW. Obie inwestycje mają zostać ukończone do 2032 roku. Ponadto PGE koncentruje się na utrzymaniu potencjału rozwojowego na kolejne lata, w tym m.in. zachowaniu gotowości projektu Baltica 1 do realizacji.

Zwiększanie udziału polskich firm

PGE Baltica przy rozwijaniu projektów offshore angażuje polskie firmy, zwiększając udział local content w całym łańcuchu inwestycji. W czerwcu 2026 roku spółka podpisała umowę na przygotowanie projektu infrastruktury przyłączeniowej dla projektu Baltica 9+ z konsorcjum firm, których liderem jest PROJMORS ASE Group.

PGE Baltica konsekwentnie rozwija misję budowania local content w polskim sektorze offshore wind

Priorytetem jest szerokie włączanie krajowych przedsiębiorstw w realizację projektów morskiej energetyki wiatrowej, co sprzyja rozwojowi kompetencji, zdobywaniu doświadczeń oraz wzmacnianiu krajowego łańcucha dostaw. Przed spółką intensyfikacja działań zakupowych związanych z kolejnymi projektami, w których kluczowe będzie utrzymanie realnie wysokiego zaangażowania polskich firm w proces budowy sektora offshore wind.

Aby zachęcić polskie firmy do włączania się w realizowane na morzu projekty, PGE Baltica organizuje warsztaty dla przedsiębiorców, podczas których wskazuje, jakie są cele spółki na najbliższe lata i na jakie technologie, usługi oraz rozwiązania, będzie zapotrzebowanie w najbliższej przyszłości. – Skala realizowanych na Pomorzu projektów energetycznych otwiera przed lokalnymi firmami możliwość zdobycia wieloletnich kontraktów i rozwoju nowych specjalizacji. Zainteresowanie łańcuchem dostaw rośnie, a doświadczenia z projektów morskiej energetyki wiatrowej potwierdzają, że polskie przedsiębiorstwa są gotowe na udział w dużych inwestycjach energetycznych – mówi Piotr Dziubałowski, wiceprezes zarządu PGE ds. wsparcia i rozwoju.

Nowe miejsca pracy

Rozwój morskiej energetyki wiatrowej to szansa nie tylko dla firm, ale i lokalnych rynków pracy. Inwestycje wiążą się z zapotrzebowaniem na specjalistów i pracowników technicznych. PGE Baltica poszukuje specjalistów obsługujących morskie farmy wiatrowe. Już teraz trwa kompletowanie załogi do bazy operacyjno-serwisowej w Ustce, która obsługiwać będzie morską farmę wiatrową Baltica 2. Zatrudnienie w us- teckiej bazie znajdzie łącznie ok. 100 osób.

Aby kształcić kadry, PGE Baltica podjęła współpracę z powiatem słupskim i Zespołem Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Ustce. Objęła patronatem klasy w zawodzie technik mechanik i technik urządzeń i systemów energetyki. To pozwoli rozwijać wśród młodzieży kompetencje techniczne, które będą najbardziej oczekiwane w ramach dalszego rozwoju projektów offshore w Polsce.

Rozwijanie morskiej energetyki wiatrowej, to impuls rozwojowy dla polskiej gospodarki, wzmacniający krajowy łańcuch dostaw, kompetencje technologiczne i potencjał rodzimych przedsiębiorstw. Inwestycje te tworzą podstawy nowoczesnego sektora energetycznego, który będzie wspierał konkurencyjność polskiej gospodarki i bezpieczeństwo energetyczne kraju przez kolejne dekady.

Tajemnice licencji detektywa Krzysztofa Rutkowskiego

utrzymał w mocy postanowienie o umorzeniu sprawy. Kobieta nie ma siły dalej walczyć.

Litania przestępstw

Cykl materiałów o nadużyciach „detektywa Rutkowskiego” ukazywał się w Gońcu w 2024 r. Daniel Arciszewski, dziennikarz portalu, dotarł do akt procesów wytoczonych Rutkowskiemu i zeznań oszukanych przez niego klientów. W śledztwie dotyczącym świadczenia usług detektywistycznych bez wymaganych uprawnień przesłuchano 258 osób, które w latach 2004-06 otrzymały faktury Biura Doradczego Rutkowski za oferowane przez niego czynności detektywistyczne. Bezprawnie, bo Rutkowski świadczył już wtedy „usługi doradcze”.

Goniec: „Śledztwo w sprawie Rutkowskiego trwało pięć lat. Przewód sądowy – sześć. Między innymi za łamanie przepisów ustawy o usługach detektywistycznych w listopadzie 2018 r. Krzysztof Rutkowski został skazany na rok więzienia w zawieszeniu na pięć lat. W trakcie okresu próby był detektyw popełnił kolejne umyślne przestępstwo. Sąd zgodził się zamienić karę pozbawienia wolności na grzywnę w wysokości 1,4 mln zł”.

Arciszewski dotarł do zeznań pokrzywdzonych, których ostatecznie było 200. „O tym, że nie miałam do czynienia z detektywem, a hochsztaplerem, przekonałam się po kilku telefonach” – mówiła śledczym jedna z ofiar Rutkowskiego.

Kobieta opisuje, jak musiała zapłacić kilka tysięcy euro za sprowadzenie dziecka, które jego ojciec zabrał do Jordanii, i jak zamiast Rutkowskiego zjawił się tam „ekspert wojskowy Jarek” z jego biura. Akcja się nie powiodła. „Miałam do Rutkowskiego pretensje, że za moje pieniądze zafundował urlop w Jordanii swojemu pracownikowi. Bo ostatecznie tak to wszystko wyglądało...” – zeznała kobieta.

Jak pisał Goniec, po licznych naciskach Rutkowski w końcu zwrócił jej 1 tys. z 3 tys. euro, które policzył za swoją akcję. Proszony o zwrot polskiego paszportu dziecka odwlekał sprawę. – Zawsze się tłumaczył, że ma go gdzieś w biurze. Kiedy kolejny raz zadzwoniłam na podany przez niego telefon, już nie odpowiadał – mówiła kobieta.

Słynne były też akcje Rutkowskiego z „antyterrorystami” – czyli grupą wspierających go zamaskowanych mężczyzn stylizowanych na funkcjonariuszy. Jak opisywał Goniec, w czerwcu 2005 r. – w obecności kamer TVN i „Super Expressu” – Rutkowski zorganizował nieudaną prowokację, podczas której jego ludzie brutalnie powalili, skuli i zatrzymali osoby podejrzewane przez detektywa i jego klientów o udział w szajce lichwiar-

**Krzysztof Rutkowski
zareagował nerwowo: złożył na
komisariacie zawiadomienie
o „pomówieniu”. Jako „dowód”
podał rozmowę telefoniczną,
którą przeprowadziliśmy
po wysłaniu mu pytań SMS-em**

skiej. Kilka miesięcy później wtargnęli do szkoły podstawowej na Śląsku i wyciągnęli z klasy płaczącego siedmioletniego chłopca, który – wbrew nakazowi sądu – nie chciał się rozstać z ojcem.

Pusty rejestr

Sprawa, w której Rutkowski został skazany za nielegalne świadczenie usług na rok w zawieszeniu i grzywnę, to niejedyny przykład kłopotów celebryty z prawem. Latem 2006 r. był zatrzymany, a następnie aresztowany w śledztwie w sprawie prania brudnych pieniędzy. W czerwcu 2007 r. sąd w Antwerpii skazał go na 1,5 roku więzienia (w zawieszeniu) za bezprawne zatrzymanie Polaka ukrywającego się Belgii. W marcu 2012 r. został skazany za pranie brudnych pieniędzy i udział w mafii VAT-owskiej. Dostał dwa i pół roku, w apelacji półtora. Przesiedział z tego dziewięć miesięcy. Ma też na koncie wyrok (rok w zawieszeniu) za akcję ze swoimi „antyterrorystami” na terenie rafinerii Glimar.

W czasie gdy Rutkowski łamał prawo i popełniał wykroczenia, był jako detektyw gwiazdą telewizji: kolejno TVN, TV4, Polsatu, Superstacji i innych. To dzięki zdobytej w ten sposób popularności znajdował klientów i czuł się bezkarny.

Jeszcze w 2022 r. karta karna Rutkowskiego była pełna takich przestępstw jak: „kradzież z użyciem przemocy lub broni”, „wymuszenie”, „porwanie”, „bezprawne przetrzymywanie” czy – tu akurat pojęcie z prawa belgijskiego – „przestępstwo przeciwko państwu, porządkowi publicznemu lub funkcjonariuszom publicznym”.

Dziś rejestr karny Rutkowskiego jest pusty, bo według prawa z upływem lat wyroki (poza wyjątkami) ulegają zatarciu. To m.in. za przypomnienie litanii dawnych przestępstw Rutkowski pozwał Gońca, jego naczelnego i autora cyklu. W prywatnym akcie oskarżenia celebryta domagał się kary za zniesławienie i 10 mln zł odszkodowania.

Pod koniec 2025 r. zapadły pierwsze wyroki oddalające pozwy. Sprawa przeciwko Danielowi Arciszewskiemu została umorzona z powodu braku znamion przestępstwa. Jak pisał branżowy „Press”, „sąd uznał, że nawet opinia autora o Rutkowskim »pozornie nieszkodliwy, pocieszny błazen w kryzysie wieku średniego«, choć jest surowa, to w świetle ujawnionych faktów uzasadniona”. Sąd nie dopatrzył się w publikacjach nierzetelności i uznał, że dziennikarze działają w interesie społecznym. Dzisiaj część z tych wyroków jest już prawomocna. Jedna sprawa jeszcze się toczy.

„Zmienił fryzurę,
błysnął złotym zębem”

Kiczowate stroje i kąpiące od złota kreacje są znakiem firmowym Rutkowskiego. Detektyw był też przez lata rozpoznawalny dzięki charakterystycznej fryzurze „w kwadrat”, która utrzymywała mu się nawet wtedy, gdy zdjął czapkę.

Wizerunkowy przełom nastąpił w połowie tego roku. „Pewna epoka dobiegła końca” – pisał wtedy Pudelek, bo Rutkowski zmienił fryzurę, a jego włosy stały się gęste i kruczoczarne. Rutkowski nie ukrywał, że to efekt zabiegu przeprowadzonego w Turcji. W górnej szczęce detektywa pojawił się też złoty ząb.

Poważniejsze redakcje pisały o innych ważnych przemianach: „Zmienił fryzurę i błysnął złotym zębem, ale to nie koniec zmian w jego życiu. Obronił pracę licencjacką na kierunku bezpieczeństwo narodowe, uzyskując najwyższą notę, i odzyskał licencję detektywa” – donosił 12 lipca 2026 r. portal wp.pl. Uczelnia, w której Rutkowski zdobył wyższe wykształcenie, to Wyższa Szkoła Gospodarki Krajowej w Kutnie.

Z tej okazji (licencja plus licencjat) Rutkowski zwrócił się w sieci z apelem do prezydenta Karola Nawrockiego, któremu zaproponował swoje usługi. „I teraz, panie prezydencie Rzeczypospolitej Polski, jeżeli pan będzie potrzebował fachowców, którzy będą panu dobrze doradzać, jeżeli chodzi o kategorię bezpieczeństwa w naszym kraju, jestem absolutnie otwarty na pana propozycję. Nie chcę za to żadnych pieniędzy – zaoferowałem”.

Czy pomogła wpadka policji?

Gdy w lipcu 2026 r. Rutkowski pochwalił się swoim fanom uprawnieniami detektywa, mówił, że wcześniejsze zatrzymanie licencji przez policję „miało podstawy niewiarygodne, wręcz skandaliczne, ponieważ odbyło się na podstawie orzeczenia sądu na innego Krzysztofa Rutkowskiego”.

Jest w tym ziarno prawdy. Jak mówi sam Rutkowski (a potwierdzają to protokoły sądowe),

podczas jednej z rozpraw o publikację w Gońcu sąd pokazał mu postanowienie z 2009 r., w którym łódzka policja unieważnia jego licencję. Okazało się, że decyzja została wydana na mężczyznę o tym samym imieniu i nazwisku, też mieszkającego w województwie łódzkim, ale w innym mieście, skazanego za przemoc domową. Zaskoczony, ale i ucieszony treścią dokumentu Rutkowski zawiadomił policję, ta zaś przyznała mu rację.

Potwierdza to nadkomisarz Edyta Machnik, rzeczniczka policji w Łodzi – policyjne dochodzenie wykryło pomyłkę. Dodaje, że mimo to komendant wojewódzkiej policji w Łodzi odmówił uchylecia decyzji (unieważniającej licencję), ponieważ od dnia jej doręczenia upłynęło pięć lat i nikt nie złożył w tej sprawie zażalenia.

Dlaczego w 2009 r. Rutkowski się nie zażalił? Być może dlatego, że działo się to w czasie kumulacji jego problemów z prawem. Liczne wyroki i sprawy karne były wystarczającą podstawą do zabrania licencji. Jakimś cudem na decyzji o uchyleniu jej wpisano jednak kogoś innego oraz przestępstwo, którego Rutkowski nie popełnił.

Postępowanie prowadziło Biuro Spraw Wewnętrznych. Ustalono, że odpowiedzialne za to osoby [funkcjonariusze Wydziału Spraw Administracyjnych] są już na emeryturze, a z uwagi na upływ czasu nie można wobec nich wyciągnąć żadnych konsekwencji – mówi „Wyborczej” jeden z urzędników MSWiA. Ten sam rozmówca wskazuje, że właśnie dlatego, by „przykryć wpadkę sprzed lat”, obecny komendant miejskiej policji w Łodzi napisał Rutkowskiemu pozytywną opinię, a komendant wojewódzkiej zdecydował o wydaniu nowej licencji. Taką wersję potwierdza jeszcze dwóch policjantów – z Komendy Głównej i Komendy Wojewódzkiej w Łodzi.

Można było odmówić wydania pozytywnej rekomendacji, to jest w dużym stopniu decyzja uznaniowa – mówi jeden z oficerów. Ale, jak dodaje, policja wolała „nie eskalować sprawy, no bo jednak doszło do kompromitującej pomyłki”.

Czy wpadka z 2009 r. przesądziła o tym, że 17 lat później Rutkowski dostał licencję? Pytana o to rzeczniczka KWP zaprzecza. „Te dwie sprawy nie mogą być łączone, nie miały na siebie wpływu” – zapewnia. Jak podkreśla, Rutkowski przeszedł pełną procedurę sprawdzającą i „nie było powodów, by odmówić”. Jeśli wnioskodawca spełnia wszystkie określone w ustawie wymogi, to organ właściwy w danej sprawie musi uprawnienia wydać „i nie może brać pod uwagę subiektywnych ocen opinii publicznej”. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ”

„KTÓRZY ODESZLI” - DODATEK SPECJALNY

Wspominamy zmarłych
w ostatnim roku

NA DRUGĄ STRONĘ

Opowieści o odchodzeniu

SYLWIA GRUCHAŁA, OLIMPIJKA

Teraz wszystko ma sens

KRAJOWY PROGRAM POSZUKIWAŃ SUROWCÓW KRYTYCZNYCH

Polska szuka surowców krytycznych

Surowce krytyczne to jeden z fundamentów nowoczesnej gospodarki i bezpieczeństwa surowcowego Polski. Realizowany przez Państwowy Instytut Geologiczny – PIB Krajowy Program Poszukiwań Surowców Krytycznych (KPPSK) wyznacza priorytetowe kierunki badań geologicznych, które będą skoncentrowane przede wszystkim na Dolnym Śląsku, Lubelszczyźnie, Górnym Śląsku i w rejonie zawierciańsko-myszkowskim.

O tym, jakich surowców będą poszukiwać geolodzy, oraz jakie korzyści realizacja programu może przynieść polskiej gospodarce i lokalnym społecznościom, rozmawiamy z prof. dr. hab. Krzysztofem Szamałem, dyrektorem Państwowego Instytutu Geologicznego – PIB i szefem państwowej służby geologicznej.

Rada Ministrów przyjęła Krajowy Program Poszukiwań Surowców Krytycznych. Dlaczego uruchomienie takiego programu jest dziś Polsce potrzebne?

Krzysztof Szamałek: Uruchomienie takiego programu jest potrzebne nie tylko Polsce, ale również Europie, a w pewnym sensie także całemu światu (bowiem jesteśmy jednym z głównych graczy na rynku tak potrzebnej miedzi). Wydarzenia rozgrywane się na arenie międzynarodowej pokazały, że zagrożenie dla bezpieczeństwa dostaw oraz ryzyko przerwania łańcuchów dostaw surowców stały się faktem. Dlatego Unia Europejska w 2024 roku przyjęła rozporządzenie Critical Raw Materials Act, w którym zobowiązała każde państwo członkowskie do przygotowania krajowego programu. Państwowy Instytut Geologiczny na zlecenie Ministerstwa Klimatu i Środowiska we współpracy z Akademią Górniczo-Hutniczą, Instytutem Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN, Uniwersyteciem Warszawskim oraz Uniwersytetem Wrocławskim przygotował taki dokument, korzystając z doświadczenia i wiedzy najlepszych specjalistów. Program został przyjęty przez Radę Ministrów 2 września bieżącego roku. Na jego realizatora wyznaczono Państwowy Instytut Geologiczny – PIB.

Jak długo będzie realizowany Krajowy Program Poszukiwań Surowców Krytycznych i jakie będą kolejne etapy prac?

Krzysztof Szamałek: Program jest przewidziany na 8 lat. Jego kontynuacja w kolejnych latach będzie uzależniona od efektów i wyników osiągniętych w poszczególnych etapach. Etap poszukiwania opiera się na określonych przesłankach teoretycznych oraz analogiach do podobnych struktur i jednostek złożowych występujących w innych częściach świata. Założenia te są następnie weryfikowane poprzez analizę pozytywnych próbek.

Czy można już wskazać główne kierunki i obszary, na których będą koncentrowały się prace w ramach programu?

Krzysztof Szamałek: Koncentrujemy się na tych obszarach, które już wcześniej były albo przedmiotem eksploatacji, albo badań, które doprowadziły do wstępnych, obiecujących konkluzji. Mówimy tutaj o obszarze Dolnego Śląska i terenach na północ od monokliny przedsudeckiej. Mówimy także o części Lubelszczyzny i Górnego Śląska, jak również o obszarze zawierciańsko-

Wiercenie badawcze PIG-PIB na hałdzie powęglowej Marta Waleska na Górnym Śląsku.

-myszkowskim, gdzie będziemy poszukiwać utworów złożowych o dużym znaczeniu dla gospodarki. Nie są to więc miejsca zupełnie nieznane na mapie złożowej. Teraz będziemy jednak prowadzić tam prace szersze i dokładniejsze.

W pierwszej kolejności chcemy skoncentrować się na kopalniach będących źródłem surowców krytycznych, które już występują w Polsce, są wydobywane, a jednocześnie istnieją znaczące perspektywy poszerzenia ich bazy zasobowej. Dlatego w pierwszym etapie skupiamy się przede wszystkim na polimetalicznych rudach miedzi. Oprócz miedzi pozyskuje się tam również ren, srebro i złoto. Utwory permskie, obejmujące m.in. łupki ilaste i wapienie, które są inkrustowane mineralizacją miedziową, rozprzestrzeniają się jednak dalej na północ i północny zachód od obszarów obecnej eksploatacji. Chcemy więc dokładniej rozpoznać i udokumentować występujące tam przesłanki złożowe. Interesują nas także pierwiastki ziem rzadkich oraz inne minerały będące nośnikami surowców krytycznych. Do grupy o najwyższym priorytecie zaliczamy również rudy molibdenowo-wolframowe, występujące i udokumentowane w rejonie Myszkowa. Ich potencjał jest większy niż wcześniej sądziliśmy. Jednocześnie bierzemy pod uwagę inne surowce, które Polska już zagospodarowuje, wydobywa i wprowadza na rynek. Przykładem jest węgiel koksowy. Chcemy sprawdzić, czy na Lubelszczyźnie występują jego znaczące złoża, które mogłyby mieć perspektywiczne znaczenie w przyszłości. To są obecnie najważniejsze kierunki naszych działań, choć oczywiście grupa analizowanych surowców jest szersza.

Czy rozpoczęcie badań geologicznych w określonym regionie oznacza, że w przyszłości będą tam wydobywane surowce?

Krzysztof Szamałek: Obecność geologów, ich praca, a nawet udokumentowanie złoża nie oznaczają automatycznego rozpoczęcia jego zagospodarowania i budowy kopalni. Jest to proces znacznie dłuższy, związany z decyzjami planistycznymi, gospodarczymi i politycznymi, a także wymagający ogromnego kapitału. Od rozpoznania i udokumentowania złoża do rozpoczęcia eksploatacji mija zwykle bardzo dużo czasu.

Współczesne górnictwo nie jest już tym samym górnictwem, które pamiętamy z lat sześćdziesiątych czy siedemdziesiątych XX wieku. Od tego czasu świat bardzo się zmienił. Rozwinęły się przepisy dotyczące ochrony środowiska, wzrosły wymagania stawiane

przedsiębiorcom, zwiększyła się również rola społeczeństwa w procesie uzyskiwania koncesji oraz społecznego nadzoru nad takimi inwestycjami. Minimalizowanie uciążliwości przemysłu wydobywczego jest dziś jednym z istotnych elementów zrównoważonego rozwoju.

Cennym zyskiem z istnienia kopalni jest wzrost dochodów własnych gmin. Sześćdziesiąt procent opłaty eksploatacyjnej stanowi dochód samorządu. To może mieć bardzo duże znaczenie dla rozwoju gminy i przekładać się bezpośrednio na jakość życia jej mieszkańców.

Kolejną korzyścią są miejsca pracy. Kopalnie to przedsięwzięcia wymagające ogromnych nakładów finansowych, a jednocześnie długiego okresu odzyskiwania zainwestowanego kapitału. Oznacza to również możliwość tworzenia stosunkowo stabilnych miejsc pracy w regionie.

Dlatego uważam, że istnieją korzyści, które warto przynajmniej rozważyć. Jestem gorącym zwolennikiem długotrwałego, cierpliwego, ale prowadzącego do pewnych konkluzji dialogu społecznego.

Kiedy możemy spodziewać się pierwszych efektów programu?

Krzysztof Szamałek: Każdy projekt realizowany w ramach KPPSK ma określone „kamienie milowe” oraz etapy rozliczeniowe. Na każdym z nich powstają konkretne efekty rzeczowe, które muszą być raportowane do Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Jest to proces skomplikowany, żmudny i bardzo szczegółowy. Efekty programu będą więc pojawiały się sukcesywnie.

Jeżeli na przykład okaże się, że dysponujemy zasobami pierwiastków ziem rzadkich czy innych surowców krytycznych, będzie można rozważać rozwój w Polsce określonych specjalizacji i nowoczesnych technologii opartych na własnej bazie surowcowej. Można tu myśleć chociażby o przemyśle półprzewodnikowym lub innych sektorach wykorzystujących tego typu surowce.

Możliwy jest także drugi scenariusz. Jeżeli udokumentujemy znaczące zasoby określonych surowców, ale nie zdecydujemy się rozwijać związanej z nimi produkcji w kraju, Polska może stać się ich istotnym dostawcą dla innych państw czy gospodarek, które będą ich potrzebowały. Oba modele są możliwe. Każdy z nich może przynieść konkretne korzyści gospodarce państwa, a w konsekwencji również społeczeństwu.

PROF. DR HAB. KRZYSZTOF SZAMAŁEK
dyrektor Państwowego Instytutu Geologicznego – PIB
i szef państwowej służby geologicznej

Publikacja wywiadu została sfinansowana ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

• **Wspólne ćwiczenia polskich i amerykańskich żołnierzy z użyciem systemów Patriot**

FOT. FRANCISZEK MAZUR / AGENCJA WYBORCZA.PL

Polska wygrała międzynarodową rywalizację o prestiżową amerykańską inwestycję. Thomas Rose, ambasador USA w Polsce, komplementuje działania przedstawicieli rządu Donalda Tuska, ale urzędnicy prezydenta przekonują, że to wyłączna zasługa Karola Nawrockiego.

**Agata Kondzińska
Iwona Szpala
Dorota Roman**

Mamy to! – wiceszefowa MON Magdalena Sobkowiak-Czarnecka z uśmiechem poinformowała, że Polska wygrała prestiżowy kontrakt na centrum serwisowe do pocisków PAC-3 MSE – najnowocześniejszych rakiet przechwytyjących stosowanych w systemach Patriot. Będzie to jedyna w świecie – poza USA – taka filia. Negocjacje trwały wiele miesięcy, a naszymi rywalami były: Niemcy, Holandia i Norwegia.

Czy ja to zasługa?

Przedstawiciele strony rządowej zachowali się standardowo. Podkreślali, że to wielki sukces Polski, którego nie byłoby bez zaangażowania wszystkich stron sceny politycznej. Również Pałacu Prezydenckiego. Sobkowiak-Czarnecka oraz wicepremier Władysław Kosiniak-Kamysz dziękowali prezydentowi.

W TVN 24 szef MON zaznaczał, że wszyscy zagrali jak jedna drużyna. Był podział ról i zadań. Tłumaczył, że gdyby nie zaangażowanie rządu i przesłany odpowiedni wniosek strony polskiej, nie byłoby szans, aby prezydent Nawrocki mógł rozmawiać z prezydentem Donaldem Trumpem o tym kontrakcie.

Miła atmosfera nie trwała długo, gdyż do akcji ze swoim przekazem weszli ludzie z otoczenia prezydenta. Mieli jeden cel – wysławiać i chwalić wyłącznie Karola Nawrockiego.

Urzędnicy przekazywali komunikat, że centrum serwisowe pocisków Patriot załatwił prezydent, a inwestycji nie byłoby, gdyby nie fantastyczne relacje Nawrockiego z Trumpem.

– Sukces osiągnęliśmy dzięki skutecznej dyplomacji prezydenta, a dobre i partnerskie układy z amerykańskimi sojusznikami przynoszą konkretne rezultaty – przekonywał jego rzecznik Rafał Leśkiewicz.

W pałacowej narracji bohaterem jest tylko Nawrocki, który w osobistej rozmowie z prezydentem USA, w kulisach sesji ONZ, miał przekonać Trumpa, aby postawił na Polskę. Dopiero później, według urzędników Nawrockiego, do rozmów włączyli się przedstawiciele MON i temat kontraktu pojawiał się podczas wizyt przedstawicieli rządu w USA.

Według urzędników Karola Nawrockiego, prezydent jako jedynym polski polityk pro-

Polska będzie serwisować pociski do systemów Patriot

wadzi konsekwentną politykę z USA. Efekty byłyby jeszcze lepsze, gdyby „nie rząd Donalda Tuska i jego zmienność w relacjach ze Stanami Zjednoczonymi”. Taką diagnozę w TV Republika przedstawił Karol Rabenda, minister z Kancelarii Prezydenta. Ogłosił, że odkąd Nawrocki objął urząd – a nawet jeszcze wcześniej – zabiega o inwestycje amerykańskie.

– A rząd w zależności od wewnętrznej sytuacji politycznej w Polsce, czasami jest proamerykański, a czasami trochę antyamerykański. A sojusz ze Stanami Zjednoczonymi to jest coś, co powinno łączyć Polaków, bo na tym opiera się bezpieczeństwo kraju – mówił.

Decyzję o stworzeniu w Polsce europejskiej bazy obsługi pocisków do systemów Patriot ogłoszono we wtorek 27 października. I zaplece prezydenta wyjątkowo zadbało, aby sukces Nawrockiego nikomu nie umknął. Doradca prezydenta Błażej Poboży pouczał dziennikarzy Polskiej Agencji Prasowej: „Hej PAP! Nie zmieściło się wam w tweecie, że to konsekwen-

cja bezpośredniej rozmowy i ustaleń prezydentów Polski i USA?”

Ambasador USA w Polsce komplementuje ekipę Tuska

Ale Thomas Rose, ambasador USA w Polsce, nieco inaczej przedstawił sytuację i komplementował przedstawicieli rządu Donalda Tuska. Obrazowo opisywał że „wiceminister Sobkowiak to petarda, która dzień i noc nie odpuszczała, wysyłała lawinę SMS-ów, dzwoniła i wywierała presję, aby wybrać Polskę”.

A wiceministra MON Cezarego Tomczyka nazwał „polskim Rambo”.

Dodawał, że przy tej inwestycji doszło do pokazu polskiej jedności w najlepszym wydaniu – rządu i Pałacu Prezydenckiego. I podkreślał, iż decyzja nie była łatwa, „bo konkurenci też złożyli świetne oferty”.

To nie pierwszy raz, gdy Rose chwali ekipę Tuska, choćby za finansowe zaangażowanie w zbrojenia – Polska jest w czołówce państw NATO, które przeznaczają 5 proc. PKB na obron-

ność. „Polska zapracowała na ten sukces dzięki świetnej ofercie, determinacji w rozwijaniu własnego przemysłu obronnego oraz gotowości do inwestowania we własne bezpieczeństwo” – napisał Rose po ogłoszeniu wyniku kontraktu.

– To co mówią ludzie z otoczenia Karola Nawrockiego jest nieprzyzwoite – komentuje ważny polityk rządu. I tłumaczy: – Na próby przypisywania prezydentowi wyłącznych zasług przy kontrakcie, trzeba patrzeć politycznie. Tu każdy mówi do własnego elektoratu i na to obliczony jest przekaz Kancelarii Prezydenta. Nikt w rządzie nie odmawia Nawrockiemu roli, którą odegrał w kontaktach z Trumpem. Obaj prezydenci chwilę rozmawiali podczas sesji ONZ, ale trzymajmy proporcje. Mamy ten kontrakt, bo jako rząd przygotowaliśmy dobrą, konkurencyjną ofertę i byliśmy skuteczni w negocjacjach.

Bez tych atutów nie pomogłaby żadna rozmowa Nawrockiego z Trumpem. Wybór Polski to kolejne potwierdzenie, że nasze relacje z USA są naprawdę dobre. Rząd oraz MON mają w Pentagonie mocnych sojuszników – podkreśla rozmówca „Wyborczej”.

Jednak ludzie z Pałacu Prezydenckiego – mimo słów ambasadora USA – idą za ciosem i chcą wzmocnić swój przekaz. Według nich „Nawrocki jest nie tylko architektem sukcesu centrum serwisowego pocisków Patriot” i chcą podkreślić jego inną ważną rolę. Na 3 listopada zwołano Radę Bezpieczeństwa Narodowego, która ma dotyczyć kwestii bezpieczeństwa i stałej bazy wojsk amerykańskich w Polsce.

Posel Błaszczak też się chwali

To ucieszyło polityków PiS. Europejski Mariusz Kamiński pospieszył z wyjaśnieniami, że „tak kluczowe tematy nie mogą znajdować się jedynie w rękach nieodpowiedzialnej ekipy Tuska”. Choć przecież jeszcze niedawno Nawrocki twierdził w wywiadach, że „Tusk celowo buduje w kraju atmosferę zagrożenia ze strony Rosji, aby nabić sobie punkty sondażowych”. Nawrocki nazywał to dystrybucją strachu i przekonywał, że odkąd został prezydentem jest najlepiej poinformowany, więc wie, że „nie ma żadnego alarmu dla Polski”. Nie przekonał go też minister koordynator służb specjalnych Tomasz Siemoniak, który przekazał mu informacje od szefa CIA.

Przy okazji wygrania kontraktu na centrum serwisowe rakiet do systemów Patriot, o sobie przypomnieli też politycy PiS. Były szef MON Mariusz Błaszczak przekonywał, że centrum Polska zawdzięcza jego ekipie. Bo to oni otworzyli drogę do amerykańskich inwestycji. – Decyzja USA jest naturalna, bo inna być nie mogła. Jedyna zasługa Tuska jest taka, że tego nie zepsuł – chwalił się Błaszczak.

Narracja PiS spotkała się ze stanowczą ripostą przedstawicieli MON, którzy wyraźnie podkreślali, że „runął propagandowy przekaz PiS, iż oni jako jedyni w Polsce mają dobre relacje z USA”.

– To naprawdę wielkie wydarzenie i wielka amerykańska inwestycja. Pokazuje to, że wszystkie bajki, iż nie mamy dobrych relacji ze Stanami Zjednoczonymi, były tworzone tylko na użytek PiS-u, który chciałby nas skłócić ze Stanami Zjednoczonymi – podsumował w TVP Info wicepremier Władysław Kosiniak-Kamysz.

Najpierw serwis, później produkcja?

PAC-3 MSE to najnowocześniejsze pociski przechwytyjące zdolne do niszczenia rakiet balistycznych, czyli najtrudniejszego do zneutralizowania zagrożenia z powietrza. Jeden pocisk kosztuje kilka milionów dolarów.

Teraz pociski serwisowane są tylko w zakładach w USA oraz – w bardzo ograniczonym zakresie – w Japonii. Brak certyfikowanej infrastruktury techniczno-laboratoryjnej w Europie sprawia, że cały proces logistyczny jest długotrwały i uzależniony od amerykańskiego zaplecza. Ulokowanie takiego ośrodka w Polsce znacznie go skróci.

Serwis rakiet to też wstęp do długofalowego celu, jakim jest uruchomienie produkcji pocisków PAC-3 MSE w Polsce. Takie rozwiązanie trwale uniezależniłoby kupione przez nas systemy Patriot od dostaw rakiet z zagranicy. ●

Razem samodzielnie idzie do wyborów

Partia Razem opracowuje prekampanię, szukuje listy i przygotowuje się do samodzielnego startu w wyborach do Sejmu w 2027 r. Teraz powinny odbyć się wybory władz partii, ale zostały przełożone.

Tomasz Nyczka

Ostatnie wybory władz Razem odbyły się w grudniu 2024 r. Na funkcję współprzewodniczących partia wybrała wtedy Adriana Zandberga i Aleksandrę Owcę, radną z Krakowa, tegoroczną kandydatkę na urząd prezydenta miasta.

Dla Zandberga to druga kadencja z rządu, bo od 2022 do 2024 r. współprzewodniczył Razem z Magdaleną Biejat. Wicemarszałkini Senatu po konflikcie z przedstawicielami partii w październiku 2024 r. opuściła ją wraz z grupą najbliższych współpracowniczek.

Kadencje współprzewodniczących są dwuletnie i kończą się w tym roku. Zgodnie z zapisami partyjnego statutu Zandberg nie mógłby ponownie starać się o tę funkcję, bo można ją pełnić tylko przez dwie kadencje z rządu. Jednak Zandberg nie chce oddawać sterów, szczególnie w tak newralgicznym momencie, gdy zaczyna się kampania przed wyborami do Sejmu, które odbędą się za 12 miesięcy.

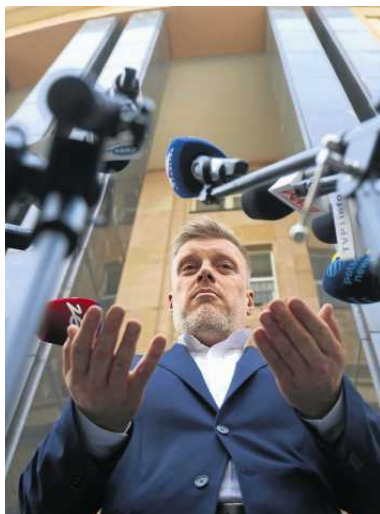
Wiatr w żagle

Po wyborach na prezydenta Krakowa, w których kandydatka Razem Aleksandra Owca osiągnęła lepszy wynik niż Daria Gosek-Popiołek z Nowej Lewicy, działacze Razem dostali wiatru w żagle. Są przekonani, że w przyszłym roku uda im się osiągnąć próg 5 proc. i wprowadzić swoją reprezentację do Sejmu. Przedstawiciele partii zgłaszają teraz projekty ustaw, w ramach prekampanijnej trasy „Turbo Polska” objeżdżają kraj i pracują nad obsadą list wyborczych. W takiej sytuacji Razem nie chce teraz żadnej walki między kandydatami o funkcję przewodniczącego i wewnętrznych konfliktów.

– Najpierw wybory parlamentarne, a później będziemy się zajmować sobą. Nie chcemy w tym momencie wracać partii do góry nogami. W przypadku Zandberga problemem jest limit kadencji, ale ludzie zdają sobie sprawę z tego, jaka jest przedwyborcza sytuacja – słychać w Razem.

Jak wydłużyć kadencję

Wymyślono więc, jak obejść ograniczenie kadencji. Niedawno zorganizowano tzw. referendum, czyli głosowanie online, podczas którego wszyscy członkowie partii zagłosowali i zgodzili się, aby kadencje obecnych współprzewodniczących przedłużono o rok, czyli do końca 2027 roku. Rzecznik Mateusz Merta mówi „Wyborczej”, że „partia Razem zdecydowała, żeby zsynchronizować wewnętrzny wyborczy kalendarz z wyborami do Sejmu”, a „zmiana statutu, która to umożliwiła, została dokonana w wyniku referendum”.

• **Zandberg nie chce oddawać sterów w partii** FOT. ROBERT KOWALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Referendum dało kongresowi narzędzie, a ostateczną decyzję ws. harmonogramu wyborczego podejmie kongres partii. Jeśli tak zdecyduje, to obecni współprzewodniczący będą pełnić funkcje jeszcze przez rok. To zmiana techniczna – zaznacza Merta.

W efekcie – jeśli kongres tak zdecyduje – najbliższe wybory władz partii odbędą się pod koniec przyszłego roku, już po wyborach do Sejmu. Kongres zaplanowano na grudzień. Ale to tylko formalność, bo wśród działaczy jest powszechna zgoda na to, aby Zandberg i Owca zarządzili jeszcze przez rok.

Rzecznik Razem wyjaśnia, że to wyjątkowa, jednorazowa decyzja. Co wydarzy się dalej? – Będzie obowiązywał limit dwóch następujących po sobie kadencji, a jedna nadal potrwa dwa lata. Oznacza to, że w przyszłym roku

Adrian Zandberg nie będzie mógł się starać o stanowisko współprzewodniczącego partii – mówi Merta.

Taka sytuacja w przyszłości nie zamyka Zandbergowi drzwi do zarządzania ugrupowaniem, ale będzie musiał przeczekać dwa lata.

Dadzą sobie radę sami?

W Razem myślą już o wyborach parlamentarnych. W ostatnich miesiącach szef Nowej Lewicy Włodzimierz Czarzasty powtarzał, że sens ma wyłącznie wspólna lista Nowej Lewicy i Razem, przekonywał, że nie należy się rozdrabniać. Ale Zandberg regularnie tę ofertę odrzucał.

W ostatnią niedzielę w Krakowie Aleksandra Owca kolejny raz powtórzyła: – Partia Razem przygotowuje się do samodzielnego startu w wyborach w 2027 r.

Razem nie zostawia suchej nitki na rządzie i Nowej Lewicy. A wynik wyborów w Krakowie oddalił ewentualne porozumienie obydwu ugrupowań, bo w Razem są przekonani, że dadzą sobie radę sami. Po wyborach w Krakowie w Nowej Lewicy stracili cierpliwość i też zaczęli ostro krytykować Razem. W efekcie Zandberg „wpycha” teraz Czarzastego w ramiona Tuska i powtarza, że skoro Nowa Lewica jest koalicjantem, to powinna wystartować ze wspólnej listy z KO.

Nowa Lewica o zachowaniu Zandberga: – Jesienią 2027 r. chciałby być jedyną „prawidłną” lewicą, na którą będą mogli właśnie zagłosować lewicowi wyborcy. Razem widzi tu swoją szansę na lepszy wynik.

A Czarzasty zastrzega, że decyzja ws. konfiguracji NL w wyborach zapadnie w lutym 2027 r. ●

REKLAMA

Kraj/34457131

ALUPROF
LET'S BUILD A BETTER PLACE

OKNA | DRZWI | FASADY | OSŁONY PRZECIWSŁONECZNE | PERGOLE

AMBASADOR
Szymon Marciniak

Dwa poziomy komfortu.
Zarządzanie światłem na poziomie mistrzowskim.

Roleto-screen SkyTwin

Izrael. Poważny błąd opozycji

Opozycji będzie bardzo trudno utworzyć trwały rząd. To daje okazję Benjaminowi Netanjahu do zachowywania się jak zwycięzca, choć nie wygrał wyborów – mówi dr Shany Mor.

ROZMOWA Z

DR. SHANY MOREM

izraelskim politologiem, konsultantem politycznym i felietonistą

KACPER MAX LUBIEWSKI: Choć nie mamy jeszcze ostatecznych wyników, wygląda na to, że blok Benjamin Netanjahu uzyskał we wtorkowych wyborach 53 mandaty, a blok opozycji pod przywództwem Gadiego Eizenkota 48. Rekordowa liczba aż 19 miejsc w przyszłym Knesecie przypadła dwóm partiom arabskim. Jak interpretować te wyniki?

DR SHANY MOR: W oczy rzucają się przede wszystkim trzy wnioski. Po pierwsze, obecna koalicja rządząca została zdecydowanie odrzucona przez wyborców – w wyborach w 2022 r. ten sam konglomerat partii wokół Benjamin Netanjahu miał 64, a w momencie szczytowym nawet 68 miejsc w Knesecie. To spadek o przynajmniej 11 mandatów. To też jedna z najpoważniejszych porażek między wyborami urzędującej koalicji w historii Izraela.

Podobne zjawisko, choć nadal o mniejszym rozmiarze, miało miejsce tylko w 2003 i 2009 roku. Wtedy, podobnie jak teraz, społeczeństwo reagowało na poważną porażkę polityki bezpieczeństwa. Po ataku Hamasu 7 października poparcie dla rządu Benjamin Netanjahu spadło i potem już nie wzrastało, ani nie malało. Nie wpłynęła na to znacząco wojna z Iranem w 2025 i 2026 roku czy uwolnienie zakładników z Gazy. Pierwsza konkluzja jest więc jasna: obecna koalicja rządząca partii prawicowych, skrajnie prawicowych i ultraortodoksyjnych nie ma szansy na pozostanie u władzy w obecnym kształcie.

Jakie są pozostałe dwa wnioski?

– Równie jasne jest to, że opozycja pod przywództwem Gadiego Eizenkota nie zbudowała poważnej alternatywy wobec obecnej koalicji rządzącej. Nie ważne na co się zdecydują, będzie to oznaczało odrzucenie którejś z obietnic złożonych podczas kampanii: sprzeciwu wobec kolejnych wyborów, rządu jedności narodowej z Netanjahu czy nie dogadywania się z partiami arabskimi.

Brak nowego rządu to beznadziejna wiadomość dla opozycji, bo duża część ustaw, które obiecali odrzucić, wchodzi w życie w przeciągu następnych sześciu lub 12 miesięcy. Mam tu na myśli kontrowersyjne reformy dotyczące roli prokuratora generalnego oraz mianowań sędziów przez polityków. Presja ze strony wyborców opozycji, żeby dogadać się z kimkolwiek, jest więc ogromna.

Ostatnia obserwacja jest trochę bardziej pozytywna. Nowy Kneset ma wystarczająco dużą większość nie tylko do odrzucenia tych reform, ale też na przegłosowanie kilku innych ważnych decyzji, jak odwołanie marszałka Knesetu czy powołanie komisji śledczej ds. wydarzeń 7 października. Inne kwestie wymagają dłuższych deliberacji i stabilniejszego rządu.

FOT. REUTERS / JAMAL AWAD

*Obecna koalicja rządząca partii
prawicowych, skrajnie prawicowych
i ultraortodoksyjnych nie ma szansy na
pozostanie u władzy w obecnym kształcie*

Zostańmy jeszcze na chwilę przy wynikach i oceńmy, jak poszło każdemu z bloków. Na pierwszy ogień niech pójdzie opozycja skupiona wokół Eizenkota, czyli cztery największe opozycyjne partie żydowskie.

– Koniec końców, ugrupowania te osiągnęły mniej więcej taki wynik, jaki przewidywały margines błędu dużych sondaży, choć raczej w jego dolnych granicach. Pomyłką bloku Eizenkota było przede wszystkim zwrócenie się do tego samego elektoratu: liberalnych i świeckich Żydów pochodzących z klasy średniej. Te partie nie były na tyle różne ideologicznie, żeby nie startować z jednej dużej listy!

Opozycja powinna była mieć np. jedną wyraziście lewicową partię, inną mówiącą bezpośrednio do izraelskich Arabów i taką skierowaną do religijnych Żydów. Po wyborach mogłyby pójść na kompromisy, ale to normalne, że podczas kampanii różne partie zajmują różne stanowiska. Zamiast tego opozycja zjednoczyła się niejako zbyt mocno i zbyt wcześnie.

Co z Likudem premiera Benjamin Netanjahu i jego blokiem?

– Likud jako jedyna partia osiągnęła zdecydowanie lepszy wynik niż przewidywały sondaże, choć osłabiła tym samym swoich koalicjantów. Z jednym może zastrzeżeniem: partii Religijnego Syjonizmu Becalela Smotricza też poszło lepiej niż zakładano, bo jeszcze niedawno była pod progiem, a skończyła z sześcioma mandatami. Ocena Jehudit Itamara Ben-Gwira nie urosła od ostatnich wyborów, podobnie jak ultraortodoksyjna Partia Judaizmu Zjednoczonej Tory.

Niespodzianką jest słaby wynik Szasu, czyli także ultraortodoksyjnej partii, choć takiej, która w przeszłości reprezentowała też wielu Żydów mizrachijjskich, religijną część społeczeństwa oraz geograficzną peryferię Izraela. Część wyborców odwróciła się od Szasu, pewnie w związku z ich sprzeciwem wobec rozszerzenia obowiązkowego poboru wojskowego wobec Haredim [ultraortodoksyjnych Żydów], i prze-

szła do Likudu. To tłumaczyłoby wzrost poparcia dla partii Benjamin Netanjahu.

Inną odpowiedzią na ich dobry wynik byłoby też to, że wyborcy Likudu może i byli niezadowoleni z porażek tego rządu, ale koniec końców nie mieli gdzie się podziać.

Likud jest sprawdzonym wyborem dla tych Izraelczyków, którzy są konserwatywni, ale nie należą do społeczności ultraortodoksyjnej ani osadniczej.

Czy możemy powiedzieć, że największymi zwycięzcami wyborów były partie arabskie? Czy może ich wynik był tak wysoki, że pozbawił opozycję szansy na spójny ideologicznie rząd?

– Niestety tak, ale nie chodzi tu o wynik partii arabskich jako takich, a raczej zdecydowaną przewagę niesyjonistycznej Wspólnej Listy nad prointegracyjnym Raamem. To drugie ugrupowanie było już kiedyś w rządzie i nawet dobrze sobie dało radę w tej roli.

Opozycja twierdziła, że po wyborach nie zaprosi do rządu żadnej partii arabskiej, ale tak naprawdę współpraca z Raamem zawsze była rozważana jako jedna z opcji. Gdyby opozycji brakowało np. ośmiu głosów do większości, a Raam dostarczyłby dziewięć, ugrupowanie Mansura Abbasa najpewniej dołączyłoby do rządu. Ale wyniki oznaczają, że opozycja potrzebowała by wsparcia Raamu oraz Wspólnej Listy.

Być może jakaś krótkoterminowa współpraca jest możliwa, ale Wspólna Lista jest ideologicznie nie do zaakceptowania dla

izraelskiego mainstreamu, więc nie liczyłbym na nic więcej.

O jakie różnice ideologiczne chodzi?

– Wspólna Lista sprzeciwiała się m.in. od początku wojnie Izraela w Gazie, zarzucała wojsku zbrodnie wojenne, jak i dokonanie ludobójstwa. Odrzuca istnienie Izraela jako państwa żydowskiego, prawo powrotu dla Żydów mieszkających poza granicami Izraela oraz izraelskie symbole narodowe, jak narodowy hymn i gwiazdę Dawida na fladze. Jak widzisz, ciężko o kompromis w tych sprawach między wyborcami Wspólnej Listy a resztą społeczeństwa.

Po drodze cały blok sprzeciwiający się Netanjahu na pewno napotkałby poważne przeszkody: nawet rząd mniejszościowy miałby niebywale małą reprezentację parlamentarną, najpewniej rozpadłby się podczas rozmów nad budżetem i byłby sparaliżowany w przypadku kolejnej wojny z Iranem lub Hezbollahem.

Avigdor Lieberman, polityk izraelskiej opozycji, ma też następującą teorię: włączenie Raamu do rządu w 2021 roku utworowało drogę zwrotowi w wyborach w 2022 roku, kiedy nieproporcjonalnie duże poparcie uzyskały partie skrajnie prawicowe. Politycy muszą też teraz rozważyć potencjalny wzrost poparcia dla prawicy w kolejnych wyborach, jeśli nowa koalicja rządząca będzie zależna od jeszcze mniej akceptowalnej dla przeciętnego Izraelczyka partii arabskiej.

Na stole są więc de facto trzy scenariusze: rząd mniejszościowy przy wsparciu partii arabskich, rząd jedności narodowej między częścią opozycji a Benjaminem Netanjahu lub kolejne wybory.

– I żaden z nich nie jest bardziej lub mniej prawdopodobny niż pozostałe! Na tym etapie nie sposób powiedzieć, na co zdecyduje się opozycja lub nawet sam Netanjahu.

Szczególnie niewygodnym scenariuszem dla bloku Eizenkota byłyby na pewno ponowne wybory. Uważam, że nie udało by im się obudzić w społeczeństwie takiego entuzjazmu, żeby iść i jeszcze raz na nich zagłosować. Izraelska diaspora na pewno nie przyleciałaby też tak tłumnie. Gdybym doradzał Eizenkotowi, powiedziałbym, żeby poczekał kilka dni na ostateczne wyniki i dopiero wtedy podjął decyzję; to pozwoliłoby też Netanjahu zrozumieć, że przegrał te wybory. Na razie zachowuje się jeszcze, jakby to on rozdawał karty. ●

Rozmawiał Kacper Max Lubiewski

www.nekrologi.wyborcza.pl/34459089

Z głębokim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Ojca

naszego Kolegi,

Macieja Więckiewicza

W tych trudnych chwilach składamy

Maciejowi oraz Jego Bliskim

wyraży szczerego współczucia i wsparcia.

koleżanki i koledzy z Théa

Kampania w USA na finiszu

Ponad 40,5 mln Amerykanów zagłosowało już w wyborach do Kongresu. W prawie wszystkich kluczowych stanach widać większą mobilizację niż w 2022 roku.

Maciej Czarnecki

KORESPONDENCJA Z TEKSASU

Dzień wyborów oficjalnie wyznaczono na 3 listopada, ale lokale wyborcze w USA tradycyjnie otwierają się już wiele dni wcześniej, a miliony ludzi wysyłają swoje głosy pocztą.

Z danych Laboratorium Wyborczego Uniwersytetu Florydy wynika, że do środowego wieczora (28.10) zagłosowało już ponad 40,5 mln ludzi. Jak analizuje „The New York Times”, frekwencja w 8 z 10 kluczowych stanów, które uważa się za zasadnicze w bitwie o Senat, jest wyższa niż w 2022 roku o co najmniej 10 proc. W niektórych dużo wyższa, np. w Teksasie bardziej przypomina wybory prezydenckie, które zwykle znacznie bardziej pobudzają elektorat.

Oba obozy podzielonej Ameryki uważają, że te wybory – w zależności od optyki – albo pomogą dalej wprowadzać w życie pomysły „najwspanialszego prezydenta w historii”, jak mówili mi zwolennicy Trumpa w Ama-

rillo, albo rozpoczną proces naprawy kraju, pokazując mu żółtą kartkę.

Na razie zagłosowało więcej Demokratów (44 proc. do 31 proc.), lecz to jeszcze niczego nie przesądza. Republikanie zwykle nadrabiają przynajmniej część różnicy w dzień wyborów.

„Obiecywali pokój”

Natomiast obecnie sondaże pokazują, że to wyborcy Partii Demokratycznej są bardziej entuzjastycznie nastawieni do głosowania niż Republikanie (w opublikowanym we wtorek 28 października badaniu PBS News/NPR/Marist 71 proc. do 61 proc.).

Przed salami, w których odbywała się w Teksasie spotkania demokratycznego kandydata do Senatu Jamesa Talarico, widzę długie kolejki. W niedzielę więcej ludzi nie zmieściło się do klubu w San Antonio, w którym odbywał się jego wiec, niż w ogóle przyszło dwa dni wcześniej na spotkanie organizowane przez jego rywala, Kena Paxtona.

Można tłumaczyć, że San Antonio to mekka liberalów, ale 4 tys. ludzi zjawilo się też na wtorkowym (28.10) spotkaniu z Talarico w Lubbock, niepełna 300-tysięcznym mieście w zachodnim Teksasie, które jest mocno konserwatywne.

Napędza ich sprzeciw wobec prawie dwóch lat rządów Donalda Trumpa. Wielu Amerykanów, nie tylko z Partii Demokratycznej, jest też roz-

gorączonych wysokimi cenami paliw i ogólną drożyzną w kraju, za którą obwiniają rozpętaną przez Republikanina wojnę z Iranem.

W środę na wiecu w Ohio prezydent przekonywał, że wojna okazała się wielkim sukcesem. Odpowiedział na to w Georgii broniący fotela w Senacie Demokrat Jon Ossoff (uważany za poważnego kandydata do nominacji Demokratów w wyborach prezydenckich w 2028 roku): – Obiecywali pokój. Zamiast tego mija dziś osiem miesięcy niepotrzebnej wojny, której ten nieudolny naczelny dowódca – człowiek, który sam uchylał się od służby wojskowej – nie potrafi ani zakończyć, ani wygrać – grzmiał na swoim wiecu Ossoff.

Intryga kandydatki z Partii Demokratycznej

Sondaże sugerują, że Izba Reprezentantów jest już dla Republikanów stracona. Opublikowana we wtorek prognoza stacji Fox News przewiduje, że w pesymistycznym dla Partii Demokratycznej scenariuszu zdobędzie ona 223 fotele. A w optymistycznym – nawet 240. Większość zapewnia 218.

Nie wiadomo natomiast, kto będzie kontrolował Senat. Obecnie Republikanie mają w nim przewagę 53 do 47 (uwzględniając w tej ostatniej liczbie dwóch senatorów niezależnych, którzy zwykle głosują jak Partia Demokratyczna).

Obama drwi z Trumpa

Na senackie wyścigi w kluczowych stanach obie partie wytaczają najcięższe działa. Były prezydent Barack Obama w środę znów kpil z Trumpa, wspierając w Georgii Ossoffa i demokratyczną kandydatkę na gubernatora Keishę Lance Bottoms.

– Zostawmy reality TV stacji Bravo. Niech zajmują się tym profesjonaliści. W Białym Domu nie jest to potrzebne – powiedział.

W tym samym czasie Trump w Ohio odniósł się do wcześniejszego przytyku Obamy, że „przez niego Biały Dom wygląda, jakby Saddam Husejn otworzył fabrykę serników”.

– Sam za to zapłaciłem. Naprawiłem to i teraz jest piękniejsze oraz w lepszym stanie – odparował. I zarzucił Demokracie, że się tym irytuje, bo „nie rozumie, na czym polega

czystość”, „nie dostrzega problemu zniszczonego, popękanego kamienia czy chodników i „nie rozumie, że wytęczenie asfaltowej nawierzchni aż do głównego wejścia nie jest właściwym rozwiązaniem”.

Obama zareagował na to jeszcze w tym samym wystąpieniu. Rzucił, że doszły go słuchy, że Trumpowi nie spodobał się jego żart. Wytknął mu, że nie zareagował na jego zarzuty w sprawie inflacji, cel, które zwiększają koszty życia dla amerykańskich rodzin i korupcji.

– O tym nic nie powiedzieli. Prezydent nie był nawet zły na porównanie z Saddamem Husajnem. To go nie ubodło, natomiast był bardzo niezadowolony z komentarza

Prezydenckie wsparcie pomoże kandydatom czy im zaszkodzi?

Trump w październiku pojawił się już na ponad 20 wiecach. Zważywszy na jego niskie notowania, eksperci nie są pewni, czy pomaga kandydatom, czy raczej zmniejsza ich szanse.

Sondaż przeprowadzony przez londyńską firmę PF Global sugeruje, że negatywny efekt może być silniejszy. Niemal połowa wyborców Demokratów deklaruje, że oddadzą głos „głównie po to, by wyrazić sprzeciw wobec Trumpa”. A tylko 38 proc. Republikanów zamierza zagłosować głównie po to, by okazać mu poparcie. ●

*Sondaże sugerują,
że Izba Reprezentantów
jest już dla
Republikanów stracona.
Nie wiadomo natomiast,
kto będzie kontrolował
Senat*

REKLAMA

Kraj/34434244

MERCH BLASTCAST! JUŻ DOSTĘPNY

**KUP
TERAZ**

BLASTCAST!

Propozycja nowego podatku i wielkiej emerytalnej zmiany

To mogą być wielkie zmiany w IKE i IKZE.

Przedstawiciele rządu, pracodawców i pracowników przygotowali projekt reformy całego prywatnego systemu emerytalnego.

**Ireneusz Sudak
Leszek Kostrzewski**

Zmianie mając ulec stawki podatkowe, zasady corocznych odliczeń podatkowych, niektóre produkt zostaną zlikwidowane, inne poprawione. Największe kontrowersje wzbudzają zmiany w Indywidualnych Kontach Emerytalnych. Niektórzy eksperci ostrzegają, że kolejna tak duża zmiana może nadwyrężyć zaufanie do państwa – mowa o produktach, z których korzystają Polacy, budując oszczędności emerytalne.

Potężne zmiany dla oszczędzających i ich pieniędzy

Nad reformą już od roku pracuje grupa robocza ds. oszczędzania w IKE, IKZE, PPE i PPK. To podgrupa działająca w Radzie Dialogu Społecznego – miejsce dyskusji pracodawców, pracowników i rządu, które ma wypracowywać kompromisowe propozycje reform gospodarczych.

Eksperti właśnie wypracowali propozycje zmian w programach emerytalnych, które zawarli w 52-stronnicowym raporcie. Wyborcza.biz poznała dokument, który zapowiada przełomowe zmiany.

- Po pierwsze, w scenariuszu bazowym na stole jest połączenie IKE i IKZE w jeden produkt o nazwie IKE+. Nowy produkt miałby wspólny limit wpłat na poziomie 3-krotności średniego wynagrodzenia, czyli tyle ile wynosi obecnie limit w IKE. To najbardziej radykalna propozycja.

Obecnie Polacy mają w IKE 1,3 mln kont i zgromadzone na koniec czerwca 38,2 mld zł, a w IKZE 847 tys. kont i 22 mld zł.

- Po drugie, wypłata środków na preferencyjnych zasadach z nowego utworzonego IKE+ byłaby możliwa w wieku 60 lat, czyli pięć lat wcześniej niż obecnie w ramach IKZE i tyle samo co w IKE. Wypłata miała być odbywać się jednak w ratach.

Jaka byłaby stawka podatku? Tego jeszcze nie wiadomo, wśród propozycji jest 5 albo 10 proc., czyli dużo mniej niż 19-proc. podatek Belki.

- Po trzecie, inny scenariusz zakłada pozostawienie IKZE i IKE ale podrasowanie dostępnych ulg podatkowych. Przede wszystkim wprowadzenie jednolitej 32-proc. stawki odliczenia podatkowego wpłat na IKZE bezpośrednio od podatku, zamiast od dochodu.

Dziś w IKZE wpłaty na konto można od razu odliczyć od podstawy opodatkowania, a tym samym zaoszczędzić z tej kwoty 12 albo 32 proc. (w zależności od obowiązującego jeszcze w tym roku prognozy podatkowej).

- Po czwarte, jest też propozycja dopłat do inwestycji... ze środków publicznych. Ma to być prezent (premija) od państwa (czyli z podatków innych podatników) za syste-

FOT. GETTY IMAGES

Obecnie Polacy mają w IKE 1,3 mln kont i zgromadzone na koniec czerwca 38,2 mld zł, a w IKZE 847 tys. kont i 22 mld zł

matyczne oszczędzanie. W jednym z wariantów po pięciu latach regularnych wpłat na IKE lub IKZE uczestnik otrzymywałby 500 zł, po 10 latach 1 tys. zł, po 15 latach 1,5 tys. zł, po 20 latach 2 tys. zł itd. Łącznie państwo dopłaci 7,5 tys. zł.

Premie od państwa, a właściwie od pracodawców ze składek na Fundusz Pracy, dostają obecnie uczestnicy programu PPK. • Po piąte, eksperci RDS proponują zmiany w pracowniczych programach emerytalnych (PPE). Chcą m.in. podwyższenia lub zniesienia limitu składek finansowanych przez pracodawców, który obecnie wynosi 7 proc. wynagrodzenia.

Wśród pomniejszych propozycji jest wprowadzenie podglądu rachunków emerytalnych w aplikacji mObywatel, czy zwolnienia podatkowe od wpłat na IKE pochodzących ze spadku, IKE dla dzieci prowadzone przez rodziców, czy ulga dla osób poniżej 26. roku życia do wykorzystania po ukończeniu tego wieku (ponieważ dziś osoby do 26. roku życia nie płacą PIT, nie mogą odliczać wpłat na IKZE).

Wypłaty z IKE opodatkowane?

Propozycje wzbudziły duże emocje. Gdy na początku tygodnia opisała je „Rzeczpospolita” niektórzy uczestnicy rynku zwrócili uwagę, że jest to zmiana reguł w trakcie gry, w dodatku taka, która może być niekorzystna dla niektórych inwestujących.

„Znów politycy, lobbyści nie wiem kto, jeszcze grzebią przy rozwiązaniach, które miały być trwałe (...). Nie wiem, ile rozmów przeprowadziłem z inwestorami, czytelnikami i potencjalnymi zainteresowanymi, żeby nie obawiali się powtórki z OFE przy wpłatach do IKE, bo to zupełnie inna sytuacja. I co teraz czytamy? Że jest propozycja, żeby połączyć IKE i IKZE” – napisał w serwisie LinkedIn Grzegorz Zalewski, analityk, autorytet w sprawach rynku kapitałowego.

„Czy to nie jest tak, że w IKE nie ma podatku na wyjście, a w IKZE jest? I czy przypadkiem politycy nie zamierzają zmienić tej niekorzystnej dla budżetu sytuacji” – zastanawia się Zalewski. Chodzi o sytuację, w której 1,3 mln osób inwestujących w IKE robiło to latami, licząc, że nie zapłaci podatku. Czyli znów tysiące osób, które wybrały IKE w tej formie, że w związku na korzyść podatkową zostanie zrobiona w...” (tutaj pozostaje niedopowiedzenie).

Skonfrontowaliśmy te informacje z Robertem Zimą, przewodniczącym grupy roboczej, która wypracowała propozycje zmian.

– Wszystkie rozważane przez Grupę propozycje przynoszą korzyść osobom oszczędzającym na emeryturę – zakładają wprowadzenie nowych uprawnień lub rozszerzenie zakresu uprawnień już istniejących. Grupa nigdy nie rozważała rozwiązań naruszających prawa nabyte uczestników, w szczególności ograniczenia zwolnienia z podatku od zysków kapitałowych przy wypłacie środków zgromadzonych na IKE – twierdzi Robert Zima.

Chodzi o to, że ewentualne zmiany w IKE i opodatkowanie wypłat nie objęłoby środków, które już są tam zgromadzone, a jedynie nowe napływy.

Zmiany na lepsze

W istocie od przedstawienia propozycji do wprowadzenia zmian jest bardzo daleka droga – przede wszystkim Ministerstwo Finansów nie zaakceptowało większości omawianych zmian.

Te trafiają teraz do Zespołu ds. Ubezpieczeń Społecznych, potem na Prezydium RDS i zostaną publicznie ogłoszone być może w połowie listopada. To będzie dopiero początek dyskusji nad tym, co może zostać wprowadzone, a co nie.

– Wiele z tych propozycji wartych jest poważnego rozważenia, problem w tym, że w obecnej sytuacji budżetowej, te rozwiąza-

nia, które rzeczywiście mogłyby przynieść skutek w postaci zwiększenia poziomu oszczędzania w różnych dodatkowych formach zabezpieczenia emerytalnego, są mało realne – komentuje dr Marcin Wojewódka z Instytutu Emerytalnego, członek grupy roboczej.

Wojewódka chwali też propozycje zmian w PPE.

– Nowo utworzony PPE, ze składką podstawową co najmniej 3,5 proc. wynagrodzenia i partycypacją wśród pracowników na poziomie co najmniej 25 proc. – mógłby zwalniać pracodawcę z obowiązku tworzenia PPK. Byłaby to istotna zachęta do zakładania PPE i finansowania oszczędności emerytalnych pracowników ze środków pracodawcy – mówi Wojewódka.

– Jeżeli chodzi o IKE i IKZE to bardzo mi się podoba rekomendacja połączenia obu produktów, podniesienia limitu oszczędzania i uatrakcyjnienia mechanizmu zachęt podatkowych. Połączenie obu produktów i wyższy limit będą stanowić ogromny postęp – mówi nam Krzysztof Nowak, partner w Mercer Marsh Benefits, firmie, która doradza pracodawcom jak projektować, kupować i zarządzać pakietami świadczeń dla pracowników.

Nie zmienia to faktu, że eksperci już od lat ostrzegają przed modyfikacjami w produktach emerytalnych. Choć żaden program nie jest wykuty ze spiżu i może podlegać zmianom, to Polacy pozostają nieufni wobec programów tworzonych przez polityków.

Według opublikowanego w 2024 r. badania Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych (IGTE) 17 proc. respondentów nie inwestujących w IKE lub IKZE wskazywało obawę przed zmianą prawa i utratą pieniędzy. Powód? Wiele osób nadal pamięta zmiany w OFE przeprowadzone kilkanaście lat temu i kojarzy je z rzekomym zabranianiem środków prywatnych. De facto te nigdy takimi nie były, a strumień pieniędzy trafiający kiedyś do OFE w ramach reformy ponownie został przekierowany do ZUS. ●

NA TEREN PRZEZNACZONY POD BUDOWĘ WJECHAŁ CIĘŻKI SPRZĘT,
A WRAZ Z NIM NAJWIĘKSZY PROGRAM INFRASTRUKTURALNY W REGIONIE OD DEKAD

Atom kołem zamachowym rozwoju Pomorza

Okolice Słąszewa, Lubiatowa i Kopalina w gminie Choczewo od lat są ważnym punktem na mapie polskiego wybrzeża. Wraz z budową pierwszej elektrowni jądrowej w Polsce region zyskuje nową infrastrukturę, która usprawni transport, zwiększy dostępność komunikacyjną, a poprzez to wesprze lokalne usługi i łańcuchy dostaw.

Na terenie przyszłej elektrowni jądrowej Lubiatowo-Kopalino trwa już kolejny etap prac przygotowawczych. Rozpoczęła się mobilizacja do robót ziemnych związanych z przygotowaniem terenu pod budowę elektrowni. Skalę prac najlepiej oddaje fakt, że na potrzeby inwestycji zostanie przemieszczone około 7 mln m sześciennych gruntu, który posłuży do budowy nasypów i przygotowania terenu pod obiekt.

Kolejnym kamieniem milowym projektu jest złożenie do wojewody pomorskiej wniosku o pozwolenie na wstępne roboty budowlane dla części niejądrowej inwestycji. Po uzyskaniu decyzji możliwe będzie rozpoczęcie m.in. głębokich wykopów pod fundamenty reaktorów, co przybliży projekt do wejścia w zasadniczą fazę budowy.

Otrzymana decyzja otworzy drogę do wykonania m. in. głębokich wykopów pod fundamenty reaktorów i będzie kolejnym krokiem przybliżającym rozpoczęcie zasadniczej fazy budowy.

5 mld zł na drogi i kolej

Równolegle do prac prowadzonych na placu budowy powstaje infrastruktura na potrzeby inwestycji, a w praktyce będzie służyć całemu regionowi. Łączna wartość inwestycji drogowych i kolejowych dla regionu to około 5 mld zł.

Największym przedsięwzięciem drogowym jest budowa nowego połączenia między Słąszewem a drogą ekspresową S6. Docelowy przebieg drogi krajowej o numerze DK69 da gminie Choczewo bezpośredni korytarz transportowy pomiędzy Trójmiastem i Szczecinem. Nowa droga krajowa będzie miała około 30 km.

Nowe trasy mają również przejąć znaczną część ruchu związanego z budową elektrowni. W praktyce oznacza to mniejsze obciążenie lokalnych dróg i większe

bezpieczeństwo dla mieszkańców okolicznych miejscowości. Prace budowlane nad odcinkiem od elektrowni do drogi wojewódzkiej 213 już trwają. Całość inwestycji ma zostać oddana do użytku do 2028.

Po ponad 30 latach czas na kolej

Jeszcze bardziej spektakularnie zapowiada się powrót kolei. W ramach programu infrastruktury towarzyszącej modernizowane będą linie kolejowe nr 229 i 230. Dla części Pomorza jest to równoznaczne z przywróceniem regularnego ruchu pociągów po ponad trzech dekadach przerwy. Przez lata mieszkańcy wielu miejscowości byli praktycznie pozbawieni dostępu do transportu kolejowego. Pociągi kursowały sezonowo albo ich nie było. Sytuacja ma się zmienić. Po zakończeniu inwestycji mieszkańcy powiatów wejherowskiego, lęborskiego i kartuskiego odzyskają regularne połączenia pasażerskie.

*To nie tylko kwestia wygody.
Powrót kolei oznacza nowe możliwości
dojazdu do pracy i szkół, łatwiejszy
dostęp do usług publicznych oraz
większą mobilność mieszkańców
całego regionu. Łącznie w ramach
projektu powstanie lub zostanie
zmodernizowanych około
150 kilometrów linii kolejowych*

Inwestycja pozwoli przywrócić ruch kolejowy na trasie niewykorzystywanej od ponad 30 lat, a jednocześnie stworzy sprawny kanał transportu pracowników, materiałów i kluczowych komponentów potrzebnych zarówno podczas budowy elektrowni, jak i w okresie jej późniejszego funkcjonowania.

Łatwiej nad morze

Na zmianach skorzysta również turystyka, która od lat pozostaje jedną z ważniejszych gałęzi gospodarki Pomorza. Nowe drogi i przywrócone połączenia ko-

lejowe ułatwią dojazd do nadmorskich miejscowości zarówno turystom, jak i mieszkańcom regionu. Krótszy czas podróży i lepsza dostępność komunikacyjna mogą sprawić, że miejsca dotąd pozostające nieco na uboczu staną się łatwiej dostępne dla odwiedzających.

Zyska cały region

Wprowadzie uwagę publiczną przyciąga przede wszystkim budowa samej elektrowni, ale to właśnie nowa infrastruktura najszybciej i najdłużej będzie służyć mieszkańcom regionu i turystom.

*Po zakończeniu budowy
pozostaną drogi, linie kolejowe
i nowe połączenia transportowe,
które będą wykorzystywane
przez kolejne dekady*

Lepsza dostępność komunikacyjna zwykle przyciąga nowe inwestycje, zwiększa atrakcyjność terenów pod działalność gospodarczą i ułatwia rozwój lokalnych firm.

Realizacja inwestycji tej skali naturalnie wiąże się z przejściowymi zmianami odczuwalnymi dla mieszkańców, zwłaszcza w obszarze transportu i wykorzystania lokalnej infrastruktury. Dlatego Polskie Elektrownie Jądrowe od początku prowadzą dialog z samorządami i lokalnymi partnerami, wspólnie poszukując rozwiązań, które pozwalają ograniczać bieżące niedogodności, a jednocześnie pozostawiają trwałe korzyści dla regionu.

Dobrym przykładem takiego podejścia jest współpraca spółki PEJ z Powiatem Wejherowskim i Zarządem Dróg Powiatowych w Wejherowie, w ramach której inwestor finansuje modernizację dróg wykorzystywanych zarówno na potrzeby inwestycji, jak i przez mieszkańców. Efektem tych działań jest m.in. podpisana 23 października umowa na przebudowę drogi powiatowej nr 1430G na odcinku Przebendowo-Jackowo w gminie Choczewo. To pokazuje, że wyzwania towarzyszące budowie mogą stać się impulsem do realizacji inwestycji infrastrukturalnych, które będą służyć lokalnej społeczności także długo po zakończeniu budowy elektrowni.

• Główna siedziba Microsoftu w Redmond, stan Waszyngton, USA
FOT. REUTERS / DAVID RYDER

– OpenAI wciąż zatrudnia inżynierów do rozwijania swojej technologii, więc nie mamy do czynienia z likwidacją miejsc pracy, raczej z ich zmianą. To naturalne przesunięcie od starszych technologii do nowych, które wymaga też zespołu o innych kompetencjach – wyjaśnia dr Marek Troszyński, NASK – PIB.

Przypomina przy tym, że opowieści firm technologicznych, które próbują wywołać panikę na rynku pracy, należy traktować z dystansem.

– Nakręcanie opowieści o niezwykłych możliwościach AI, to zamierzona polityka firm technologicznych. Zwłaszcza w momencie, w którym i Anthropic, i OpenAI przygotowują się do debiutu na giełdzie, licząc na jak największą wycenę. Nawet więc kiedy mówią o zagrożeniach, o masowych zwolnieniach, to też jest to część gry marketingowej, bo w tej narracji te zagrożenia czy zwolnienia wynikają z potęgi AI – uważa dr Troszyński.

Powód zwolnień? Firmy potrzebują nowych kompetencji

Każdy, kto obserwuje rozwój modeli generatywnej sztucznej inteligencji, zdaje sobie jednak sprawę, że ich skokowy rozwój jest faktem. Sęk w tym, że to nie przekłada się w prosty sposób na naszą pracę. Może zastępować poszczególne zadania, ale wciąż rzadko kiedy jest w stanie zastąpić pracownika z krwi i kości.

Tym bardziej decyzją co najmniej śmiałą wydaje się plan holenderskiego rządu, który chce okroić administrację publiczną o 25 tys. stanowisk.

– Sam holenderski rząd przyznaje, że dotychczasowa cyfryzacja nie zmniejszyła zatrudnienia. Wręcz przeciwnie: stworzyła nowe zadania i sprawiła, że zleca się więcej zadań na zewnątrz. Dla mnie ta zapowiedź brzmi jak AI-washing – mówi prof. Marek Kowalkiewicz.

AI-washing to inaczej wykorzystywanie technologicznego postępu jako zasłony dymnej. Powiedzieć „rozwijamy się tak szybko, że jesteśmy już w stanie zastąpić ludzi sztuczną inteligencją” brzmi dużo lepiej niż np. „zwalniamy, bo brakuje nam pieniędzy w budżecie” albo „zwalniamy, bo dawni pracownicy nie mają już kompetencji, które dziś potrzebujemy”.

Ten ostatni powód – zdaniem prof. Kowalkiewicza – ma dziś największą wspólną z rzeczywistością. Firmy zwalniamy, bo potrzebują nowych kompetencji.

– Obie organizacje urosły o 40-55 proc. od 2018 roku. Obie wciąż zatrudniają nowych ludzi! Technicznie AI nie zastępuje dziś ani inżyniera, ani urzędnika od początku do końca. AI przejmuje zadania, zmienia to, jak organizacja pracuje. I tu jest clou tego, co dzieje się obecnie: to sortowanie, a nie redukcja – wyjaśnia ekspert. I dodaje: – Widzimy coraz więcej organizacji, które, poprzez zwolnienia lub oferty dobrowolnego odejścia, robią miejsce dla pracowników z nowymi umiejętnościami, potrzebnymi w erze AI. ●

Microsoft tnie etaty przed giełdowym debiutem OpenAI

Tego samego dnia, w poniedziałek 26 października 2026 roku, masowe zwolnienia ogłosiły jednocześnie technologiczny gigant Microsoft i rząd Roba Jettena, najmłodszego premiera w historii Holandii. Czy to dzień zero dla rynku pracy?

Maria Korcz

Dostawca oprogramowania i usług chmurowych z Redmond w Waszyngtonie chce zredukować liczbę pracowników o 60 tys. osób. Holendrzy planują zwolnić 20 tys. urzędników – grzmia od kilku dni tysiące nagłówków na całym świecie.

Proroków rychłej katastrofy nie brakuje też w Polsce.

„Wchodzimy w zmiany na świecie, których skali dziś nawet nie potrafimy sobie wyobrazić” – stwierdził w serwisie X poseł Rafał Komarewicz z klubu parlamentarnego Centrum.

Rafał Brzoska, słynący z zaangażowania w sprawy publiczne prezes InPostu, powołując się na raport Anthropic (właściciela modelu Claude), na tej samej platformie ogłosił (pisownia oryginalna):

„W ciągu kilku lat ponad 60 proc. pracowników umysłowych będzie zmuszonych zmienić profesję...nie miejsce pracy...ALE ZAWÓD!!!”.

Skali decyzji Microsoftu nie można deprecjonować. Z perspektywą rewolucji w życiu zawodowym musi teraz zmierzyć się co czwarty pracownik giganta. Bez precedensowy jest

także krok Holendrów – do tej pory żaden kraj nie zaryzykował gniewu sfery budżetowej zapowiedzią zastępowania urzędników AI w takiej skali. W Amsterdamie taka deklaracja padła wprost: ograniczamy zatrudnienie, bo możemy zastąpić procesy wykonywane przez ludzi, sztuczną inteligencją.

Ale mimo grozy tych zapowiedzi ani skala zwolnień, ani ich konsekwencje nie są dla rynku pracy tak piorunujące, jak mogłoby się wydawać.

Na czym polega „dobrowolne odejście”?

O decyzji technologicznego giganta z Redmond poinformowała w poniedziałek Amy Coelman, wiceprezesa i szefowa do spraw kadr w Microsoftzie. Komunikat jest zwarty i napisany w iście amerykańskim stylu.

„Dzisiaj wprowadzamy nową ofertę dobrowolnych odejść. (...) Daje uprawnionym pracownikom, którzy rozważają przyszłość poza firmą, nową możliwość dokonania tej zmiany już teraz” – pisze wiceprezesa.

Coelman nie ogłasza więc zwolnień grupowych, jak w pewnym uproszczeniu opisywała sprawę część me-

diów. Dobrowolne odejścia to forma redukcji zatrudniania, która pozostawia pracownikom przestrzeń na decyzję. Zamiast przykrej rozmowy z działem HR, możesz sam zgłosić chęć odejścia na zwykłe bardzo atrakcyjnych warunkach.

Microsoft nie poinformował publicznie, co ma do zaoferowania osobom, które zgodzą się na rozwiązanie umowy. Zwykle programy dobrowolnych odejść zakładają jednak odprawy równe kilku pensjom, a często także utrzymanie przez kilka miesięcy dostępu do benefitów pracowniczych.

Co giełdowy debiut OpenAI ma wspólnego ze zwolnieniami?

Jak zauważa jednak prof. Marek Kowalkiewicz, kierownik katedry gospodarki cyfrowej QUT Business School w Brisbane, a w przeszłości także pracownik naukowy Microsoftu, skala

odejść będzie dużo niższa, niż wynika z szumnych zapowiedzi.

– Poniedziałkowy ruch to propozycja dobrowolnego odejścia dla około 60 tys. pracowników w czterech krajach: Stany Zjednoczone, Kanada, Indie, Wielka Brytania, w zamian za standardową odprawę. Firma spodziewa się, że z oferty skorzysta około 3-6 proc. uprawnionych, czyli 2-4 tysięcy pracowników. To drobny odsetek z 223 tys. zatrudnionych – mówi Kowalkiewicz. I dodaje:

– Co ciekawe, Microsoft zastrzega sobie prawo do zatrzymania tych, których nie chce stracić!

By dobrze zrozumieć ruch technologicznego giganta, musimy zdać sobie także sprawę, że Microsoft jest od 2025 roku właścicielem 27 proc. udziałów OpenAI. A twórca czołowego modelu sztucznej inteligencji, czyli ChataGPT, który w powszechnej świadomości dał początek rewolucji AI, planuje wkrótce giełdowy debiut.

Microsoft nie poinformował publicznie, co ma do zaoferowania osobom, które zgodzą się na rozwiązanie umowy. Zwykle programy dobrowolnych odejść zakładają jednak odprawy równe kilku pensjom, a często także utrzymanie przez kilka miesięcy dostępu do benefitów pracowniczych

Polskie korzenie. Globalna skala.

Działamy na trzech kontynentach, budując
wartość dla polskiej gospodarki i wzmacniając
bezpieczeństwo surowcowe.

kgbm.com

Kraj/34459163

Trybunał Konstytucyjny

TK nie należy „odbijać”

Polski sąd konstytucyjny musi przejść restart. Czasu zostało niewiele.

Zalasiński

W 2027 r. będziemy obchodzić rocznicę uchwalenia Konstytucji. To dobra okazja, by zamiast kolejnych deklaracji przywiązania do jej wartości podarować jej coś znacznie cenniejszego: dowód, że potrafimy respektować ją niezależnie od politycznych podziałów i interesów. Jednym z najważniejszych elementów takiego zobowiązania powinien być sprawnie działający, niezależny Trybunał Konstytucyjny, który chroni prawa obywateli i pilnuje, by żadna władza nie stawiała własnej politycznej woli ponad prawem. Jego odbudowa nie może być zwycięstwem jednej strony sporu, lecz wspólną inwestycją w państwo, którego reguły obowiązują wszystkich i są przez wszystkich respektowane.

Idea kontroli konstytucyjności prawa przez niezawisły i apolityczny Trybunał jest od II połowy XX w. standardem ustrojowym nowoczesnych europejskich państw demokratycznych. Pierwszy w Europie Trybunał Konstytucyjny powołano w Austrii w 1920 r., ale idea kontroli konstytucyjności prawa stała się w Europie powszechna po II wojnie światowej, jako instrument ochrony społeczeństw przed legislacyjnym bezprawiem i dominacją polityki nad prawami człowieka.

W Polsce TK rozpoczął swoją działalność w 1985 r. Doświadczenia poprzedniego ustroju doprowadziły do konieczności powołania instytucji kontrolujących – apolitycznie i bezstronnie – wszechwładny dotąd aparat państwa. W tym celu obok TK powołano również Trybunał Stanu, Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Krajową Radę Sądownictwa. Instytucje te stanowią filar przemian demokratycznych dokonanych w Polsce po 1989 r. W szczególności TK od pierwszych swoich orzeczeń dał się poznać jako konsekwentny gwarant standardów ustrojowych państwa prawnego oraz praw człowieka.

Od 2015 r. jesteśmy w sytuacji sukcesywnej erozji ustroju państwa. Spór dwóch głównych sił politycznych doprowadził do kryzysu konstytucyjnego, który wywołał paraliż Trybunału i podważył standardy towarzyszące od trzech dekad sądownictwu konstytucyjnemu w Polsce. Rozstrzygnięcia Trybunałów międzynarodowych wskazują niezbicie, że TK nie spełnia elementarnych wymagań niezawisłości i apolityczności. Nie działają zabezpieczenia mające chronić przed konfliktem interesów, ani system odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów. Trybunał jest organizacyjnie i orzeczniczo dysfunkcyjny. Nie jest nawet zdolny do zorganizowania Zgromadzenia Ogólnego i podjęcia wymaganej prawem uchwały w sprawie budżetu Trybunału. Obrazu destrukcji dopełnia gorszący „spór korytarzowy” i fizyczne blokowanie dostępu do gabinetów sędziowskich osób wybranych w 2026 r.

W tych okolicznościach należy zadać sobie pytanie: w jaki sposób skutecznie przywrócić praworządność w TK, by ponownie mógł on realizować swoje konstytucyjne zadania?

Oczywistym jest, że „odzyskanie” Trybunału przez jakąkolwiek większość polityczną nie doprowadzi do przywrócenia praworządności, lecz pogłębi kryzys zaufania wokół niego. W czarnym scenariu-

• Celem resetu jest przede wszystkim odbudowa systemu kontroli konstytucyjności prawa jako sprawnie działającej instytucji ustroju konstytucyjnego naszego państwa
FOT. JACEK MARCZEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Sytuacja na scenie politycznej daje cię szansy na konstytucyjny restart Trybunału

szu Trybunał będzie „odbijany” w cyklach 4 – letniej kadencji parlamentarnej przez kolejne większości polityczne, a obywatele zostaną trwale pozbawieni rzetelnego systemu kontroli konstytucyjności prawa. Ten czarny dla Trybunału scenariusz ziścił się już w 2015 r., gdy Sejm na początku nowej kadencji wybrał „sędziów dublerów” na miejsca sędziów TK wybranych prawidłowo przez Sejm poprzedniej kadencji. Scenariusz ten może się powtórzyć w 2027 r., gdyż prezydent ponownie odmawia przyjęcia ślubowania od prawidłowo wybranych sędziów.

Odbudowę Trybunału należy rozpocząć od przywrócenia zaufania do tej instytucji. Oznacza to, że żadna grupa społeczeństwa nie może zostać upokorzona w procesie przywracania praworządności. Nie oznacza to oczywiście bezkarności osób, które dopuściły się naruszenia prawa. Żadna grupa nie powinna jednak mieć poczucia, że Trybunał stał się „ich”, a nie „nasz”. Każdy obywatel ma bowiem równe prawo do apolitycznego systemu kontroli konstytucyjności prawa. Nawet w najcięższym i najbrutalniejszym sporze politycznym musi bowiem istnieć arbiter, któremu ufają wszystkie strony politycznego sporu i który w sposób bezstronny ochroni obywateli przed nadużyciami władzy.

Naturalnym scenariuszem, w którym powinno następować przywracanie praworządności, jest sukcesywne i konsekwentne odbudowywanie zaufania do Trybunału poprzez wybór kompetentnych i apolitycznych sędziów oraz rozsądne orzecznictwo. W tym scenariuszu Trybunał powinien najpierw uporządkować swoje sprawy wewnętrzne, a następnie działalnością orzeczniczą przekonać polityków i opinię publiczną do ostudzenia emocji wokół tej instytucji. Scenariusz ten na obecnym poziomie negatywnych emocji panujących zarówno wewnątrz

Trybunału, jak i przed jego siedzibą, a także w mediach i wśród polityków, z dnia na dzień staje się coraz mniej realny. Należy zatem opracować scenariusze alternatywne, zanim nie będzie za późno, tj. zanim nowy parlament w 2027 r. wybierze sędziów (dublerów) na miejsca tych, od których prezydent nie odebrał ślubowania. Wówczas stanie się jasne, że systemu kontroli konstytucyjności prawa nie uda się dobudować przez kolejną dekadę.

Sytuacja na scenie politycznej daje cię szansy na konstytucyjny restart Trybunału. Uzyskanie większości konstytucyjnej wokół idei odbudowy TK nie jest dzisiaj tak odległe, jak było jeszcze w ubiegłym roku. Główne ugrupowanie polityczne (PIS), będące gwarantem naruszeń systemu kontroli konstytucyjności prawa, rozpadło się i straciło znaczącą część posłów. Gdy przeanalizujemy wypowiedzi publiczne przedstawicieli wszystkich ugrupowań politycznych obecnych w Sejmie, może okazać się, że uzyskanie poparcia 2/3 głosów w Sejmie jest możliwe. Problem polega na tym, że narastająca polaryzacja i bliskość kampanii wyborczej nie dają nadziei, że politykom uda się samodzielnie wypracować wspólny projekt. W tym miejscu pojawia się jednak naturalna w demokratycznym państwie prawnym przestrzeń dla instytucji społeczeństwa obywatelskiego. Jeżeli politycy nie są w stanie wypracować rozwiązań kompromisowych z pomocą powinny przyjąć organizacje trzeciego sektora, które opracowałyby projekt, przeprowadziły jego konsultacje i przedstawiły politykom kompleksowe rozwiązanie. Jedyne w ten sposób można byłoby wypracować kompromis, który poprzez swój ekspercki i apolityczny charakter oraz zgromadzone wokół niego poparcie organizacji społecznych i gospodarczych, byłby akceptowalny dla polityków.

Reforma przewidywałaby ustanowienie nowych zasad wyboru sędziów Trybunału, które pozwalałyby na większe zróżnicowanie składu i uniemożliwiałoby jego zawłaszczenie przez kolejne większości polityczne. Wybór sędziów przez Sejm bezwzględna większością głosów nie stwarza bowiem wystarczających gwarancji, co

widać w kolejnej już kadencji Sejmu. Powinien on zatem zostać zmieniony w ten sposób, że część składu TK byłaby wybierana przez Sejm, Senat oraz prezydenta. Sejm wybierałby 7 sędziów, czyli niemal połowę składu TK, ale nie mógłby samodzielnie ukształtować większości, Senat – zgodnie z zasadą dwuizbowości nierównoprawnej – wybierałby 5 sędziów, tj. 1/3 jego składu, a prezydent powoływałby 3 sędziów, czyli 1/5 składu Trybunału. Zakładając, że większość polityczna w Sejmie, nie zawsze odpowiada tej ukształtowanej w Senacie, a prezydent często pracuje w warunkach kohabitacji z rządem, skład Trybunału byłby bardziej pluralistyczny i odporny na naciski polityczne.

Konsekwencją powyższej zmiany byłoby skrócenie kadencji urzędujących sędziów i powołanie w całości nowego Trybunału. Kluczowy jest wybór pierwszego składu po resecie. Powinien on zostać dokonany większością kwalifikowaną. Warto tu także skorzystać z rozwiązań zastosowanych przy wyborze pierwszego TK w 1985 r. Wówczas połowa składu została wybrana na krótsze kadencje, tak, by ich wygasanie zostało rozłożone w czasie i następowało sukcesywnie w kolejnych kadencjach Sejmu. Gdyby zatem nowy skład TK miały wybierać Sejm i Senat obecnej kadencji, to izby kolejnych kadencji parlamentu powinny wybierać połowę składu TK.

Ustawa konstytucyjna powinna także rozwiązać problem sędziów, którym uniemożliwiono orzekanie w TK. Zgodnie z Konstytucją osoby te nie mogą już nigdy ubiegać się o stanowisko sędziowskie w TK, a to – zważywszy, że nie dopuszczono ich do działalności orzeczniczej – narusza ich prawo dostępu do służby publicznej. Sprawy dotyczące statusu tych osób są zawsze przed ETPCz. Dlatego w ramach resetu powinno się umożliwić osobom powołanym na stanowiska sędziowskie zarówno w 2015 r., jak i w 2026 r., które nie rozpoczęły działalności orzeczniczej, możliwość ponownego wyboru do TK w przyszłości.

Czasu jest niewiele. Jeśli przed wyborami w 2027 r. nie uda się wypracować rozwiązania opartego na szerokim kompromisie, możemy na kolejne lata utknąć w sporze o to, kto kontroluje Trybunał, zamiast rozmawiać o tym, jak ma on skutecznie kontrolować władzę. Politycy nie muszą sami szukać wyjścia z tego kryzysu. Mogą skorzystać z pomocy ekspertów i organizacji społecznych. Jeśli jednak nie potrafimy wnieść się ponad logikę politycznego odwetu, problemem będzie już nie tylko Trybunał, ale także państwo, które nie umie naprawić instytucji powołanych do ochrony obywateli przed nadużyciami władzy. ●

Tomasz Zalasiński

Autor jest doktorem prawa konstytucyjnego, radcą prawnym, kierownikiem Katedry Prawa Uniwersytetu Civitas, byłym sędzią Trybunału Stanu.

• Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji

Alfabet Michnika

Cenzura panowała w podświadomości

Czasem coś puścili, czasem przymknęli oko. Trzeba było kombinować.

Michnik

Cenzura towarzyszyła polskiemu życiu kulturowemu, umysłowemu i politycznemu cały czas. W PRL-u były jednak dwa krótkie momenty, kiedy była łagodniejsza. Pierwszy okres to lata 1945-1948. Jak się czyta gazety z tego okresu – nawet te prorożkowe jak „Kuznica” czy „Odrodzenie” – no to była to wolna prasa. Cenzura obejmowała tam tematy bezpieczeństwa i Związku Radzieckiego, ale w kwestii tematów kulturowych wolno było bardzo wiele.

Kolejne złagodzenie cenzury przyszło w 1956 roku na fali odwilży. Gazety polskie były wtedy fascynujące. Gdy sam zaczynałem czytać prasę, jakoś w 1962 roku, to zostały tylko marne ślady tej swobody, więc chodziłem do biblioteki i czytałem roczniki tygodników i dzienników z tego właśnie okresu. Jakże to było fantastyczne! Czytałem wtedy tekst Kolakowskiego z „Nowej Kultury” „Odpowiedzialność i historia”, pojawił się wtedy Marek Hłasko, zupełnie inny język. Wtedy było wolno więcej.

Później fala wolności przyszła w prasie rosyjskiej razem z Pieriestrojką. Pamiętam, że przy Okrągłym Stole cytowałem rosyjskie gazety. Profesor Jerzy Wiatr, który brał udział w obradach, powiedział mi, że nigdy nie odejmiemy się od stanu wojennego. Odpowiedziałem mu: „Panie profesorze Wiatr, na

• W PRL-u były dwa krótkie momenty, kiedy cenzura była łagodniejsza. Pierwszy okres to lata 1945-1948. Potem w 1956 roku na fali odwilży

FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI
/ AGENCIA WYBORCZA.PL

pana miejscu nigdy nie mówiłbym nigdy. Bo jak się dziś czyta rosyjskie gazety, co piszą o Stalinie i Breżniewie, to na pana miejscu byłbym wstrząśnięty w mówieniu «nigdy». Potem się nawet polubiliśmy.

Cenzura uczyła nas mówić w inny sposób, były też różne szkoły tego, jak z nią walczyć. Na przykład „Tygodnik Powszechny” proponował inny język; jak się go czytało, to nie polegało na tym, że pisali o innych rzeczach, ale w całkiem odmienny sposób, jakby uczestniczyło się w odrębnej rzeczywistości kulturowej. Pamiętam, jak Stanisław Stompa pisał o potrzebie sojuszu z Rosją. Z Rosją, nie z ZSRR!

Jak chciało się zrozumieć otaczającą rzeczywistość, trzeba było czytać i pisać dookoła. Czytałem „Sny pod śniegiem” Wiktora Woroszyńskiego, żeby zrozumieć, jak w Rosji wyglądała sytuacja ludzi, którzy chcieli reform, ale żyli w carskim uścisku. Czytałem „Boskiego Juliusza” Jacka Bocheńskiego o tym, jak wyglądają mechanizmy władzy, tam, gdzie rządzi cesarz. Jak chciałem zrozumieć całe kołowroty polskich komunistów, czytałem „Czarną różę” Juliana Strykowski. Patrzyłem też, co ukazy-

wało się w na przykład w „Twórczości” jako fragment, a co potem z tego cenzura wyrzuciła z druku w książce.

Powieść „Ciemności kryją ziemię” Jerzego Andrzejewskiego była niby kroniką historyczną i opowiadała o Inkwizycji w XV wieku, ale tak naprawdę był to obraz komunizmu.

To samo dotyczyło kina. Jak się oglądało „Kanał” czy „Popiół i diament”, ważne było to, czego nie ma w tych filmach. Liczyło się porozumienie między artystą a widzem czy czytelnikiem.

Z cenzurą było różnie, bo ludzie byli różni. Na przykład szefem Wydawnictwa Śląsk był pan Witold Nawrocki, który potem kierował Wydziałem Kultury w KC. Taki partyjny łobuz, ale kochał dobrą literaturę. I to on pierwszy wydał w Polsce Kunderę i Hrabala. A wewnętrznym recenzentem w PIW-ie był Florian Nieuważny, pewnie agent sowieckiej ambasady, który uwielbiał dobrą poezję ukraińską.

Przetłumaczył i wydał wiersze Pawła Tyczyńskiego z lat 20., m.in. wstrząsający wiersz o rusyfikacji i kolektywizacji. Potem z Tyczyńskiego zrobił się taki Iwaszkiewicz, dworski, reżimowy pismak, a miał wszystkie możliwe order Lenina, więc na jego nazwisko cenzura nie reagowała

negatywnie. A w sowieckiej Ukrainie jego wiersze nie mogły się już ukazywać.

Cenzura bez przerwy krążyła, ale łatwiej było jej pewne rzeczy przepuścić w Łodzi czy na Śląsku niż w Warszawie. No i w Krakowie było łatwo, bo tam partia była w miarę liberalna.

Autocenzury też trochę było. Nawet jak pisało się do podziemia, podświadomie robiło się to tak, żeby nie podchodzić do pod kodeks karny. Pamiętam, jak pisałem „Kościół, lewicę, dialog”, książkę bardzo dla mnie ważną. Wtedy była dosyć niebanalna, bo nikt wcześniej ze środowisk przyznających się do lewicowości tak o Kościele nie pisał. I pracując nad tą książką, cały czas pilnowałem się, aby nie przekroczyć granicy pomiędzy tekstem niecenzuralnym a kryminalnym.

Przekroczyłem ją tylko raz, a mianowicie, gdy ks. Józef Tischner w swojej książce „Polski kształt dialogu” jeden rozdział poświęcił mojej pracy i sprowokował mnie pytaniem, czy ja w końcu uznałem ten system za zły i narzucony czy nie. W posłowie do drugiego wydania odniosłem się do tych uwag i napisałem, że tak, uważam ten system za zły i narzucony z zewnątrz. No i wszystko, co potem było w akcie oskarżenia, to było to, co napisałem w posłowie. Ale wtedy to nie miało już znaczenia, bo byłem poza cenzurą. ●

Adam Michnik

„Alfabet Michnika”

• cykl rozmów z redaktorem naczelnym „Gazety Wyborczej”. Każdy odcinek zaczynamy od słowa będącego punktem wyjścia do osobistej opowieści. Premiera co tydzień w piątek na kanale YouTube AleHistoriaWideo i w formie felietonu w „Gazecie Wyborczej”.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34458458

Alfabet Michnika

Cykl rozmów, w którym każda litera alfabetu inspirowała osobistą opowieść o ideach, wartościach i decyzjach

Co piątek czytaj w Wyborczej
lub oglądaj na kanale YouTube
AleHistoriaWideo:

Zeskanuj kod

ROZMOWA

Z TOMASZEM KOLANKIEWICZEM
dyrektorem Filмотeki Narodowej –
Instytutu Audiowizualnego

PIOTR GUSZKOWSKI: Czy z perspektywy polskiej kinematografii odnalezienie „Mocnego człowieka” można porównać do odzyskania np. „Pomarańczarki” Gierymskiego?

TOMASZ KOLANKIEWICZ: „Mocny człowiek” uchodził za zaginiony, w 1997 r. jego kopię odnaleziono w Królewskim Archiwum Filmowym w Brukseli. To był nasz towar eksportowy, jeden z najważniejszych polskich filmów niemych. Nasze kino tamtego okresu rzadko osiągało wybitny poziom. Na zamówienie, zresztą w wielu krajach Europy, powstawały bogoojczyźniane opowieści z fabułą pretekstem do szerzenia propagandy. Resztę filmów produkowali właściciele kin. A ci stawiali na repertuar gwarantujący frekwencję.

Jakbyś mówił o streamingu dziś...

– Można tak powiedzieć. „Mocny człowiek” był przedsięwzięciem innego kalibru. Ekranizację powieści Stanisława Przybyszewskiego ukazującej moralne rozterki człowieka marzącego o pisarskiej sławie powierzono Henrykowi Szarze, właśc. Henochowi Szapiro. Wielu wybitnych twórców kina międzywojennego miało żydowskie korzenie. Przyjmowali polsko-brzmiące nazwiska. Prowadziło to do kuriozalnych sytuacji. Gdy na zamówienie środowisk Falangi powstał film „Pod Twoją obronę”, w którym pilot po utracie władzy w nogach wyrusza na pielgrzymkę do Częstochowy, z czołówki usunięto Józefa Lejtesa. Film podpisano nazwiskiem innego reżysera, polskiego.

Czym wyróżniał się „Mocny człowiek”?

– To być może najdoskonalszy przykład mabuzerii, nurtu z inspiracji „Doktorem Mabuse” Fritza Langa. Mabuse to obok Fantomasa jeden z najważniejszych europejskich szwarccharakterów. Jako demon zła i wirtuoz zbrodni oddawał ducha czasów.

Szaro zaangażował międzynarodową ekipę, m.in. scenografa Hansa RoUCA, który współpracował z Robertem Wiene przy „Rękach Orlaka”, i operatora Giovanniego Vitrottiego, autora zdjęć do „Quo Vadis” wg Sienkiewicza. Do głównej roli sprowadził Grzegorza Chmarę (właśc. Hryhorii Khmara). Ukraiński aktor był bohaterem rubryk na miarę Pudelka, był partnerem gwiazdy Asty Nielsen, w jednym roku zagrał Raskolnikowa i Jezusa Chrystusa.

Szaro wykorzystał 20 tys. m taśmy, z czego do ostatecznej wersji weszły 3 tys. Produkcja miała rozmach. Krytycy docenili tempo narracji i sprawność reżysera.

Trafił do dystrybucji zagranicznej i dzięki temu przetrwał wojnę.

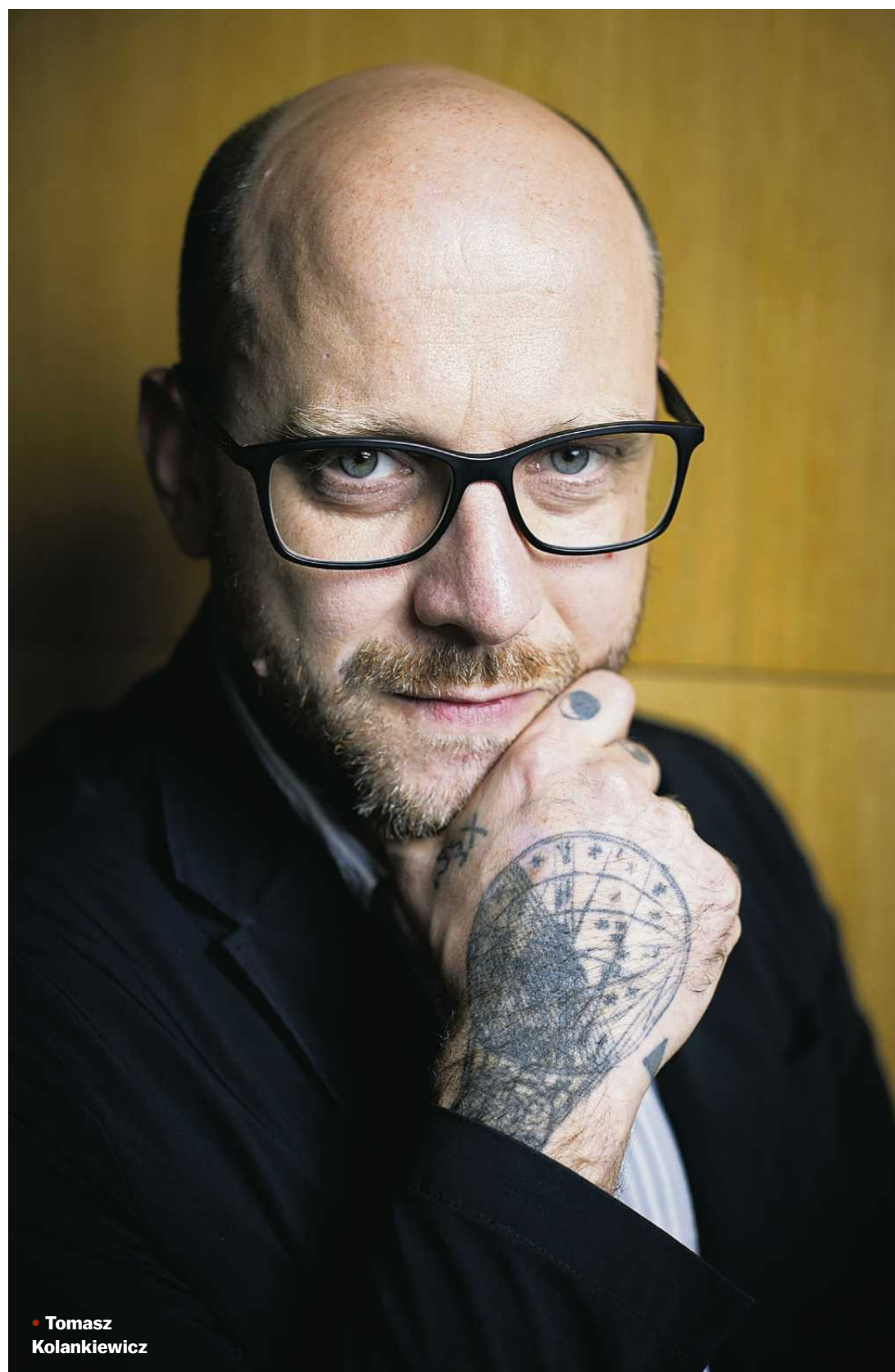
– Inaczej pewnie podzieliłby los taśm, które spłonęły. A to dlatego, że nie mieliśmy archiwum filmowego. Mimo że Bolesław Matuszewski, operator związany z braćmi Lumière, już na przełomie XIX i XX w. apelował o stworzenie takiej instytucji. Centralne Archiwum Filmowe powstało dopiero po wojnie, dzięki staraniom Jerzego Toeplitza. W każdym razie zachowało się niewiele polskich filmów z okresu kina niemego.

Odnaleziona wersja „Mocnego...” ma napisy po flamandzku i francusku. A do tego jest krótsza od oryginału. Zachowało się nieco ponad 2 tys. m taśmy. Przy restauracji porównuje się różne materiały źródłowe, ale w przypadku kina nie-

Tomasz Kolankiewicz,
dyrektor FINA, dla „Wyborczej”

STARAMY SIĘ NADRABIAĆ ZALEGŁOŚCI

**Warto oglądać filmy sprzed lat, by zobaczyć,
jak naprawdę wyglądało wtedy życie, i przekonać się,
że nie różniło się bardzo od naszego.**

• Tomasz
Kolankiewicz

mego trzeba pamiętać, że filmy przeznaczone na zagraniczne rynki często remontowano. Podobny los spotkał „Metropolis” Fritza Langa, skrócone po wyjeździe z Niemiec do USA. Do dziś nie znamy dokładnej wersji pokazanej podczas berlińskiej premiery.

Restauracja „Mocnego człowieka” zajęła 9 miesięcy, choć zazwyczaj trwa to dwa-trzy.

Co było największym wyzwaniem?

– Stan kopii i liczne ubytki. Dla przykładu: jest w filmie uroczą scenę z małym pieskiem na Torze Służewieckim. Przed restauracją pieska nie było w ogóle widać. Nie wszystkie ślady czasu się zresztą usuwa. Włosa na taśmie się nie czyści, bo jest częścią materialnej historii filmu. Jeśli jednak przez cały obraz biegnie rysa, można ją usunąć. Tyle że ktoś musi nad tym pracować klatka po klatce. Nie przetrwał scenariusz ani materiały literackie czy oryginalne plansze z napisami. Trzeba było zrekonstruować oryginalną czcionkę na podstawie innych produkcji studia Gloria. No i przetłumaczyć napisy.

Tak zużyta taśma świadczy o tym, że film rzeczywiście był intensywnie eksploatowany...

– Losy „Mocnego...” przypominają historię „Europy” Stefana i Franciszki Themersonów. Był w zbiorach Bundesarchiv, opisany i wyświetlany – po prostu nikt nie wiedział, że uchodzi za zaginiony. Takie odkrycia wciąż się zdarzają. Ostatnio w holenderskim Eye Film-museum znaleziono zaginiony film z Polą Negri kręcony w warszawskim atelier Aleksandra Hertza, rzecz unikatowa z Apolonią Chałupiec u progu międzynarodowej kariery. Z kolei my odnaleźliśmy szwedzki film uznawany za zaginiony i zwróciliśmy go właścicielom: to naturalna praktyka między archiwami, w myśl współpracy dbamy o wzajemne dziedzictwo kulturowe.

Chcesz, by FINA była żywym archiwum.

– Tylko wtedy nasza praca ma sens. Nie chodzi jedynie o to, by tworzyć zbiory. Powinny inspirować nowych twórców i twórczynie, pozwalać im konfrontować własną wrażliwość z tym, co powstało wcześniej. To są często lekcje od wielkich mistrzów.

Andrzej Tarkowski mówił, że nie warto codziennie rano wymyślać roweru: dlatego warto oglądać mistrzów i mistrzynię. Sporo w tym racji. Wiele problemów ktoś już wcześniej próbował opisać albo sfilmować. Archiwum pozwala wejść z tymi twórcami w dialog.

Tak było właśnie z „Jesteśmy sami na świecie”. Mogliśmy oddać ten tekst w ręce kolejnego pokolenia aktorów i sprawdzić, jak wybrzmiał dzisiaj. Wajda planował realizację w 1957 r. Można się zastanawiać, jak potoczyłaby się historia polskiego kina, gdyby zamiast „Popiołu i diamentu” zrobił film o niechcianej ciąży w powojennych ruinach. To przecież zupełnie inna opowieść o Polsce i inne wyobrażenie o tym, czym mogło być jego kino.

W czasie wojny utraciliśmy większość dziedzictwa filmowego. Jak z przygotowaniem zbiorów na sytuację nadzwyczajną?

– Pytasz, czy jesteśmy przygotowani na wypadek wojny? W grudniu mamy warsztaty z ICCROM [ang. International Center for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property]: to sieć, która się zajmuje zarządzaniem kryzysowym i bezpieczeństwem dziedzictwa kulturowego. Moja zastępczyni dr Monika Supruniuk planowała, że wy-

darzenie będzie dotyczyło katastrof naturalnych, one najczęściej stanowią zagrożenie zbiorów. Głównie pożary. Taśmy są łatwopalne, a taśmy nitro zawierają azotan celulozy, więc palą się nawet bez dostępu tlenu z powietrza. Zdarzają się także inne kataklizmy. Pamiętam, jak w czasie powodzi we Wrocławiu ewakuowano wartościowe woluminy. Były mrożone na czas transportu, a potem w Bibliotece Narodowej w Warszawie rozmrażane i konserwowane.

Wszystko to zostało uwzględnione w specyfikacji nowoczesnego archiwum, które budujecie w Łodzi. Kolejne pod Warszawą?

– To wyrzut sumienia kilku pokoleń polskich filmowców i szerzej ludzi kultury, że zaniedbano stworzenie odpowiednich obiektów. Staramy się nadrobić te zaległości. Odwiedziliśmy wiele podobnych europejskich placówek, by wzorować się na najlepszych. Wyobraź sobie, że w Austrii zbudowali archiwum z drewna. Po tym, co właśnie powiedziałem o pożarach, wydaje się to szaleństwem. Stoi za tym jednak konkretne doświadczenie. W Japonii odnaleziono taśmy nitro przechowywane w drewnianych skrzyniach. Były znakomicie zachowane (wymiana powietrza zapewniana przez drewno skutecznie chroniła je przed degradacją).

Wracając do twojego pytania, poprosiliśmy ICCROM, by rozszerzyć szkolenie o procedury na wypadek zagrożenia dronowego. Koleżanki i koledzy z Teheranu mierzyli się z atakami USA, w Kijowie nieraz brakowało prądu, podczas zim spłonęły magazyny kostiumów filmowych. Korzystamy z doświadczeń instytucji należących do sieci FIAF (fr. Fédération Internationale des Archives du Film) zrzeszającej najważniejsze archiwa filmowe na świecie.

„Mocny człowiek” otwiera Święto Niemego Kina. Ale motyw przewodni tegorocznej edycji zapożyczyliście z „Kultu ciała” w reż. Michała Waszyńskiego. – Tj. Moszego Waksy, kolejnego z wielkich twórców. „Kult ciała” odnaleziono w tym samym belgijskim archiwum. To film uznawany za jedną z pierwszych polskich koprodukcji międzynarodowych.

Na pomysł tematu festiwalu wpadła dr Elżbieta Wysocka, dyrektorka arty-

styczna festiwalu, i również moja zastępczyni. Chciała przyrzeć się kultowi męskiego ciała. Powstał eklektyczny, ale niezwykle interesujący program. Znalazł się w nim „Czarny pirat” z Douglasem Fairbanksem (z technologią Technicolor).

Pokażemy eksperymenty na granicy fotografii i filmu, w tym studium ruchu w postaci filmów chronofotograficznych Étienne-Julesa Mareya. Jest też ciekawa historia Zishe Breitbarta, żydowskiego atlety ze Strykowa. Zbudował on własną personę siłacza na wzór Samsona i zrobił międzynarodową karierę. Rozrywał żelazne łańcuchy, przejeżdżały po nim motocykle. Przygotowywał też zestawy ćwiczeń.

Czyli Jane Fonda wcale nie była pierwsza!

– Ha, Breitbart długo przed erą kaset VHS rozsyłał nagrania ćwiczeń i własną dietę. Był odpowiednikiem dzisiejszych trenerów fitness. Jako ludzkość często kręcimy się w kółko.

Ale w pierwszych dekadach XX w. fascynacja ciałem miała też konkretny wymiar polityczny i społeczny. Wkrótce w Europie sztukę uznaną za „zdegenerowaną” zaczęto przeciwstawiać wizerunkom silnych, aryjskich mężczyzn. Nie działo się to wyłącznie w Niemczech. Wystarczy spojrzeć na polskie przedstawienia robotników, górników czy rolników na budynkach MDM-u: kult siły fizycznej i vitalności miał symbolizować moc społeczeństwa.

Interesująco rymuje się to z dzisiejszym przekazem social mediów i dyskusjami o nowych wymiarach męskości, manosferze. Kult ciała to jak najbardziej aktualne hasło, niestety idąca za nim fascynacja konkretnym wzorcem męsko-

ści i siły, mocnych ludzi na trudne czasy, sieje spustoszenie w światowej polityce. Tęsknię za chwilami, gdy o ładzie światowym decydowały kompetencje i argumenty, a nie siła i stojące za nią nieraz kruche męskie ego.

Staramy się wyjść poza stricte filmoznawcze myślenie, w którym analizujemy dzieło i jego konteksty. Jest też druga, technologiczna strona naszej pracy: badamy, jak powstawały filmy, jak je barwiono i jakich technik używano. W tym roku pokażemy nasz nowy skarb – udało nam się kupić oryginalny kinematograf braci Lumière. Ma numer seryjny 204, odnalazł się na strychu gdzieś w Szwajcarii. Jest w idealnym stanie i ma pierwotne ustawienia pod oryginalną lumierowską perforację taśmy.

Zamierzałem przyjść do ciebie z takim naiwno-prowokacyjnym pytaniem: po co dzisiaj, w natłoku filmów i seriali, oglądać nieme filmy, ale właściwie już na nie odpowiedziałeś.

– Nasze wyobrażenie na temat przeszłości ukształtowało kino kostiumowe. Niestety, filmowcy często nie potrafią wiernie odtworzyć realiów. Weźmy choćby popularne ostatnio biografie postaci z PRL. Przecież PRL nie wyglądał tak, jak pokazuje się go w tych filmach. Punkrockowcy też nie wyglądali jak współcześni 20-latkowie przebrani za rodziców czy wujków. Żałuję, że przy filmach historycznych rzadko przykładą się wagę do szczegółów.

Warto więc oglądać filmy sprzed lat. Po pierwsze, by zobaczyć, jak naprawdę wyglądało wtedy życie, a po drugie – by przekonać się, że nie różniło się bardzo od naszego.

Spójrzmy na dyskusję wokół „Lalki”. Reżyserom już wcześniej wielokrotnie dostawało się za tzw. twórczą zdradę, by przywołać choćby zakończenie „Ziemi obiecanej” Wajdy.

– Dokładnie. Co więcej, powracają nawet te same argumenty. Kiedy zajmuję się historią kina, mam wrażenie, że wciąż kręcimy się w kółko. Wystarczy porównać recepcję „Popiołów” Wajdy w l. 60. z recepcją „Idy” Pawlikowskiego. W „Żołnierzu Wolności”, gazecie związanej ze środowiskiem Mieczysława Moczara, pojawiały się wobec filmu Wajdy argumenty niemal identyczne z tymi, które później

• **Kadr z „Mocnego człowieka”. Film uchodził za zaginiony, dopiero w 1997 r. jego kopię odnaleziono w Królewskim Archiwum Filmowym w Brukseli**

FOT. FINA | CINEMATEK

kierowano pod adresem „Idy”: że to film antypolski, że szarga narodowe świętości. Pod tym względem niewiele się zmieniło. Dyskusje o wizji świata, o wartościach, o poglądach politycznych pod płaszczykiem recenzji filmowej.

Zmienia się też recepcja filmów. To, co w jednym momencie wywołuje skandal, po latach może zostać uznane za arcydzieło.

Weźmy „Kanał” Wajdy, dziś klasykę polskiego kina. W dniu premiery wywołał ogromne kontrowersje. Pamięć o powstaniu była wciąż żywa, a część powstańców była oburzona sposobem, w jaki film przedstawiał te wydarzenia. Nie jest więc tak, że dzieła, które dziś uznajemy za wybitne, zawsze były tak odbierane. Jakiś czas temu czytałem ciekawą – i krytyczną! – recenzję „Dekalogu” Kieślowskiego autorstwa Małgorzaty Szpakowskiej, opublikowaną w „Dialogu”. Dziś to nie byłby dominujący głos na temat tego cyklu. Polecam zresztą świetny tekst o ukrytych znaczeniach i błędnej recepcji cyklu autorstwa Anny Kaplińskiej w „Kinie”.

Ale mamy i przykłady w drugą stronę – klasyki, które po latach budzą kontrowersje, bo pokazują świat w sposób, jakiego dziś nie akceptujemy.

– Bywa, że spotykamy się z krytyką. Ludzie oburzają się, jak można pokazywać film, w którym pojawia się blackface albo yellowface? Albo jak możemy wyświetlać „Narodziny narodu”, skoro gloryfikuje się tam Ku Klux Klan? Takie postulaty prowadzą niestety także do Studia Disneya: to przykład barbarzyństwa z punktu widzenia archiwisty. W starszych filmach pojawiają się czarne dziewczynki stylizowane na ludożerców, z kośćmi w nosie i innymi stereotypowymi atrybutami. Disney zmienia je dziś w tańczące sarenki. To zakłamywanie historii.

Nie chodzi o to, by przykładać dzisiejszą miarę do filmów sprzed stu lat. Zmieniła się moralność, zmieniły się uwarunkowania społeczne. Ale my nie jesteśmy od tego, by przepisywać historię zgodnie ze współczesną wrażliwością, cenzurować filmy, rezygnować z ich pokazywania. Naszym zadaniem jest wyjaśniać, dlaczego wyglądają tak, a nie inaczej.

W skrócie: nadawać im kontekst.

– Kino jest świetnym narzędziem do obserwowania zmian społecznych. Wystarczy spojrzeć na komedie romantyczne. Ostatnio głośno zrobiło się wokół „Nigdy w życiu”. Pokazywałem ten film studentom łódzkiej Filmówki jako ciekawy zapis marzeń i aspiracji rodzącej się polskiej klasy średniej. To opowieść i o konkretnej bohaterce i o tym, jak wyobrażano sobie wówczas nowoczesną, europejską Polkę. Dziś część tych wyobrażeń może wydawać się oderwana od rzeczywistości – ale jest znakiem czasów.

Niedawno mieliśmy w warszawskim kinie Iluzjon Festiwal Filmoteki Szkolnej. Na scenie stanęło około dwadzieścioro licealistów i wszyscy powiedzieli, że najważniejsza jest dla nich rozmowa o filmie. To właśnie daje kino: jeśli oglądamy coś wspólnie, możemy później wspólnie o tym porozmawiać. ●

wyborcza.pl

• **Cała rozmowa na Wyborcza.pl**

Tomasz Kolankiewicz

• ur. 1984 r. w Warszawie; filmoznawca, historyk filmu, kurator wielu cykli filmowych. Od 2024 r. dyrektor Filmoteki Narodowej – Instytutu Audiowizualnego. Członek i sekretarz Rady Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej W I. 2020-23 dyrektor artystyczny Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni. Wcześniej członek redakcji filmowej TVP Kultura.

Witamy
w Polsce

Cykl
Witamy w Polsce
tworzy zespół
kilkudziesięciu
reporterów
„Wyborczej”
pracujących
w redakcjach
w całym kraju.

WÓDKA I POLITYKA

**Miał być bogracz i świętowanie przejścia na emeryturę.
Nad ranem jeden ze związkowców leżał w kałuży krwi.
„Wyborcza” dotarła do akt sprawy.**

O godz. 4 rano w niedzielę 24 sierpnia 2025 r. dwóch patrolujących policjantów z Namysłowa otrzymuje zgłoszenie o bójce kilku nietrzeźwych mężczyzn na działce we wsi Krzywa Góra.

Wstępnie ustalają, że odbyła się tam libacja alkoholowa z okazji przejścia na emeryturę jednego z uczestników spotkania. Nie pierwsza w tym miejscu i w tym składzie osobowym.

AWANTURA

W altanie panuje nieład. Wszędzie leżą puste butelki po wódce. Przed altaną leży mężczyzna. Ratownicy medyczni próbują go reanimować, ale nie dają oznak życia. Zmarły to Tomasz W., szef Związku Zawodowego Pracowników Ruchu Ciągłego w Elektrowni Opole.

Policjanci słyszą od zastanego na miejscu Dariusza K. (0,97 mg/l w wydychanym powietrzu), że do późnych godzin pił wódkę razem z trójką kolegów. Potem urwał mu się film. Około 3 w nocy miał go obudzić syn.

Dariusz K. to wieloletni działacz „Solidarności” w Elektrowni Opole, członek Klubu Gazety Polskiej, kandydat w wyborach do sejmiku województwa opolskiego z listy PiS-u.

Funkcjonariusze budzą śpiących w budynku Karola Korbę (0,52 mg/l) i Juliusza Podgórskiego (0,62 mg/l) (imiona zmienione), działaczy zakładowej „S”.

Wszyscy zostają zatrzymani i przewiezieni do policyjnego aresztu. – Mężczyźni w trakcie rozmowy wielokrotnie twierdzili, że nie pamiętają całego wieczoru ze względu na wypity alkohol i wielokrotnie zmieniali informacje na temat przebiegu wydarzeń – powie w sądzie funkcjonariusz.

IMPREZA EMERYTALNA

Dariusz K., Karol Korba i Juliusz Podgórski, dzień przed zakrapianą imprezą, w piątek 22 sierpnia 2025 r., wrócili z Kołobrzegu, gdzie odbył się Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”. Kupili po drodze dwie półlitrowe butelki wódki i ustalili, że w sobotę spotkają się na „ranczu”, czyli działce należącej do teściów Podgórskiego w Krzywej Górze.

Pierwsi na miejsce w sobotnie południe przyjeżdżają Korba z Podgórskim. Piją kawę i po dwa kieliszki nalewki. Potem ten pierwszy idzie wędkować, a drugi pracuje w ogrodzie. Od czasu do czasu przerywają swoje zajęcia i schodzą się „na kielicha”.

Około godz. 17 „na ranczo” dojeżdża Dariusz K. z 12-letnim synem Sebastianem. Chłopiec chce się nauczyć wędkować, więc idzie nad staw, skąd wraca Korba. Mężczyźni w trójkę siadają przy stole pod wiatą.

– Karol zrobił bogracz, była kielbasa, galareta. Zaczęliśmy rozmawiać i pić wódkę. Po kilku kieliszkach Karol powiedział, że zaprosił na spotkanie Tomasza W., ale nie pamiętam, kto potem do niego zadzwonił. Pamiętam, że Dariusz z Karolem poszli nad staw zoba-

czyć, jak Sebastianowi idzie wędkowanie. Około 20 na działkę dotarł Tomasz, którego przywiozła autem córka. Miał przy sobie pół litra wódki – zezna w sądzie Juliusz Podgórski, dodając, że podczas picia alkoholu rozmawiali o „sytuacji w kraju”.

– Około 10 zauważyłem, że Karol przysypia przy stole. Obudziłem go i wypiliśmy po kieliszku wódki. Byłem w szoku, że tak szybko się upił, bo zazwyczaj miał mocną głowę do alkoholu – powie Podgórski. Od tego momentu nic już nie pamięta.

NOCNA TRAGEDIA

– Jeśli chodzi o alkohol, to ja postawiłem litr wódki: jedną białą i jedną kolorową. Jedną butelkę półlitrową miałem jeszcze w zapasie w samochodzie. W aucie miałem jeszcze wódkę od Dariusza. Nie pamiętam, czy on zabrał ze sobą jeszcze jakiś alkohol. Pamiętam, że Tomasz kupował kapustę, bo w niedzielę miałem ją ugotować w kociołku. Tomek przywiózł jeszcze pół litra czystej. Ja nie piję czystej, więc ona albo została, albo ją wypił z Darkiem – opowie Karol Korba, zaznaczając, że około północy poszedł spać „ze zmęczenia”.

– Obudziła mnie policja. Gdy wyszedłem z altanki, zobaczyłem leżącego na ganku mężczyznę we krwi. Byłem w szoku, gdy dowiedziałem się, że to Tomasz. Znamy się 30 lat i bywały różne sytuacje, ale żeby było aż tak dramatycznie, to mi się w głowie nie mieści – przyzna w sądzie.

SYN OSKARŻONEGO

12-letni syn Dariusza K. przez chwilę uczestniczył w imprezie, a potem zasypia w przyczepie kempingowej na posesji. – Oni rozmawiali o polityce, coś tam o Rosji. Klócili się, ale gdy szedłem spać około 10, wszyscy byli cali i zdrowi – zezna chłopak.

Doda, że w nocy obudził go ojciec i gdzieś sobie poszedł, a on po kwadransie wyszedł z przyczepy, by spytać tatę, czemu go obudził. Na schodkach obok wiaty natknął się na znajomego ojca leżącego z zakrwawioną głową. A ojca znalazł pod altanką przy stole, śpiącego z głową opartą na rękach. – Tato był taki jak zwykle, tylko pijany – stwierdzi chłopak.

To syn Dariusza K. zadzwonił pod numer 112 i wezwał pomoc. – Jak przyjechała straż pożarna, tato się rozplakał i powiedział: „Tomek, co ci zrobili?” – opowie śledczym. Zeznania chłopaka zostały uznane przez psychologa za wiarygodne.

URWANY FILM

– Gdy obudzony wyszedłem z altanki, to myślałem, że Tomasz się przewrócił. Potem dowiedziałem się, że został pobity. Nie wiem, kto mógł za tym stać, bo nie widzieliśmy nikogo obcego. Nigdy przez naszą znajo-

mość nie było takiej sytuacji, by jeden podniósł rękę na drugiego – stwierdza Podgórski zaraz po zatrzymaniu.

Już w policyjnym radiowozie w rozmowie z Korbą dzieli się spostrzeżeniem o porzucanych betonowych podstawach ławki. – Na jednej widziałem plamę krwi, a na trawniku leżało połamane krzeselko z metalowymi nóżkami – mówi Podgórski.

Policjanci odnotowują, że Dariusz K. po zatrzymaniu kilka razy zmienia wersję wydarzeń, za każdym razem powołując się na zamroczenie alkoholowe i niepamięć. Gdy wytrzeźwieje, oszacuje, że feralnego wieczoru razem z kolegami mógł wypić 8 lub 9 półlitrowych butelek wódki, a sam co najmniej dwie. Policjanci znajdują 9 pustych półlitrowych butelek po wódce i jedną o pojemności 0,7 litra.

Jak stwierdzi Dariusz K., gdy Korba poszedł spać, zostali przy stole w trójkę. Zabrakło wódki, a obok była szafka z trunkami. Podgórski nie chciał im jej dać, bo to była „kolekcja”, ale ostatecznie wzięli. Powie też, że około 22.30 urwał mu się film i dopiero ok. godziny 3 poszedł obudzić syna, ale nie będzie potrafił wyjaśnić, po co to zrobił. Nie będzie też w stanie powiedzieć, w jaki sposób ławka, na której siedział została rozrzucona, ani jak doszło do połamania metalowych nóg krzeselka. „Na pytanie, czy mógł dokonać pobicia Tomasza W., stwierdza, że bez adwokata nie odpowie na to pytanie” – odnotowują policjanci.

DOWODY DNA

W lutym 2026 r. prokuratura oskarża Dariusza K., że „działając z zamiarem bezpośredniego spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu” pobił Tomasza W., zadając mu ciosy „drewnianym krzeselkiem z metalowymi nóżkami”, co doprowadziło m.in. do licznych złamań kości czaszki i twarzy oraz zgonu pokrzywdzonego.

Głównym dowodem przemawiającym za jego winą są badania genetyczne. Z opinii sądowo-genetycznej wynika, że na ciele oskarżonego ujawniono naskórki i podrapania z DNA Tomasza W. Ponadto „na bluzie i odzieży oskarżonego znaleziono ślady krwi, zaś z wyskrobin spod paznokci zmarłego oraz na krześle zabezpieczono ślady genetyczne oskarżonego”.

Z kolei biegły z zakresu medycyny sądowej wskazał na „obrażenia głowy Tomasza W. (...), przy użyciu krzesła” oraz potwierdził, że ciosy zadano z dużą siłą, w tym twardym, tępym narzędziem.

Dariusz K. będzie konsekwentnie powtarzał, że jest niewinny.

• **Wzór protektora butów Dariusza K. odpowiadał krwawym śladom z miejsca zbrodni** FOT. AKTA SPRAWY

„TY DIABLE”

Proces rozpoczyna się w kwietniu br. Dariusz K. przed sądem przedstawia swoją wersję wydarzeń, wskazując, że w nocy „na ranczu” pojawił się ktoś jeszcze. Ktoś, kto rozmawiał z nim i Tomaszem W. – Nie pamiętam dokładnych słów. Po jego wypowiedzi powiedziałem: „ty diable” – zeznaje Dariusz K. I jeszcze: – Postać przesunęła się i stanęła naprzeciwko mnie. Dalej mówiła coś o tej wódce, która była w tej szafce – tak mi się wydaje, to wszystko mówię z odtworzenia.

Nie jest pewny, czy chodzi o jedną, czy o dwie postaci. – Pamiętam jedną postać i drugą, nie wiem, czy to były dwie postaci. Ja najpierw rozmawiałem z jedną postacią – nie potrafię powiedzieć, czy to była kobieta, mężczyzna, czy zjawą. Nie jestem w stanie powiedzieć, czy ta postać była wysoka. Kojarzę zarys figury – mówi Dariusz K. Stwierdza też, że owa „postać” groziła jemu i Tomaszowi W. – Zobaczyłem, że ktoś Tomka ciągnie za plecy. Chwyciłem go za rękę, na której miał zegarek. Staralem się złapać i niejako przeciągnąć Tomka, zatrzymać, żeby przestał ktoś go ciągnąć. Przewróciłem się na plecy, chyba głową uderzając w deskę ze ścianki altanki – mówi Dariusz K.

Stwierdza, że dopiero gdy się ocknął na podłodze, zobaczył leżącego we krwi kolegę i próbował mu pomóc. Przekonuje przy tym, że rany na jego rękach powstały m.in. przy pracach spawalniczych i szlifierskich oraz przy sprzątanui klatek dla przepiórek.

ŚLADY

Na zlecenie sądu powstaje opinia z badań odcisków stóp na betonowych blockach, które były rozrzucone obok ciała Tomasza W. Z dokumentu przygotowanego przez Laboratorium Kryminalistyczne Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu wynika, że krwawe ślady butów pasują do obuwia marki Mustang należącego do Dariusza K. Eksperci porównują wzory i wymiary protektora na miejscu zdarzenia z jego butami i potwierdzają ich zgodność. Co równie ważne, ta sama ekspertyza całkowicie wyklucza, że ślady należą do pozostałych uczestników imprezy (Korby i Podgórskiego).

Z kolei biegły medycyny sądowej Jacek Masełko ustala, że do zgonu Tomasza W. doszło pomiędzy godziną 2 a 3 w nocy, choć same obrażenia

mogły powstać wcześniej. Lekarz stwierdza też, że Tomasz W. został zaatakowany i odniósł ciężkie obrażenia głowy w momencie, gdy znajdował się już w pozycji leżącej, gdy nie był już w stanie się bronić ani stać (najprawdopodobniej bity w dużej części elementami krzesła).

Ponadto ekspert zwraca uwagę na istotny szczegół. Zabity miał zsunięte spodnie i odsłonięte genitalia. Zdaniem biegłego sugeruje to, „iż zdarzenie rozpoczęło się w czasie, gdy pokrzywdzony załatwiał potrzebę fizjologiczną – oddawał mocz”.

Z PEŁNĄ PREMEDITACJĄ

– Wina i sprawstwo oskarżonego nie budzą wątpliwości – przekonuje prok. Łukasz Siedlik z Prokuratury Rejonowej w Kluczborku w mowie końcowej. Zarzuca oskarżonemu Dariuszowi K. działanie z pełną premedytacją oraz bezwzględną brutalnością, podkreślając, że uderzał pokrzywdzonego w głowę krzesłem z metalowymi nogami. Wskazał, że ofiara znajdowała się w stanie znacznego upojenia alkoholowego i nie miała możliwości obrony. – Oskarżony wielokrotnie zadawał ciosy pokrzywdzonemu przy użyciu krzesła. Takie zachowanie w żaden sposób nie zasługuje na usprawiedliwienie. Przede wszystkim jako okoliczności obciążające wskazać należy, że oskarżony pozostawał w stanie nietrzeźwości. Agresja, jaką się wykazał, jest zupełnie nieusprawiedliwiona, a zwłaszcza błahy powód tej agresji – mówi prok. Łukasz Siedlik. I dodaje: – Działania Dariusza K. miały charakter poważnych, rozległych obrażeń i nadto oskarżony nie zainteresował się stanem ofiary.

Wnosi o karę główną – 15 lat pozbawienia wolności i zadośćuczynienie w wysokości 50 tys. zł na rzecz pokrzywdzonej żony zmarłego.

Argumentację prokuratora popiera pełnomocnik żony Tomasza W. Uznaje też podjęte przez Dariusza K. czynności resuscytacyjne za działanie spóźnione oraz bezskuteczną próbę przeniesienia śladów biologicznych i zmylenia organów ścigania. Podkreśla całkowity brak skruchy, emocjonalnego zadośćuczynienia czy brak słowa „przepraszam” ze strony oskarżonego. Domaga się surowszej kary – 25 lat pozbawienia wolności.

SUROWY WYROK

Obronca oskarżonego, mec. Stanisław Wójcik wnosi o pełne uniewinnienie Dariusza K., podnosząc poszlakowy charakter procesu. – Żadne dowody, które tutaj zaprezentowaliście państwo oskarżyciele, nie wskazują na winę mojego klienta. Jest wiele niedomówień, jest wiele pytań, na które nie mamy odpowiedzi – mówi.

Mecenas akcentuje nieposzlakowaną opinię klienta, brak jego DNA na krześle oraz brak śladów na dłoniach po zadawaniu ciosów. Podnosi też, że przy stężeniu 3 promili alkoholu oskarżony nie mógłby świadomie zatrzeć śladów. Twierdzi, że policja źle zabezpieczyła miejsce zbrodni i przywołuje opinię biegłego, która nie wyklucza wersji przedstawionej przez oskarżonego.

Pod koniec sierpnia 2026 r. Dariusz K. zostaje uznany za winnego zbrodni i skazany na 20 lat pozbawienia wolności. Sąd zmienia kwalifikację prawną czynu ze spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu na zabójstwo z zamiarem bezpośrednim, odrzucając tezę o premedytacji. Choć oskarżony nie przyznaje się do winy, sędzia Dariusz Kita jednoznacznie odrzuca jego linię obrony, wskazując: – Wersja zdarzeń przedstawiona przez oskarżonego Dariusza K. jest nierealna. Wszyscy słyszeliśmy, o czym mówił oskarżony, o zjawie, o diable.

Sąd stwierdza, że sprawca zaatakował pokrzywdzonego metalowym krzesłem, zadając mu kilkanaście potężnych ciosów w głowę i twarz, gdy ten leżał już bezbronny. Uzasadniając wysokość wymierzonej kary, sędzia zaznacza: – Oskarżony był przewodniczącym związku zawodowego. Wymagania co do takiej osoby są z całą pewnością wyższe niż innego szeregowego obywatela.

Wyrok podsumowuje słowami: – W ocenie sądu jest to kara surowa, ale będąca sprawiedliwą odpłatą za zło, którego dopuścił się oskarżony.

Mężczyzna słucha orzeczenia z twarzą ukrytą w dłoniach, a po zakończeniu rozprawy krzyczy w stronę sądu, że jest niewinny. Wyrok jest nieprawomocny.

Dariusz K. za półtora roku miał przejść na emeryturę. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34458557

Prezydent Wrocławia

ogłasza

przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej, położonej we Wrocławiu przy:

ul. Rolniczej 25

obręb: Strachocin, dz. nr 676
GPS: 51.10859 N, 17.15103 E
pow. nieruchomości: **896 m²**
KW nr **WR1K/00457240/2**

Opis nieruchomości: niezabudowana.

Przeznaczenie nieruchomości: zgodnie z decyzją Prezydenta Wrocławia Nr 412/2022 z dnia 21 czerwca 2022 r. ustającą warunki zabudowy dla inwestycji obejmującej budowę budynku mieszkalnego jednorodzinnego wolno stojącego wraz z niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej.

Cena wywoławcza: **585 000,00 zł**
Wadium: **50 000,00 zł**

Sprzedaż nastąpi za cenę osiągniętą w przetargu, powiększoną o należny podatek VAT.

Wadium uczestnicy przetargu powinni wpłacić najpóźniej do dnia **12 stycznia 2027 r.** na konto: Gmina Wrocław, Pl. Nowy Targ 1-8, 50-141 Wrocław – nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655. Data dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.

Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia – Wrocław, **Pl. Nowy Targ 1-8 w sali 215 o godz. 10⁰⁰ dnia 19 stycznia 2027 r.**

Pełną informację dotyczącą nieruchomości oraz warunków uczestnictwa w przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia – Wrocław, Pl. Nowy Targ 1-8. Ogłoszenie o przetargu dostępne jest również w Internecie, na stronach Urzędu Miejskiego Wrocławia: **gn.um.wroc.pl** oraz pod adresem **www.bip.um.wroc.pl**

Informacje o nieruchomości można uzyskać w Urzędzie Miejskim Wrocławia, Wrocław, Pl. Nowy Targ 1-8, Wydziale Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości, Dziale Sprzedaży Nieruchomości – Zespół II, pok. 126, tel. +48-71-777-72-83 do 84, e-mail: **wns@um.wroc.pl**

Prezydent Wrocławia ma prawo odwołania przetargu z ważnych powodów.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34458555

Prezydent Wrocławia

ogłasza

przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej, położonej we Wrocławiu w rejonie:

ul. Kosmonautów

obręb: Żerniki, dz. nr 593, 597 i 601
GPS: 51.13888 N, 16.92462 E
pow. nieruchomości: **2 851 m²**
KW nr **WR1K/00454042/3**

Opis nieruchomości: niezabudowana.

Przeznaczenie nieruchomości zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (MPZP): usługi podstawowe, handel detaliczny małopowierzchniowy B, usługi rozrywki i kultury, biura, obiekty wystawienniczo-targowe, usługi edukacji, usługi zdrowia i opieki, obiekty pomocy społecznej, kryte urządzenia sportowe.

Cena wywoławcza: **1 800 000,00 zł**
Wadium: **180 000,00 zł**

Sprzedaż nastąpi za cenę osiągniętą w przetargu, powiększoną o należny podatek VAT.

Wadium uczestnicy przetargu powinni wpłacić najpóźniej do dnia **19 stycznia 2027 r.** na konto: Gmina Wrocław, Pl. Nowy Targ 1-8, 50-141 Wrocław – nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655. Data dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.

Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia – Wrocław, **Pl. Nowy Targ 1-8 w sali 215 o godz. 10⁰⁰ dnia 26 stycznia 2027 r.**

Pełną informację dotyczącą nieruchomości oraz warunków uczestnictwa w przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia – Wrocław, Pl. Nowy Targ 1-8. Ogłoszenie o przetargu dostępne jest również w Internecie, na stronach Urzędu Miejskiego Wrocławia: **gn.um.wroc.pl** oraz pod adresem **www.bip.um.wroc.pl**

Informacje o nieruchomości można uzyskać w Urzędzie Miejskim Wrocławia, Wrocław, Pl. Nowy Targ 1-8, Wydziale Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości, Dziale Sprzedaży Nieruchomości – Zespół II, pok. 126, tel. +48-71-777-72-83 do 84, e-mail: **wns@um.wroc.pl**

Prezydent Wrocławia ma prawo odwołania przetargu z ważnych powodów.

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

Policja i ITS*

...nieszczelnego odbłasku z wodą

Jesienią i zimą, gdy zmierzch zapada wcześniej, znaczenia nabiera bezpieczeństwo pieszych. Jednym z najprostszych sposobów na poprawienie swojej widoczności na drodze jest noszenie akcesoriów odblaskowych. Ważne jednak, aby wybierać produkty spełniające odpowiednie wymagania, a nie gadżety, które jedynie przypominają prawdziwe odbłaski.

Pieszny jest szczególnie narażony na skutki zdarzeń drogowych, bo nie chroni go nadwozie pojazdu, pasy bezpieczeństwa ani poduszki powietrzne. Po zmroku osoba ubrana w ciemną odzież może być zauważona przez kierowcę dopiero w odległości ok. 30-40 m, podczas gdy pieszy korzystający z elementów odblaskowych może być widoczny nawet ze 130-150 m.

Większa odległość widoczności pieszego daje kierowcy więcej czasu na reakcję, ograniczenie prędkości czy bezpieczne wykonanie manewru wymijania.

Pamiętajmy, aby podczas zakupu odbłasku, upewnić się, że dany produkt jest oznakowany znakiem CE (zgodność z normą PN-EN 17353), nazwą producenta i typem wyrobu oraz czy jest do niego załączona instrukcja użytkowania w języku polskim.

A podczas użytkowania musimy mieć z tyłu głowy, że jeżeli odbłask jest nieszczelny i dostanie się do niego woda (dotyczy to odbłasków wykonanych z tworzywa sztucznego i folii przyzmatycznych), należy go wymienić na nowy. Woda wewnątrz powierzchni odblaskowej powoduje utratę właściwości odblaskowych. ● **Not. ET**

* Instytut Transportu Samochodowego

PYTANIE DO... kardiologa

Zawał na dzień dobry?

Czy zawały serca najczęściej zaczynają się wcześniej rano?

Prof. Paweł Balsam

kierownik Oddziału Klinicznego Elektrokardiologii w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym WUIM

Wielu badaniach obserwowano większą częstość zawałów serca w godzinach porannych i przedpołudniowych, zwykle między godz. 6 a 12. Nie oznacza to jednak, że większość zawałów występuje rano. Zawał może zdarzyć się o każdej porze dnia i nocy. Poranny wzrost ryzyka wiąże się z naturalnym rytmem okołodobowym i przecho-

ści. Organizm przygotowuje się do nowego dnia: zwiększa się aktywność układu współczulnego, przyspiesza tętno, rośnie ciśnienie tętnicze, a stężenie kortyzolu jest wysokie. Serce potrzebuje więcej tlenu, a ściany tętnic są poddawane większym obciążeniom. Jednocześnie płytki krwi łatwiej się zlepiają, a naturalna zdolność organizmu do rozpuszczania skrzeplin jest mniejsza.

U osoby z miażdżycą takie warunki mogą sprzyjać pęknięciu blaszki miażdżycowej i powstaniu zakrzepu. Jeśli zakrzep zamknie tętnicę wieńcową, odcina dopływ krwi do części mięśnia sercowego i może doprowadzić do zawału.

Samo poranne pobudzenie organizmu jest zjawiskiem fizjologicznym. Znaczenie ma przede wszystkim to, czy występują choroby i czynniki zwiększające ryzyko zawału, takie jak palenie tytoniu, nadciśnienie tętnicze, podwyższone stężenie cholesterolu LDL czy cukrzyca.

W części badań obserwowano też nieco więcej zawałów w poniedziałki. Jednym z możliwych wyjaśnień jest stres związany z początkiem tygodnia i powrotem do pracy.

Znaczenie mogą mieć także zmiany rytmu snu i aktywności między weekendem a dniami roboczymi. ● **Not. Katarzyna Staszak**

Liczba

39,6

PROC.

• Tyle Polek w ciąży ostatnich dwóch lat nie wykonało ani USG piersi, ani mammografii – wynika z najnowszych raportu Gedeon Richter Polska „W kobiecym interesie: 4 pokolenia Polek o zdrowiu kobiet i dbaniu o siebie”

Książka

Sonia Kiska, autorka bestsellerowej „Histerii sztuki”, powraca z drugą książką. Tym razem bierze na warsztat piersi – ich rolę w historii, sztuce i społeczeństwie. Odpowiada m.in. na pytania: od kiedy piersi są sexy i czy naprawdę prawo musi regulować publiczne karmienie piersią?

Sonia Kiska

Sztuka i oburzenie. Histeria wokół piersi
wyd. Znak Koncept

Macierzyństwo po trzydziestce

Biologia nie czeka

Jaki jest najlepszy wiek na dziecko? W tej decyzji trzeba pogodzić biologię z własnymi planami. Z wiekiem szanse na ciążę maleją, ale statystyki nie powiedzą, jak potoczy się historia konkretnej pary.

Paulina Mozolewska

W wieku, w którym najłatwiej zajść w ciążę, wiele kobiet jeszcze o niej nie myśli albo nie ma warunków, żeby zdecydować się na dziecko. Studiują, zaczynają pracę, budują relacje. Gotowość do macierzyństwa często przychodzi później, gdy płodność zaczyna spadać. To jednak nie przesądza o tym, jak długo potrwają starania i czy ciąża będzie przebiegała prawidłowo.

Rozmowa o płodności po trzydziestce nie jest łatwa. Medycyna daje coraz więcej możliwości, a historie kobiet, które rodzą zdrowe dzieci w późniejszym wieku, mogą dodawać otuchy.

Obie perspektywy pokazują część rzeczywistości.

Ciąża po 30. r.ż. może przebiegać prawidłowo, choć statystycznie wiąże się z większym ryzykiem.

Dlatego dane dotyczące całych grup wiekowych trzeba odnieść do zdrowia i sytuacji konkretnej pary.

– Płodność kobiety nie kończy się w trzydziestym piątym roku życia, w dniu urodzin. To nie wygląda tak, że zdmuchujemy świeczki na torcie i razem z nimi gasną nasze szanse na macierzyństwo – mówi dr n. med. Karolina Garnysz, specjalistka położnictwa i ginekologii, specjalistka seksuologii z Kliniki Salve Płodność.

„Po trzydziestce” oznacza przecież zarówno 31, jak i 39 lat. Między tymi kobietami jest osiem lat różnicy, które mogą mieć znaczenie dla ich szans na ciążę.

CO ZMIENIA WIEK

Dr n. med. Sylwester Kubik, ginekolog i położnik z Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi, wskazuje, że największa biologiczna płodność kobiety przypada na wiek około 20-24 lat. Później stopniowo się obniża. Zmniejsza się liczba dostępnych komórek jajowych, a z wiekiem pogarsza się również ich jakość.

– Każda dziewczynka, rodząc się, ma określoną pulę komórek. Jedna ma więcej, druga mniej – tłumaczy.

Ta pula, określana jako rezerwa jajnikowa, z czasem się wyczerpuje. Choć trwają badania nad sposobami przeciwdziałania starzeniu się jajników, obecna medycyna nie potrafi cofnąć tych zmian.

Lekarz przywołuje statystyki pokazujące, jak szanse na ciążę zmieniają się w kolejnych grupach wiekowych.

– U kobiety poniżej 31. roku życia szansa na ciążę w pojedynczym cyklu wynosi 63 proc. W wieku 35-37 lat jest to 42 proc., a w wieku 41-42 lat już 18 proc. – mówi. Jest to wskaźnik „kumulacyjny”, czyli po całym cyklu leczenia.

Osobną kwestią jest jakość komórek jajowych. Dr Garnysz wyjaśnia, że z wiekiem częściej dochodzi w nich do błędów podczas podziału i nieprawidłowego rozdzielenia chromosomów. – W konsekwencji częściej powstają zarodki z nieprawidłową liczbą chromosomów – mówi. Taki zarodek może się nie zagnieździć albo ciąża może zakończyć się wczesnym poronieniem. Niektóre nieprawidłowości pozwalają na dalszy rozwój ciąży, ale wiążą się z wystąpieniem choroby u dziecka.

Z wiekiem pojawiają się również inne czynniki. Dr Kubik podkreśla znaczenie ogólnego stanu zdrowia. – Narastają problemy internistyczne, nadciśnienie, cukrzyca, otyłość. To ma wpływ na możliwości zajścia w ciążę, ale potem także na samą ciążę i macierzyństwo – mówi.

Z wiekiem zmieniają się również inne rzeczy niż komórki jajowe. Dr Kubik podkreśla znaczenie ogólnego stanu zdrowia. – Narastają problemy internistyczne, nadciśnienie, cukrzyca, otyłość. To ma wpływ na możliwości zajścia w ciążę, ale potem także na samą ciążę i macierzyństwo – mówi.

Przedziały wiekowe, o których często wspomina się w kontekście płodności, po trzydziestce, po 35. czy po 40. roku życia, pomagają opisywać te zmiany. Wiek jest też uwzględniany w ocenie ryzyka i planowaniu opieki. Nie oznacza to jednak, że wraz z konkretnymi urodzinami u każdej kobiety następuje nagle pogorszenie. W tym kontekście pojawia się również określenie „ciąża geriatryczna”. To starszy termin odnoszący się do ciąży w wieku 35 lat lub później, a nie do każdej ciąży po trzydziestce. Współczesne opracowania zastępują go określeniami dotyczącymi wieku matki, bez odwoływania do geriatrki. Samo słowo skupia uwagę na metryce, ale niewiele wyjaśnia, co konkretnie oznacza ona dla ciąży danej kobiety.

Metryka nie definiuje tego, jaką mamą będziemy

DR N. MED. KAROLINA GARNYSZ

specjalistka położnictwa i ginekologii, specjalistka seksuologii z Kliniki Salve Płodność

TYLKO ZDROWIE

ILE ZOSTAŁO MI CZASU?

Czy da się sprawdzić, na jak długo można jeszcze odłożyć plany ciążowe? Nadzieja na taką odpowiedź bywa wiązana z AMH, czyli hormonem antymüllеровskim. Oznaczenie jego stężenia we krwi pomaga ocenić rezerwę jajnikową, ale nie pozwala wyznaczyć terminu, do którego można bezpiecznie czekać.

– AMH nie jest testem płodności i nie mówi nam, ile zostało czasu na zajście w ciążę. Możemy mieć trzydziestolatkę z niskim AMH, która bez problemu zajdzie w ciążę naturalnie, ale możemy również spotkać kobietę z prawidłowym czy wysokim AMH, która będzie miała duże trudności mogące wynikać z różnych przyczyn – mówi dr Garnysz.

Należy pamiętać, że badanie dotyczy ilościowego aspektu rezerwy, a nie jakości komórek jajowych. Jest przydatne między innymi przy przewidywaniu odpowiedzi jajników na stymulację hormonalną. Samodzielnie nie pozwala jednak przewidzieć dnia naturalnego poczę-

• **U kobiety poniżej 31. roku życia szansa na ciążę w pojedynczym cyklu wynosi 63 proc. W wieku 35-37 lat – 42 proc., a w wieku 41-42 lata już 18 proc.**

FOT. SHUTTERSTOCK

cia. – AMH nie jest szklaną kulą, która pokazuje nam datę, do której będziemy mogły bezpiecznie odkładać ciążę – dodaje ekspertka.

PRZYSZŁY OJCIEC TEŻ SIĘ STARZEJE

W rozmowie o późniejszym rodzicielstwie zwykle najwięcej uwagi poświęca się kobiecie. Możliwość zostania ojcem w późnym wieku łatwo natomiast uznać za dowód, że mężczyzna czas właściwie nie dotyczy.

– Wiemy, że mężczyzna może zostać ojcem w wieku zarówno 60, jak i 70 lat. Co nie ozna-

cza, że jego plemniki mają wtedy taką samą jakość jak w wieku 25 lat – mówi dr Garnysz.

Mężczyźni wytwarzają nowe plemniki przez większą część życia. Wraz z wiekiem mogą jednak pogarszać się ich ruchliwość i morfologia, narastać uszkodzenia DNA oraz pojawiać się nowe mutacje. Jednym z rodzajów uszkodzeń materiału genetycznego jest fragmentacja DNA plemników. Lekarka wskazuje okolice 35-40 lat jako okres, w którym najczęściej można już obserwować zmiany niektórych parametrów. Także tutaj ich przebieg jest indywidualny.

PRZYGOTOWANIE OBOJGA RODZICÓW

Przygotowanie do ciąży dotyczy zdrowia i codziennych nawyków obojga partnerów. Okres ten bywa nazywany „trymestrem zerowym”. W tym czasie przyszli rodzice powinni szczególnie zadbać o ogólne zasady zdrowego stylu życia: regularną aktywność fizyczną, odpowiednią ilość snu, rezygnację z używek oraz zbilansowaną dietę. Sposób odżywiania powinien pomagać utrzymywać odpowiednią masę ciała albo ją redukować, jeśli występuje otyłość, która w kontekście płodności ma szczególne znaczenie.

Dr Kubik zwraca uwagę na związane z nią zaburzenia metaboliczne. Tkanka tłuszczowa uczestniczy w przemianach hormonalnych, a jej nadmiar może niekorzystnie wpływać na owulację i późniejsze zdrowie matki. Przygotowanie do ciąży powinno więc uwzględniać leczenie otyłości, z planem dopasowanym do zdrowia i sytuacji pacjentki.

Dr Kubik przypomina również o niektórych lekach stosowanych w leczeniu otyłości i potrzebie zaplanowania przerwy między terapią a staraniami. Współcześnie stosowane leki do redukcji masy ciała wymagają minimum trzymiesięcznego odstawienia przed rozpoczęciem starań. Wpływ tych leków na starania o ciążę nie był badany.

– Powinno się minimum trzy miesiące odczekać od odstawienia leków do prób zachodzenia w ciążę – mówi. Długość potrzebnej przerwy zależy od preparatu, dlatego zakończenie terapii i termin rozpoczęcia starań trzeba uzgodnić z lekarzem.

Przed rozpoczęciem starań warto też omówić suplementację.

Szczególne znaczenie mają foliany, które pomagają zapobiegać wadom cewy nerwowej u dziecka.

WIEDZA POTRZEBNA DO DECYZJI

Rozmowa o płodności może być potrzebna także wtedy, gdy dziecko pozostaje odległym planem. Dr Kubik uważa, że lekarz powinien sam podejmować ten temat, aby pacjentka miała wiedzę potrzebną do decyzji.

– To jest nasza rola. Pacjentka ma prawo nie wiedzieć. Informacja powinna wychodzić od nas – podkreśla.

Dla jednej kobiety taka rozmowa będzie częścią przygotowania do starań, dla innej okazją do zastanowienia się nad planami na kolejne lata. Przy odrzucaniu macierzyństwa można porozmawiać także o możliwości zamrożenia komórek jajowych.

CIĄŻA TO DOPIERO POCZĄTEK

Biologiczne szanse na poczęcie są jednym z elementów decyzji o dziecku. Dalej jest przebieg ciąży, poród i życie z nowym człowiekiem, za którego jesteśmy odpowiedzialni. Podobnie nie da się z samego wieku wywnioskować, jak będzie wyglądała codzienność po porodzie.

– Wiek metrykalny nie zawsze odzwierciedla wiek biologiczny kobiety. Zdarza się, że zdrowa, aktywna czterdziestolatka znosi ciążę lepiej niż dwudziestopięciolatka. Oczywiście wraz z wiekiem wzrasta ryzyko określonych powikłań położniczych, ale o przebiegu ciąży decyduje nie tylko data urodzenia, lecz także ogólny stan zdrowia, choroby współistniejące i indywidualne predyspozycje organizmu – podkreśla dr Garnysz.

Lekarka zwraca uwagę na nocne pobudki, powrót do pracy, podział opieki z partnerem i pomoc, na którą można liczyć lub nie. Warto zastanowić się, jak te obowiązki wpiszą się w zdrowie, siłę, warunki życia i plany obojga rodziców.

– Musimy pamiętać, że metryka nie definiuje tego, jaką mamą będziemy – mówi dr Garnysz. – Rolą medycyny nie jest wyznaczenie właściwego momentu, ale dawanie kobietom wiedzy, narzędzi i możliwości, dzięki którym mogą świadomie decydować o swojej przyszłości – podsumowuje. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34413999

JUTRO W „WYBORCZEJ” SPECJALNY DODATEK

Wspominamy tych, którzy odeszli

Andrzej Wielowieyski, Andrzej Morozowski, Wanda Traczyk-Stawska, Wiesław Myśliwski, Łukasz Litewka, Harald V, Brigitte Bardot, Jan Frycz, Michał Urbaniak, Stanisława Celińska, Dolly Parton, Magda Umer, Andrzej Olechowski, Jan Turnau i inni

WOJEWODA OPOLSKI
ul. Piastowska 14
45-081 Opole

IN.I.747.2.5.2026.MM

**Obwieszczenie o wszczęciu postępowania
o ustalenie lokalizacji inwestycji towarzyszącej inwestycjom w zakresie
terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu**

Na podstawie art. 8 ust. 1 pkt 3 i ust. 1a ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (Dz. U. z 2024 r. poz. 551, ze zm.) oraz art. 10, art. 49 i art. 61 § 4 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691) zawiadamiam, że na wniosek Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ SYSTEM S.A. z dnia 20 października 2026 r., **zostało wszczęte postępowanie w sprawie zmiany decyzji nr IN.I.747.8.2022.MBA, o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej inwestycjom w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu wydanej dnia 27 czerwca 2022 r. dla przebudowy stacji gazowej redukcynopomiarowej w/c stanowiącej element sieci gazowej przesyłowej realizowanej w ramach zadania pn.: „Opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę SRP Bąków”**

Zgodnie z wnioskiem zmiana ww. decyzji ma polegać na zmianie załącznika graficznego oraz na korekcie oznaczeń nieruchomości w stosunku do których decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu ma wywołać skutek, o którym mowa w art. 24 ust. 1, 24 ust. 1b ustawy o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu

Zgodnie z wnioskiem ww. inwestycja realizowana będzie na nieruchomościach oznaczonych w operacie ewidencji gruntów i budynków:

Powiat kluczborski
Jednostka ewidencyjna 160402_5 Kluczbork- obszar wiejski
Obręb 0002 Bąków

203/15 (OP1U/00036985/9), 204/9 (OP1U/00036985/9), 362/1 (OP1U/00040605/3), 48/1 (OP1U/00089266/9), 48/2 (OP1U/00041261/6), 74/16 (OP1U/00063344/2), 74/17 (OP1U/00080096/3), 74/2 (OP1U/00040604/6), 74/24 (OP1U/00098353/2), 74/5 (OP1U/00057058/5), 78/1 (OP1U/00096290/8), 78/2 (OP1U/00058964/6)

* w nawiasie numer księgi wieczystej nieruchomości

Po obwieszczeniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu, zgodnie z art. 8 ust. 3 specustawy gazowej, w przypadku:

- zbycia własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej inwestycji w zakresie terminalu, nabywca i zbywca są zobowiązani do zgłoszenia Wojewodzie Opolskiemu danych nowego właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości;
- przeniesienia własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji towarzyszącej inwestycji w zakresie terminalu, nabywca jest zobowiązany do zgłoszenia Wojewodzie Opolskiemu danych nowego właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości.

Niedokonanie powyższego zgłoszenia i prowadzenie postępowania bez udziału nowego właściciela lub użytkownika wieczystego nie stanowi podstawy do wznowienia postępowania.

Ponadto, stosownie do art. 8 ust. 2 pkt 1, pkt 2 i pkt 3 specustawy gazowej, z dniem doręczenia zawiadomienia w odniesieniu do nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu, do dnia w którym decyzja uzyska walor ostateczności:

- nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego nie mogą być przedmiotem obrotu, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1145). Czynność prawna dokonana z naruszeniem zakazu, o którym mowa wyżej, jest nieważna (art. 8 ust. 4 specustawy gazowej),
- nie wydaje się decyzji o pozwoleniu na budowę, a dotyczące się postępowania ulegają zawieszeniu z mocy prawa,
- zawieszają się postępowania o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1130).

W myśl art. 49 Kodeks postępowania administracyjnego, po upływie czterech dni od dnia publicznego ogłoszenia niniejszego obwieszczenia uznaje się, iż nastąpiło doręczenie zawiadomienia w powyższej sprawie. Publiczne ogłoszenie obwieszczenia następuje poprzez: wywieszenie na tablicy ogłoszeń, zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej – Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Urzędu Miejski w Kluczborku, oraz w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

Działając na podstawie art. 10 § 1 oraz art. 73 § 1 Kodeks postępowania administracyjnego informuję o możliwości zapoznania się z aktami sprawy oraz wypowiedzenia się co do zebranych w sprawie materiałów dowodowych. Czynności tych można dokonać w Opolskim Urzędzie Wojewódzkim w Opolu przy ul. Piastowskiej 14 w godzinach pracy urzędu, po uprzednim kontakcie telefonicznym nr tel. 77 45 24 130, 77 45 24 565.

Kraj/34459136

WOJEWODA OPOLSKI
ul. Piastowska 14
45-081 Opole

IN.I.747.3.5.2026.KOK

**Obwieszczenie Wojewody Opolskiego
o wszczęciu postępowania w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia
decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej**

Na podstawie art. 10 ust. 5 pkt 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1199) zawiadamiam, że na wniosek Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A., działającej przez pełnomocnika Adama Grabowskiego z 7 września 2026 r. (uzupełnionego 21 października 2026 r.), **zostało wszczęte postępowanie w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia decyzji Wojewody Opolskiego z 31 lipca 2025 r. (znak IN.I.747.3.2.2025.KK), o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej** dla przedsięwzięcia pn.: „Remont linii 400kV relacji Dobrzeń – Pasikurów/Třebaczew (od SE Dobrzeń do stupa 457/1)”, w ramach zadania „Modernizacja linii 400kV relacji Dobrzeń – Pasikurów/Třebaczew (od SE Dobrzeń do stupa 457/1)”. Zgodnie z wnioskiem stwierdzenie wygaśnięcia dotyczy skutków wynikających z art. 22 ust. 1 w zw. z art. 22 ust. 5 (ograniczenie na czas określony) ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych dla nieruchomości (w nawiasach numery ksiąg wieczystych):

- jednostka ewidencyjna 160902_2 Dąbrowa, obręb 0015 Żelazna: **160902_2.0015.AR_1.134/59** (OP1O/00156313/0);
- jednostka ewidencyjna 160903_2 Dobrzeń Wielki, obręb 0035 Dobrzeń Wielki: **160903_2.0035.AR_1.1833/506** (OP1O/00033283/2);
- jednostka ewidencyjna 160903_2 Dobrzeń Wielki, obręb 0021 Chróścice: **160903_2.0021.AR_4.2018/659** (OP1O/00068593/2);
- jednostka ewidencyjna 160909_2 Popielów, obręb 0129 Stare Kolnie: **160909_2.0129.AR_1.441/1** (OP1B/00055664/4), **160909_2.0129.AR_1.374/2** (OP1B/00055566/7), **160909_2.0125.AR_1.68** (OP1B/00056644/5);
- jednostka ewidencyjna 160602_5 Namysłów – obszar wiejski, obręb 0056 Smarchowice Wielkie: **160602_5.0056.324/1** (OP1U/00043189/1);
- jednostka ewidencyjna 160602_5 Namysłów – obszar wiejski, obręb 0054 Smarchowice Małe: **160602_5.0054.228** (OP1U/00000713/1).

Działając na podstawie art. 10 § 1 oraz art. 73 § 1 Kpa informuję o możliwości zapoznania się z aktami sprawy oraz wypowiedzenia się co do zebranych w sprawie materiałów dowodowych. Czynności tych można dokonać w Opolskim Urzędzie Wojewódzkim w Opolu przy ul. Piastowskiej 14 w godzinach pracy urzędu, po uprzednim kontakcie telefonicznym nr tel. 77 45 24 130, 77 45 24 138. Zgodnie z art. 10 ust 2a ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia w którym nastąpiło obwieszczenie w urzędzie wojewódzkim.

Kraj/34459132

Prezydent Wrocławia

ogłasza

**przetarg ustny nieograniczony
na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego:**

ul. Mikołaja Reja nr 19 lok. 8

Powierzchnia lokalu	-	110,30 m²
Cena wywoławcza w zł	-	855 000,00 zł
Wadium	-	85 500,00 zł

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach: 16.12.2026 r. w godz. 9⁰⁰ – 11⁰⁰, 17.12.2026 r. w godz. 11⁰⁰ – 13⁰⁰ oraz 18.12.2026 r. w godz. 12⁰⁰ – 14⁰⁰ po uprzednim ustaleniu terminu z Biurem Obsługi Klienta nr 1, ul. św. Antoniego 19, tel.: 71 798-69-74 wew. 103.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr 215, o godz. 10:00 dnia **4 stycznia 2027 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 28 grudnia 2026 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655**. Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p. Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w Internecie pod adresem: **<http://bip.um.wroc.pl>**
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 143 tel. 71 777 82 22.

Kraj/34458928

Prezydent Wrocławia

ogłasza

**przetarg ustny nieograniczony
na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego:**

TERAZ NIŻSZA CENA

**Plac Generała Józefa Bema nr 3, 3a, 4 (lokal w budynku
przy Placu Generała Józefa Bema nr 4) m. 8-8a**

Powierzchnia lokalu	-	109,49 m²
Cena wywoławcza w zł	-	981 900,00 zł
Wadium	-	98 190,00 zł

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach: 16.12.2026 r. w godz. 9⁰⁰ – 11⁰⁰, 17.12.2026 r. w godz. 11⁰⁰ – 13⁰⁰ oraz 18.12.2026 r. w godz. 12⁰⁰ – 14⁰⁰ po uprzednim ustaleniu terminu z Biurem Obsługi Klienta nr 1, ul. św. Antoniego 19, tel.: 71 798-69-74 wew. 103.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr 215, o godz. 10:00 dnia **4 stycznia 2027 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 28 grudnia 2026 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655**. Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p. Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w Internecie pod adresem: **<http://bip.um.wroc.pl>**
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 143 tel. 71 777 82 22.

Kraj/34458927

**WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU
Burmistrz Miasta Oleśnicy
ul. Rynek 1, 56-400 Oleśnica, ogłasza:**

I-przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż następującej nieruchomości położonej w Oleśnicy

Lp	Adres nieruchomości: Oleśnica	Numer działki	Arkusz Mapy	Powierzchnia działki w m ²	KW Nr	Cena wywoławcza nieruchomości w zł.	Wadium w zł.
1.	ul. Stawowa, obręb Lucień	11/8	98	1.655	WR1E/00040060/4	442.000,00	44.200,00

Cena sprzedaży części gruntu przeznaczonej pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (posiadająca powierzchnię około 790 m²), osiągnięta w przetargu podlega opodatkowaniu stawką VAT w wysokości 23%, zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 2 pkt 6 oraz zgodnie z art. 41 ust. 1 w związku z art. 146a pkt 1 ustawy z dnia 11.03.2004r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2025r., poz. 775, z późn. zm.).

Cena sprzedaży części gruntu przeznaczonej pod tereny zieleni izolacyjnej (posiadająca powierzchnię około 865 m²), osiągnięta w przetargu zwolniona jest od podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 11.03.2004r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2025r., poz. 775, z późn. zm.).

Przeznaczenie nieruchomości w planie miejscowym i sposób jej zagospodarowania: nieruchomość zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic Osiedle i Stawowej, uchwalonym przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą nr XXXV/215/2009 z dnia 28 sierpnia 2009 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 176, poz. 3185 z dnia 16 października 2009 r., przeznaczona jest pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz częściowo pod tereny zieleni izolacyjnej (w/w działka znajduje się w jednostce strukturalnej o symbolu: SMN oraz częściowo Z2I).

Działka gruntowa nr 11/8 AM 98 znajduje się w strefie ochrony zabytków archeologicznych oraz w strefie „B” ochrony konserwatorskiej.

Przetarg na wyżej wymienione nieruchomości, odbędzie się dnia **12 stycznia 2027 r.** o godz. **11⁰⁰** (w Sali Obrad - pokój nr 37 na II piętrze w części ratuszowej Urzędu Miasta Oleśnicy).

Najpóźniej do dnia **08 stycznia 2027r.** na rachunek bankowy Gminy Miasta Oleśnicy nr 18 9584 0008 2001 0000 0055 0004 w Banku Spółdzielczym w Oleśnicy należy wpłacić wadium w pieniądzu.

Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Oleśnicy, ul. Rynek 1, oraz opublikowano na stronach internetowych <http://www.olesnica.pl> (w zakładce Aktualności) i <http://idumolesnica.bip.gov.pl> (Menu użytkownika – Nieruchomości: Sprzedaż - Kupno).

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Geodezji, Gospodarki Gruntami, Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Oleśnicy (pok. 103, I p.) lub telefonicznie pod nr (071) 798-21-54 w godz. od 8⁰⁰ do 16⁰⁰.

Kraj/34458893

Slówko
Literówka
Quizy • Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI
WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

STAROSTA LESZCZYŃSKI

informuję,
że stosownie do art. 24a ust. 5 ustawy
z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne
i kartograficzne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1151 ze zm.)
w Wydziale Geodezji Starostwa Powiatowego
w Lesznie, Aleje Jana Pawła II nr 23
(pokój nr 201, piętro II),

**w terminie od 23 listopada 2026 r.
do 11 grudnia 2026 r.
w godzinach od 8⁰⁰ do 15⁰⁰**

zostanie wyłożony do wglądu zainteresowanych
osób fizycznych, osób prawnych i jednostek or-
ganizacyjnych nieposiadających osobowości
prawnej

**projekt operatu opisowo-kartograficz-
nego ewidencji gruntów i budynków,
opracowany w ramach modernizacji
tej ewidencji, obejmujący obręb Bukó-
wiec Górny w jednostce ewidencyjnej
Włoszakowice, powiat leszczyński, woje-
wództwo wielkopolskie.**

Zgodnie z art. 24a ust. 6 ww. ustawy każdy, czy-
jego interesu prawnego dotyczy dane ujawnione
w projekcie operatu opisowo-kartograficznego,
może w okresie wyłożenia projektu do wglądu
zgłaszać uwagi do tych danych.

Niestawienie się w terminie i miejscu określonym
w niniejszej informacji nie stanowi przeszkody do
kontynuowania procesu modernizacji ewidencji
gruntów i budynków oraz ujawnienia nowych da-
nych w ewidencji gruntów i budynków.

Kraj/34459084

Syndyk Masy Upadłości
Andrzeja Składowskiego - osoby fizycznej
oferuje do sprzedaży z wolnej ręki, w trybie wyboru
najkorzystniejszej oferty:

udziały ½ w prawie własności, zabudowanej domem
mieszkalnym, działki nr 1663, o pow. 0,07 ha, położonej
w miejscowości Dwikoz, ul. Starowiejska 2, KW nr
K11S/00061652/3, za cenę nie niższą niż 105 728,00 zł.

Oferty zgodne z Regulaminem sprzedaży – z dopiskiem
na kopercie **OFERTA - Składowski** należy składać do **20**
listopada 2026r. do godz. **11.00** do Kancelarii Syndyka,
przy ul.1-go Maja 4c, 20-410 Lublin. Dodatkowe
informacje można uzyskać pod numerem tel. **81 53 444**
38, 691 96 54 03 oraz w Kancelarii Syndyka, gdzie
można zapoznać się z oszacowaniem i Regulaminem
sprzedaży.

Kraj/34458724

dalej praca w korpo...

a może: brak sąsiadów
gwarantowany dochód,
i 100 minut do Warszawy

Z uwagi Pesel (70*) szukam osoby, która
mogłaby i chciała przejąć i kontynuować
działalność stworzonego przeze mnie:

Cmentarza Małych Zwierząt w Rzę-
dzianach, jednego na wschód od Wisły

A „w pakiecie” zaplecze i siedlisko z domem
(A***) dla 2 osób i psa, przy S8, 4,5 ha grun-
tów inwestycyjnych na realizację dowolnych
marzeń (SC/SU w planie ogólnym).
Sprzedaż bezpośrednia ale via KOWRI

www.cmentarz-zwierzat.pl/sukcesja

Kraj/34455513

Prezydent Wrocławia

ogłasza

trzeci przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż
nieruchomości gruntowej niezabudowanej,
położonej we Wrocławiu w rejonie:

ul. Miłoszyckiej

obręb: Swojczyce, dz. nr 572, 573, 574 (przed zmianą identyfikatora:
dz. nr 10/13, 10/14 i 10/15, AM-18)
GPS N: 51.12085, E: 17.12085
pow. nieruchomości: **11 169 m²**;
KW nr WR1K/00443817/7

Opis nieruchomości: niezabudowana.

Przeznaczenie nieruchomości zgodnie z miejscowym planem
zagospodarowania przestrzennego (MPZP): aktywność gospodarcza,
w tym produkcja, obsługa pojazdów, naprawa pojazdów, stacje paliw, bazy
transportowe, magazyny i handel hurtowy; usługi, w tym biura, handel
detaliczny małopowierzchniowy B, obiekty kongresowe i konferencyjne,
obiekty kształcenia dodatkowego, obiekty naukowe i badawcze, obiekty
wystawienniczo – targowe; droga wewnętrzna.

Cena wywoławcza: **2 292 000,00 zł**

Wadium: **200 000,00 zł**

Sprzedaż nastąpi za cenę osiągniętą w przetargu, powiększoną o należny podatek VAT.

Wadium uczestnicy przetargu powinni wpłacić najpóźniej do dnia **5 stycznia 2027 r.**
na konto: Gmina Wrocław, Pl. Nowy Targ 1-8, 50-141 Wrocław – nr 36 1020 5226 0000 6302
0417 7655. Data dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.

Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia – Wrocław, **Pl. Nowy Targ 1-8**
w sali 215 o godz. 10⁰⁰ dnia 12 stycznia 2027 r.

UWAGA: NIŻSZA CENA

Pełną informację dotyczącą nieruchomości oraz warunków uczestnictwa w przetargu
zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego
Wrocławia – Wrocław, Pl. Nowy Targ 1-8. Ogłoszenie o przetargu dostępne jest również
w Internecie, na stronach Urzędu Miejskiego Wrocławia: **gn.um.wroc.pl** oraz pod adresem
www.bip.um.wroc.pl

Informacje o nieruchomości można uzyskać w Wydziale Nabywania i Sprzedaży
Nieruchomości, Zespole II Urzędu Miejskiego Wrocławia – Wrocław, Pl. Nowy Targ 1-8,
pok. 126, tel. +48-71-777-72-83 do 84, e-mail: **wns@um.wroc.pl**

Prezydent Wrocławia ma prawo odwołania przetargu z ważnych powodów.

Kraj/34457835

Prezydent Wrocławia

ogłasza

przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż
nieruchomości gruntowej niezabudowanej,
położonej we Wrocławiu w rejonie:

ul. Rolniczej

obręb: Strachocin, dz. nr 674
GPS: 51.10830 N, 17.15060 E
pow. nieruchomości: **1 591 m²**
KW nr **WR1K/00457239/2**

Opis nieruchomości: niezabudowana.

Przeznaczenie nieruchomości: zgodnie z decyzją Prezydenta
Wrocławia Nr 411/2022 z dnia 21 czerwca 2022 r. ustalającą warunki
zabudowy dla inwestycji obejmującej budowę budynku mieszkalnego
jednorodzinnego wolno stojącego wraz z niezbędnymi urządzeniami
infrastruktury technicznej.

Cena wywoławcza: **655 000,00 zł**

Wadium: **60 000,00 zł**

Sprzedaż nastąpi za cenę osiągniętą w przetargu, powiększoną o należny podatek VAT.

Wadium uczestnicy przetargu powinni wpłacić najpóźniej do dnia **15 stycznia 2027 r.**
na konto: Gmina Wrocław, pl. Nowy Targ 1-8, 50-141 Wrocław –
nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655. Data dokonania wpłaty wadium jest data uznania
rachunku bankowego Gminy.

Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, **Pl. Nowy Targ 1-8**
w sali 215 o godz. 10⁰⁰ dnia 22 stycznia 2027 r.

Pełną informację dotyczącą nieruchomości oraz warunków uczestnictwa w przetargu
zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego
Wrocławia – Wrocław, Pl. Nowy Targ 1-8. Ogłoszenie o przetargu dostępne jest również
w Internecie, na stronach Urzędu Miejskiego Wrocławia: **gn.um.wroc.pl** oraz pod adresem
www.bip.um.wroc.pl

Informacje o nieruchomości można uzyskać w Urzędzie Miejskim Wrocławia, Wrocław,
Pl. Nowy Targ 1-8, Wydziale Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości, Dziale Sprzedaży
Nieruchomości – Zespół II, pok. 126, tel. +48-71-777-72-83 do 84, e-mail: **wns@um.wroc.pl**

Prezydent Wrocławia ma prawo odwołania przetargu z ważnych powodów.

Kraj/34458558

ZARZĄD MORSKICH PORTÓW SZCZECIN I ŚWINOUJŚCIE S.A.

Świnoujście inwestuje w ekologiczne zaplecze portu.

Nowa infrastruktura do odbioru odpadów ze statków

Porty morskie muszą dziś nie tylko sprawnie obsługi-
wać statki i ładunki, ale także zapewniać bezpieczny
odbior odpadów powstających podczas ich eks-
ploatacji. W Porcie Świnoujście dobiega końca budowa
nowoczesnej infrastruktury, która pozwoli sprawniej
i bezpieczniej odbierać oraz wstępnie oczyszczać płynne
odpady ze statków, w tym wody balastowe i popłuczyny
powstające podczas mycia ładowni.

Bezpieczny odbiór odpadów ze statków

Odbiór odpadów ze statków jest jednym z ważnych
elementów funkcjonowania współczesnych portów.
Obowiązujące przepisy nakładają na porty określone
wymagania dotyczące zapewnienia odpowiedniej
infrastruktury do odbioru odpadów, tak aby proces
ten odbywał się bezpiecznie i bez zakłócania operacji
portowych. – Nowoczesny port musi dysponować in-
frastrukturą, która pozwala odbierać odpady ze statków
w sposób bezpieczny dla środowiska, a jednocześnie
sprawny z punktu widzenia armatorów i operatorów
portowych. Chodzi zarówno o odpady stałe, jak i płyn-
ne, których właściwe zagospodarowanie jest istotnym
elementem ochrony środowiska morskiego – wyjaśnia
Witold Ratajczak, kierownik projektu z ZMPSiŚ.

Osiem zbiorników i instalacja do oczyszczania

Inwestycja powstaje w rejonie Terminalu Promowego
w Świnoujściu, przy ul. Fińskiej. W jej ramach budowane
są obiekty odbiorczo-magazynowe oraz osiem zbiorn-
ników magazynowo-technologicznych o pojemności

50 m³ każdy. Powstaje również instalacja umożliwiająca
odbior i wstępne oczyszczanie ścieków przemysł-
owych wraz z zabezpieczeniem przeciwozlewowym.
Uzupełnieniem infrastruktury będzie stacja odbiorcza
przeznaczona do rozładunku cystern wraz z wiatą. Ca-
łość została zaprojektowana tak, aby usprawnić odbiór
odpadów i ograniczyć ryzyko ich niekontrolowanego
przedostania się do środowiska.

Inwestycja dla środowiska i bezpieczeństwa żeglugi

Rozbudowa infrastruktury odpadowej wpisuje się w eu-
ropejskie cele związane ze zrównoważonym rozwojem
transportu oraz ochroną środowiska morskiego. Odp-
owiednio wyposażony port może skuteczniej ograniczać

ryzyko zanieczyszczeń związanych z działalnością
statków, a jednocześnie zapewniać sprawną obsługę
jednostek. Inwestycja ma również wymiar logistycz-
ny. Lepsza organizacja odbioru i transportu odpadów
pozwoli usprawnić cały proces ich zagospodarowania,
a krótsze i lepiej zaplanowane trasy transportowe mogą
przyczynić się do ograniczenia emisji CO₂.

Ponad 1,5 mln euro unijnego dofinansowania

Całkowita wartość kosztów kwalifikowanych w ramach
projektu „Zapewnienie odbioru odpadów ze statków
w porcie Świnoujście w celu spełnienia wymagań śro-
dowiskowych” wynosi 1 830 329 euro. Dofinansowanie
z instrumentu CEF2 to 1 555 779,65 euro. Pełny koszt
realizowanego projektu wynosi 12 816 846,00 zł netto.
Projekt realizowany jest zgodnie z harmonogramem.
Zakończenie zadania planowane jest na grudzień
2026 roku, natomiast rozpoczęcie eksploatacji nowej infra-
struktury przewidziano na początek 2027 roku. Nowe obiekty
będą kolejnym elementem infrastruktury pozwalającym
Portowi Świnoujście odpowiadać na rosnące wymagania
środowiskowe i organizacyjne współczesnej żeglugi.

*Projekt „Zapewnienie odbioru odpadów ze statków
w porcie Świnoujście w celu spełnienia wymagań śro-
dowiskowych” jest współfinansowany z Instrumentu
„Łącząc Europę” (CEF2).*

Kraj/34457038

 Expo Kielce
exhibition & congress centre

**Targi, w których *byłeś* nie raz.
Expo, do którego *wrócisz***

Chiny dają lekcję Zachodowi

Afera z Kylianem Mbappe może się wydawać absurdem, przesadną reakcją. Nic z tych rzeczy. To nie były emocje. Chińczycy wykorzystali pretekst i dali Zachodowi lekcję.

Michał Kiedrowski

Gdy gwiazdor Realu Kylian Mbappe został zapytany o ulubione memy na swój temat, na pewno nie spodziewał się, że jego wypowiedź skończy się poważnym kryzysem międzynarodowym. Przed występem w programie internetowym „The Bridge” ze śmiechem stwierdził, że najbardziej podobają mu te, gdzie jest przedstawiany jako „chiński dyktator”. Ten mem tak mu się podoba, że używa go często, gdy gra w sieci z przyjaciółmi. Z wypowiedzi piłkarza wynika, że nawet nie ma pewności, czy to na pewno „chiński dyktator”, a już nie ma mowy, żeby w ogóle wiedział, jak on się nazywał.

Zranił uczucia narodu chińskiego

Mowa oczywiście o Mao Zedongu, przywódcy Chin w latach 1949-76. Dla Chińczyków to bohater narodowy, który doprowadził do zjednoczenia kraju po wypędzeniu Japończyków i zwycięstwie w wojnie domowej oraz był ojcem założycielem Chińskiej Republiki Ludowej. Z drugiej strony jego polityka wewnętrzna w czasie tzw. Wielkiego Skoku, a potem Rewolucji Kulturalnej spowodowała śmierć dziesiątek milionów Chińczyków (szacunki mówią o liczbie od 30 aż do 45 mln) w wyniku głodu i prześladowań. Tyle że w Chinach odpowiedzialność Mao za te ofiary jest albo przemilczana, albo rozmywana. Mowa raczej o błędach całej klasy rządzącej, a nie osobistej odpowiedzialności przywódcy.

I chociaż Mao rzeczywiście był dyktatorem i jedynowładcą, to w oczach współczesnych Chińczyków jest raczej symbolem narodowym. Rola niemal narodowej świętości często przesłania pamięć o katastrofalnych skutkach jego rządów. Dlatego słowa Mbappe o „chińskim dyktatorze” spotkały się z powszechną i ostrą reakcją.

Rzecznik chińskiego MSZ Guo Jiakun oznajmił, że „słowa, które ranią uczucia narodu chińskiego, w naturalny sposób spotykają się ze sprzeciwem wszystkich środowisk chińskiego społeczeństwa”. Jeszcze ostrzej zareagował Chiński Związek Piłki Nożnej, który domagał się „stawniejszej interwencji” Realu Madryt oraz zażądał od klubu oraz piłkarza „publicznych, formalnych przeprosin”. Federacja podkreśliła, że „zdecydowanie sprzeciwia się wszelkim wypowiedziom raniącym uczucia narodu chińskiego”, dodając, że międzynarodowe gwiazdy sportu powinny „przestrzegać granic, wypowiadać się racjonalnie i odpowiedzialnie korzystać ze swojego wpływu na opinię publiczną”.

Mbappe stracił dziesiątki milionów euro

China Media Group, do której należy państwowa telewizja CCTV, wstrzymała transmisję La Ligi i programów z udziałem Francuza oraz usunęła reklamy z je-

• **21 października 2026 roku, spotkanie Ligi Mistrzów UEFA między Realem Madryt a RB Lipsk. Kylian Mbappé zdobył bramkę dla swojego zespołu** FOT. REUTERS / VIOLETA SANTOS MOURA

SPORT.PL

■ **Essam Abdelhamid strzelił gola dla Polski. To, co stało się później, mówi wiele o naszym kraju**

■ **PKOl walczy o lepszą przyszłość. Jak wyglądają negocjacje ze sponsorami?**

■ **Afera obyczajowa we Włoszech. Oskarżenia o zdradę i kontrowersyjne powołania do kadry**

Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na Sport.pl

Zapraszamy na Sport.pl+. Subskrypcja za 1 zł miesięcznie przez pół roku. Płatność 6 zł z góry za 6 miesięcy, potem 9,90 zł co cztery tygodnie.

go wizerunkiem. „LaLiga, Real Madryt, a zwłaszcza sam Mbappe, muszą jak najszybciej publicznie przeprosić. Jest to warunek podstawowy” – napisała w swoim oświadczeniu. Po przeprosinach piłkarza odpowiedziała natomiast: „Będziemy słuchać jego słów, ale jeszcze uważniej obserwować jego czyny”, wzywając piłkarza, Real i La Ligę, aby „wyciągnęli z tego rzeczywistą lekcję, szczerze przeprosili i gruntownie naprawili swoje postępowanie”.

Zareagował również biznes. Firmy Dongpeng Beverage, Mengniu i Milkground zerwały umowy z piłkarzem, deklarując „zero tolerancji” wobec zachowań obrażających uczucia narodowe. Francuz stracił dziesiątki milionów euro. Jeśli doliczyć do tego utracone przyszłe korzyści, to śmiało można mówić o nawet stu milionach.

Konta piłkarza w chińskich mediach społecznościowych Weibo i Xiaohongshu zostały ograniczone lub wyciszone za „naruszenie zasad”.

Najpierw swoje przeprosiny opublikował Mbappe, a wkrótce potem La Liga. Real zrobił to dzień później. Hiszpańska prasa sugeruje, że klub chciał się początkowo zdystansować od wypowiedzi swojego piłkarza i czekał, jak z kryzysem poradzi sobie Javier Tebas, prezes ligi. Później jednak na wyraźną interwencję strony chińskiej (China Media Group oświadczyła, że klub nie może uchylać się od odpowiedzialności) i w Madrycie zrozumieeli, że afera uderzy również w klubowe interesy i nie czas na kultywowania osobistej urazy do szefa La Ligi. Tebas, aby zażegnać kryzys dyplomatyczny, spotkał się z chińskim ambasadorem w Hiszpanii Yao Jingiem. Na razie trudno powiedzieć, czy przyniosło to złagodzenie chińskiego stanowiska.

Chiny: Z nami nie ma żartów

W Europie, gdzie przyzwyczajeni jesteśmy do wolności słowa, taka ostra reakcja Chin może budzić zdziwienie. Niektórzy komentatorzy piszą nawet o „neomaoistowskiej samokrytyce Mbappe”, „cenzurze” lub walce z prawdą historyczną. „Gdy dostęp do rynku zależy od akceptacji narracji politycznej, biznes przestaje być tylko biznesem i może stać się formą współudziału w cenzurze. Przyczyną

konfliktu, którego jesteśmy świadkami, nie jest Kylian Mbappe. Ostateczny powód tkwi w kontaktach z dyktaturą, która wykorzystuje swoją siłę ekonomiczną do ochrony swojej narracji i budowania pozytywnego wizerunku samego siebie” – napisał hiszpański serwis ABC. „Kylian Mbappe przekonał się, jaką cenę płaci się za wejście w konflikt z rozpalonym chiń-

skim nacjonalizmem” – napisał amerykański serwis NBCNews.

Czwartkowy komentarz w „Global Times” – anglojęzycznym portalu oficjalnego organu Chińskiej Partii Komunistycznej, „Dziennika Ludowego” – dokładnie wyjaśnia, że Chińczycy przez swoją potężną reakcję na słowa Mbappe chcieli dać lekcję nie tylko piłkarzowi, ale całemu Zachodowi. Lekcję kultury i jednocześnie pokazać, że po „wieku cierpienia” nastał czas nowych, asertywnych Chin, które mogą się sprzeciwić, to nie jest to humor. To podwójne standardy przebrane za żart.

„Jeśli humor definiuje wyłącznie strona, która dopuszcza się obrażenia, a ci, którzy czują się urażeni, muszą najpierw przejść test ideologiczny, zanim mogą się sprzeciwić, to nie jest to humor. To podwójne standardy przebrane za żart.

Prawdziwe pytanie nie brzmi, dlaczego chińska opinia publiczna zareagowała tak gwałtownie, lecz dlaczego niektóre zachodnie media tak szybko nazwały tę reakcję «rozpalonym nacjonalizmem». Dlaczego wykorzystują kontrowersje jako okazję do wzmocnienia twierdzenia, że Chiny w jakiś sposób nie potrafią przyjąć żartu tak, jak rzekomo potrafi Zachód?

Chiny doskonale wykorzystwały pretekst, jakim był jeden nieistotny mem, aby powiedzieć całemu Zachodowi: z nami nie ma żartów. To, że trafił im się do tego Mbappe, jeden z najpopularniejszych sportowców na świecie, uczyniło tę okazję jeszcze bardziej wartą wykorzystania. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34458949

Ogłoszenie

(załącznik do postanowienia z dnia 12 października 2026 roku)

Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi III Wydział Cywilny (Łódź, ul. dra Stefana Kopcińskiego 56) informuje, że przed Tutejszym Sądem prowadzone jest postępowanie w sprawie o sygnaturze akt III Ns 103/26 z wniosku Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta Łodzi o stwierdzenie zgonu:

- 1) Ity Maszy Kuperwaser / Kuperwasser, z domu Hiller / Giller, córki Chaima-Judela i Bajli z domu Hamburskiej, urodzonej dnia 5/17 maja 1890 roku w Łodzi,
- 2) Chany Pesy Rapoport / Rappaport, z domu Hiller / Giller, córki Chaima-Judela i Bajli z domu Hamburskiej, urodzonej dnia 2/14 września 1896 roku w Łodzi,

W związku z powyższym wzywa się każdego, kto może udzielić wiadomości owym osobom względnie o ich spadkobiercach aby w terminie 3 (trzech) miesięcy oddatyzowania się tego ogłoszenia zgłosił się do Sądu, w którym toczy się postępowanie i przekazał je tutejszemu Sądowi.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34459180

DOLNOŚLĄSKIE CENTRUM HURTU ROLNO-SPOŻYWCZEGO S.A.

ul. Giełdowa 4, 52-438 Wrocław

ogłasza przetarg nieograniczony

na zaprojektowanie i wykonanie działań naprawczych zatrzymujących proces osiadania budynku biurowego nr 9

Zakres zamówienia i wymagania co do oferty opisane są w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ).

Na adres sekretariat@dchrs.com.pl należy kierować:

- prośby o przesłanie SIWZ – do 16.11.2026 r.
- pytania dot. przedmiotu zamówienia i SIWZ – do 13.11.2026 r.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest:

- złożenie oferty w sekretariacie Spółki we Wrocławiu przy ul. Giełdowej 4 do 17.11.2026 r. do godz. 09.30.

Miejsce i termin otwarcia ofert – zgodnie z pkt 10 SIWZ.

Termin zawarcia umowy i związania ofertą: do dnia 30.11.2026 r.

34457619

wyborcza

REDAKCJA

ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa

E-mail: redakcja@wyborcza.pl

Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl

Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega

sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania

w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl

REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik

PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY

WYBORCZA.PL: Roman Imielski

ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński

PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko

KOLPORTAŻ: Michał Szalański

Problemy z dostępnością „Wyborczej” lub z właściwą mutacją

lokalną: kolportaz@wyborcza.pl

Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl

pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW

Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych:

facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl,

instagram.com/gazeta_wyborcza

LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA

Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10

00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11

PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak

REKLAMA

Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki

Biurowie reklam i ogłoszeń:

ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa

reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44

DRUK: Polska Press

ISSN 0860-908X

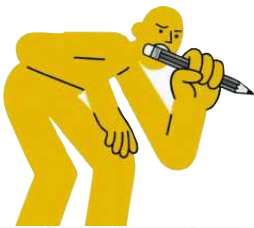
Rozpowszechnianie

redakcyjnych materiałów

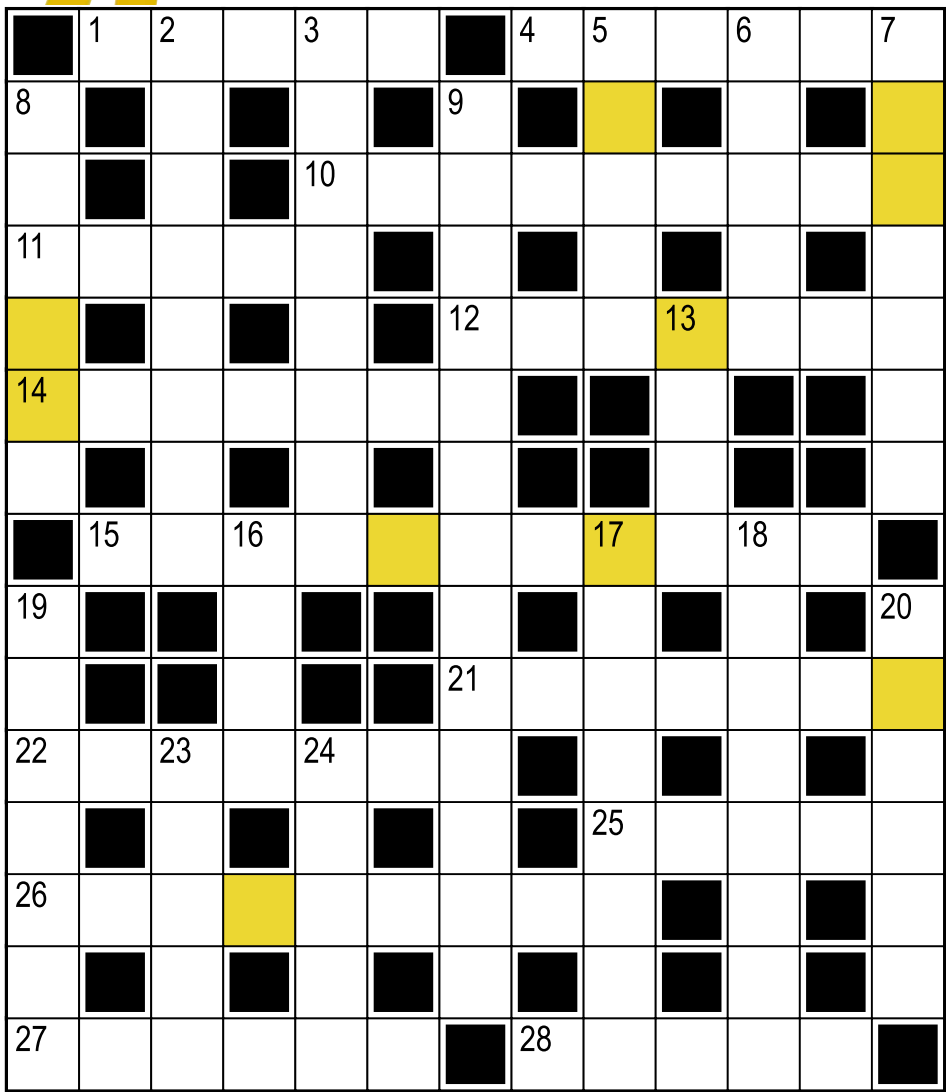
publicystycznych bez zgody

wydawcy jest zabronione.

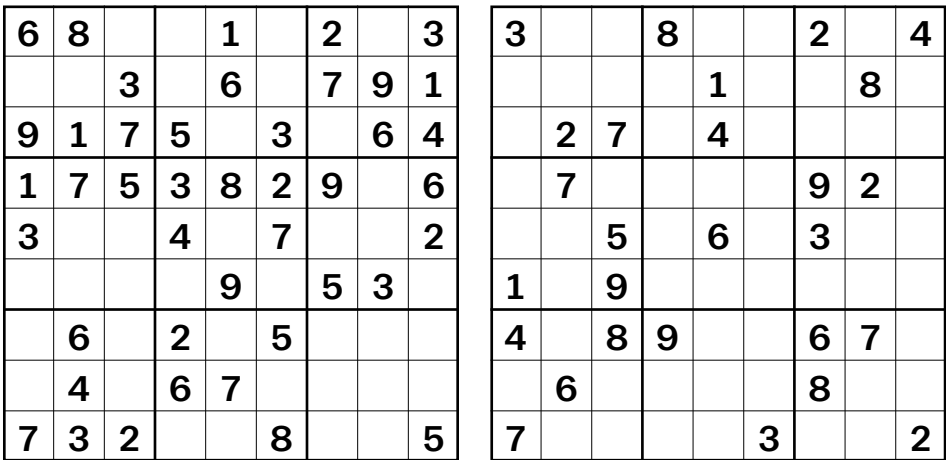
krzyżówka

Hasło:

Rozwiązanie „krzyżówki” nr 150 z 29.10:
Poziomo: 1) zbuki 4) szabla 10) siatkówka 11) urlop 12) impreza 14) bakarat 15) odtwórczyni 21) uściski 22) mecenas 25) wnęka 26) kontrakty 27) alejka 28) tyran
Pionowo: 2) Billy Kid 3) Kasparow 5) zakup 6) Bowie 7) amarant 8) służba 9) sanitariuszka 13) Rudy 16) tuje 17) zachwyty 18) następca 19) mimikra 20) migacz 23) canoe 24) Norek
Hasło: Biała dama.

su do ku

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

- Poziomo:**
1) Jan Kiliński
4) wziął udział w Wielkiej Pardubickiej
10) biolog zajmujący się zarodkami
11) USA – Białe Dom, Rosja – ?
12) przysposobienie dziecka
14) ... jazdy pociągów, w gablotce na peronie
15) Ewa, trenerka fitness, osobowość medialna
21) zespół, który nagrał piosenkę „Przeżyj to sam”
22) zielony owoc podobny do cytryny
25) zagra derby z drużyną AC Milan
26) drążek trzymany przez linoskoczkę
27) złota ..., gatunek jabłoni
28) podpora wiaduktu, mostu

- Pionowo:**
2) żegnaj, słoneczko
3) wierzchołek z Sahary
5) np. zboże zebrane z pola
6) na odwrotu skorpion lub na gałęzi akacji
7) cętkowane koty i ekskluzywne samochody
8) weźmie udział w konsylium
9) obfity posiłek podany bardzo późnym popołudniem
13) jedna setna brytyjskiego funta
16) skandynawska stolica z Muzeum Muncha
17) potocznie o rękawiczkach ochronnych powlekanych gumą, przydatnych np. do prac ogrodowych
18) żona Sokratesa słynąca z kłótliwego charakteru
19) ... 44, grupa hip-hopowa
20) gdy armia robi „w tył zwrot i chodu!”
23) zagra derby z drużyną Interu
24) zespół dziewięciu instrumentalistów

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy
na Twoje
uwagi i pomysły

ROZRYWKA
@WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężkiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

D	N	I	K	K	O	N
Ę	K	T	K	A	R	T
B	S	Y	M	F	O	N
Z	Ż	I	B	O	A	I
E	U	Ł	P	M	O	E
I	T	A	K	A	U	M
N	E	M	B	R	E	N
R	R	I	A	Y	H	E
I	G	O	L	O	R	K

nekrologi kontrakt biżuteria małpka
niezbędnik symfonia herb emu

Hasło z 29.10: giermkowie

skojarzenia

Czarna	Hiszpańska	Strukturalna	Obywatelska
Wdowia	Widokowa	Sprzedażowa	Natępna
Parszywa	Końska	Cienkorunna	Wiertnicza
Rodzinna	Aksamitna	Zbłąkana	Inwalidzka

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 29.10:
Filmowe role Harrisona Forda: Indiana Jones, Doktor Kimble, Rick Deckard, Han Solo. **Kojarzą się z Zorro:** Maski i szpada, Sierżant Garcia, Diego de la Vega, Tornado. **Kojarzą się z łabędziem:** Brzydkie kaczątko, Balet z Odettą, Lohengrin, Leda. **Kryją w sobie nazwy ryb:** Dobre kino, Pomidor szklarniowy, Śliska larwa, Chwile szczęścia

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34426992

Słowno

Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka

Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej

Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

CO JEST GRANE NA MAZOWSZU

Piątek, 30 października 2026 | Redaktor prowadzący Kamilla Sierocka

wyborcza.pl

Listopad w Mazowieckim Instytucie Kultury

Spotkanie z różnymi językami sztuki ▶₄

Sounds of Silents

Święto Niemego Kina po raz dwudziesty pierwszy

W dniach 5-8 listopada 2026 roku w warszawskim kinie Iluzjon – Muzeum Sztuki Filmowej po raz 21. odbędzie się kultowe Święto Niemego Kina

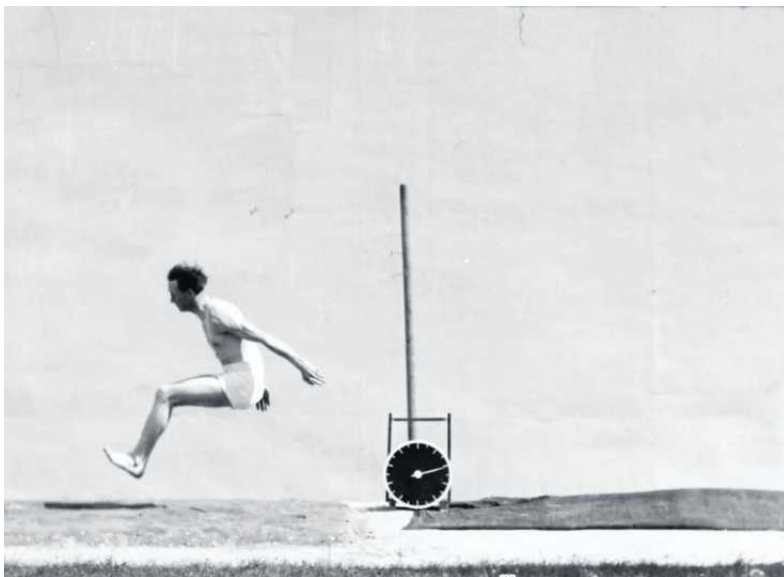
Agnieszka Bociek

To najważniejszy w Polsce festiwal poświęcony sztuce filmowej okresu niemego prezentuje tytuły odrestaurowane cyfrowo, najczęściej nieznanie polskiej publiczności, z muzyką na żywo. Hasłem przewodnim tegorocznej edycji jest kult ciała. Oprócz filmów fabularnych zaprezentujemy pierwsze rejestracje wydarzeń sportowych, pokazów cyrkowych czy tanecznych.

W tym roku organizatorzy zapraszają do odkrywania historii kina w połączeniu z doświadczeniem jego materialności, technologii i siły oddziaływania. Obok premierowych pokazów kanonicznych tytułów w nowych, odrestaurowanych wersjach (m.in. „Mocny człowiek”, reż. Henryk Szaro, 1929), będą filmy zapomniane, rzadko prezentowane, dopiero dziś odzyskujące swoje miejsce w historii kina. Są wśród nich gatunki i formy, które w erze kina niemego dopiero się kształtowały – kino akcji, melodramaty, eksperymenty, pierwsze animacje i rejestracje widowisk sportowych.

Wzorce męskości

– Nie bez inspiracji feedami z mediów społecznościowych i intensywnym przekazem kultury popularnej w tym roku na Święcie Niemego Kina pokazemy pierwsze audiowizualne wzorce męskości – figury umięśnionych superbohaterów, sławnych na długo przed Arnoldem Schwarzeneggerem i Marvel Body, oraz ponadczasowe fantazje, które za nimi stoją. Sięgnijmy do wczesnego kina, które rozwinęło XIX-wieczny kult siły fizycznej, fascynując się ciałem jako dowodem charakteru, statusu, symbolem narodowej witalności i narzędziem dominacji. Kino nauczyło się przy tym nie tylko fotografować i analizować ruch, ale przede wszystkim rytmizować, montować, wydobywać i utrwalać piękno. W prezentowanych filmach mężczyźni: biegają, skaczą, gimnastykują się i walczą; przejdą po nich konie i słonie; będą dla publiczności tańczyć, skakać w przepaść i zjeżdżać po linie. Pożądani, nadzy i ubrani. Kult ciała – opisują organizatorzy.

• Kadr z filmu chronofotograficznego FOT. CINÉMATHEQUE FRANÇAISE

Repremiera światowa

Motyw przewodni tej edycji ŚNK – kult ciała – wokół którego Aleksandra Kot stworzyła identyfikację wizualną festiwalu, został zapożyczony z polsko-austriackiej koprodukcji z 1930 r. o tym samym tytule w reżyserii Michała Waszyńskiego. W nowoczesnym formalnie melodramacie z interesującym montażem i wyrafinowaną pracą kamery ciało staje się przedmiotem pożądania oraz instrumentem społecznej hierarchii i prestiżu. Film będzie mieć swoją repremierę światową nowej odrestaurowanej wersji, a muzykę do niego stworzy Adrian Konarski i Semi-Invented Trio.

Mocny człowiek. Repremiera polska 5 listopada 2026 roku festiwal otworzy polska repremiera – często określanego mianem najlepszego polskiego niemego filmu – „Mocnego człowieka” w reżyserii Henryka Szaro z 1929 roku w wersji po nowej restauracji cyfrowej. Już sam tytuł brzmi jak deklaracja, ale fabuła szybko komplikuje znaczenie tytułu. Siła nie jest tu bynajmniej fizyczną właściwością bohatera. Autorską muzykę do filmu na żywo wykona kompozytor Stefan Wesołowski. W roli głównej wystąpił aktor ukraińskiego pochodzenia – Hryhorii Khmara (w Polsce znany jako Grzegorz Chmara). Jego kreacja dała nam pretekst, by przypomnieć wcześniejsze wcielenie aktora w adaptacji filmowej Roberta Wienego pt. „Raskolnikow” (1923). W obu filmach, dzięki hipnotyzującej i bardzo współczesnej grze aktorskiej, Chmara stworzył postaci charakterystyczne i niezwykle intensywne.

Raskolnikow, Golem i człowiek o stalowych nerwach

– Na festiwalowy piątek, 6 listopada, przypadną filmy z kategorii „mroczne”. Obok polskiej repremiery „Ra-

skolnikowa” z muzyką kompozytora i wiolonczelisty Michała Pepola do pierwszej części filmu oraz Royber Trio: Trzaska/Moretti/Walicki do drugiej, pokazemy „Golema” (1920) w reżyserii Paula Wegenera – jedno z najstarszych i najbardziej fascynujących ucieleśnień męskiej siły. Potęga, która miała pomóc opresjonowanej ludności żydowskiej, wkrótce stanie się destrukcyjna – mówią organizatorzy.

W ramach światowych repremier dwóch nowych restauracji będą filmy ojca kina akcji, Harry’ego Piela – gwiazdora niemieckiego kina lat 20. XX wieku, dziś niesłusznie zapomnianego. „Nad brzegami Gangesu” (1923) z muzyką Jerzego Mączyńskiego oraz „Człowiek o stalowych nerwach” (1924) z muzyką w wykonaniu Grupy Torpedo otworzą przed nami filmowy świat wartkiej akcji, przebieganiek, dynamicznego ruchu i ryzykownych kaskaderskich popisów.

Czarny pirat w Technicolorze oraz chronofotografie Mareya

Festiwal zamknie pokaz „Czarnego pirata” (1926) Alberta Parkera z jaszczowo-funktową muzyką trójmiejiskowego septetu Klawo. Ekranem zawładnie lekkie, sprężyste i wysportowane ciało

Douglasa Fairbanka. Uwaga: będzie to pierwszy na ŚNK film barwny, nakręcony we wczesnej technice Technicoloru dwubarwnego, pieczołowicie odrestaurowany przez MoMA.

W programie znalazły się, stanowiące esencję wczesnej fazy kina, filmy krótkie: chronofotografie Étienne’a-Jules’a Mareya (1830–1904), francuskiego lekarza i fizjologa, pioniera badań nad ruchem. W założonej w 1882 roku na skraju Łasku Bułońskiego Stacji Fizjologicznej Marey badał lokomocję ludzi i zwierząt, wykorzystując skon-

• Raskolnikow FOT. FILMMUSEUM MÜNCHEN

struowane przez siebie urządzenia fotograficzne. Chronofotografia pozwalała mu rozłożyć płynny, niedostrzegalny dla oka ruch na kolejne fazy i poddać go pomiarowi.

Popisy gimnastyczne

W dowcipny sposób temat gimnastyki i higieny pojawi się w „Dziesięciu minutach o poranku” (1930) Aleksandra Działiszewskiego, radziecko-gruzińskim filmie oświatowym promującym państwową politykę zdrowia i higieny. To jeden z późnych przykładów kina niemego, ukazujący propagandowe podejście do ciała w społeczeństwie komunistycznym.

Na uwagę zasługują dwa fragmenty rejestracji popisów urodzonego w Strykowie k. Łodzi w 1893 roku Siegmunda „Zishe” Breitbarta, jednego z najsłynniejszych siłaczy na świecie oraz pokazujące widowiska sportowe filmy Jana Kříženeckiego. Pokazy uzupełni wykład dr Moniki Supruniuk o kinematografii Lumière’ów – nowym nabytku kolekcji technicznej FINA.

Materialna i technologiczna historia filmu

– Nieustająco ważna pozostaje dla nas materialna i technologiczna historia filmu. Filmy pokażemy w tym roku z nośników cyfrowych, co nie zmienia faktu, że w centrum naszych zainteresowań zawsze jest dbałość o poszanowanie historycznych proporcji obrazu, barwien czy prędkości projekcji. Będziemy więc zaglądać za ekran: przyglądać się dawnym technologiom, procesom restauracji i rekonstrukcji obrazu oraz temu, jak zmieniały się sposoby zapisywania i odtwarzania ruchomych obrazów. W tym roku szczególną uwagę poświęcimy kinematografowi braci Lumière’ów, karabinowi fotograficznemu Mareya oraz wczesnej technice barwnej: dwubarwnemu Technicolorowi – dodają organizatorzy.

Królewskie spotkanie wokół kina

Święto Niemego Kina to przede wszystkim spotkanie pasjonatów kina i muzyki, badaczy, archiwistów, restauratorów z najważniejszych europejskich i światowych instytucji filmowych. 21. edycję ŚNK wzbogacą wykłady znakomitych gości zagranicznych: restauratorów i badaczy, niestrudzonych entuzjastów poszukiwania i odkrywania zaginionych, zapomnianych historii oraz technologii filmów.

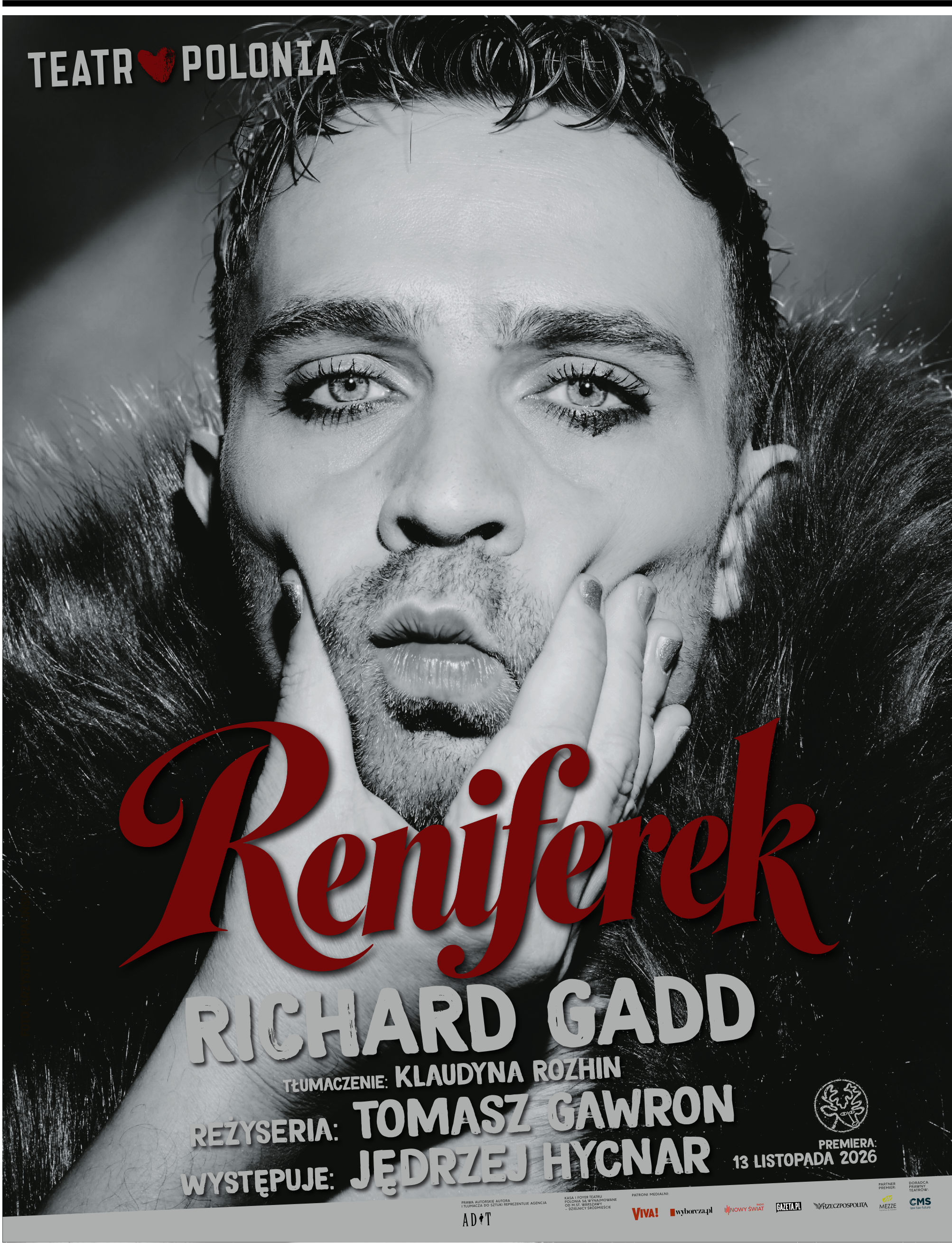
Szczególne miejsce w tegorocznym programie zajmują filmy belgijskie. Królewskie Belgijskie Archiwum Filmowe (Cinémathèque royale de Belgique), z którym FINA współpracowała przy restauracji trzech polskich filmów niemych odnalezionych w Belgii, jest programowym partnerem tej edycji. Premierę tych trzech tytułów odbędą się właśnie podczas tegorocznego festiwalu. Honorowym patronem 21. ŚNK jest Ambasada Królestwa Belgii. ●

Wydarzenia dodatkowe

• W programie nie zabraknie seansów dla najmłodszych. Tym razem spotkamy się z Busterem Keatonem i Charliem Chaplinem. Zaplanowano też wydarzenia poświęcone historii techniki filmowej i archeologii kina w postaci: projektu Film Atlas, prezentacji twórczości Harry’ego Piela i Étienne’a-Jules’a Mareya oraz wystawy w foyer kina Iluzjon pt. „Powidoki ruchu”. Z kolei Siostry Archeo przygotowały sobotnią odsłonę Sounds of Silents.

• W sobotę, 7 listopada o 21.30 wyjątkowo organizatorzy zapraszają do wstania z kinowych foteli i wspólnej zabawy w foyer kina w rytm obrazu i muzyki. Angażując własne ciała, wieloma zmysłami zbadamy mechanizmy ruchu. Istna Kulturystryka filmowa. DJ Sety: Bambi Uzi i Julek Ploski. ●

TEATR POLONIA

Reniferek

RICHARD GADD
TŁUMACZENIE: KLAUDYNA ROZHIN
REŻYSERIA: **TOMASZ GAWRON**
WYSTĘPUJE: **JĘDRZEJ HYCNAR**

PREMIERA:
13 LISTOPADA 2026

PRAWA AUTORSKIE AUTORA
TŁUMACZENIA PO SETUR REPRESENTATIVE AGENCIA

AD+T

KASA I LOŻE TEATRU
POLONIA SA WYNAJĘTO
OD M. ST. NAUSZAR
- DZIELNICY ŚRODZIEŚCIE

PATRONI MEDIALNI:

PARTNER
PREMIER

DORADCA
PRAWNY
TEATROW

Listopad w Mazowieckim Instytucie Kultury

Spotkanie z różnymi językami sztuki

Od jazzu i tańca współczesnego, przez literaturę i sztukę opowiadania, po działania warsztatowe. W programie znalazły się koncerty, spektakle i warsztaty, a także 21. Międzynarodowy Festiwal Sztuki Opowiadania

Agnieszka Bociek

W galeriach będzie można zobaczyć wystawy malarstwa, rzeźby i rysunku, wziąć udział w wernisazach oraz spotkaniach z kuratorami. To propozycja dla tych, którzy szukają nowych artystycznych doświadczeń, inspiracji i okazji do spotkań.

SPACE OF JAZZ Błoto

• 4.11 (śr.) 19:00
• Koncert wrocławskiego kwartetu jazzowego, wydarzenie biletowane
Jesienną serię koncertów Space of Jazz kontynuujemy występem zespołu Błoto. Muzyka wrocławskiego zespołu Błoto jest mocno osadzona na hip-hopowych fundamentach, odwołujących się bardzo luźno do brzmienia lat 90. Jest brudna i bezkompromisowa, jej siłą są bębny i bas. W pewnym sensie to muzyka radykalna. Oddaje klimat czasów niekorzystnych zmian klimatycznych, wyraźnych podziałów społecznych, mowy nienawiści, rosnącego nacjonalizmu, brutalności polityki, nepotyzmu, układów politycznych i rozmontowywania struktur państwa prawa. To wszystko dzieje się na naszych oczach.

Centralna Scena Tańca

• 5.11 (czw.) 19:00
• CST- Scena – Scena Otwarta dla Młodych
• Spektakl taneczny, wydarzenie biletowane

Szkoła Komiksu. Elektra Marta Falkowska

• 7.11 (sob.) 11:00-16:00
• Warsztaty komiksowe dla osób pełnoletnich (18+), wydarzenie biletowane
Kiedy rzeczywistość robi się coraz bardziej szara i nieprzyjemna, najlepszym remedium jest stworzenie swojej własnej, przepuszczonej przez autorską wrażliwość i wyobraźnię! Jak w ogóle podejść do stylizacji? Czy istnieją protokoły i zasady, których koniecznie trzeba przestrzegać? Czy przypadkiem ucieczka we własne konwencje nie oznacza próby ukrycia braków warsztatowych? Podczas warsztatów spróbujemy odpowiedzieć sobie na te pytania, jednocześnie poszukując własnego, kreatywnego języka. Będziemy przekształcać postacie, pojazdy, krajo-brazy... i wszystko inne, co wpadnie nam pod ołówki!

Dziecięcy Uniwersytet Sztuki

• 8.11 (ndz.) 10:00-13:00
• Poznaj świat mediów. Wydarzenie płatne, obowiązują zapisy

OPEN SOUND Dawid Tyszkowski

• 9.11 (pn.) 19:00
• Koncert, wydarzenie biletowane
Dawid Tyszkowski to wokalista, autor tekstów i kompozytor, jeden z najciekawszych głosów młodej polskiej alternatywy. Mimo wieku tworzy dojrzałe i pełne emocji teksty, które z łatwością zmienia w oryginalne muzyczne kompozycje. Twórczość opiera na tym, co czuje i słyszy. Cały czas poszukuje nowych inspiracji i eksperymentuje z różnymi gatunkami. Zadebiutował singlem Koszulka, który zdobył status Złotej Płyty, a później wydał m.in. EP-kę Nadal nie śpię. Jego album Mój kot zaginął i już raczej nie wróci był nominowany do Nagrody Fryderyk (Album Roku Pop). W lutym 2025 roku ukazał się drugi album artysty – Mam szczęście, który znalazł się w wielu podsumowaniach roku. Projekt Chciałbym umrzeć z miłości pokazuje Tyszkowskiego w nowym etapie muzycznego rozwoju – bardziej gitarowym, zespołowym i intensywnym, ale nadal opartym na emocjach, które trudno zostawić bez odpowiedzi. Celem cyklu koncertowego Open Sound jest prezentacja młodych wokalistów muzyki alternatywnej. Przez „młodych” rozumiemy osoby nie tylko młode wiekiem, lecz także dorobkiem – interesujących wykonawców mających na swoim koncie pierwsze sukcesy artystyczne.

Centralna Scena Tańca

• 12.11 (czw.) 19:00
• Autoportret choreograficzny: Małgorzata Mielech, spektakl taneczny, wydarzenie biletowane

Dyskusyjny klub płytowo-książkowy

• 16.11 (pn.) 19:00
• Krotchwile, saksofon i jazz, spotkanie z Krzysztofem Medyną rozmowę poprowadzi Elżbieta Szymańska (MIK), wstęp wolny
W roku 2024 ukazała się książka Krotchwile, saksofon i jazz, czyli całe moje życie. To opowieść o niezwykłym życiu polskiego saksofonisty jazzowego Krzysztofa Medyny – od dzieciństwa w powojennej Polsce, przez

• W MIK w listopadzie będzie można uczestniczyć w warsztatach tańca współczesnego FOT. ROY NILSEN

realia PRL i przekraczanie granic, po nowojorskie kluby jazzowe i życie muzyka na emigracji. To książka nie tylko o jazzie. Są w niej historia Polski i Ameryki, humor, przypadek, przyjaźń, trudne wybory i nieustanna potrzeba grania. Medyna opowiada o ludziach, miejscach i wydarzeniach, które ukształtowały jego życie, a zarazem o świecie, którego w dużej mierze już nie ma. Historii wysłuchał i zanotował ją Mariusz A. Wolf, który z wyczuciem porządkuje wspomnienia swojego rozmówcy, nie odbiera im przy tym naturalności i osobistego tonu. Dzięki temu książka zachowuje charakter żywej opowieści, a jednocześnie tworzy spójną, barwną i bardzo ludzką historię. Krotchwile, saksofon i jazz... to książka dla miłośników jazzu i tych, których interesują polskie losy emigracyjne, XX wiek widziany z perspektywy pojedynczego człowieka oraz historii ludzi, którzy mimo zmieniającego się świata potrafili zachować własny charakter.

Orbita Literacka Reading Party w elektrze #8

• 17.11 (wt.) 18:00
• wstęp wolny
Nowojorski hit na dobre zadomowił się w Warszawie. Orbita Literacka Reading Party niezmiennie w Czytelnicy Słów i Dźwięków Elektra. „Imprezy czytelnicze” w Nowym Jorku to od 2023 roku trend, który zyskuje rosnącą grupę odbiorców na całym świecie, również w Warszawie. To ciche sesje czytania (każdy swojej książki) w przestrzeniach publicznych lub prywatnych, w knajpkach, parkach czy na dachach kamienic, po których następują dyskusje, budujące poczucie wspólnoty i spokojnej więzi w tętniącym życiem mieście, często przy akompaniamencie muzyki. Przyciągają różnych uczestników, od czytających samotnie po pary i rodziny. Nie są to tradycyjne kluby książki – koncentrują się na wspólnym czy-

taniu własnej książki w towarzyskiej, a zarazem spokojnej atmosferze, budując poczucie przynależności i oferując oderwanie od cyfrowego życia. To połączenie samotności i spotkania towarzyskiego, gdzie można dzielić się miłością do książek bez presji dyskusji, choć czasami dyskusje też się pojawiają.

21. Międzynarodowy Festiwal Sztuki Opowiadania

• 18.11-22.11
• program: www.festiwalopowiadania.pl
• spektakle biletowane, na wybrane wydarzenia obowiązują zapisy
Tegoroczna 21. edycja pt. „Tradycje? Nowe rozdanie” stawia pytanie o relację współczesnych opowiadaczy historii z tradycjami oralnymi, z których się wywodzą lub które wybierają, podejmując z nimi dialog, negocjacje lub spór. Kto mówi w imieniu tradycji? Po raz pierwszy w historii Festiwalu zapraszamy artystki i artystów reprezentujących azjatyckie tradycje sztuki opowiadania, w tym koreańską sztukę pansori, wpisaną na Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO. Najważniejszym aspektem pansori jest dla nas stara, unikatowa technika prowadzenia ustnej narracji z jednoczesną swobodą improwizacji performerów.

SCENA START Tutaj niebo!

• 24.11 (wt.) 19:00
• Muzodram Katarzyny Anny Dominiak w reż. Magdaleny Milczarskiej spektakl dla osób 15+, wydarzenie biletowane
Tutaj niebo! to poruszająca, pełna kontrastów opowieść inspirowana autobiograficzną powieścią Aglaja Veteranyi Dlaczego dziecko gotuje się w małyldze. Bohaterką jest Aglaja, młoda dziewczyna dorastająca w cyrku. Jej matka była akrobatką, a ojciec klaunem. Spektakl prowadzi widza przez świat nieustannej wędrówki, wypełniony marzeniami o sławie i pienią-

dzach, ale przede wszystkim tęsknotą za miejscem, które można nazwać domem. Ukazuje rzeczywistość widzianą jednocześnie oczami dziecka i dorastającej kobiety. Aglaja zawieszona jest pomiędzy bezwzględnym, brutalnym światem dorosłych a dziecięcymi pragnieniami i wyobrażeniami. W miarę dojrzewania konfrontuje swoje marzenia z rzeczywistością, w jakiej przyszło jej funkcjonować. Ponieważ akcja w większości dzieje się w cyrku, nie brakuje cyrkowych chwytów. Historia Aglaji wybrzmiewa nie tylko słowem, lecz także muzyką – rytmem samby, tanga, bolera i tradycyjnych pieśni bałkańskich, które stają się językiem emocji, pamięci i marzeń. To kameralne, a zarazem niezwykle intensywne przedstawienie o samotności, poszukiwaniu tożsamości i potrzebie ocalenia własnego głosu.

Spektakl jest formą muzodramu – aktorka sama występuje na scenie, gra i śpiewa piosenki. Są to w większości melodie znanych tańców z całego świata: samby, tanga, rumbi, bolero, walca, pojawia się nawet ludowa melodia węgierska. Śpiewane są w dużej mierze po polsku, ale znajdują się również fragmenty po węgiersku i hiszpańsku. Muzyczna warstwa spektaklu jest jego dodatkowym atutem.

Koło Gospodyń i Gospodarzy Miejskich

• 25.11 (śr.) 18:00
• Krajki dla początkujących warsztaty tkackie warsztaty z Agnieszką Niwińską
• wydarzenie bezpłatne, obowiązują zapisy
Podczas zajęć uczestnicy zapoznają się z terminologią tkacką, uczą się projektowania i nakładania osnowy na bardko, tkania i wykończenia krajk. Nie zabraknie opowieści i dyskusji etnograficznych. Są to znakomite warsztaty dla tych, którzy są ciekawi rękodzieła ludowego, chcą się odstresować i uspokoić umysł, cieszyć się własnoręcznie wykonaną tkani-
ną! Nie trać czasu – dołącz do zajęć.

Centralna Scena Tańca

• 27.11-30.11
• Kino Tańca Online
• wydarzenie online, bezpłatne

SWING CLUB Welcome Back, Adam

• 30.11 (pon.) 19:00
• koncert fortepianowy Adama Makowicza
• wydarzenie biletowane
Mazowiecki Instytut Kultury zaprasza publiczność cyklu Swing Club na wyjątkowy koncert – recital fortepianowy. Wystąpi legenda jazzu, wybitny pianista, mistrz improwizacji Adam Makowicz. Artysta zaprezentuje program pochodzący z wydanej w 2023 roku płyty Welcome Back, Adam. ●

Warszawski Międzynarodowy Festiwal Filmowy

Chcę, żeby warszawiacy czuli, że to ich festiwal

Tak o swojej wizji rozwoju wydarzenia mówi Joanna Szymańska-Szcześniak, dyrektorka generalna WMFF

Agnieszka Bociek

Zna festiwal od dzieciństwa, dziś odpowiada za jego strategiczny rozwój. Joanna Szymańska-Szcześniak, dyrektorka generalna Warszawskiego Międzynarodowego Festiwalu Filmowego, wyznacza kierunek zmian: szersza publiczność, mocniejsza obecność w mieście i rozwój międzynarodowej współpracy branżowej. 42. edycja była kolejnym etapem realizacji tej wizji. – Zarządzanie wydarzeniem o tak długiej historii oznacza odpowiedzialność nie tylko za jego teraźniejszość, ale również za przyszłość – podkreśla.

Za dziesięć dni festiwalu stoją decyzje podejmowane przez cały rok. Dotyczą finansowania, partnerstw, organizacji pracy zespołów i nowych przedsięwzięć. To one określają, w jakim kierunku rozwija się wydarzenie i jakie miejsce zajmuje w życiu miasta. W Warszawskim Międzynarodowym Festiwalu Filmowym za połączenie tych obszarów odpowiada Joanna Szymańska-Szcześniak. – Jako dyrektorka generalna odpowiadam za stworzenie warunków, w których wszystkie te elementy mogą ze sobą współpracować. To zarówno budowanie długofalowej strategii, pozyskiwanie finansowania i partnerów, jak i podejmowanie decyzji dotyczących kierunków rozwoju festiwalu – mówi.

42. edycję postrzega jako kolejny etap zmian wprowadzanych konsekwentnie od dwóch lat. Ich celem jest otwarcie festiwalu na nowych odbiorców, rozwijanie sposobów uczestnictwa w wydarzeniu i silniejsze związanie go z Warszawą.

– Z mojej perspektywy była to edycja niezwykle intensywna, ale przede wszystkim bardzo ważna dla przyszłości Warszawskiego Festiwalu Filmowego. Od dwóch lat konsekwentnie wprowadzamy zmiany. Chcemy docierać do nowych widzów, wychodzić poza tradycyjne przestrzenie kinowe i szukać nowych sposobów spotkania publiczności z kinem – wyjaśnia.

Tegoroczna edycja to 190 filmów, 330 seansów i 102 premiery. Festiwal rozwijał również program branżowy Warsaw Industry Days, obejmujący m.in. Warsaw Co-Production Forum i Warsaw Industry Talks. To wła-

• **Joanna Szymańska-Szcześniak, dyrektorka generalna Warszawskiego Międzynarodowego Festiwalu Filmowego** FOT. LESZEK SZYMAŃSKI

śnie połączenie szerokiej oferty dla publiczności ze wspieraniem przyszłych produkcji i międzynarodowych kontaktów branżowych stanowi jeden z fundamentów dalszego rozwoju wydarzenia.

Kierunek zmian: festiwal bliżej Warszawy

W tegorocznej edycji ta strategia znalazła konkretny wyraz. Inicjatywa WIFF STOPS, pokazy filmowe 200 metrów nad miastem i koncert muzyki filmowej poszerzyły obecność festiwalu w

Warszawie. Każde z tych przedsięwzięć dawało publiczności kolejną możliwość kontaktu z wydarzeniem. – To wszystko elementy szerszej wizji festiwalu, który nie ogranicza się wyłącznie do sal kinowych – zaznacza Szymańska-Szcześniak.

Dla dyrektorki generalnej rozwój nowych formatów jest sposobem na dotarcie do osób, które dotąd nie były regularnymi widzami WMFF. Chodzi o zbudowanie wydarzenia rozpoznawalnego i wyczekiwanego przez mieszkańców, także tych, którzy dopiero odkrywają festiwalowe kino. – Chciałabym, żeby Warszawski Festiwal Filmowy był jednym z najważniejszych wydarzeń kulturalnych stolicy, rozpoznawalnym i wyczekiwanym nie tylko przez miłośników kina – mówi. – Zależy mi na dalszym poszerzaniu publiczności, rozwijaniu nowych formatów wydarzeń i jeszcze mocniejszej obecności festiwalu w przestrzeni Warszawy.

Tak rozumiana obecność w mieście wymaga długofalowej pracy: rozwijania partnerstw, szukania miejsc i tworzenia okazji do spotkania z publicznością. Tegoroczne inicjatywy są częścią tego procesu.

– Chciałabym, żeby Warszawski Festiwal Filmowy był wydarzeniem, z którym mieszkańcy stolicy naprawdę się identyfikują. Mam poczucie, że w tym roku zrobiliśmy kolejny ważny krok w tym kierunku – podkreśla.

Rozwój wymaga decyzji

Wprowadzanie zmian w wydarzeniu o ponadczterdziestoletniej historii oznacza odpowiedzialność za jego dorobek, ale też konieczność określania priorytetów na kolejne lata. Szymańska-Szcześniak wskazuje, że zadaniem dyrektorki generalnej jest zapewnienie festiwalowi warunków do realizacji tych zamierzeń. – Przede wszystkim jestem dumna z tego, że udaje nam się konsekwentnie realizować wizję rozwoju festiwalu. Nie boimy się zmian, podejmujemy nowe wyzwania i szukamy rozwiązań, które pozwolą mu rozwijać się przez kolejne lata – mówi.

Jednym z najtrudniejszych obszarów pozostaje finansowanie. Rosnące koszty wymagają uważnego planowania, a nowe przedsięwzięcia – pozyskiwania środków i partnerów, którzy pomogą je urzeczywistnić.

– Nie ukrywam, że jednym z największych wyzwań jest dziś finansowanie kultury. Koszty organizacji wydarzeń rosną, a nasze ambicje również. Nie chcemy jednak ograniczać się wyłącznie do utrzymywania tego, co już istnieje. Zależy mi na tym, żeby festiwal miał przestrzeń do rozwoju, eksperymentowania i realizowania nowych pomysłów – zaznacza dyrektorka. – To wymaga odpowiedzialności, ale też odwagi w podejmowaniu decyzji.

W tej perspektywie miarą pracy nad festiwalem jest również jego zdolność do działania w przyszłości: stabilność, trwałość relacji z partnerami i możliwość rozwijania kolejnych inicjatyw.

– Myślę też o przyszłości festiwalu w perspektywie wielu lat. O jego stabilności, silnej pozycji i zdolności do reagowania na zmieniający się świat – mówi Szymańska-Szcześniak.

Zespół, który pozwala realizować ambicje

Strategia przekłada się na festiwalowe doświadczenie dzięki pracy wie-

lu osób. Dlatego, mówiąc o kierowaniu wydarzeniem, dyrektorka generalna szczególnie mocno podkreśla znaczenie zespołu i warunków, w których może on działać.

– Festiwal to nie tylko filmy, czerwony dywan i spotkania z twórcami. To przede wszystkim ludzie, którzy przez wiele miesięcy pracują nad każdym szczegółem. Ich zaangażowanie, doświadczenie i gotowość do podejmowania nowych wyzwań sprawiają, że możemy realizować coraz ambitniejsze przedsięwzięcia – mówi.

Przygotowania do kolejnej edycji zaczynają się, zanim publiczność pożegna poprzednią. Oznacza to konieczność łączenia bieżącej organizacji z planowaniem następnych działań i koordynowania pracy zespołów odpowiedzialnych za różne części wydarzenia.

– Organizacja festiwalu to proces, który właściwie nigdy się nie kończy. Kiedy publiczność ogląda ostatnie filmy jednej edycji, myślimy już o następnej. Za tymi dziesięcioma dniami stoją miesiące przygotowań, setki decyzji, rozmów, negocjacji i pracy wielu zespołów – wylicza.

To właśnie możliwość wspólnego realizowania kolejnych zamierzeń jest dla niej jednym z najważniejszych powodów do dumy. – Jestem dumna, że wspólnie budujemy festiwal, który ma swoją historię, ale nie żyje wyłącznie przeszłością. Patrzymy do przodu.

Miejsce spotkań i rozwoju przyszłych filmów

Drugim ważnym kierunkiem rozwoju jest międzynarodowa część branżowa. W wizji Szymańskiej-Szcześniak WMFF ma tworzyć warunki do powstawania projektów i współpracy, których efekty wykraczają poza dzień festiwalowych dni.

– Chcemy być miejscem, w którym odkrywa się nowe talenty, rodzą się filmowe współprace i spotykają przedstawiciele branży z całego świata – podkreśla. – Festiwal powinien być nie tylko miejscem prezentacji filmów, ale również przestrzenią, w której powstają nowe projekty, nawiązują się współpracę i rozwijają kariery filmowców.

Tę rolę rozwija Warsaw Industry Days. Warsaw Co-Production Forum tworzy przestrzeń do rozmów o przyszłych produkcjach i poszukiwaniu międzynarodowych partnerów, a Warsaw Industry Talks pozwala wymienić doświadczenia oraz dyskutować o wyzwaniach stojących przed branżą. Dzięki temu festiwal wspiera również drogę, którą film musi przejść, zanim trafi na ekran.

Rozwój tego obszaru ma wzmacniać pozycję festiwalu oraz Warszawy jako miejsca międzynarodowych spotkań filmowych. Dyrektorka generalna widzi tu ścisły związek z budo-

waniem relacji z mieszkańcami: silnie zakorzenione w mieście wydarzenie może skuteczniej przyciągać zagranicznych gości i partnerów.

– Warszawa jest miastem otwartym, różnorodnym i dynamicznym. Chciałabym, żeby nasz festiwal był odzwierciedleniem tej energii i jednocześnie jednym z wydarzeń, dzięki którym miasto staje się jeszcze bardziej widoczne na międzynarodowej mapie kultury – mówi.

Korzyść dla publiczności pozostaje przy tym bardzo konkretna: dostęp do kina z różnych krajów i bezpośredniego spotkania z jego autorami. – Chciałabym, żeby warszawiacy mieli poczucie, że to właśnie ich festiwal, że co roku mają wyjątkową okazję zobaczyć filmy, których często nie znajdą później w regularnej dystrybucji, i spotkać twórców z różnych krajów.

Od dziecięcej widzki do dyrektorki generalnej

Odpowiedzialność za przyszłość WMFF ma dla Joanny Szymańskiej-Szcześniak również osobisty wymiar. Festiwal towarzyszył jej na długo przed objęciem obecnej funkcji. Zna go z perspektywy osoby, która właśnie tutaj odkrywała filmy i uczyła się uważności na cudze doświadczenia.

– Festiwal jest obecny w moim życiu właściwie od dzieciństwa, więc trudno mi oddzielić go od mojej osobistej historii. Dorastałam razem z nim. Poznawałam ludzi, odkrywałam kino, uczyłam się patrzeć na świat z różnych perspektyw – wspomina.

Dziś tę znajomość wydarzenia łączy z zadaniem wyznaczania mu dalszej drogi. Własne doświadczenie widzki jest dla niej punktem odniesienia, gdy myśli o publiczności przyszłych edycji.

– Jako dyrektorka czuję odpowiedzialność za jego przyszłość. Jako widzka wciąż potrafię zachwycić się filmem, który pokazuje mi coś zupełnie nowego. A jako kobieta i matka jeszcze mocniej dostrzegam znaczenie historii, które opowiadamy, i wartości, które przekazujemy kolejnym pokoleniom – mówi.

Poszerzanie publiczności, rozwój nowych formatów, wzmacnianie współpracy branżowej i zapewnianie stabilności organizacyjnej mają służyć temu, by kolejne pokolenia mogły przeżyć na festiwalu własne filmowe odkrycia. – Chciałabym, żeby kolejne pokolenia widzów odkrywały tutaj kino z taką samą ciekawością, z jaką odkrywali je ich rodzice – podkreśla Szymańska-Szcześniak. – Niezależnie od tego, skąd pochodzimy, jakie mamy doświadczenia i poglądy, możemy usiąść obok siebie w ciemnej sali kinowej i przez chwilę spojrzeć na świat czujnymi oczami. ●

11/2026

TEATR ♥ POLONIA

OCH ♥ TEATR

REPERTUAR MOŻE ULEC ZMIANIE. BIEŻĄCY REPERTUAR NA STRONIE WWW.TEATRPOLONIA.PL ORAZ WWW.OCHTEATR.COM.PL
Bilety online: www.teatrpolonia.pl i www.ochteatr.com.pl Telefon do kasy: 22 622 21 32 i 22 589 52 00

Warszawska Nagroda Edukacji Kulturalnej

Na styku
kultury
i edukacji

21 października na scenie Domu Kultury Kadry po raz 17 ogłoszono zwycięzców Warszawskiej Nagrody Edukacji Kulturalnej

Agnieszka Bociek

Nagrodzono 47 osób realizujących swoje projekty w instytucjach kultury, placówkach oświatowych, organizacjach pozarządowych. Przyznawana od 2010 roku Warszawska Nagroda Edukacji Kulturalnej to konkurs na najlepsze projekty zrealizowane na styku edukacji i kultury. Wyróżnienie trafia do nauczycieli, edukatorów, artystów i aktywistów. Autorzy i autorki wybranych projektów otrzymali w tym roku nagrody finansowe o łącznej wartości 180 tys. złotych. – Macie w sobie rodzaj odwagi, która wypływa z głębokiego szacunku do drugiego człowieka. Aby tworzyć taką przestrzeń, współpracować z ludźmi i być przedstawicielem eduka-

cji kulturalnej, trzeba mieć w sobie ogromną otwartość, empatię i siłę – powiedziała Magdalena Sroka, dyrektorka koordynatorka ds. kultury i równości m.st. Warszawy podczas wręczania nagród.

Kapituła obradowała w składzie: Dominika Jagiełło (Muzeum Sztuki Nowoczesnej) – przewodnicząca, Paulina Andruczyk (Staromiejski Dom Kultury), Sylwia Grzegorzewska (WCIES); Marcin Jasiński (Staromiejski Dom Kultury), Karolina Pluta (Stowarzyszenie Pedagogów Teatru), Anna Plachecka (Biełski Ośrodek Kultury), Kinga Stępień (Ognisko Pracy Pozaszkolnej Ochota), Joanna Zięba (Instytut Kultury Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego), Katarzyna Żak-Caplot (Muzeum Warszawy). ●

FOT. UM WARSZAWA

FOT. UM WARSZAWA

FOT. UM WARSZAWA

W tym roku zgłoszono ponad 150 działań edukacyjno-kulturalnych

Lista nagrodzonych

Kapituła nagrodziła 21 najciekawszych projektów w 7 kategoriach tematycznych. Przyznano również Grand Prix i Nagrodę Specjalną.

KATEGORIA:

Różnorodne i wielokulturowe społeczeństwo

- **I miejsce** – Merve Sariyerlioglu i Beata Kwiatkowska – projekt „Art of Sisterhood”, Ośrodek Kultury Ochoty;
- **II miejsce** – Zuzanna Mrozik – projekt „Złot Klubów Mangowych”, Biblioteka Publiczna im. Zygmunta Łazarzskiego w Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy/Multimedialna Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży nr XXXI;
- **III miejsce** – Anna Zdzieborska i Jagoda Cerkiewicz – projekt „Sztuka na mię”, Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie.

KATEGORIA:

Środowisko naturalne i klimat

- **I miejsce** – brak;

- **II miejsce** – Anna Nowakowska, Zuzanna Szymłowska, Marianna Łupina, Julia Krupa, Martyna Chmielnicka, Kamila Śladowska – projekt „Rezydencja Kolektywu Chwaścarnia w Rotacyjnym Domu Kultury na Jazdowie, filii Domu Kultury Śródmieście”, Rotacyjny Dom Kultury na Jazdowie, filia Domu Kultury Śródmieście;
- **III miejsce** – Aneta Muczyń i Jolanta Sikorska – projekt „THE ROOTS. Społeczna opowieść o drzewach”, Stowarzyszenie BIURO SZTUKI, Dom Sztuki, Teatr Akt, Miejsce Akcji Paca.

KATEGORIA:

Kompetencje przyszłości

- **I miejsce** – Katarzyna Pudło i Sylwia Kubicka – projekt „WOŁOczas – Popołudnia na Siarczanej”, Centrum Kultury i Aktywności w Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy.

- **II miejsce** – Taisiia Zhebryk i Olena Alekseienco – projekt „NIEmonolit. Przestrzeń dla młodych i sztuki”, Ośrodek Kultury Ochoty.
- **III miejsce** – Agata Augustynowicz i Katarzyna Batarowska – projekt „Teatralna Rada Młodych TR Warszawa”, TR Warszawa.

KATEGORIA:

Procesy twórcze

- **I miejsce** – Anna Kurelska – projekt „Naturalnie teatralnie”;
- **II miejsce** – Zosia Świąder, Sebastian Świąder, Paulina Szczęśna, Bożena Owerchuk, Olga Curzydło, Kuba Drzastwa – projekt „Aktywiści muzyczni”, Sinfonia Varsovia;
- **III miejsce** – Marta Kukuła i Magdalena Dakowska – projekt „Mistrzowie z Aniną”, Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną „Chata z pomysłami”.

KATEGORIA:

Dziedzictwo kulturowe i tożsamość

- **I miejsce** – Magdalena Turcka-Chotkiewicz – projekt „Małe Historie Wielkich Kobiet”, Dom Kultury Zacisze, Targówek;
- **II miejsce** – Hanna Sabat – projekt „Na taśmie. Wielościętkowa historia Zakładów Radiowych Kasprzaka”, Wolskie Centrum Kultury;
- **III miejsce** – Gabriela Stępiak, Dominika Dzieniszewska, Andrzej Górzy – projekt „Społeczne (i żywe) Archiwum Osiedla Jazdów”, Wolny Jazdów.

KATEGORIA: Wspólnoty

lokalne

- **I miejsce** – Izabela Sawa-Buczyńska – projekt „Oczy ma dziecka – czas i pamięć. Projekt edukacyjno-kulturalny o historii szkoły, Bródna i Targówka”, Prywatna Szkoła Podstawowa nr 62 im. Joanny Kolaszki;

- **II miejsce** – Aleksandra Wasążnik, Marta Zabłocka, Joanna Chomko – projekt „Szkoła w Sąsiedztwie”, Fundacja Pole Dialogu;
- **III miejsce** – Anna Różyczka, Aleksandra Cacko – projekt „Wawer nieobiektywnie”, Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Wawer m.st. Warszawy.

KATEGORIA:

Procesy włączające i dostępność

- **I miejsce** – Olga Korzeniowska, Alicja Lesiów, Dominika Wiśniowska – projekt „Zachęta X PoDrugie – twórcze spotkania ze sztuką dla młodzieży w kryzysie bezdomności”, Zachęta Narodowa Galeria Sztuki;
- **II miejsce** – Agnieszka Kolodziejczak – projekt „Opowieści o g/Głuchych w komiksie i zinie”, Fundacja Ucieleśnienie;
- **III miejsce** – Edyta Łapińska – projekt „Teatr Rodzicielski inny niż wszystkie” – kreowanie sztuki dostępnej dla dzieci

z wielorakimi niepełnosprawnościami, Przedszkole Specjalne nr 249, Dzielnica Praga Południe;

Grand Prix:

- Emilia Rudzka, Pamela Bożek – projekt „Własne Pokoje (edycja 2025)”, Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki

Nagroda Specjalna:

- Wojciech Feliksiak – wieloletni dyrektor Stołecznej Centrum Edukacji Kulturalnej. Autor kilkunastu adaptacji scenicznych zrealizowanych w teatrach zawodowych w Polsce i za granicą, reżyser autorskich przedstawień nagradzanych na ogólnopolskich festiwalach. Współtwórca i koordynator projektu FOSA – Feryjnych Otwartych Spotkań Artystycznych Dzieci i Młodzieży. Pracował w Zespole ds. Reformy Wychowania Pozaszkolnego przy Ministrze Edukacji Narodowej. Jest członkiem Sekretariatu Krajowej Rady Placówek Wychowania Pozaszkolnego. ●

Listopad w Polonii i Och-Teatrze

„Reniferek” wraca na scenę

Historia, którą świat poznał dzięki Netflixowi, zaczęła się na festiwalowej scenie w Edynburgu. Teraz trafia na Małą Scenę Teatru Polonia

Agnieszka Bociek

W listopadowym repertuarze teatrów Krystyny Jandy są też Aleksiejewicz, Szekspir w wersji ekspresowej i trzy komedie o kłopotach z porozumieniem – na zebraniu lokatorów, w długoletnim małżeństwie i w hotelu, gdzie romans zderza się z polityką.

Monodram po serialu

Najważniejsze pytanie, jakie stawia premiera „Reniferka”, brzmi: co teatr może jeszcze dodać do historii, którą miliony widzów obejrzały na ekranie? Richard Gadd napisał ją najpierw dla siebie – jako autobiograficzny monodram pokazywany na Edinburgh Fringe. Serialowa wersja przyniosła mu rozgłos, ale też spór o to, gdzie kończy się literacka opowieść, a zaczyna życie realnych ludzi.

Fabula jest prosta i właśnie dlatego niepokojąca. Richard, młody komik dorabiający za barem, częstuje herbatą roztrzęsioną kobietę. Marta nazywa go „Reniferkiem”, zaczyna pisać – setki, potem tysiące wiadomości – i krok po kroku zajmuje coraz więcej miejsca

w jego życiu. To, co na początku wygląda na niezręczną zabawną anegdotę, zamienia się w opowieść o strachu, wstydzie i bezradności. Gadd nie oszczędza przy tym siebie: pokazuje, jak współczucie miesza się z lękiem, jak trudno nazwać przemoc, gdy ofiarą jest mężczyzna, a sprawczynią kobieta, i jak niewiele potrafią z tym zrobić instytucje.

W Polonii spektakl reżyseruje Tomasz Gawron, a jedynym wykonawcą jest Jędrzej Hycnar. Forma monodramu oznacza, że cały ciężar tej historii spocznie na jednym aktorze – i to będzie prawdziwy sprawdzian tej inscenizacji. Premiera 13 listopada na Małej Scenie „Fioletowe Pończochy”.

Aleksiejewicz i Czechow

Trudne pytania stawia także „Koniec czerwonego człowieka” w Och-Teatrze. Daniel Majling oparł adaptację na „Czasach secondhand” Swietłany Aleksiejewicz, noblistki, która przez lata zbierała relacje ludzi ukształtowanych przez sowiecki system. Opowieści z książki splótł z odwołaniami do Czechowa. Spektakl w reżyserii Krystyny Jandy pyta, co zostaje w człowieku, gdy rozpada się porządek wyznaczający przez dziesięciolecia jego codzienność i przekonania – i jak długo stary świat myśli w nas, choć formalnie już nie istnieje. Grają m.in. Dorota

Nowakowska, Lidia Sadowa, Agnieszka Warchulska, Grażyna Sobocińska, Stanisław Brejdygant, Przemysław Sadowski i Grzegorz Warchol.

Śmiech z rozpoznania

Lżejsza część repertuaru teatrów Krystyny Jandy też nie jest wyłącznie rozrywką. „Wspólnota mieszkaniowa” czeskiego autora i reżysera Jiříego Havelki to zebranie lokatorów jednego domu, z których każdy przychodzi z własnym interesem i pewnością, że to on ma rację. Wspólny adres okazuje się łatwiejszy do ustalenia niż wspólne stanowisko. Z sąsiedzkiej kłótni wyrasta satyra na społeczeństwo, które nie umie się porozumieć – a znajome mechanizmy widz rozpoznaje z zebrań, rodzinnych obiadów i debat publicznych. Reżyseruje Krystyna Janda, w obsadzie m.in. Katarzyna Żak, Izabela Dąbrowska, Piotr Ligienza, Grzegorz Warchol i Stanisław Brejdygant.

„Seks dla opornych” Michele Riml to historia małżeństwa z trzydziestoletnim stażem, które z poradnikiem w walizce wyjeżdża na weekend do modnego hotelu, by odzyskać dawną namiętność. Szybko okazuje się, że zanim przejdzie się do ćwiczeń, trzeba wreszcie porozmawiać – o latach przyzwyczajenia, przemilczeń i niewypowiedzianych oczekiwań. Gorzko-

-pogodna komedia o bliskości, której nie da się wyćwiczyć z podręcznika. Grają Ilona Ostrowska i Mirosław Kropielnicki, reżyseruje Krystyna Janda.

W hotelu dzieje się też akcja „Okna na parlament” Raya Cooneya, ale to już klasyczna farsa. Prawicowy parlamentarzysta spotyka się z sekretarką z lewicy akurat wtedy, gdy jego rząd przeżywa kryzys. W intrygę zostają wciągnięci pracownicy hotelu i zazdrośni małżonkowie, a każda próba wyjścia z sytuacji tylko ją pogarsza. Komizm bierze się ze zderzenia publicznej powagi z prywatnym chaosem. W obsadzie m.in. Krzysztof Stelmachyż, Mirosław Kropielnicki, Sławomir Pacek, Lidia Sadowa i Grzegorz Warchol; reżyseria Krystyna Janda.

Szekspir w 70 minut

Osobną kategorią jest „Dzieła wszystkie Szekspira (w nieco skróconej wersji)” Adama Longa, Daniela Singera i Jessa Winfielda w wykonaniu aktorów Teatru Montownia. Adam Krawczuk, Marcin Perchuć, Rafał Rutkowski i Maciej Wierzbicki próbują zmieścić cały kanon w siedemdziesięciu minutach. „Tytus Andronikus” zamienia się w program kulinarny, „Hamlet” pędzi na złamanie karku, a autorzy żartują z tego, co o Szekspirze naprawdę wiemy, co pamiętamy ze szko-

ły i co tylko wydaje nam się znajome. Publiczność nie pozostaje bierna – zostaje wciągnięta do zabawy. Reżyseruje John Weisgerber. Żeby nadążyć, nie trzeba przeczytać ani jednej sztuki Szekspira – wszystko, co potrzebne, aktorzy podają po drodze. Niewykluczone za to, że po wyjściu z teatru nikt nie będzie sięgnął po Szekspira – na nowo albo pierwszy raz. ●

Kiedy i gdzie

• Teatr Polonia

„Dzieła wszystkie Szekspira (w nieco skróconej wersji)” – 4 listopada, godz. 19

„Seks dla opornych” – 10 listopada, godz. 19; 11 listopada, godz. 16
„Reniferek” (Mała Scena „Fioletowe Pończochy”) – premiera 13 listopada; kolejne spektakle: 14 listopada, godz. 15.30; 15 listopada, godz. 15.30 i 19; 16 listopada, godz. 19

• Och-Teatr

„Wspólnota mieszkaniowa” – 3 i 4 listopada, godz. 19

„Koniec czerwonego człowieka” – 11 listopada, godz. 16; 12 listopada, godz. 19

„Okno na parlament” – 13 i 14 listopada, godz. 19

REKLAMA

34457398

ROMA
TEATR MUZYCZNY

WICKED

POŻEGNANIE Z TYTUŁEM

WWW.TEATRROMA.PL

MUSICAL „WICKED” PRZEDSTAWIANY JEST NA PODSTAWIE UMOWY Z MUSIC THEATRE INTERNATIONAL WWW.MTISHOWS.EU

PARTNERZY GŁÓWNI:
Instytucja kultury miasta stołecznego Warszawy
APART HOTEL
TERMY UNIEŚWIĘTA

PARTNERZY:
MAC
JAGA HUPAD
Hard Rock
PODZIEMIA PALACE
PKP INTERCITY
GARD
mzo
eBilet

PATRONI MEDIALNI:
onet
ams
zwierciadło
sens
SHOW
tvn
WARSZAWA EROS DISCOVERY

Iluzjon – Muzeum Sztuki Filmowej

Filmowy Atlas Świata. Ukraina

W dniach 27 listopada – 6 grudnia 2026 w kinie Iluzjon odbędzie się druga odsłona Filmowego Atlasu Świata, cyklu prezentującego różnorodne kinematografie globu

Agnieszka Bociek

– Tym razem pokażemy kinematografię Ukrainy w długiej historycznej perspektywie – od niemej klasyki przełomu lat 20. i 30. po filmy współczesne – informują w Iluzjonie.

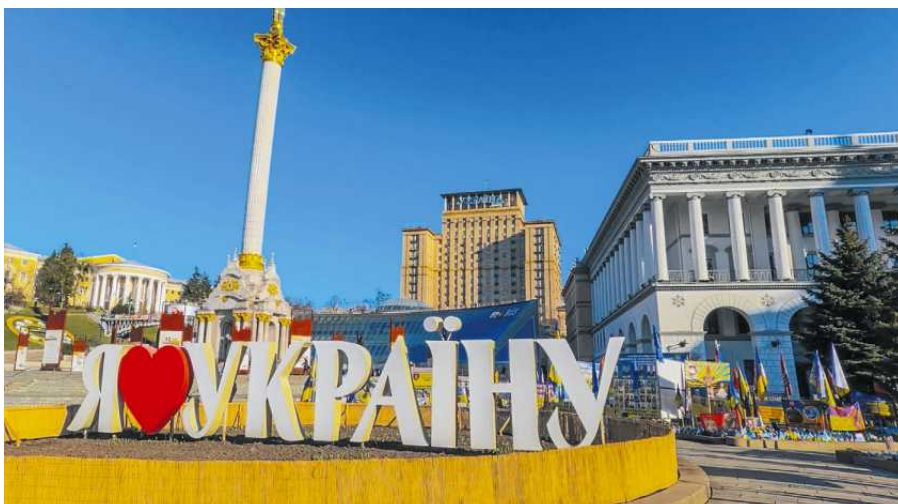
Filmowy Atlas Świata. Ukraina

To dziesięć seansów pomagających spojrzeć na kino naszych sąsiadów jako zapis niełatwej, ciągłej transformacji, z momentami artystycznego rozkwitu, ale też marginalizacji oraz instytucjonalnych ograniczeń. Od niemych arcydzieł okresu Ukraińskiej SRR, poprzez oryginalny nurt kina poetyckiego czasu odwilży i doświadczenie późnego socjalizmu – aż po kino powstające w niepodległej już Ukrainie, w tym filmy najnowsze, reagujące na dramatyczne wydarzenia polityczne związane z rosyjską agresją.

„Człowiek z kamerą” i „Ziemia” Tę filmową podróż zaczniemy od końca lat 20. XX wieku, kiedy kino ukraińskie, choć powstaje jako część kinematografii radzieckiej – cieszy się największą swobodą twórczą. W programie przeglądu są dwa nieme arcydzieła z tamtej epoki.

Pierwszy, „Człowiek z kamerą” (1929) Dzigi Wiertowa to fascynujący wizualny esej, frenetyczny zapis miejskiego życia w różnych jego przestrzeniach i wymiarach. Po premierze film został odrzucony za artystyczną dezynwolturę i awangardowy nerw. Dziś to jeden z najważniejszych dokumentów w historii kina.

Drugi, „Ziemia” (1930) Ołeksandra Dowženki, to film założycielski ukraiń-

• Tym razem Filmowy Atlas Świata zaprezentuje Ukrainę. Na zdjęciu Kijów FOT. EMVAT MOSAKOVSKIS

Podróż przez kinematografie globu

Filmowy Atlas Świata to cykl kuratorskich przeglądów, które zapraszają widzów w podróż przez różnorodne, zawsze ciekawe, choć nie zawsze dobrze znane kinematografie globu. Każda odsłona programu poświęcona jest jednemu

krajowi i prezentuje starannie dobrany, ułożony chronologicznie zestaw filmów, z uwzględnieniem zarówno dzieł kanonicznych, jak i mniej znanych, a kluczowych dla zrozumienia lokalnej tradycji filmowej, ukazując jej rozwój oraz

estetyczną i tematyczną różnorodność. Projekcjom towarzyszą przygotowane przez ekspertów prelekcje, które osadzają filmy w szerszym kontekście historycznym, kulturowym i społecznym, przybliżając specyfikę

danej kinematografii oraz jej miejsce w globalnym obiegu filmowym. Filmowy Atlas Świata łączy walor edukacyjny z atrakcyjną formą przeglądu, oferując przystępny i angażujący program o wysokiej wartości merytorycznej. ●

skiego kina: jego propagandowy wymiar (temat: wiejska kolektywizacja) przesłania inspirowana malarstwem i ludową wyobraźnią poetycka, impresyjna forma i wyjątkowe pokazanie organicznego wręcz związku człowieka z naturą. Kluczowe dla reżysera inspiracje folklorem, czułość wobec pejzażu, pracy na roli czy lokalnego obyczaju jako nośnika tożsamości – staną się rodzajem kodu, po który będą sięgać kolejni ukraińscy filmowcy. Filmowy głód i odwilż

Ten rozdział historii ukraińskiego kina brutalnie przerwał stalinizm – kolejny film przeglądu, wojenna „Tęcza”

(1943) Marka Donskiego, powstał już w ścisłych ramach socrealizmu i sowieckiego mitu Wielkiej Wojny Ojczyźnianej. Wpisuje się w tzw. okres filmowego głodu, jak nazwano kryzys w kinematografii lat 40. i połowy 50.

Jego przezwyciężenie przyszło razem z polityczną odwilżą i narodzinami ukraińskiego kina poetyckiego, najbardziej rozpoznawalną z budzących się narodowych szkół poszczególnych republik ZSRR. W programie FAŚ reprezentowany przez dwa inicjujące go arcydzieła: „Cienie zapomnianych przodków” (1964) Siergieja Paradżanowa i „Studnia

dla spragnionych” (1965) Jurija Illienki – oba wyrafinowane formalnie, z wirtuozerską pracą kamery, odwołujące się do folkloru, mitu i obrzędu. Kijowska premiera pierwszego stała się polityczną manifestacją, drugie na swoją musiało czekać ponad 20 lat – ich twórcy za swą artystyczną autonomię zapłacili wysoką cenę. Sam nurt po 1972 roku został administracyjnie zdławiony.

Transformacja i mieszane emocje

W przeglądzie znalazły się też filmy, w których odbija się trudne doświad-

czenie długiego okresu transformacji – od kryzysu i pierestrojki połowy lat 80. przez uzyskanie niepodległości (1991) i dostosowywanie do kapitalistycznych reguł. Ambivalentne uczucia im towarzyszące wpisane są w gorzko-groteskowy „Syndrom asteniczny” (1989) Kiry Muratowej – tytuł oznaczający stan przewlekłego, skrajnego zmęczenia to zarówno przypadłość jednostek, jak i metafora społeczeństwa wyczerpanego dekadami sowieckiego systemu. Mieszane emocje pojawiają się też w filmie „Kwitną mleczce” (1991) Ołeksandra Ignatuszy (1991), portretującym – w innej tonacji – kraj stojący w rozroku między przeszłością a przyszłością.

Polifoniczny portret społeczeństwa

Ostatnie tytuły FAŚ odnoszą się do ukraińskiej współczesności, cezury, jaką był 2014, a potem 2022 rok – i są przykładem poszukiwań przez nowe pokolenie twórców języka artystycznego adekwatnego do oddania doświadczenia doznawanej przemocy. Nagrodzone w Cannes „Plemię” (2014) Myrosława Słaboszpyckiego swą radykalną formą buduje zamknięty świat głuchych bohaterów i otwiera nowy – także w wymiarze międzynarodowym – rozdział ukraińskiego kina, w symbolicznym dla kraju momencie (Majdan). Zamykające przegląd „Pieśni płonącej ziemi” (2024) Olgi Żurby, powstające przez 2 lata od pierwszych tygodni rosyjskiej agresji – to polifoniczny portret społeczeństwa, które mimo trwającej wojny próbuje zachować rytm codzienności.

Program Filmowego Atlasu Świata. Ukraina uzupełni zestaw animacji z lat 1935-2025, które mimo odmiennych technik, tematów i okoliczności powstania – podkreślają ciągłość tej kinematografii, dzisiaj jednego z najbardziej poruszających zjawisk europejskiego kina. ●

REKLAMA

34458731

Znamy laureatki i laureatów

17. Warszawska Nagroda Edukacji Kulturalnej

Nagrodzone projekty: kultura.um.warszawa.pl

150+

zgłoszonych
działań

21

nagrodzonych
projektów

47

nagrodzonych
osób

SDK Staromieskie
Dzielnice
Kultury
www.sdk.pl

Warszawa

10^{lat}
POLSKA
OPERA
KRÓLEWSKA

CLAUDIO MONTEVERDI IL RITORNO D'ULISSE IN PATRIA

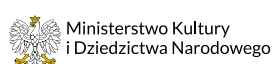
POWRÓT ULISSESA DO OJCZYZNY

Garstka / Bondara / Marszałek / Chalcińska

PREMIERA
20 listopada 2026
KOLEJNE PRZEDSTAWIENIE
21 listopada 2026

Teatr Królewski w Starej Oranżerii
w Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie

James McNeill Whistler: Harmony in Blue and Silver; Trouville

Polska Opera Królewska
jest państwową instytucją
kultury finansowaną przez
Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego.

MECENAS OPERY W DRODZE
MECENAS PROGRAMU
POMAGAJEMY OPERE

Bilety dostępne
na biletomat.pl
oraz w zakładce
reportaż na stronie
Polskiej Opery Królewskiej.

www.operakrolewska.pl

21. ŚWIĘTO NIEMEGO KINA

SOUNDS OF SILENTS 5–8 LISTOPADA 2026

IM. ANNY SIENKIEWICZ-ROGOWSKIEJ

KINO ILUZZJON
UL. NARBUTTA 50 A WARSZAWA

ORGANIZATORZY

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa NarodowegoFototeatrum
Instytut Audiowizualny

ILUZZJON

Siostry

PATRONAT HONOROWY
EMBASSY
OF BELGIUM
IN WARSAWPARTNERZY
125
Filharmonia
NarodowaCOLLÈGE
DE FRANCE
1530

PATRONI MEDIALNI

KINO

FILMWEB

ELLE

KULTURA

wyborcza.pl

STARE KINO

kino

WARSZAWA TYGODNIK

Piątek, 30 października 2026 | Redaktor prowadzący Wojciech Tymowski

warszawa.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: warszawa@wyborcza.pl

FOT. DAWID ZUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

• Na zdjęciu: Witold Wrzosiński, dyrektor Cmentarza Żydowskiego przy ul. Okopowej w Warszawie

Cmentarne historie

Jak zniknęła ulica Smećna

► 9

Trybunał Konstytucyjny

Namioty bronią przed Tuskiem

Miasteczko pod Trybunałem Konstytucyjnym stoi od czasu, gdy pojawiły się plotki, że rząd Donalda Tuska ma zamiar „siłowo przejąć Trybunał”. Wtedy ludzie związani z Ruchem Obrony Granic i „Gazetą Polską” postawili czerwone namioty i wezwali do obrony murów budynku. ► 2-3

FOT. JACEK MARCZEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Strategia Trzaskowskiego

Prezydent z YouTube'a

Rafał Trzaskowski publicznie występuje teraz rzadko – raz, dwa razy miesięcznie. – YouTube to mus. Jak nas tam nie będzie, to nie dotrzemy do ludzi – mówi mi jego współpracownik. Dlaczego prezydent Warszawy tak bardzo dba teraz o swój wizerunek? ► 4-5

„Słoiki” w Warszawie

Jak przyjęła ich stolica?

Stabilna praca w korporacji i mieszkanie, na które nie trzeba się składać ze współlokatorami. Młodzi przyjezdni szybko odnoszą w stolicy pierwsze sukcesy, ale nie wszyscy chcą w niej zostać. ► 6

Przyroda

Trzy nowe rezerwaty

700 ha wzdłuż brzegu Wisły i dawne stawy pod Grodziskiem będą nowymi rezerwatami przyrody. Niedoceniane dotąd ostoje przyrody zostaną wzięte pod ochronę. ► 11

Przed Trybunałem Konstytucyjnym

Namioty bronią przed Tuski

Miasteczko pod Trybunałem Konstytucyjnym miało być tymczasowe. Minęło sześć tygodni, a namioty stoją dalej. Protestujący są przekonani, że bronią Polski przed zamachem na konstytucję, przed euro, Niemcami i politycznymi represjami.

Rafał Górski

Czwartek, 22 października, godz. 19. Pod Sejmem RP trwa pierwszy od ponad roku Strajk Kobiet. Tysiące kobiet mimo zacinającego deszczu wychodzą na ulice w całej Polsce. W Warszawie frekwencja jest znacznie niższa niż podczas protestów z poprzednich lat. Na Wiejską przyszło około 200 osób.

10 minut spacerem na południe, pod Trybunałem Konstytucyjnym w „patriotycznej wiosce” trwa modlitwa, około 50 osób odmawia różaniec. Pozostali są wpatrzeni w telefony. Na ekranach transmisja kanału Republika. Siedzący w studiu prowadzący triumfują z powodu słabej liczebności strajku.

TYGODNIE OBRONY TK

Miasteczko pod Trybunałem Konstytucyjnym w Alei Szucha stoi od 12 września. Ponad sześć tygodni temu w przestrzeni medialnej pojawiły się plotki, że rząd premiera Donalda Tuska

ma zamiar „siłowo przejąć Trybunał”. Wtedy ludzie związani z Ruchem Obrony Granic Roberta Bąkiewicza i przywódcą środowiska „Gazety Polskiej” Andrzejem Borowskim postawili czerwone namioty i wezwali do obrony murów budynku.

Do apogeum konfliktu doszło 14 października, gdy podczas uroczystości w Sejmie Maciej Berek złożył ślubowanie sędziemu Trybunału Konstytucyjnego. Przypomnijmy: wobec, ale bez udziału Prezydenta RP Karola Nawrockiego, co spotęgowało polityczną burzę. Klasa polityczna jest nadal podzielona w sprawie, czy słowo „wobec” oznacza wymaganą obecność głowy państwa przy zaprzysiężeniu.

Zaraz po złożeniu ślubowania Berek oraz inni sędziowie TK wybrani przez Sejm tej kadencji przyjechali na Szucha, by rozpocząć urzędowanie. Protestujący próbowali zatrzymać auta. Dowodzeni przez Bąkiewicza ustawili przed budynkiem metalowe barierki. Policja chciała je usunąć, doszło do szarpaniny. Ostatecznie zatrzymano trzy osoby.

Następnego dnia do Warszawy przyjechał Przewodniczący Solidarności Piotr Duda, od lat politycznie związany z PiS, który

• **Protest pod Trybunałem Konstytucyjnym** FOT. JACEK MARCZEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

zapowiedział, że związkowcy będą pod TK „aż do zwycięstwa”. 17 października PiS zwołał jeszcze „manifestację w obronie niezależności Trybunału Konstytucyjnego i polskich wartości”, która okazała się frekwencyjną kłapą i gwoździem do trumny zainteresowania awanturą pod TK ogólnopolskich mediów. Kurz opadł.

„TUSK NAS SPRZEDAŁ”

Ale miasteczko trwa. Manifestantów odwiedza przez kilka dni, ciągle rotują, choć kilka twarzy utrwała się w mojej pamięci. Namioty zajmują cały chodnik i połowę ścieżki rowerowej. Policjanci pilnujący porządku zatrzymują cyklistów i proszą o przeprowadzenie roweru pieszo lub przejazd ulicą.

Codziennie zadaję osobom zgromadzonym pod Trybunałem to samo pytanie: Czemu tu jeszcze są?

– Będziemy tu tak długo, na ile będzie trzeba – mówi mi emerytowany maszynista z Sieradza. Gdy rozmawiamy jest ósma rano. Mężczyzna ma czerwoną twarz od zimna i czapkę założoną głęboko na uszy. Jest tylko w szarym płaszczu. Mówi tak: – Tusk już nas sprzedał. Jak on mówi, że jest patriotą, to chyba niemieckim. PiS chce nam pomóc, a my będzie walczyć – mówi.

A jednak nie czuć atmosfery walki. Pytam o to maszynistę. Zwracam uwagę, że policja miała pacyfikować, ale nic takiego się nie wydarzyło. – No, jak się nie wydarzyło? – oburza się mężczyzna i mówi: – Tuskowe ZOMO zabrało pana Piotra do katowni.

Chodzi o uczestnika wydarzeń z 14 października. Piotrowi W. postawiono zarzuty naruszenia nietykalności cielesnej funkcjonariuszy oraz wywierania wpływu na odstępianie od czynności urzędowych. Zauważam, że to W. zabrał czapkę policjantowi, co jest złamaniem prawa. Maszynista z Sieradza mierzy mnie wzrokiem i nabiera podejrzeń co do charakteru naszej rozmowy. Marszczy brwi. – Nic o tym nie wiem – oznajmia.

– Nie widział pan nagrania? – dopytuję.

– Nic nie widziałem – twierdzi.

Wyjmuję telefon i pokazuję mu wideo, na którym Piotr W. trzyma czapkę policjanta sto-

jąc w tłumie. – To jest przerobione – mówi mój rozmówca i odchodzi.

OBRONCY TK MÓWIĄ JĘZYKIEM CZARNKA

Piątek. Godzina 21. Późny wieczór. Z głośników płynie muzyka. Na chodniku tańczą ludzie. „Mieśliśmy Chrobrego, mamy Nawrockiego”. Dalej przy pomocy sztucznej inteligencji skomponowany utwór, którego refrenem jest hasło ukute podczas „Marszu wolnych Polaków” w styczniu 2024 roku: „Ruda wrona orla nie pokona”.

W rozmowach jest znacznie poważniej. Członek Klubów „Gazety Polskiej” z Piotrkowa Trybunalskiego mówi mi, że prezydent Nawrocki powinien wprowadzić stan wyjątkowy, by przywrócić porządek konstytucyjny.

Czy to w ogóle jest możliwe? – Nie ważne, najważniejsze, że Prezydent chroni nas, żeby Polska nie była jednym z landów niemieckich – wyjaśnia.

**Na chodniku tańczą ludzie.
„Mieśliśmy Chrobrego, mamy
Nawrockiego”**

Inny protestujący, tęgi mężczyzna z sumiastym wąsem twierdzi, że premier chce zdobyć Trybunał, żeby zmienić prezydenta. – Za Nawrockiego przyjdzie komunista Czarzasty i ukradnie złoto dla Niemiec, w zamian dostaniemy euro w prezencie – wyjaśnia.

Pytam, czy wie, że wprowadzenie euro wymaga spełnienia warunków gospodarczych i prawnych, w tym, co najmniej dwóch lat uczestnictwa w mechanizmie stabilizującym kurs waluty. Nie wystarczy decyzja premiera ani zmiana składu Trybunału. – Coś wymyślą, będzie wizyta służb, duszenie, albo podrzucanie narkotyków, żeby zdyskredytować ludzi – odpowiada.

Ten scenariusz ma swoich autorów. We wrześniu kandydat PiS na premiera Przemysław

www.nekrologi.wyborcza.pl/34459126

Okręgowa Rada Adwokacka w Warszawie

zawiadamia z głębokim żalem,
że w dniu 27 października 2026 r. zmarł

adwokat
Andrzej Krzysztof Zalewski

Absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

w latach 1980-1982 - Aplikant Adwokacki Izby Adwokackiej w Płocku,
w latach 1982-1983 - Członek Izby Adwokackiej w Płocku,
od 1983 r. - Członek Izby Adwokackiej w Warszawie,
w latach 1983-1994 - Członek Zespołu Adwokackiego nr 5 w Warszawie,
od 1994 r. prowadził indywidualną kancelarię adwokacką w Warszawie,
w latach 1991-1992 - Członek Komisji ds. Etyki i Wykonywania Zawodu
ORA w Warszawie,
w latach 2013-2021 Członek Zespołu Wizytatorów ORA w Warszawie.

Odznaczony odznaką samorządową „Adwokatura Zasłużonym”.

Obrońca i pełnomocnik w wielu procesach politycznych.

W 1992 r. podsekretarz stanu MSWiA w Rządzie Premiera Jana Olszewskiego.

Człowiek niezłomny, obrońca praw człowieka, autorytet zawodowy i społeczny.

Cześć Jego pamięci

Msza św. żałobna odbędzie się
w dniu 30 października 2026 roku o godzinie 12:00
w Kościele P/W Miłosierdzia Bożego (Ząbki, ul. 11-go Listopada),
po której nastąpi odprowadzenie Zmarłego do grobu rodzinnego
na Cmentarz Parafialny w Ząbkach (Drewnica).

em

slaw Czarnek przekonywał na manifestacji pod TK, że po zmianach w Trybunale rząd zakwestionuje ważność wyborów prezydenta, a jego obowiązki obejmie marszałek Sejmu. Po-tem będzie można zlikwidować złotego, oraz podważyć przepisy dotyczące małżeństwa, co politycy prawicy przedstawiają jako zagrożenie związane ze związkami partnerskimi. Po-tem swoje dorzucił Jarosław Kaczyński, twierdząc, że po zmianach w Trybunale dojdzie do zmian w przepisach, które pozwolą na zmiany płci wśród dzieci. Wyliczał, że będzie „54,100, a może 254 płci”. Przekonywał, że bez obrońców Trybunału rewolucja obyczajowa w Polsce byłaby u bram.

GWIAZDA TV REPUBLIKA

W centralnej części miasteczka stoi namiot z odsłoniętą ścianą i kilkoma krzesłami. Jest na niego skierowana kamera stacji Republika, która transmituje to, co się dzieje na Szucha niemal 24 godziny na dobę. Protestujący twierdzą, że dzięki telewizji czują się bezpiecznie. Pracownicy stacji często odwiedzają miasteczko. Szczególnie lubiany jest Bruno Topola, świeży narybek Republiki. Reporter wrócił niedawno po ponad trzech dekadach z Wysp Brytyjskich. Teraz chce ratować Polskę. Gdy pojawia się pod TK ludzie lgną do niego, dziękują mu.

Niektóre osoby niemal zamieszkały na Szucha. W większości to działacze „Solidarności” i Klubów „Gazety Polskiej”. To emeryci, którzy „na ostatniej prostej walczą o Polskę”. Tak instruuje mnie jeden z nich.

– Wciąż trzeba tu przychodzić, bo jak tylko odpuścimy, to zaraz Tusk wyśle swoich – mówi mi z kolei na oko 40-letni mężczyzna. Dodaje: – Każdy kolejny dzień bez szturmu można uznać za nasz sukces. Ale zagrożenie pozostaje aktualne.

– Tusk chce zrobić z nami jak na placu Tiananmen – mówi z kolei inny mężczyzna, gdy mówię, że jestem z „Gazety Wyborczej”. – Tylko proszę nic nie przekreślać – apeluje.

Im dłużej jestem pod TK, lista spraw, których trzeba bronić stale się wydłuża. W kolejce do obrony przed represjami ustawiani są m.in. Daniel Obajtek, Bogdan Świączkowski i prezes NBP Adam Glapiński.

KIEDY KONIEC?

– Jak wezmą naszego prezesa Glapińskiego, to najpierw zabiorą gotówkę, zostawią transakcje elektroniczne, żeby wiedzieć, kto ile daje na tace. Potem przyjdzie podatek od wiary – mówi kobieta w kapturze z futrem. Przekonuje, że daninę miałyby pobierać Unia Europejska. Podkreśla, że ona płaci wyłącznie gotówką. Po chwili wyciąga telefon. – Gdzieś tu miałam film, jak prawnik tłumaczy, że jak wezmą Trybunał, to będą mogli unieważnić wszystko wstecz – mówi i dodaje: – Zabiorą mi mieszkanie, bo powiedzą, że to nie moje, bo ma za duży ślad węglowy. Sama siedzę na dwóch pokojach, a mogłabym na jednym. Pan się śmieje? – pyta.

– Nie śmieję się – mówię.
– To dobrze. Bo to nie jest śmieszne.
– Pan pewnie napisze, że my tu jesteśmy ciemnogród – twierdzi.

Podkreślam, że chcę napisać, dlaczego tu ludzie stoją? – Żeby pan jeszcze mógł pisać. A do domu wrócimy, jak skończy się zagrożenie. ●

Zakonnicy ze Służewa alarmują

„Chcą nas zamienić w skansen”

Dominikanie ze Służewa protestują przeciwko planowi miejscowemu przyjętemu przez Radę Warszawy. Twierdzą, że uniemożliwi im planowaną inwestycję. Zapowiadają, że są gotowi sądzić się z miastem.

Miłosz Piotrowski

Rada Warszawy przyjęła w październiku miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla Służewa w rejonie klasztoru Dominikanów. Jednym z jego celów była ochrona tego zabytkowego zespołu budynków, szczególnie zostały uzgodnione z konserwatorem zabytków.

Zdaniem zakonników nowy plan miejscowy stanowi zagrożenie dla ich działalności. „Uniemożliwi rozwój działalności duszpasterskiej i społecznej Klasztoru na własnym gruncie, w praktyce przekształcając ten teren w skansen” – czytamy w oświadczeniu Dominikanów.

Zakonnicy ze Służewa planują inwestycję

O szczegóły dopytujemy przeora Lucjana Sobkowicza. Wskazuje, że największym problemem z perspektywy zakonu jest wyznaczenie linii zabudowy po obrysie istniejących budynków. Plan pozwala na ich przekroczenie o nie więcej niż dwa metry w przypadku takich elementów jak schody, podesty, daszki, pochylanie, rampy i windy.

– Przygotowany przez nas projekt przebudowy, wynikający z obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych, przeciwpożarowych i BHP, wymaga przekroczenia tej linii o około 3,2-4,5 metra przy wiatrołapach, schodach i wyjściach ewakuacyjnych, o około 4 metry przy schodach z platformą transportową do dostaw oraz o około 8,5 metra przy zapleczu technicznym – wylicza przeor.

Chodzi m.in. o zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz modernizację węzła cieplnego i wentylatorni.

Zakonnicy zwracają też uwagę na zapis nakazujący zachowanie historycznej formy i bryły budynku oraz historycznego wystroju elewacji i jej kolorystyki, detali architektonicznych, geometrii i pokrycia dachu, układu otworów okiennych i drzwiowych oraz podziałów stolarstwa okiennej i drzwiowej. Według przeora wyklucza to ocieplenie budynku od zewnątrz. – Fundamentalny problem polega na tym, że wiele postanowień planu w praktyce uniemożliwia nam przeprowadzenie prac, których wymagają dziś przepisy – przekonuje Lucjan Sobkowicz.

Ze stanowiska mazowieckiego konserwatora zabytków wynika, że zakonnicy powinni ocieplić budynek od wewnątrz. Dominikanie uważają, że to nie jest dobre rozwiązanie. – Według opinii technicznej taka metoda prowadzi do zawilgocenia murów, co przyspiesza korozję stalowych belek stropów i ich zbrojenia. Ocieplenie od wewnątrz wymagałoby też przebudowy instalacji i czasowego wyłączenia budynku z użytkowania, co jest po prostu niemożliwe – twierdzi przeor.

Zakonnicy od miesięcy składają do urzędów wnioski dotyczące zaleceń konserwatorskich, a także wykreślenia z gminnej ewidencji zabytków obiektów, które ich zdaniem nie mają wartości historycz-

● **Klasztor Dominikanów na Służewie w Warszawie** FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Klasztor kwestionuje założenia planu uzgodnione z konserwatorem zabytków. Chodzi o dozwolony w planie zakres zmian przy przebudowie i plany budowy ośrodka senioralnego klasztoru

nej: domu ekonoma, piwnicy i fragmentu ogrodzenia. Sprawa trafiła również do sądu. – Prawomocnym wyrokiem z 6 maja Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie uchylił zalecenia konserwatorskie Stołecznego Konserwatora Zabytków, które w praktyce wykluczały ocieplenie budynku od zewnątrz i wykonanie jego elewacji. Sąd stwierdził, że zalecenia zostały wydane bez należytego uzasadnienia. Wyrok nie oznacza jednak zgody organów konserwatorskich na zamierzone przez nas prace – mówi przeor.

Protest zakonników ma także wymiar ekonomiczny. Zapisy nowego planu przewidują, że nieruchomości klasztoru jest przeznaczona pod usługi, jednocześnie nakazując, by ponad 80 proc. jej powierzchni stanowiła zieleni.

– Formalnie tereny w planie mają przeznaczenie usługowe, w praktyce będzie to jednak zieleni – stwierdza przeor. – Chodzi nam o umożliwienie przeprowadzenia na terenie klasztoru racjonalnej inwestycji pozwalającej sfinansować bieżącą działalność. Planujemy zbudować dom senioralny, względnie dom opieki bądź podobną placówkę, który może pełnić funkcję integracyjną i odpowiadać na skutki obecnych trendów demograficznych.

Zakonnicy rozważają zaskarżenie planu. Miasto odpowiada

Temat był poruszany podczas wrześniowej sesji rady Mokotowa. Projektant planu przyznał wówczas, że Dominikanie wnioskowali o zwiększenie linii zabudowy, jednak zdaniem konserwatora taka zmiana była niemożliwa ze względu na ochronę zabytku.

Klasztor złożył ponad 200 uwag dotyczących swojego terenu. Zakonnicy kwestionowali uzgodnienia wypracowane z mazowieckim i stołecznym konserwatorem zabytków.

Sprawę tłumaczy rzeczniczka stołecznego ratusza Marzena Gawkowska. Jak mówi, podczas sporządzania planu miejscy urzędnicy otrzymali opinię Stołecznego Konserwatora Zabytków, a następnie wskazania kierunkowe od Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. – Mazowiecki konserwator początkowo nie uzgodnił projektu planu w odniesieniu do budynku ujętego w Gminnej Ewidencji Zabytków i objętego ochroną w planie. Wskazał, że należy wykreślić z projektu planu zapisy o dopuszczeniu budowy platformy dostawczej od strony elewacji południowo-zachodniej, dopuszczeniu dobudowy tarasu oraz termomodernizacji elewacji poprzez zastosowanie na warstwie dociepleniowej wykończenia z płytek klinkierowych i utworzenie elementów architektonicznego detalu elewacji jak gzymsy, pilastry czy blendy – wylicza.

Po wprowadzonych zmianach urzędnicy ponownie przekazali projekt weryfikacji przez konserwatora. – Dopiero wówczas projekt planu miejscowego uzyskał uzgodnienie konserwatorskie. Zapisy uchwalonego planu miejscowego w zakresie budynków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków i objętych ochroną w planie dopuszczają termomodernizację elewacji w sposób, który nie doprowadzi do zniszczenia historycznego zabytkowego wystroju elewacji – zaznacza Gawkowska.

Nowy miejscowy plan dla rejonu klasztoru obejmuje 24 hektary. Ma zachować charakter okolicy, ale także wyznacza nowe tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej w miejscu dawnego Tech-Filmu. Ochroną objęto również budynek dawnego Folwarku Służewieckiego, a plan reguluje zasady obsługi komunikacyjnej całego obszaru.

Klasztor deklaruje, że pozostaje otwarty na wypracowanie kompromisu. W przypadku braku porozumienia – nie wyklucza zaskarżenia uchwały do sądu administracyjnego.

Marzena Gawkowska zaznacza, że procedura planistyczna została przeprowadzona z zachowaniem staranności oraz w zgodzie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. – Wniesienie skargi do sądu administracyjnego stanowi ustawowe prawo każdej strony – stwierdza. – Jeżeli stanowiska konserwatorskie ulegną zmianie, zasadność zmiany planu miejscowego zostanie poddana ponownej analizie. ●

Nowa strategia Rafała Trzaskowskiego

Prezydent stolicy z YouTube'a

Raz-dwa razy miesięcznie – tak rzadko występuje teraz publicznie Rafał Trzaskowski. Decyzje ogłasza przez swój kanał na YouTube. Leczy polityczne rany? A może szuka kontaktu z młodszyimi wyborcami i buduje zasięgi?

Michał Wojtczuk

Prezydent Trzaskowski zjeżdża tramwajem do tunelu pod Dworcem Zachodnim, zapowiada remont Mariensztatu, ogłasza zmianę fasady gmachu teatru TR Warszawa przed Pałacem Kultury – wszystko na kanale na YouTube i w mediach społecznościowych. Publicznie Trzaskowski występuje teraz rzadko – raz, dwa razy miesięcznie.

– YouTube to mus. Jak nas tam nie będzie, to nie dotrzemy do ludzi – mówi mi współpracownik Trzaskowskiego.

– Dzięki przeniesieniu aktywności do mediów elektronicznych można całą uwagę skierować na to, co się chce powiedzieć, a nie na to, o co pytaliby dziennikarze – mówi dr hab. Wojciech Rafałowski, prof. ucz. Wydziału Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Dlaczego prezydent Warszawy tak bardzo dba teraz o swój wizerunek?

TRZASKOWSKI OGŁASZA DECYZJE Z YOUTUBE'A

O tym, że prezydent Trzaskowski wycofał się za szaniec YouTube'a, najgłośniej było w ostatnich dniach przy okazji ogłoszenia zmiany fasady teatru TR. Ten budynek ma stanąć między białym gmachem Muzeum Sztuki Nowoczesnej a Pałacem Kultury.

Od 2015 r. obowiązywała koncepcja architektoniczna, że będzie to czarna kostka kontrastująca z białym MSN. Taki kształt tego budynku ówczesna prezydent Warszawy Hanna Gronkiewicz-Waltz przedstawiała na wspólnej konferencji z amerykańskim architektem Thomasem Phiferem. Długo tłumaczono wtedy założenia tego architektonicznego pomysłu.

O tym, że ta koncepcja jest już nieaktualna, prezydent Rafał Trzaskowski ogłosił... w 45-sekundowym filmiku opublikowanym wieczorem 6 października na jego profilu w serwisie YouTube i innych serwisach społecznościowych.

Srodowisko architektoniczne było zaszokowane nonszalancją, z jaką zapowiedziano zmianę kształtu ważnego budynku w tak centralnej lokalizacji. Ale dzięki temu, że prezydent decyzję przekazał w mediach społecznościowych, na żadne pytania nie musiał odpowiadać.

Podobnie było z testową przejażdżką tramwajem w podziemnym tunelu pod Dworcem Zachodnim. Prezydent wybrał się tam bez dzien-

nikarzy, nakręcił filmik, w którym inwestycję przedstawił jako sukces („Takie rzeczy robimy w Warszawie!”), i uniknął pytań o opóźnienia na tej budowie czy termin jej zakończenia.

Prezydent bardzo pilnuje wizerunku i unika tematów, które mogłyby się okazać niewygodne. Nie zorganizował na przykład żadnej konferencji na otwarcie skweru urządzonego nad parkingiem podziemnym pod Placem Powstańców Warszawy. Być może dlatego, że to jest inwestycja, która ma sporo wad: mimo zieleni plac pozostał martwy.

CIEŻKOSTRAWNA TRAUMA WIZERUNKOWA

– Nie wykluczam, że prezydent Trzaskowski wycofał się do mediów społecznościowych, bo musi przetrwać pewną traumę wizerunkową – mówi „Wyborczej” Sebastian Drobczyński, konsultant polityczny, ekspert ds. wizerunku i komunikacji kryzysowej.

– Może musi odchorować przegrane wybory prezydenta RP, kryzys ze Szpitalem Południowym, zagrożenie referendum, a także pewne osamotnienie. Bo przecież zdymisjonował dwie wiceprezydentki, które były jego bliskimi współpracowniczkami. Być może jest to forma ucieczki, przeczekania, odbudowy swojego dobrostanu psychicznego – diagnozuje Drobczyński.

Afera ze Szpitalem Południowym rzeczywiście mocno osłabiła wizerunek Trzaskowskiego. Został zmuszony do przyznania, że w szpitalu dochodziło do patologii, a nadzór nad tą miejscą placówką był wadliwy. Po części dlatego, że szpital nadzorował politycy, którzy nie specjalizowali się w służbie zdrowia.

By zażegnać tamten kryzys, prezydent Warszawy zdecydował się zwolnić Renatę Kaznowską, wiceprezydentkę odpowiedzialną za służbę zdrowia, i Aldonę Machnowską-Górę, wiceprezydentkę od kultury, która dorabiała pracą w radzie nadzorczej szpitala. Trzaskowski stracił dwie bliskie współpracowniczki, które na stanowiskach wiceprezydentek pracowały wiele lat i miały mocną pozycję w ratuszu i do bry kontakt z dziennikarzami.

W CZASIE REFERENDUM TRZASKOWSKI PRZENIOŚŁ SIĘ DO INTERNETU

Zaraz potem zaczęła się akcja zbierania podpisów pod referendum w sprawie odwołania Trza-

skowskiego ze stanowiska prezydenta Warszawy. Trzaskowski przyjął strategię odcięcia politycznego tlenu tej inicjatywie. Zniknął z mediów tradycyjnych, za to portale społecznościowe zasypał optymistycznymi komunikatami o rozwoju miasta. I właściwie w tym trybie pracuje do dziś.

– Oceniając medialną strategię prezydenta Trzaskowskiego, osobno potraktowałbym okres akcji zbierania podpisów pod referendum – mówi dr hab. Wojciech Rafałowski. – Trzaskowski zastosował wtedy bardzo dobrze przemyślane podejście: był aktywny w mediach społecznościowych, chwalił się swoim dorobkiem, a jednocześnie nie dawał energii akcji referendalnej. Gdyby organizował wtedy konferencje, nie uniknąłby pytań o referendum, a ostatnie, co powinien wtedy robić, to nagłaśniać akcję referendalną – tłumaczy.

– To nie tak, że prezydent nie chodzi na konferencje – bagatelizuje Ewa Malinowska-Grupińska (KO), przewodnicząca Rady Warszawy. – Sama uczestniczyłam razem z nim w co najmniej dwóch: na otwarciu ul. Żłotej i w Sinfonii Varsovii. Nie chował się przed dziennikarzami, odpowiadał na pytania. Osobna kwestia, że one zazwyczaj dotyczą innych tematów, ale tak było zawsze – mówi.

I wspomina, jak w 2017 r. towarzyszyła prezydent Hannie Gronkiewicz-Waltz w otworzeniu nowego odcinka wyremontowanych bulwarów wiślanych. Pierwsze pytanie, jakie dziennikarze zadali wtedy pani prezydent, brzmiało: „Czy stawi się pani na rozprawę komisji weryfikacyjnej?”.

DŁUGIE CZEKANIE, AŻ WYPALĄ SIĘ PYTANIA O SZPITAL POŁUDNIOWY

Pod koniec września Trzaskowski pojawił się na jednej z rzadkich w ostatnim czasie konferencji: w Parku Świętokrzyskim ogłosił montaż nowej, „bajkowej” iluminacji. Ale dziennikarze prawicowych mediów zasypali go wtedy żądaniem, by skomentował słowa Dawida Kacprzyka, b. lekarza, bohatera głośnej afery w Szpitalu Południowym, który stwierdził, że aferę ma w d... Prezydent Warszawy z trudem ukrywał frustrację.

W czwartek 29 października w Szpitalu Białym stołeczny ratusz zorganizował konfe-

rencję, chwając się inwestycjami w tej placówce za ponad sto milionów złotych. Trzaskowskiego tam nie było. Wysłał Izabelę Marcewicz-Jendrysik, swoją nową wiceprezydentkę od zdrowia.

– Gdyby się tam pojawił Trzaskowski, natychmiast pytano by go o Szpital Południowy. Wysyłając tam nową wiceprezydentkę, daje jej szansę na medialny debiut i budowę pozycji – uważa dr Rafałowski.

WRZUCA FILMIKI, BY ODWRÓCIĆ UWAGĘ, ŻE NIE MA GO W RATUSZU

Trzaskowski od wielu lat używał mediów społecznościowych, by odwrócić uwagę od tego, że nie ma go w Warszawie. To banalnie prosty trik: prezydent Warszawy wrzuca na platformę X albo na Facebooka wpis albo nagrany wcześniej filmik, w którym chwali się jakąś inwestycją. Ten filmik potem rozchodzi się echemi w mediach lokalnych, sprawiając wrażenie aktywności prezydenta miasta w Warszawie, choć tak naprawdę jest gdzie indziej.

Kiedyś jednak prezydent mocniej przeplatał obecność w mediach społecznościowych z publicznymi wystąpieniami.

– Ja też mam odczucie, że prezydent przeniósł aktywność do mediów społecznościowych. Moim zdaniem to świadoma strategia – mówi Tomasz Herbach, radny PiS. – Trzaskowski lepiej się odnajduje w komunikacji, w której ma większy dystans z odbiorcami. I rozumiem, że cel jest też taki, żeby unikać niespodziewanych pytań. Może to służy ratowaniu wizerunku po przegranych wyborach prezydenckich pod kątem jakichś przyszłych działań w ogólnopolskiej polityce. Może też chodzi o to, żeby przycichnąć, przeczekać, aż rywale w KO się zużyją. Wtedy Trzaskowski będzie jak znalazł – rzuca sugestię.

CAŁĄ UWAGĘ SKIEROWAĆ NA SWÓJ KOMUNIKAT

– Przeniesienie aktywności do mediów elektronicznych jest zrozumiałe: w ten sposób można

• **Maj 2026 r. Prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski robi sobie zdjęcie z uczestnikami konferencji zapowiadającej piątą edycję festiwalu Campus Polska Przyszłości**

FOT. ROBERT KOWALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Przeniesienie aktywności do mediów elektronicznych jest zrozumiałe: w ten sposób można całą uwagę skierować na to, co się chce powiedzieć, a nie na to, o co pytaliby dziennikarze

WOJCIECH RAFAŁOWSKI
socjolog

całą uwagę skierować na to, co się chce powiedzieć, a nie na to, o co pytaliby dziennikarze – mówi Wojciech Rafałowski. Przyznaje, że np. ogłoszenie zmiany fasady teatru krótkim filmikiem na YouTube jest pewną przesadą. – Wydaje się, że to rzeczywiście jest temat, który zasługiwał na jakąś formę debaty z udziałem społeczeństwa i dziennikarzy – mówi.

Socjolog przekonuje, że Trzaskowski robi błąd, przychodząc bardzo rzadko na sesje Rady Warszawy. To stały powód narzekań radnych opozycji, choć na sesjach są wiceprezydenci i dyrektorzy biur, którzy odpowiadają na pytania.

Na sesje, które zazwyczaj są maratonami trwającymi nawet kilkanaście godzin, rzadko zaglądali zresztą i Hanna Gronkiewicz-Waltz, i Lech Kaczyński.

– Trzaskowski powinien być od nich lepszy, powinien się konfrontować z zarzutami radnych. Także dlatego, że to jest dla niego korzystne: to jest miejsce, w którym prezydent powinien bronić swojej polityki – mówi Rafałowski.

TRZASKOWSKI NIE MA CIERPLIWOŚCI DO DŁUŻSZYCH SPOTKAŃ

– Ale już na przykład, gdy prezydent chwali się przejazdem tramwaju w nowym tunelu, to rozumiem, że łatwiej mu to zorganizować z jednym kamerzystą niż całym tłumem fotografów i dziennikarzy. I jasne jest dla mnie, że woli przez internet ogłaszać różne drobniejsze sprawy. To kwestia oszczędności czasu, konferencja prezydenta miasta powinna być zarezerwowana do dużych tematów – mówi socjolog.

Współpracownicy Trzaskowskiego przyznają wprost, że prezydent nie ma cierpliwości do dłuższych spotkań. – Jak mówi, że nie ma czasu na event na półtorej godziny, to wolimy, żeby podjechał nakręcić w 15 minut rolkę na YouTube’a, niż odpuścił temat – słyszę od osoby z bezpośredniego zaplecza prezydenta Warszawy.

– Można odnieść takie wrażenie, że prezydent zmienił swój system komunikowania – przyznaje Jarosław Józwiak, warszawski radny KO. – Zamiast konferencji większy nacisk jest na media społecznościowe. To jest próba dotarcia do młodszego elektoratu, większość młodych ludzi stamtąd czerpie wiadomości.

YOUTUBE TO MUS, ODKRYLIŚMY TO SZYBCIEJ NIŻ TUSK

Podobnie jak Józwiak przekonuje Ewa Malinowska-Grupińska. – YouTube pana prezydenta jest obok, a nie zamiast jego dotychczasowej obecności w mediach. I bardzo dobrze, że jest

na tym YouTube, to jest medium, którym dociera się do bardzo szerokiego grona młodych odbiorców

Współpracownik Trzaskowskiego mówi: – YouTube to mus. Jak nas tam nie będzie, to nie dotrzemy do ludzi. Teraz oni wszystkiego szukają na YouTube. W sensie: video tam musi być, a nie na Facebooku czy Instagramie. Prezydent długo się przed tym medium bronił. Wszyscy to już robili, a my czekaliśmy. W końcu i my musieliśmy tam wejść. I tak byliśmy szybsi niż premier, Donald Tusk dopiero teraz wszedł na YouTube’a.

– Prowadząc politykę informacyjną przez YouTube’a, polityk nie tylko lepiej kontroluje swój przekaz, ale też spełnia postulat wielokrotnie kierowany pod adresem Koalicji Obywatelskiej: o tym, że ta partia musi lepiej korzystać z mediów społecznościowych, jeśli chce dotrzeć do młodszych wyborców. Stare media tego nie gwarantują – mówi dr hab. Rafałowski.

– Czy Trzaskowski może długo uciekać na YouTube’a? Być może aż odnajdzie równowagę wewnętrzną i sam sobie odpowie na pytanie, gdzie w przyszłości chce się lokować w polityce. Bo to przecież jego druga i ostatnia kadencja. Być może to jest też budowanie zasięgów z myślą o kolejnych kampaniach. Na przykład do Parlamentu Europejskiego – stawia tezę Sebastian Drobczyński, ekspert ds. wizerunku. ●

wyborcza.pl

ZAPISZ SIĘ
NA CODZIENNY
NEWSLETTER

• [Wyborcza.pl/newslettery](https://wyborcza.pl/newslettery)

REKLAMA

Warszawa/34457450

21. ŚWIĘTO NIEMEGO KINA
SOUNDS OF SILENTS 5–8 LISTOPADA 2026
IM. ANNY SIENKIEWICZ-ROGOWSKIEJ

KINO ILUZZJON **UL. NARBUTTA 50 A** **WARSZAWA**

ORGANIZATORZY: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, FilMOTEKA Narodowa Instytut Audiowizualny, ILUZZJON, SiOstry, PATRONAT HONOROWY: EMBASSY OF BELGIUM IN WARSAW, PARTNERZY: 125, Filharmonia Narodowa, COLLEGE DE FRANCE, PATRONI MEDIALNI: KING, FILMWEB, ELLE, KULTURA, wyborczapl, STAPE KINO, klatki

„**Stoiki**” oceniają swoje przenosiny do stolicy

Jak was przyjęła Warszawa?

Zdolność kredytowa przed 25. urodzinami, stabilna praca w korporacji i mieszkanie, na które nie trzeba się składać ze współlokatorami. Młodzi przyjezdni szybko odnoszą w stolicy pierwsze sukcesy, ale nie wszyscy chcą w niej zostać. – Sercem chciałbym być na wsi, ale nie wrócę – mówi 26-letni Kacper.

Karolina Najda

O przyjezdnych mówi się w stolicy „sloiki”, od sloików z domowym jedzeniem, które po weekendzie u rodziców przywożą do wynajmowanego mieszkania. Wiem, bo sama tak robię. Dla wielu z nas Warszawa miała być trampoliną do lepszego życia. „Jak tu się nie uda, to nigdzie się nie uda” – mówiłam sobie, przeprowadzając się na studia. Przecież to w Warszawie są najlepsze uczelnie, najwięcej ofert pracy i najwyższe pensje w kraju. Ale czy to, co w stolicy „najlepsze”, spełnia oczekiwania młodych ludzi? Zapytałam tych, którzy odnieśli pierwsze sukcesy w Warszawie, jak po kilku latach patrzą na swój wybór.

ADAM: STOLICA MNIE PRZYTLÓCZYŁA

Adam ma 24 lata, ostatnie trzy spędził w stolicy. Przeprowadził się do pracy. Pracuje w dziale IT jednej z popularnych międzynarodowych sieci w biurze przy ul. Domaniewskiej na Mordorze.

– Przez ostatnie trzy lata bardzo dobrze zarabiam. W wieku 23 lat otrzymałem zdolność kredytową i zacząłem zbierać na wkład własny do mieszkania. Ale nie chcę zostać w Warszawie – mówi.

Kilka miesięcy temu Adam zmienił tryb pracy ze stacjonarnego na hybrydowy i wrócił na wies. Do Warszawy dojeżdża cztery razy w miesiącu.

– Wstaję o pierwszej w nocy, wsiadam w pociąg, idę do pracy i wracam jeszcze tego samego dnia. To jest męczące, ale jestem dużo szczęśliwszy niż wtedy, gdy mieszkalem na Bielanych.

Kiedy postanowiłem, że się stąd wyniosę, poczułem znowu chęć do życia. Nie zdawałem sobie sprawy, jak bardzo potrzebuję być na co dzień w otoczeniu natury – opowiada.

Stolica, jak mówi, kompletnie go przytłoczyła. – Skupiałem się tylko na pracy. Nawet jak fizycznie nie pracowałem, to mentalnie byłem na Domaniewskiej. Przez trzy lata w Warszawie nie poznałem nikogo oprócz współpracowników. Dopiero teraz widzę, jakie to było toksyczne. Ale sam się zamknąłem, nie miałem siły na dodatkowe interakcje z ludźmi – przyznaje.

Dziś, gdy jego pozycja w firmie się ustabilizowała, Adam zaczyna myśleć o rzeczach, na które wcześniej nie miał czasu. – Myślę o swoich dawnych pasjach, o aktywności fizycznej. Chciałbym do nich wrócić i odzyskać sens, który zatraciłem, skupiając się na zarobkach. Zastanawiam się, czy nie wstąpić do wojska. Zarabiałbym mniej, ale miałbym poczucie, że robię coś dobrego, coś, co ma sens.

KACPER: WARSZAWA DAŁA MI LUDZI

26-letni Kacper też pochodzi ze wsi. Do Warszawy przyjechał na wymarzone studia – ekonomię na Uniwersytecie Warszawskim. Dziś

odnosi sukcesy w korporacji. Zarobki zaskoczyły go pozytywnie.

– Na rozmowie rekrutacyjnej rozmawialiśmy z moim przyszłym menedżerem o pensji. Powiedziałem, że gdybym zarabiał 7 tys. brutto, byłbym bardzo zadowolony. Potem zadzwoniła do mnie pani z HR-u i zaproponowała mi 10,5 tys. – opowiada. – Chyba tyle się po prostu zarabiał w zespole, w którym zacząłem pracować.

Pierwszą wypłatą podzielił się z siostrą. Poza tym długo żył tak jak na studiach. – Jadłem kupną lasagne, nie zamawiałem za dużo jedzenia, do pracy brałem kanapkę. Później się okazało, że z 8 tysięcy na rękę na koniec miesiąca zostaje mi 5. I wtedy zaczęło się wydawanie na zachcianki. – Śmieje się.

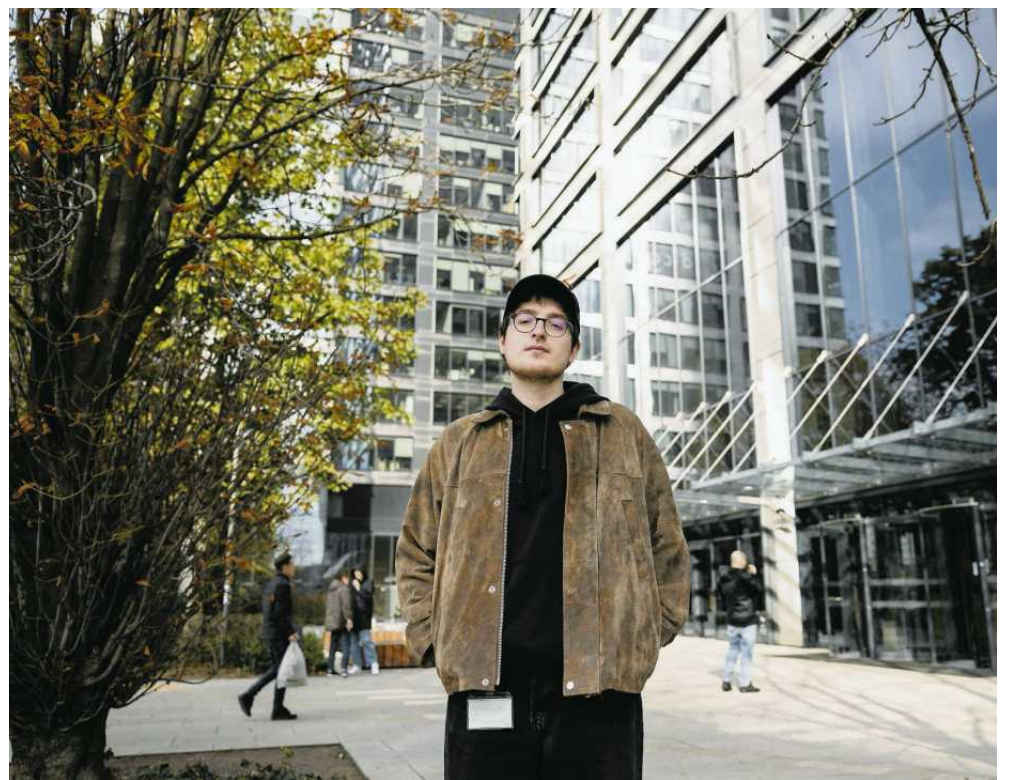
Szybko przyszły kolejne awanse, a z nimi stabilność finansowa. Razem z nią przyszło jednak coś, czego Kacper na początku wcale się nie spodziewał. – Za młodu widziałem, jak ciężko pracowali moi rodzice. Tata wstawał o 4 nad ranem i wracał z pracy ok. godz. 17. Pamiętam, jak mama doła krowy. To bardzo ciężka robota: dwa razy dziennie, pobudka o 6, praca w obozie – wspomina. – Okazało się, że praca umysłowa jest inna. Nie jest tak, że idziesz do pracy na 8, wracasz o 16 i przez cały ten czas jesteś produktywny. Jak byłem młodszy, rodzice bardzo naciskali na to, że wszystko osiąga się ciężką pracą. A w kulturze korporacyjnej jest zupełnie inaczej: tu herbatka, tam kawka, papieroski, godzinny lunch. Kiedy zacząłem pracować, dopadł mnie mocny syndrom oszusta. Miałem poczucie, że nie zasługuję na pieniądze, które zarabiam – mówi 26-latek.

Dziś w swojej firmie Kacper osiągnął poziom ekspercki. Wyżej, jak mówi, bardzo trudno jest wejść. – Osiągnąłem sukces, mam bardzo wygodne życie, ale praca nie daje mi satysfakcji ani poczucia, że robię coś dobrego dla świata. Najgorsze jest to, że osiągnąłem swój cel i nie mam przed sobą jasnej drogi. Teraz mogę już tylko żyć z dnia na dzień. Moje wyzwania są bardzo przyziemne: rzucić palenie, lepiej się odżywiać, mniej grać na komputerze. I okazują się trudniejsze niż kariera – stwierdza.

Spełnienia, którego nie dała mu praca, szuka w hobby. Próbowal gry na gitarze, teraz dziewczyna namawia go do rysowania.

Jednej rzeczy Kacper nie potrafi jednak odmówić stolicy. W przeciwieństwie do Adama poznał tu ludzi, którzy zmienili jego życie. – Jako osoba z kolczykami i tatuażami na wsi raczej czuję ostracyzm. Czuję, że tam nie pasuję, także ze swoim światopoglądem – mówi. – Tutaj trafiłem na ludzi, którzy zachęcali mnie, żebym pogłębiał swoją wrażliwą stronę, zapisał się na terapię i pomyślał nad swoim życiem. Dziś jestem bardzo zadowolony z tego, jakie mam podejście do życia, jak potrafię myśleć o emocjach. Tego nie nauczyłem się w małej miejscowości.

Pomaga też to, że w stolicy prawie wszyscy są skądś. – Większość ludzi, których tu poznajesz, nie jest z Warszawy. Każdy boryka się

• **Kacper w Warszawie poznał ludzi, którzy zmienili jego życie** FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA

mniej więcej z tym samym problemem: jesteśmy tu, nie znamy nikogo i próbujemy przetrwać wszyscy razem.

Jak bardzo się zmienił przez ostatnich parę lat, Kacper zrozumiał niedawno, gdy wrócił na kilka dni do rodzinnego domu. – Spędziłem na wsi pięć dni i wróciłem do Warszawy totalnie rozbity. W domu wróciłem do starych schematów, włączył mi się tryb walki o przetrwanie. A w Warszawie zbudowałem swoje życie od nowa, tak, jak chciałem, żeby wyglądało. Wróciłem tutaj i pomyślałem: Boże, jak dobrze, że jednak jestem tu.

Mimo to nie idealizuje stolicy. – Ludzie w Warszawie są strasznie samotni. Jesteś w tłumie, ale w tym tłumie jesteś bardziej sam niż w lesie. Co z tego, że masz 200 sąsiadów w bloku, skoro żadnemu nie mówisz „dzień dobry”. Na wsi relacje wyglądają zupełnie inaczej. Najbardziej brakuje mi w mieście kontaktu z przyrodą. Dużo bym oddał, żeby znów mieszkać na wsi.

Ale w najbliższym czasie na pewno nie wróci.

Co powiedziałby osiemnastoletniemu sobie, który właśnie dostał się na studia i pakuje się do Warszawy? – Że będzie dobrze. Decyzje, które podjąłem, nie były złe, wręcz przeciwnie, były bezpieczne.

Nie zostałem gwiazdą rocka, ale mam komfortowe życie. Nie mam na co narzekać – kwituje Kacper.

NADIA: BAŁAM SIĘ TEGO MIASTA

Nadia również przeprowadziła się do Warszawy na studia od razu po maturze. – Przeprze-

W Warszawie zbudowałem swoje życie od nowa, jak chciałem. Boże, jak dobrze, że jednak jestem tu

KACPER

wadзка wiązała się dla mnie z wieloma wyrzeczeniami. Bałam się tego miasta – że sobie nie poradzę, nie utrzymam się, nikogo nie poznam i po prostu zostanę sama. Tak się na szczęście nie stało. To, czego się na początku obawiałam, w ogóle się nie wydarzyło. Ale za sukces zapłaciłam nerwami – mówi 23-latką.

Nadia rozpoczęła swoją karierę w audycie w dość typowy sposób. Najpierw staż w korporacji na ostatnim roku studiów, trzymiesięczny okres próbny, a na sam koniec – umowa o pracę. – To był dla mnie wielki moment. Całe życie liczyłam każdy grosz. A tu nagle pojawiły się pieniądze. Czulałam się, jakbym złapała Pana Boga za nogi. Świat stał przede mną otworem – wspomina Nadia i dodaje: – Odpowiedzialność związana z nowymi wyzwaniami, pozycją w pracy bardzo mnie przytłoczyła. Wszystko mnie stresowało. Nie mogłam jeść i spać. Nawet nie dlatego, że obowiązków było jakoś dużo, ale dlatego, że bałam się stracić wszystko, na co tak długo pracowałam.

Po paru miesiącach 23-latką zapisała się na terapię i zaczęła brać leki na uspokojenie. – Przyplaciłam to zdrowiem psychicznym. Ale dzięki temu uświadomiłam sobie, że mam złe poukładane priorytety. Musiałam zwolnić, żeby nie zwariować. Zaczęłam się skupiać na rozwoju poza pracą. Przez ponad rok myślałam tylko o korporacji, nawet jak mnie tam nie było. Przeostałam na robót i świat się nie zawalił. Zrozumiałam, że odpoczynek jest równie ważny jak produktywność. Zaczęłam szydełkować, haftować, szyć. Świadomość, że mogę coś zrobić własnymi rękami i to ze mną zostaje, bardzo mi pomogła. Jak już mnie zwolnią w związku z rewolucją AI, to otworzę zakład krawiecki. – Śmieje się Nadia.

Nadia tak samo jak Kacper w stolicy najbardziej ceni sobie ludzi. – W Warszawie poznałam fantastyczne osoby. Mam w pracy grupę znajomych, z którymi spędzam dużo czasu poza biurem. Bałam się, że tak nie będzie. Długo przemawiały do mnie te wszystkie wpisy w mediach o samotności w wielkim mieście. Na szczęście mnie ona nie dotyczy – podsumowuje 23-latką. ●

Imiona Adama i Nadii zmieniłam na ich prośbę.

Komorowska, Szczepkowska, Barciś, Łukaszewicz, Olbrychski...

Znów będą kwestować na Starych Powązkach

Ponad 1,7 tys. pomników nagrobnych i kaplic uratował Społeczny Komitet Opieki nad Starymi Powązkami. W najbliższy weekend organizuje kwestę, z której dochód przeznaczony zostanie na konserwację kolejnych zabytków tej nekropolii Warszawy.

Tomasz Urzykowski

To już 52. kwesta organizowana przez Społeczny Komitet Opieki nad Starymi Powązkami im. Jerzego Waldorffa. W sobotę 31 października i w niedzielę 1 listopada w godz. 9-20 na cmentarnych alejach datki do puszek zbierać będą artyści, dziennikarze, pisarze, naukowcy, politycy i społecznicy. Udział w kweście zapowiedzieli m.in.: Maja Komorowska, Emilia Krakowska, Joanna Szczepkowska, Magdalena Zawadzka, Artur Barciś, Olgierd Łukaszewicz, Daniel Olbrychski, a także członkowie Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca „Mazowsze”.

„Każda darowizna pomaga zachować zabytki Starych Powązek” – podkreśla Komitet Powązkowski z zaproszeniu skierowanym do War

• Kwesta na Starych Powązkach w Warszawie, 1 listopada 2025 r. Na zdjęciu aktorka Maja Komorowska FOT. MICHAŁ BOROWCZYK / AGENCJA WYBORCZA.PL

wiadków. W ciągu ponad 50 lat działalności doprowadził do odrestaurowania przeszło 1,7 tys. pomników nagrobnych.

Na zwołanej we wtorek 27 października konferencji Komitet Powązkowski podsumował tegorocz

ne prace konserwatorskie, na które pozyskał blisko 1,9 mln zł. Środki te pochodziły częściowo z kvesty i darowizn, w większości jednak z publicznych dotacji: Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, m.st. Warszawy, Mazowieckiego Wo

jewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Samorządu Województwa Mazowieckiego.

Działania objęły 27 pomników

Do konserwacji w 2027 r. wytypowano ponad 40 nagrobków.

I są najwspanialszym i najbardziej znanym warszawskim cmentarzem. Powstały w 1790 r. tuż za wałami miejskimi ciągnącymi się wzdłuż ul. Okopowej. Z początku cmentarz był niewielki, z biegiem lat rozrastał się i dziś jego teren ma powierzchnię 43 hektarów. Znajduje się na nim blisko 100 tys. grobów. Nekropolia ta jest nie tylko miejscem pochówku wielu pokoleń mieszkańców Warszawy i osób zasłużonych dla polskiej kultury, nauki i życia publicznego, ale także wyjątkowym zespołem historycznej architektury i rzeźby sepulkralnej.

Społeczny Komitet Opieki nad Starymi Powązkami utworzono w 1974 r. Jego założycielem i pierwszym prezesem był krytyk muzyczny, felietonista i pisarz Jerzy Waldorff, który razem z gronem społeczników podjął się ratowania zabytków tej historycznej nekropolii. Z jego inicjatywy w 1975 r. od

była się pierwsza kwesta na ten cel. Do udziału w niej Waldorff zaprosił znanych artystów, dziennikarzy i przedstawicieli życia publicznego. Pomysł okazał się sukcesem, a coroczną zbiórkę pieniędzy zaczęto

W ciągu ponad 50 lat działalności Komitet doprowadził do odrestaurowania przeszło 1,7 tys. pomników nagrobnych

organizować także na innych zabytkowych cmentarzach. Jest to jedna z najbardziej rozpoznawalnych warszawskich tradycji. W 2024 r. powązkowska kwesta została wpisana na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego.

Jej ubiegłoroczna edycja przyniosła ponad 270 tys. zł. Środki te stanowią wkład własny Komitetu Powązkowskiego. Pozwalają mu ubiegać się o publiczne dotacje i podejmować kolejne przedsięwzięcia. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE

Warszawa/34458282

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 poz. 399 ze zm.), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem”) toczy się postępowanie administracyjne z wniosku z dnia 15 lutego 1949 r. złożonego przez W. Marciniaka reprezentującego Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z siedzibą w Warszawie (ostatnia znana Urzędowi siedziba) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym”) dla nieruchomości położonych w Warszawie przy ul. Waszyngtona wchodzących w skład nieruchomości pod nazwą Dobra Kamionek część lit. C Izabellin powiatu warszawskiego uregulowanej w księdze wieczystej oznaczonej Nr rejestru hipotecznego 2551, zgodnie z poniższą tabelą:

blok	nr działki	blok	nr działki	blok	nr działki
13	151	14	183	19	238
13	152	14	184	19	239
13	153	14	185	19	240
13	154	14	186	19	241
13	155	15	187	19	242
13	156	15	190	19	243
13	157	15	191	19	244
13	158	15	192	19	245
13	159	15	193	19	246
13	160	15	194	19	247
13	161	15	195	19	248
13	162	18	217	19	249
13	163	18	218	19	250
13	164	18	219	19	251
13	165	18	220	19	252
13	166	18	221	19	253

W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Warszawa/34458265

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 poz. 399 ze zm.), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem”) toczy się postępowanie administracyjne z wniosku złożonego w dniu 22 lutego 1949 r. przez Jana Lesińskiego zamieszkałego w Warszawie (ostatnie znane Urzędowi miejsce zamieszkania) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym”) dla nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Gorzykowskiej oznaczonej jako „Kolonія Targówek NR 5 i 6A nr. Hip. 1671” (zwanej dalej „Nieruchomością”). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Warszawa/34458795

Syndyk zaprasza do składania ofert w konkursie na sprzedaż

M2 o powierzchni ok. 50,9 m²
parter, nowe budownictwo, stan do odświeżenia/remontu,
przy ul. Krzyżówki 36B (widok z mieszkania na Kanat Żerański)
w Warszawie
Cena wywoławcza 649 850 zł.
oraz miejsca parkingowego
cena wywoławcza 33000 zł

w stanie wolnym od obciążeń. Oferty można składać do 25 listopada 2026 r. do godziny 10:30 w kancelarii syndyka przy ul. Lubicz 27/57 w Krakowie. Uwaga, liczy się data faktycznego wpływu oferty a nie data nadania w placówce pocztowej. Uwaga, aby wziąć udział w konkursie należy bezwzględnie zapoznać się z regulaminem konkursu oraz operatem.
Więcej informacji na of@legispartner.pl oraz pod nr telefonu 690 898 230.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Płock/34459112

Informacja o wywieszeniu wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę Wójt Gminy Brudzeń Duży

z siedzibą w Brudzeniu Dużym ul. Toruńska 2, podaje do publicznej wiadomości, że na tablicy ogłoszeń oraz stronach internetowych Urzędu Gminy Brudzeń Duży wywieszony jest wykaz nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę na okres do 3 lat w trybie bezprzetargowym opracowany w oparciu o art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 339 ze zm.).

Wykaz niniejszy dotyczy nieruchomości:

- położonej w obrębie 0037 Turza Mała, gm. Brudzeń Duży, stanowiącej część działki ewidencyjnej nr 140 o powierzchni 0,018 ha;
- położonej w obrębie 0011 Główna, gm. Brudzeń Duży, stanowiącej część działki ewidencyjnej nr 184/6 o powierzchni 0,70 ha;
- położonej w obrębie 0028 Rochny Podlasie, gm. Brudzeń Duży, stanowiącej część działki ewidencyjnej nr 77/9 o powierzchni 0,030 ha;
- położonej w obrębie 0020 Łukoszyno-Borki, gm. Brudzeń Duży, oznaczonej jako działka ewidencyjna nr 91/1 o powierzchni 0,26 ha;
- położonej w obrębie 0028 Rochny Podlasie, gm. Brudzeń Duży, stanowiącej część działki ewidencyjnej nr 77/9 o powierzchni 0,030 ha;
- położonej w obrębie 0028 Rochny Podlasie, gm. Brudzeń Duży, stanowiącej część działki ewidencyjnej nr 77/9 o powierzchni 0,030 ha, stanowiących własność Gminy Brudzeń Duży

OGŁOSZENIE PŁATNE

Radom/34459028

Prezydent Miasta Radomia Informuje, że w Urzędzie Miejskim w Radomiu, przy ul. Żeromskiego 53,

Zgodnie z art. 35 ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997 r. (j.t. Dz. U. z 2026 r. poz. 399 ze zm.), wywieszony został wykaz dot. oddania w użyczenie:

- zabytkowego budynku dawnej łaźni przeznaczonego dla potrzeb Radomskiego Klubu Środowisk Twórczych i Galerii „kaźnia” w Radomiu z przeznaczeniem do użyczenia w trybie bezprzetargowym na czas określony do 3 lat stanowiącego własność Gminy Miasta Radomia znajdującego się przy ul. Żeromskiego 56 w Radomiu na nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków miasta Radomia jako działka nr 24/1 oraz 98/3.

Uregulowanej w KW Nr RA1R /00103943/8.

Komunikacja na Wszystkich Świętych

Jak dojechać na cmentarze

W tym roku kursuje 28 linii cmentarnych.

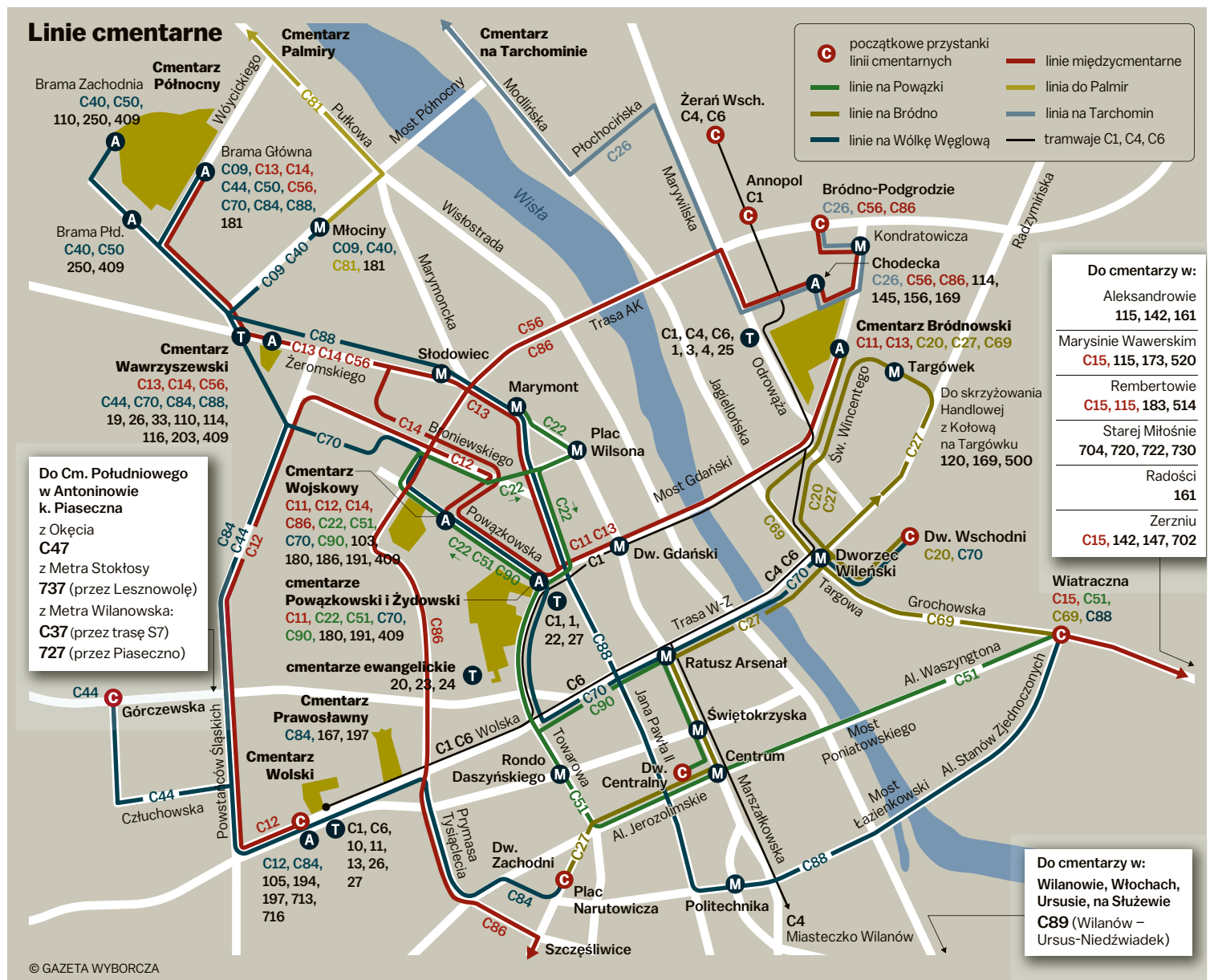
Jarosław Osowski

W przeddzień Wszystkich Świętych większość linii cmentarnych będzie na ulicach w godz. 7-17, a 1 listopada – do godz. 19, linia C09 – o godzinie 19, a docierające na Powązki linie C11 i C22 – odpowiednio do godz. 21 i 22. Wszędzie obowiązują bilety na pierwszą strefę. Metro ma kursować co 3-3,5 min. Komunikacja cmentarna działa podobnie jak w latach ubiegłych, przy czym ZTM wprowadził kilka zmian. Uruchomił dwie nowe linie cmentarne C44 i C86, a linia C27 do Śródmieścia i na Ochotę wróci z Bródna nie przez Most Gdański i ul. Andersa, lecz ul. 11 Listopada, koło Dworca Wileńskiego i Trasę W-Z. Z powodu ograniczeń tonażowych na wiadukcie ul. Towarowej przy Pl. Zawiszy autobusy linii C51 skręcają z Al. Jerozolimskich na objazd przez Żelazną do Prostej i Towarowej.

• **NA BRÓDNO** do ul. św. Wincentego: linia C20 z Dw. Wschodniego; linia C27 z Pl. Narutowicza koło Dworca Centralnego, przez Marszałkowską, koło Dw. Wileńskiego i Trasę W-Z. Z powodu ograniczeń tonażowych na wiadukcie ul. Towarowej przy Pl. Zawiszy autobusy linii C51 skręcają z Al. Jerozolimskich na objazd przez Żelazną do Prostej i Towarowej.

• **NA POWĄZKI**: linia C22 od Metra Marymont przez Pl. Wilsona i Rondo Babka; linia C51 z Wiatracznej przez Rondo Waszyngtona i Okopową; linia C90 z Dw. Centralnego przez Marszałkowską, Al. „Solidarność” i Okopową.

• **NA WÓLKĘ WĘGLOWĄ**: linia C09 od Metra Młociny do bramy głównej Cm. Północnego; linia C40 od Metra Młociny do bramy pld. i zach.; linia C44 z Jelonek przez Człuchowską, Powstańców Śląskich, Chomiczówkę koło Cm. Wawrzyszewskiego do bramy głównej Cm. Północnego; linia C50 od bramy głównej przy ul. Wóycickiego koło bramy pld. do bramy zachodniej; linia C70 z Dworca Wschodniego przez Trasę W-Z, Powązki i koło Cm. Wawrzyszewskiego do bramy głównej Cm. Północnego; linia C84 z Pl. Narutowicza koło Dworca Zachodniego, cmentarzy Prawosławnego i Wolskiego, przez Bemowo, ul. Conrada koło Cm. Wawrzyszewskiego, do bramy głównej Cm. Północnego; linia C88 z Wiatracznej przez Trasę Łazienkowską, Al. Jana Pawła II koło Dworca Centralnego i Cm. Powązkowskiego, koło Metra Słodowiec, Wólczyńską koło Cm. Wawrzyszewskiego do bramy głównej Cm. Północnego.

• **LINIE MIĘDZYCMENTARNE**: linia tramwajowa C1: Cm. Wolski – Cm. Prawosławny – Okopowa (cmentarze: Żydowski i Powązkowski) – Most Gdański – Starzyńskiego – Odrowąża (Cm. Bródnowski) – Annopol; linia tramwajowa C4: Miasteczko Wilanów – Pl. Unii Lubelskiej – Pl. Bankowy – Dworzec Wileński – Odrowąża (Cm. Bródnowski) – Żerań Wschodni; linia tramwajowa C6: Cm. Wolski – Cm. Prawosławny – Trasa W-Z – Dworzec Wileński – Odrowąża (Cm. Bródnowski) – Żerań Wschodni; linia C11 z Bródna na Powązki (św. Wincentego/Kołowa – Dworzec Gdański – Cm. Woj-

skowy); linia C12 z Cm. Wolskiego przez Jelonek, Bemowo i ul. Żeromskiego do Cm. Wojskowego; linia C13 z Bródna na Wólkę Węglową (św. Wincentego – Most Gdański – Metro Marymont – Cm. Wawrzyszewski – Cm. Północny, brama główna); linia C14 z Powązek na Wólkę Węglową (Cm. Wojskowy – Cm. Wawrzyszewski – Cm. Północny, brama główna); linia C15 z Wiatracznej do cmentarzy w Zeraniu, Marysinie Wawerskim i Rembertowie; linia C26 z Bródna koło bramy przy ul. Chodeckiej do cmentarzy na Tarchominie; linia C56 z Wólki Węglowej na Bródno koło Cm. Wawrzyszewskie-

go, przez Most Grota-Roweckiego do bramy przy ul. Chodeckiej; linia C86 ze Szczęśliwic na Bródno przez Al. Prymasa Tysiąclecia, koło Cm. Wojskowego, Trasę AK, Mostem Grota-Roweckiego do bramy przy ul. Chodeckiej; linia C89 z Wilanowa koło cmentarzy na Służewie, we Włochach i Ursusie do Os. Niedźwiadek.

• **NA CMENTARZ PŁD** od Metra Wilanowska linie C37 trasą S7 i 727 przez Piaseczno; linia C47 z Okęcia przez Raszyn; linia 737 z Ursynowa (Metro Stokłosy).
• **DO PALMIR**: linia C81 od Metra Młociny. ●

Zamknięte ulice

• W pobliżu cmentarzy w sobotę i niedzielę policja zamknie ulice lub wprowadzi ruch jednokierunkowy. Do Cm. Północnego i parkingów przy bramach gt. i ptn. można dojechać ul. Wóycickiego od Pułkowej. Do bram zach. i ptd. – Pułkową do Łomianek i ul. Trenów lub z Bemowa przez ul. Radiową. Estrady i Wólczyńską. Dla prywatnych aut zamknięte są ulice: Opatka, Palisadowa, Wóycickiego przy bramie gt., Arkuszowa i Wólczyńska (Al. Reymonta – Wóycickiego).

• **Wokół Cm. Bródnowskiego** kierowcy nie przejadą od Ronda Żaba ulicami: św. Wincentego, Odrowąża, Wysockiego i Matki Teresy z Kalkuty (tu działają parkingi – dojazd od Trasy Toruńskiej), Kołową i Borzymowską.

• **Przy cmentarzach Wojskowym i Powązkowskim** zakazy wjazdu obowiązują na ul. Powązkowskiej i Okopowej, gdzie na jezdni do Ronda Babka można zaparkować między

ul. Anielewicza a Dziką, miejsca postojowe będą też na ul. gen. Maczka, Elbląskiej, Tatarskiej i Jana Ostroroga.

• Dla aut prywatnych zamknięte są też odcinki przylegające do cmentarzy: ul. Grzybowa (**Rembertów**), ul. Korkowa (**Marysin Wawerski**), ul. Mehoffera (**Tarchomin**), ul. Ryżowa (**Ursus i Włochy**). Na wielu ulicach obowiązuje zakaz zatrzymywania. ● **osa**

Pozostałe zmiany w komunikacji miejskiej

• 31.10 i 1.11 częściej kursują linie: **3, 26, 110, 161, 173, 180, 181, 183, 189, 191, 211, 250, 409, 527, 709, 731**.
• ZTM zawiesi linie: **126, 160 i 212**, a uruchomi linię **25** (Pl. Narutowicza – Bródno).
• Zmienione trasy mają linie: **19** – zamiast na Nowe Bemowo od ul. Broniewskiego do Cm. Wawrzyszewskiego i Metra Młociny, **103** – wycofana z Młynowa i Powązkowskiej; **106 i 136** – wycofane z ul. Jana Ostroroga; **114** – na Młocinach przez Pułkową, Wóycickiego i Żubrową; **120 i 156** – wyco-

fane sprzed Cm. Bródnowskiego kursują przez Zacisze; **122** – omija Powązki przez ul. Broniewskiego; **139 i 251** – wycofane sprzed cmentarzy w Powsinie; **167** – w kierunku Bemowa podjeżdża pod Cmentarz Prawosławny na Woli; **169** – omija Cm. Bródnowski przez Targówek i Zacisze, ale podjeżdża pod bramę przy ul. Chodeckiej; **180** – w godz. 9-18 wycofana z Chomiczówki: trasa skrócona Wilanów – Cm. Wojskowy; **181** – omija Młociny od Marymonckiej koło Metra Młociny, Nocznickiego,

Wólczyńską do bramy głównej Cm. Północnego; **191** – trasa z Ursusa przedłużona od Pl. Narutowicza przez Grójecką, pl. Zawiszy, Żelazną, Smoczą, Anielewicz, Okopową, Powązkowską do Cm. Wojskowego; **409** – wycofana z Bródna: od Ronda Babka, przez Powązki, koło Cm. Wawrzyszewskiego, omija Metro Młociny i bramę główną Cm. Północnego, ul. Wólczyńską i Estrady do bram południowej i zachodniej; **500** – omija bramę główną Cmentarza Bródnowskiego przez Targówek i Zacisze. ● **osa**

Wchłonał ją cmentarz

Gdzie się podziała ulica Smętna?

Miała brukowaną nawierzchnię, kanalizację i latarnie. Oficjalnie nigdy nie została zlikwidowana, ale nie znajdziemy jej na współczesnych planach Warszawy. Żeby odnaleźć zapomnianą ulicę Smętą, trzeba wejść w głąb Cmentarza Żydowskiego na Powązkach.

Tomasz Urzykowski

Zdyrektorem cmentarza Witoldem Wrzosińskim idziemy od bramy główną aleją tej nekropolii, biegnącą równolegle do ulicy Okopowej. Skręcamy z niej w lewo obok ekspresyjnej rzeźby „Zakuty w skałę” dłuta wybitnego rzeźbiarza Abrahama Ostrzegi, ustawionej w latach międzywojennych na grobie Jana Sieroty. Dalej mijamy lśniąca białym karraryjskim marmurem kwaterę 20. z sarkofagami przedstawicieli najznajmniejszych żydowskich rodów Warszawy: Lesserów, Wawelbergów, Epsteinów, Natansonów, Orgelbrandów, Rosenów i Goldstandów.

ULICA NA GRANICY CMENARZY OWIANA ZŁĄ SŁAWĄ

W pewnym miejscu kończy się chodnik z betonowych kostek, a droga zmienia się w gruntową. Wygląda jak leśny dukt, z tą jednak różnicą, że z gęstwy rosnących po bokach drzew wylaniają się tysiące wykonanych z piaskowca macew. Docieramy wreszcie do zbiegu dwóch dróg. Dyrektor wyjaśnia, że idąc prosto wejdziemy na ulicę Sołtyka, dokładniej – jej dawny wschodni kraniec, odcięty dziś od reszty cmentarnym murem. – A ta droga odchodząca tutaj w prawo to właśnie ulica Smętna – wskazuje Witold Wrzosiński.

O jej istnieniu świadczą przedwojenne plany miasta. Dokładnie pokazują przebieg ulicy Smętnej, biegnącej pomiędzy ulicami Spokojną i Sołtyka – najpierw krótkim odcinkiem na zachód, potem długim na południe. Łączyła dawną Dzielnicę Północną (Muranów) z Młynowem. Jak pisze historyk sztuki i warsawianista Michał Krasucki w książce „Warszawskie getto. Pomiejsce” (wyd. Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków 2025), była to niegdyś najszybsza przeprawa z Okopowej na Obozową i Młynarską, mimo to uczęszczana sporadycznie: „Chyba żadna nazwa nie od-

dałaby lepiej jej charakteru. Zlokalizowana na granicy cmentarzy katolickiego i żydowskiego była od początku owiana złą sławą i rzadko gościła kogokolwiek”.

Smętna, jeszcze bez nazwy, widoczna jest na szczegółowych planach Warszawy z przełomu XIX i XX w., wykonanych w związku z budową sieci wodociągowo-kanalizacyjnej pod kierunkiem Williama Heerlina Lindleya. Wiodła przez nieużytki wzdłuż wschodniego muru południowej części katolickiego Cmentarza Powązkowskiego. Nie dochodził do niej jeszcze znacznie mniejszy niż obecnie Cmentarz Żydowski. Dopiero potem, gdy zaczęło brakować miejsca na nowe pochówki, powiększono go w tym kierunku.

TRASA PRZEMYTU TOWARÓW DO GETTA

Nazwę Smętna ulica otrzymała w 1919 r. Z przekazów wiemy, że była skanalizowana, wybrukowana i oświetlona latarniami. Przy południowo-wschodnim narożniku muru Cmentarza Powązkowskiego, który przypomina kształtem klin, łączyła się z wygiętą w luk ulicą Wawrzyszewską. Według Michała Krasuckiego, w okresie międzywojennym Cmentarz Żydowski przez pewien czas kończył się kilkadziesiąt metrów od Smętnej, ale w połowie lat 30. gmina żydowska zakupiła te tereny i przesunęła jego granicę aż do katolickich Powązek. „Mimo to ruch otwartą ulicą nadal odbywał się względnie normalnie” – stwierdza autor książki „Warszawskie getto. Pomiejsce”.

Witold Wrzosiński w rozmowie z nami zaznacza, że część gruntów pod nowe żydowskie pochówki zajęto bez wymaganych formalności. Chodzi o teren między Sołtyka, Smętą i Wawrzyszewską. Zostało to usankcjonowane dopiero w czasie wojny przez niemieckie władze okupacyjne, a fakt ten uznają potem polskie władze. Powiększony cmentarz od Smętnej, przynajmniej na odcinku Sołtyka – Wawrzyszewska, oddzielony był drewnianym parkanem. Brak informacji, czy taki płot postawiono

• Tak dziś wygląda ulica Smętna. Kiedyś biegła między katolickim Cmentarzem Powązkowskim a Cmentarzem Żydowskim. Teraz jest gruntową drogą na terenie tego drugiego FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA

też w innych miejscach. Nie ma zdjęć ulicy z tamtego czasu.

W połowie listopada 1940 r. Niemcy zamknęli granice getta, w których znalazł się także Cmentarz Żydowski. Już w grudniu następnego roku został z nich wyłączony. „Powodem był gigantyczny szmugiel. Przez cmentarz dostarczano do getta nawet krowy do koszernego uboju. Są na to świadectwa. I w końcu Niemcy po prostu odcięli tę ulicę” – tłumaczy prof. Jacek Leociak, badacz historii getta warszawskiego, cytowany w książce Rafała Jabłońskiego „Historie warszawskie” (Wydawnictwo TRIO, Warszawa 2012).

Decyzją okupantów zamurowano z obu stron wyloty Smętnej. Michał Krasucki podaje, że nastąpiło to pod koniec 1941 r., ale wciąż jest to przedmiotem badań. Jedna ceglana ściana oddzieliła Smętą od Spokojnej, druga przegrodziła Sołtyka. Ulica będąca wcześniej ważnym szlakiem przemytu towarów ze „strony aryjskiej” do getta teraz stała się drogą zamkniętą wewnątrz cmentarza.

ULICA SCHOWANA POD ZIEMNYM NASYPEM

„Po wojnie Smętna nie nadawała się do komunikacji. Nikt nie rozbil murów postawionych przez Niemców. Ale za to ktoś wpadł na pomysł ponownego połączenia ulic Okopowej z Obozową” – pisze w swojej książce

Rafał Jabłoński. – „Ponieważ niemal cała żydowska populacja Warszawy już nie żyła, groby zdawały się zbędne. I postanowiono przebić trasę przez Cmentarz Żydowski, rozbijając ponad 5 tysięcy mogił. Koncepcja ta spotkała się z protestami Żydów ocalałych z wojennej pożogi i do profanacji tego miejsca nie doszło”.

Decyzją okupantów zamurowano z obu stron wyloty Smętnej

Z Witoldem Wrzosińskim podążamy Smętą w kierunku Spokojnej. Buty zapadają się w wilgotnej ziemi, którą z terenów budów nawieźli tutaj poprzedni dyrektorzy. Chcieli w ten sposób utwardzić drogę, żeby mogły po niej jeździć samochody podczas prac porządkowych. Efekt tego jest taki, że powstały nasypy przypominające groble, wyniesione ponad kwatery grzebalne miejscami nawet na 2 metry.

– Grunt pozostał grząski, ziemia osypuje się na nagrobki, w dodatku nie ma potrzeby tędy jeździć – mówi dyrektor cmentarza.

Po lewej stronie ciągnie się mur cmentarza katolickiego z zamkniętymi na glucho furtką i bramą. Jest odrestaurowany, a właściwie wybudowany od nowa po zawaleniu się

w 2012 r. Zza muru co rusz ktoś przerzuca tutaj wypalone znicze, puszki i butelki po alkoholu. Po prawej króluje dzika przyroda, która zawładnęła po wojnie żydowską nekropolią. Drzewa samosiejki w tej miejskiej dżungli są dziś pod taką samą ochroną jak zabytkowe pomniki nagrobne. Współistnienie jednych i drugich jest trudne do pogodzenia. Niedawno jedno z drzew runęło na znajdujące się przy głównej alei mauzoleum trzech wielkich żydowskich pisarzy Icchaka Lejba Pereca, Jakowa Dinezona i Szymona An-Skiego.

Spacer Smętą kończymy przy jej zamurowanym wylocie na Spokojną. Ściana wyraźnie różni się od murów, do których ją dostawiono. Zbudowana jest z cegieł rozbiórkowych, układanych niestarannie na dużej ilości zaprawy. Wszystko wskazuje na to, że zamknięcie ulicy przebiegało w pośpiechu.

Jej bruk i rynsztoki, sieci elektryczne i przewody kanalizacyjne najprawdopodobniej przetrwały, a karły są nawet drożne. Tkwią głęboko pod warstwą ziemi i rozpalają wyobraźnię pasjonatów historii.

– Przychodzą do mnie z różnymi pomysłami odtworzenia tej ulicy. Samo wywiezienie z niej ziemi wiązało się z ogromnym kosztem. To byłaby szalona operacja. Zastanawiamy się, czy przeprowadzenie jej tylko po to, żeby sprawdzić, czy tam się zachował bruk, ma jakikolwiek sens – podsumowuje Witold Wrzosiński. ●

Nowa wystawa w Muzeum Warszawy

Idź i dodaj własną perspektywę

Dla jednych ważne będą historia i znane miejsca, dla innych – codzienne życie, ambicje i relacje z ludźmi. Nowa wystawa w Muzeum Warszawy, otwarta dla publiczności od 29 października, jest próbą spojrzenia na miasto z różnych perspektyw. Zwiedzający mogą dopisać do nich własną.

Tomasz Urzykowski

Ekspozycja zatytułowana „Wieloznaczna. Fenomeny Warszawy” powstała w procesie partycypacyjnym. Jest rezultatem dwuletniej pracy zespołu tego muzeum z ekspertami i publicznością. W jej przygotowanie zaangażowanych było aż 41 kuratorów. Związaniem wystawy był ubiegłoroczny plebiscyt „Fenomen Warszawy” zorganizowany przez Muzeum Warszawy i „Gazetę Wyborczą”.

– W Warszawie z jednej strony skupia się wszystko to, z czym mierzy się współczesny człowiek, z drugiej zaś wszechobecne są ślady przeszłości, zarówno rany, jak i wspomnienia minionej chwały. Te ślady przenikają się z teraźniejszością, kształtują nas. Dziś stolica daje miejsce różnym językom, religiom i sposobom życia. Nie udało się nam dotknąć na wystawie tego fenomenu miasta bez udziału wielu osób i ich różnych perspektyw. Efekt tego dialogu jest dla mnie zaskakujący, czuję, że udało się wyjść poza schemat, nabrać dystansu, uchwycić tę przewrotność Warszawy – mówi Anna Duńczyk-Szulc, autorka koncepcji i jedna z kuratorek wystawy.

SZEŚĆ SPOSOBÓW PATRZENIA NA STOLICĘ

Wystawa składa się z sześciu części: „Tożsamość”, „Forum pamięci”, „Różnorodność”, „Prestiż”, „Spoiwa” oraz „Więcej niż miasto”. Każda z nich koncentruje się na innym wymiarze życia miasta.

– Nie ma jednej odpowiedzi na pytanie, jaka jest tożsamość Warszawy. Tworzą ją ważne dla historii miasta wydarzenia, ikoniczne budynki i miejsca, kultura i tradycja, ale jednocześnie jest subiektywna, kształtowana przez nasze osobiste historie i przeżycia. Praca w dużym zespole kuratorskim pokazała, że nie ma jednej tożsamości. Może ona być postrzegana odmiennie przez różne osoby. Kształtuje ją przynależność do miejsca, które jest dla nas czymś więcej niż przestrzenią, jest naszym centrum – mówi współkuratorka wystawy Aleksandra Sołtan.

W pierwszej części – „Tożsamość” – punktem wyjścia są historia i rola Warszawy, ale też dynamika jej przemian na przestrzeni wieków. Twórcy ekspozycji postawili pytanie, gdzie jest dziś centrum miasta. Rozwój Warszawy i dramatyczne wydarzenia w jej dziejach spowodowały, że centrum się przesunęło, a jego funkcje rozproszyły po dzielnicach. Obecnie najważniejszą przestrzenią pełniącą tę rolę jest węzeł komunikacyjny przy stacji metra Centrum, nad którym góruje Pałac Kultury i Nauki. Dla warszawiaków ważne są też inne symbole, jak pomnik Syreny i kolumna Zygmunta. Zwiedzający będą mogli wskazać te, które sami uznają za ważne dla współczesnego obrazu miasta. W tej perspektywie tożsamość nie sprowadza się do zabytków ani wydarzeń historycznych.

• **Wystawa „Wieloznaczna. Fenomeny Warszawy” w Muzeum Warszawy przy Rynku Starego Miasta 32** FOT. JACEK MARCZEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

wał, że centrum się przesunęło, a jego funkcje rozproszyły po dzielnicach. Obecnie najważniejszą przestrzenią pełniącą tę rolę jest węzeł komunikacyjny przy stacji metra Centrum, nad którym góruje Pałac Kultury i Nauki. Dla warszawiaków ważne są też inne symbole, jak pomnik Syreny i kolumna Zygmunta. Zwiedzający będą mogli wskazać te, które sami uznają za ważne dla współczesnego obrazu miasta. W tej perspektywie tożsamość nie sprowadza się do zabytków ani wydarzeń historycznych.

PAMIĘĆ WARSZAWY TO NIE TYLKO HISTORIA

Głównym bohaterem części „Forum pamięci” jest Plac Piłsudskiego, pokazany jako miejsce ważnych wydarzeń, a zarazem przestrzeń konfliktów, negocjacji i redefinicji historii. Ścierają się na nim interesy władzy, polityka międzynarodowa i praktyki społeczne mieszkańców. Odbywające się tu ceremonie, manifestacje i spontaniczne upamiętnienia, a także zmieniające się nazwy placu i stawiane na nim pomniki pokazują, że historia Warszawy nie jest zamkniętym rozdziałem. Ten rozdział wystawy stanowi też

Dziś stolica daje miejsce różnym językom, religiom i sposobom życia. Nie udało się nam dotknąć na wystawie tego fenomenu miasta bez udziału wielu osób i ich różnych perspektyw

ANNA DUŃCZYK-SZULC
autorka koncepcji i jedna z kuratorek wystawy

opowieść o mieszkańcach, którzy w kluczowych momentach brali sprawy w swoje ręce, czego symbolem jest powojenna odbudowa stolicy.

Następny rozdział ekspozycji nazwano „Różnorodność”. Jej twórcy przypominają, że Warszawa nie stoi w miejscu. Jedni do niej przyjeżdżają, inni z niej wyjeżdżają. Znikają zawody, pojawiają się nowe języki, zmieniają się ulice, budynki i ludzie. Dla jednych Warszawa jest domem od pokoleń, dla innych miastem zamieszkania na chwilę lub na całe życie. Jedni odnajdują tu bezpieczeństwo, inni – rozwój, pracę lub nowych przyjaciół. Są też tacy, którzy niosą ze sobą lęk, stratę lub pamięć o innym miejscu. Zamiast szukać jednej odpowiedzi na pytanie, kim jest Warszawiak lub Warszawianka, kuratorzy oddali głos konkretnym osobom. Ich historie zostaną zestawione ze zbiorami muzealnymi oraz pracami artystek i artystów, w tym osób uczestniczących w przygotowaniu wystawy.

SUKCES W WARSZAWIE MA SWOJĄ CENĘ

Warszawa uchodzi za miasto „zadzierające nosa”. W 2025 r. znalazła się na liście najszybciej bogacących się metropolii świata. W różnych momentach swojej historii przyciągała obietnicą kariery. Stoleczność bywała zawsze powodem do dumy, jak i – za sprawą obcej władzy – ciężarem. Majątki tutaj powstawały i przepadały w zawieruchach wojennych. Część wystawy – „Prestiż” – skupia się na ambicjach związanych z życiem w stolicy i na niepewności społecznego awansu. Pozycja, którą ktoś zdobywa, nie musi być trwała, a oznaki statusu mogą szybko stracić znaczenie.

Inny wymiar miejskiego życia przedstawia rozdział „Spoiwa”. Jego tematem są miejsca wspólne oraz codzienne aktywności, które pomagają budować relacje i poczucie przynależności. To nie tylko pomniki czy przestrzenie ko-

jarzone z historią, ale też trasy wędrowek, transport publiczny przewożący codziennie tysiące osób lub wspólne kibicowanie drużynie piłkarskiej. Do tego dochodzą drobne gesty i przedmioty związane z przeżyciami mieszkańców. Z takich osobistych historii powstał polifoniczny obraz Warszawy, który na wystawie można dopełnić o własne doświadczenia.

Ostatnia część wystawy – „Więcej niż miasto” – opowiada o relacjach między ludźmi i ich wpływie na wspólną przestrzeń. Codzienne wybory, współpraca, zaangażowanie i spory współtworzą obraz stolicy. Kuratorzy przywołują tutaj społeczne akcje, które odbiły się szerokim echem: ochronę wędrowek nurogęsi nad Wisłą, obronę osiedla domków fińskich na Jazdowie, sprzeciw wobec wycinki drzew w Ogrodzie Krasińskich.

WARSZTATY, OPROWADZANIA I SPOTKANIA

Wystawa „Wieloznaczna. Fenomeny Warszawy” jest dostępna dla publiczności od 29 października 2026 r. do 25 kwietnia 2027 r. w Muzeum Warszawy przy Rynku Starego Miasta 32. Towarzyszy jej program wydarzeń przygotowany przez kuratorów, edukatorów i osoby uczestniczące w procesie partycypacyjnym. Zaplanowano m.in. niedzielne oprowadzania kuratorskie i autorskie, warsztaty związane z tematyką poszczególnych części wystawy oraz debaty o współtworzeniu kultury i współczesnym odczytywaniu miasta.

Przewidziano również działania edukacyjne skupione na indywidualnym postrzeganiu Warszawy. Zwiedzający będą mogli skorzystać z angażującej karty pracy, a szkoły zostaną zaproszone na lekcje poświęcone różnorodności stolicy, zaangażowaniu społecznemu i miejskiej tożsamości. ●

Z 19 wytypowanych miejsc

Trzy nowe rezerwaty na Mazowszu

700 ha wzdłuż brzegu Wisły i dawne stawy pod Grodziskiem będą nowymi rezerwatami przyrody. Niedoceniane dotąd ostoje przyrody zostaną wzięte pod ochronę.

Jakub Chełmiński

Po zmianie rządów nowe władze Lasów Państwowych zaproponowały projekt „100 rezerwatów na stulecie Lasów Państwowych”. Na Mazowszu pierwotnie wytypowano 19 lokalizacji. W sierpniu tego roku minister Paulina Henning-Kłoska otwierała z pompą Rezerwat Rzeki Małej.

Teraz Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie prowadzi konsultacje na trzy kolejne rezerwaty. Czego można się w nich spodziewać?

WYSPY KOBYLNICKE

Rezerwat Wyspy Kobylnickie zajmie aż 749 ha w międzywalu po obu stronach Wisły w rejonie Kozienic i Maciejowic. Tej rejon przypomina nieco znane spod Warszawy rezerwaty Wyspy Zawadowskie i Ławice Kiełpińskie: tu długie lądy i wyspy tworzą się w korycie rzeki.

Według specjalistów to jeden z najlepiej zachowanych fragmentów dużej rzeki nizinnej w Polsce. „Niemał zupełny brak urządzeń regulacyjnych, infrastruktury technicznej, dróg dojazdowych oraz zabudowy powoduje, że na znacznej długości rzeka zachowała naturalny charakter koryta.” – piszą eksperci.

Takie ukształtowanie oznacza, że na tym odcinku zachodzą takie same procesy od tysięcy lat: erozja brzegów, transport piasku niesionego przez rzekę, powstawanie i przemieszczanie się łach piaszczystych i żwirowych, formowanie wysp oraz okresowe przekształcanie odnóg rzecznych i zatok.

Taka naturalna dynamika koryta tworzy liczne wyspy, piaszczyste lądy, odsłonięte brzegi, namuliska, zatoki, starorzecza i boczne odnogi rzeki.

To z kolei tworzy idealne warunki dla tzw. gatunków korytowych, których w Polsce ubywa z uwagi na zanikanie siedlisk. Pisaliśmy niedawno o programie ratowania ptaków w środkowym biegu Wisły. Ostre-

• **Najbliżej Warszawy ma powstać rezerwat Stawy w Kraśniczej Woli, to dawne stawy porastane stopniowo przez roślinność. Występują tam m.in. żurawie** FOT. GETTY IMAGES

gojady czy sieweczki są odchowywane w inkubatorach, żeby potem wrócić nad rzekę, gdzie zakładają gniazda m.in. na terenie projektowanego rezerwatu.

Wyspy Kobylnickie mają również istotne znaczenie w okresie migracji ptaków – mozaika łach stwarza warunki do bezpiecznego odpoczynku i żerowania. W trakcie migracji

obserwowane były tu między innymi labędzie czarnodziobe, bernikle rdzawoszyje, biegusy rdzawe, kamuszniki, bataliony, piaskowce, rybitwy wielkodziobe, rybitwy czubate, czaple nadobne, wydryki wielkie, rycyki, kuliki mniejsze oraz bociany czarne.

STAWY W KRAŚNICZEJ WOLI

Najbliżej Warszawy ma powstać rezerwat Stawy w Kraśniczej Woli – to raptem kilkadziesiąt minut autostradą A2 w okolicach Grodziska Mazowieckiego. To dawne stawy porastane stopniowo przez roślinność. Powstały tu zbiorowiska szuwarów, trzcin, manny mielec, pałki wąskolistnej, pałki

szerokolistnej, jeżogłówki gałęzistej i wielu innych.

To oczywiście idealne warunki dla zwierząt. Występują tu gatunki łatwe jak łyska, kokoszka, zielonka, wodnik, żuraw, labędź niemy, potrzos, trzciniak, trzcinniczek, rokitniczka, łożówka, remiz, perkoz rdzawoszyi, perkoz, gęś gęgawa, bąk, kaczki, głowienka, a także myszolew i błotniak stawowy.

Warszawscy ptasiarze mają też szansę obserwować także czajki, ortolany, świergotki, grubodzioby.

Rezerwat będzie też chronił wymierające gatunki płazów jak kumaka nizinny, ropuchę szarą, grzebiuszkę zieloną rzekotkę drzewną, żabę jeziorkową czy moczarową.

MALAMÓWKA

Jeszcze inny charakterystykę ma trzeci projektowany rezerwat – Malamówka także w okolicy Maciejowic. Obejmuje kompleks leśny z grądami, olsami i lasem łęgowym. Jego wartość podnosi siedem gatunków chronionych roślin.

Stwierdzono tu m.in. śnieżyczkę przebiśnieg, salwinię pływającą, kukulkę Fuchsa. Z ptaków można tu spotkać bielika, żurawia, samotnika, dzięcioła zielonego, myszolewa. Do niedawna gniazdował tu też bocian czarny. A ze ssaków rezerwat będzie chronił rzęsorka rzeczka, badylarkę, wydrę, wilka, bobra, losia. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34459273

Słówko • Literówka Quizy • Sudoku Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

Powstające rezerwaty to idealna sytuacja dla żyjących tam ptaków i innych zwierząt

OGŁOSZENIE

Warszawa/34454380

Wielki test wiedzy O KLIMACIE I ŚRODOWISKU
Warszawa

JUŻ 24 LISTOPADA

ORGANIZATOR: wyborcza.pl
PARTNER GŁÓWNY WYDARZENIA: Łukasiewicz SINEC Budowlane
PATRONAT HONOROWY: Prezydent miasta stołecznego Warszawy
PARTNER: Warszawa
REKLAMA: B10 SYSTEM
SPONSOR: zwrocotka

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 poz. 399 ze zm.), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem”) toczy się postępowanie administracyjne z wniosku z dnia **2 stycznia 1950 r.** (data wpływu 2 stycznia 1950 r.) złożonego przez **Fryderyka Winterotą i Emilię Winterot** zamieszkałych **w Warszawie** (ostatnie znane Urzędowi miejsca zamieszkania), ponowionego pismem z dnia 5 kwietnia 1957 r. – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym”) dla nieruchomości położonej **w Warszawie przy ul. Handlowej 40** oznaczonej jako **nr. hip. 2139 w Warszawie na Pradze** (zwanej dalej „Nieruchomością”). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

Warszawa/34458267

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 399 ze zm.), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem”) toczy się postępowanie administracyjne z wniosku z dnia **17 listopada 1947 r.** (data wpływu: 3 grudnia 1947 r.) złożonego m.in. przez **Fanię vel Fanny Ajzensztat, Elізę Regirer – zamieszkałych w Warszawie, Idela Singiera – zamieszkałego w Łasku, Łaję Fajfer, Elżbietę Jutkiewicz oraz Edwardę Flattau – zamieszkałych w Łodzi** (ostatnie znane Urzędowi miejsca zamieszkania) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym”) do nieruchomości położonej w Warszawie przy **ul. Koszykowej 15, ozn. hip. nr 5932**. W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

Warszawa/34458272

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 poz. 399 ze zm.), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem”) toczy się postępowanie administracyjne z wniosku złożonego w dniu **8 października 1949 r. przez Józefa Orłowskiego i Annę Orłowską** zamieszkałych **w Warszawie** (ostatnie znane Urzędowi miejsca zamieszkania) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym”) dla nieruchomości położonej **w Warszawie przy ul. Horodelskiej 16** oznaczonej jako **„Nieruchomość w mieście N. 3115 Praga”** (zwanej dalej „Nieruchomością”). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

Warszawa/34458269

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 poz. 399 ze zm.), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem”) toczy się postępowanie administracyjne z wniosku złożonego w dniu **4 sierpnia 1949 r. przez Tadeusza Grocholskiego** zamieszkałego **w Warszawie** (ostatnie Urzędowi miejsce zamieszkania) ponowionego pismem z dnia **7 września 1961 r.** (data wpływu 11 września 1961 r.) złożonego przez adwokata Wacława Andruszewskiego działającego w imieniu wymienionego Tadeusza Grocholskiego – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym”) dla nieruchomości położonej **w Warszawie przy ul. Kutnowskiej 6** oznaczonej jako **„Kolonja Górka Konstantynowska Nr. Rej. hip. W-1958 w Warszawie plac nr 38** (zwanej dalej „Nieruchomością”). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

Warszawa/34458275

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 poz. 399 ze zm.), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem”) toczy się postępowanie administracyjne z wniosku z dnia **10 marca 1958 r.** złożonego przez **Wacława Piekutowskiego** zamieszkałego w **Pomiechówku** (ostatnie znane Urzędowi miejsce zamieszkania) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym”) dla nieruchomości położonej **w Warszawie przy ul. Julianowskiej 29** oznaczonej jako **„Kolonja Bródno nr 25A nr. działek 51, 58, 69, 70” działka nr 69** (zwanej dalej „Nieruchomością”). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

Warszawa/34458271

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 poz. 399 ze zm.), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem”) toczy się postępowanie administracyjne z wniosku złożonego w dniu **5 października 1948 r. przez Janinę Marię Nałęcz oraz Franciszka Nałęczą** zamieszkałych **w Warszawie**, ponowionego pismem z dnia **20 lipca 1965 r.** (data wpływu 30 lipca 1965 r.) przez **Franciszka Nałęczą** zamieszkałego **w Warszawie** oraz pismem z dnia **16 sierpnia 1982 r. przez Janinę Nałęcz, Bogdaną Nałęczą i Marię Nałęcz** (prawdopodobnie działającą jako przedstawiciel ustawowy małoletniego **Tomasza Nałęczą**) zamieszkałych **w Warszawie** (ostatnie znane Urzędowi miejsca zamieszkania) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym”) dla nieruchomości położonej **w Warszawie przy ul. Motyckiej 17** oznaczonej jako **„Kolonja Targówek NR. 5 i 6A Nr. Rep. Hip. W1671” działka nr 23** (zwanej dalej „Nieruchomością”). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

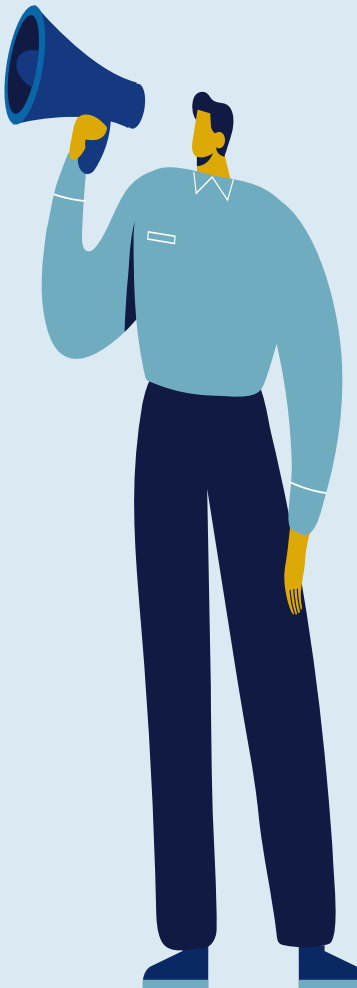
Warszawa/34458276

NEWSLETTER

Nowości
w przepisach,
zamówienia publiczne,
porady ekspertów,
raporty,
ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców,
urzędników,
zainteresowanych
gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl**
lub użyj kodu QR

Informuje się,

że zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami na Elektronicznej Tablicy Ogłoszeń (www.eto.um.warszawa.pl), tablicy ogłoszeń w siedzibie Zarządu Terenów Publicznych przy ul. Podwale 23 oraz na stronie internetowej ZTP (www.ztp.waw.pl) zostały podane do wiadomości na okres 21 dni

wykazy o numerach 69 i 70, informujące o przeznaczeniu do oddania w dzierżawę nieruchomościom.st.Warszawybędącychw administrowaniu Zarządu Terenów Publicznych.

Warszawa/34459183

Prezydent
miasta stołecznego
Warszawy

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 poz. 399 ze zm.), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem”) toczy się postępowanie administracyjne z wniosku z dnia **27 sierpnia 1957 r.** (data wpływu 4 września 1957 r.) złożonego przez **Marię Prządek** zamieszkałą w **Warszawie**, ponowionego pismem z dnia **5 stycznia 1974 r.** złożonym przez **Elżbietę Łysiak** zamieszkałą w **Warszawie** (ostatnie znane Urzędowi miejsca zamieszkania) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym”) dla nieruchomości położonej w Warszawie przy **ul. Serockiej 49** oznaczonej jako **działka nr 38 wchodząca w skład gruntów, znajdujących się na terenie miasta Warszawy, a pochodzących z osady tabelowej N.14 czternasty w Kawęczynie** (zwanej dalej „Nieruchomością”). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłoszwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

Warszawa/34458277

Prezydent
miasta stołecznego
Warszawy

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 poz. 399 ze zm.), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem”) toczy się postępowanie administracyjne z wniosku z dnia **6 kwietnia 1991 r.** (data wpływu 11 kwietnia 1991 r.) złożonego przez **Stanisławę Piłacik i Zbigniewa Piłacika** zamieszkałych w **Warszawie** (ostatnie znane Urzędowi miejsca zamieszkania) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym”) dla nieruchomości położonej w **Warszawie** przy **ul. Sępolińskiej 11** (zwanej dalej „Nieruchomością”). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłoszwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

Warszawa/34458281

Prezydent
miasta stołecznego
Warszawy

Znak sprawy: UD-XV-WAB-AB.6740.240.2026.MWO
UD-XV-WAB-AB.6740.212.2026.MWO
dot. UD-XV-WIR-ID.6740.8.2026.KBA

Warszawa, 28 października 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 49 i 49a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1691) i art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 311)

Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy

Zawiadamia

że 18 września 2026 r. zostało wszczęte postępowanie w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na rozbudowie ul. Bruzdowej na odcinku od ul. Lercha do Południowej Obwodnicy Warszawy w Dzielnicy Wilanów w m.st. Warszawy, **na działkach ewid. nr 13/6 i 14 z obrębu 1-06-25, działkach ewid. nr 24/13, 24/16, 25 i 26 z obrębu 1-06-23, działkach ewid. nr 3/2, 12/1, 20, 21, 22/1, 23, 24, 29/1 z obrębu 1-06-31, działkach ewid. nr 1/1, 2, 3/8, 3/9, 3/12, 4/2, 5/4 i 13/4 z obrębu 1-06-32, działkach ewid. nr 1/2, 13, 16, 19, 23, 24/3, 24/4, 24/5, 25/8, 25/10, 25/12, 25/16, 25/17, 29/4 i 30 z obrębu 1-06-33, działkach ewid. nr 1/7, 1/4, 13/2, 1/3 i 1/1 z obrębu 1-06-50.**

I. Nieruchomości lub ich części, które planowane są do przejęcia na rzecz jednostki samorządu terytorialnego (art. 11d ust. 1 pkt. 3a ww. ustawy), w tym:

1a. Działki podlegające podziałowi na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych:

Lp.	Nr obrębu	Identyfikator działki	Nr działki przed podziałem	Nr działek po podziale	Nr działki po podziale przeznaczonej pod inwestycję
1.	Wilanów 1-06-31	146516_8.0631.3/2	3/2	3/9, 3/10	3/9
2.		146516_8.0631.12/1	12/1	12/14, 12/15	12/14
3.		146516_8.0631.20	20	20/1, 20/2	20/1
4.		146516_8.0631.21	21	21/1, 21/2	21/1
5.	Wilanów 1-06-32	146516_8.0632.2	2	2/6, 2/7	2/6
6.		146516_8.0632.3/8	3/8	3/18, 3/19	3/18
7.		146516_8.0632.3/9	3/9	3/20, 3/21	3/20
8.		146516_8.0632.3/12	3/12	3/22, 3/23	3/22
9.	Wilanów 1-06-33	146516_8.0632.4/2	4/2	4/3, 4/4	4/3
10.		146516_8.0633.13	13	13/1, 13/2	13/1
11.		146516_8.0633.16	16	16/1, 16/2	16/1
12.		146516_8.0633.23	23	23/14, 23/15	23/14
13.		146516_8.0633.24/3	24/3	24/16, 24/17	24/16
14.		146516_8.0633.24/5	24/5	24/18, 24/19	24/18
15.		146516_8.0633.25/10	25/10	25/19, 25/20	25/19
16.		146516_8.0633.25/16	25/16	25/23, 25/24	25/23
17.		146516_8.0633.25/17	25/17	25/21, 25/22	25/21
18.		146516_8.0633.29/4	29/4	29/8, 29/9	29/8
19.	Wilanów 1-06-50	146516_8.0650.1/7	1/7	1/14, 1/15	1/14
20.		146516_8.0650.1/4	1/4	1/12, 1/13	1/12
21.		146516_8.0650.1/3	1/3	1/10, 1/11	1/10
22.		146516_8.0650.1/1	1/1	1/8, 1/9	1/8

1b. Działki w całości (bez podziałów) niestanowiące własności m.st. Warszawy, a które staną się własnością m.st. Warszawy z dniem, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej stanie się ostateczna:

Lp.	Nr obrębu	Identyfikator działki	Nr działki
1.	Wilanów 1-06-33	146516_8.0633.24/4	24/4
2.		146516_8.0633.30	30

1c. Działki w całości (bez podziałów) objęte wnioskiem stanowiące własność m.st. Warszawy:

Lp.	Nr obrębu	Identyfikator działki	Nr działki
1.	Wilanów 1-06-25	146516_8.0625.13/6	13/6
2.		146516_8.0625.14	14
3.		146516_8.0623.24/13	24/13
4.		146516_8.0623.24/16	24/16
5.	Wilanów 1-06-23	146516_8.0623.25	25
6.		146516_8.0623.26	26
7.		146516_8.0631.22/1	22/1
8.		146516_8.0631.23	23
9.	Wilanów 1-06-31	146516_8.0631.24	24
10.		146516_8.0631.29/1	29/1
11.		146516_8.0632.1/1	1/1
12.		146516_8.0632.5/4	5/4
13.	Wilanów 1-06-32	146516_8.0632.13/4	13/4
14.		146516_8.0633.1/2	1/2
15.		146516_8.0633.19	19
16.		146516_8.0633.25/8	25/8
17.	Wilanów 1-06-33	146516_8.0633.25/12	25/12
18.		146516_8.0650.13/2	13/2

Pouczenie: Zainteresowanym stronom służy prawo zapoznania się z aktami sprawy w Wydziale Architektury i Budownictwa dla Dzielnicy Wilanów oraz do czasu wydania decyzji kończącej sprawę zgłaszania wniosków i zastrzeżeń, a także wypowiadania się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Pracownicy udzielają telefonicznej informacji w sprawach związanych z toczącymi się postępowaniami w poniedziałki i czwartki w godz. 11⁰⁰-15⁰⁰. Zapoznanie z aktami sprawy jest możliwe po wcześniejszym umówieniu telefonicznym.

Zgodnie z art. 49 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego dzień, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie wskazuje się w treści tego obwieszczenia.

Zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie.

Dzień, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie: 28.10.2026 r.

Znak sprawy: UD-XV-WAB-AB.6740.240.2026.MWO

z up. PREZYDENTA M.ST. WARSZAWY
Joanna Mazurkiewicz-Sierzputowska
Kierownik Referatu Administracji
Architektoniczno-Budowlanej
Wydziału Architektury i Budownictwa
dla Dzielnicy Wilanów

Warszawa/34458830

Prezydent
miasta stołecznego
Warszawy

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 poz. 399 ze zm.), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem”) toczy się postępowanie administracyjne z wniosku z dnia **15 lutego 1949 r.** złożonego przez W. Marciniaka reprezentującego **Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie** z siedzibą w **Warszawie** (ostatnia znana Urzędowi siedziba) jako ustawowego zarządcę **Funduszu Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników** – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym”) dla nieruchomości położonych w **Warszawie** przy **ul. Waszyngtona** oznaczonych **nr. Hip. od 5421 do 5433 Praga** (zwanej dalej „Nieruchomością”). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłoszwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

Warszawa/34458283

Prezydent
miasta stołecznego
Warszawy

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 poz. 399 ze zm.), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem”) toczy się postępowanie administracyjne z wniosku z dnia **12 grudnia 1960 r.** (data wpływu 13 grudnia 1960 r.) złożonego przez **Annę Bondarę** zamieszkałą w **Warszawie** (ostatnie znane Urzędowi miejsce zamieszkania) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym”) dla nieruchomości położonej w **Warszawie** przy **ul. Grobelskiej 3** oznaczonej jako **hip. „Targówek Nr.13 – N. rej. hip. W 1657”** (zwanej dalej „Nieruchomością”). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłoszwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

Warszawa/34458266

Informator
usług
funeralnych

WOLA

Exitus

Al. Solidarności 147,
dyżur całodobowy tel. 22 620 24 18,
vis a vis Urzędu Warszawa Wola

34440335

MIEJSKI ZAKŁAD POGRZEBOWY

Punkty usługowe:
Wola, Żoliborz, Śródmieście, Mokotów, Praga,
Targówek, Bielany

24/7 - tel. 693 503 720

www.mpuk.pl

34440580

WOLA

DOM POGRZEBOWY
„BABICE”

ul. Okulickiego 5C, 05-082 Stare Babice
tel. całodobowy 602 11 89 49
www.babice.com.pl

34440332

MOKOTÓW

AMBER

Puławska 95,
tel. całodobowy 501 796 471

34440587

Stwórz
Miejsce
Pamięci

Wejdź na serwis
odeszli.pl

pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383
22 55 55 399
22 55 55 555

W dniu 19 października 2026 roku w wieku 95 lat zmarła
ukochana Żona, Mama, i Babcia

Danuta Głowacka-Kuć

W latach 1953-1989 była Arbitrem Państwowego Arbitrażu Gospodarczego,
a następnie, do 2006 roku, będąc Sędzią Sądu Okręgowego w Warszawie,
pracowała w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele św. Karola Boromeusza
przy ulicy Powązkowskiej w Warszawie
4 listopada 2026 roku o godzinie 13:00,
po którym nastąpi uroczystość pogrzebowa na cmentarzu Powązki Stare.

O czym zawiadamiają

mąż, córka z mężem i wnuki

www.nekrologi.wyborcza.pl/34458732

Pani

Justynie Rybczyńskiej

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Taty

składają

koleżanki i koledzy
z Departamentu Analiz i Badań Ekonomicznych NBP

www.nekrologi.wyborcza.pl/34459209

Podziękowanie

W dniu 5 października 2026 roku odszedł do Wieczności

dr hab.
Mirostaw Robert Przygoda

Z Uniwersytetu Warszawskiego Wydziału Zarządzania

Serdecznie dziękujemy
wszystkim obecnym
za pożegnanie w uroczystości pogrzebowej.

Odszedł przedwcześnie,
pozostawiając ogromną pustkę, rozpacz i wspomnienia,
które na zawsze zachowamy w sercach.

Pogrążeni w głębokim smutku

Żona, ukochana Córka i Rodzice

www.nekrologi.wyborcza.pl/34459080

Ze smutkiem żegnamy

dr inż. arch.
Joannę Giecowicz

Profesora Politechniki Warszawskiej

Rodzinie i Bliskim

składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Dziekan, Rada Wydziału i społeczność akademicka
Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej

www.nekrologi.wyborcza.pl/34459123

Wyrazy głębokiego współczucia

dr Barbarze Nowickiej

z powodu odejścia

Meża

oraz słowa wsparcia w tym trudnym czasie

przesyłają

Dyrekcja i Pracownicy
Uniwersyteckiego Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym
i Zrównoważonym Rozwojem Uniwersytetu Warszawskiego

www.nekrologi.wyborcza.pl/34458919

W dniu 27 października 2026 roku zmarł w wieku 85 lat
nasz ukochany Tata i Dziadek

płk Stanisław Chlebowski

Msza święta żałobna odprawiona zostanie
w czwartek 5 listopada 2026 roku o godzinie 13:20
w kościele św. Wincentego (drewniany) na Bródnie,
po czym nastąpi odprowadzenie do grobu rodzinnego
na miejscowym cmentarzu.

O czym zawiadamia pogrążona w głębokim smutku

Rodzina

Organizatorem uroczystości pogrzebowej
jest Dom Pogrzebowy Służew

www.nekrologi.wyborcza.pl/34459030

Z głębokim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

dr. Wojciecha Nowickiego

geografa, współtwórcy i wieloletniego Prezesa Narodowej Fundacji Ochrony Środowiska.
Byłego pracownika Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego.
Odszedł od nas Człowiek, który całe swoje życie i zawodową pasję
poświęcił trosce o przyrodę oraz zrównoważony rozwój.
Pozostawił po sobie piękne dzieło i wartości, które będziemy z dumą kontynuować.

Uroczystość pogrzebowa odbędzie się 6 listopada 2026 roku o godzinie 13.30
na Cmentarzu Północnym w Warszawie (Dom Pogrzebowy, sala B).

Rodzinie, Bliskim
oraz Przyjaciółom Zmarłego

składamy
najszczerze wyrazy głębokiego współczucia.

Rada Fundatorów i Zarząd
Narodowej Fundacji Ochrony Środowiska

www.nekrologi.wyborcza.pl/34459145

Z głębokim żalem przyjąłem wiadomość, że 26 października 2026 roku zmarł

Andrzej Szelaq

oddany swojej służbie był dyrektorem Gabinetu Politycznego Ministra Zdrowia
i Opieki Społecznej w latach 1997-99.

Niech odpoczywa w pokoju

Prof. dr hab. n. med. Wojciech Maksymowicz

www.nekrologi.wyborcza.pl/34459202

W dniu 26 października 2026 roku zmarła w wieku 90 lat
nasza kochana Mama i Babcia

Ewa Wejcman

Msza święta żałobna odprawiona zostanie
6 listopada 2026 roku o godzinie 10.00
w kościele Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Pyrach,
po czym nastąpi odprowadzenie na cmentarz miejscowy w Pyrach.

O czym zawiadamiają pogrążeni w smutku
Aśka, Tomek, Monika, Valerii, Marysia, Julia

Dziękujemy Ci, że z nami byłaś.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34459149

Z głębokim żalem żegnamy

Macieja Dercza

doktora nauk prawnych, cenionego prawnika
i wieloletniego Pracownika Urzędu m.st. Warszawy

Dziękujemy za lata wspólnej pracy, życzliwość i zaangażowanie.

Rodzinie i Bliskim

składamy najszczerze wyrazy współczucia.

Dyrekcja, Koleżanki i Koledzy
z Biura Polityki Zdrowotnej Urzędu m.st. Warszawy

www.nekrologi.wyborcza.pl/34459233

Panu

Janowi Wierzbickiemu

z powodu śmierci

Ukochanej Mamy

Składamy najszczerze wyrazy współczucia i głębokiego żalu.

Nie ma słów, które mogłyby ukoić ból po stracie tak Bliskiej Osoby.

W tych trudnych chwilach łączymy się

z Panem i Jego Rodziną

w smutku, przekazując słowa otuchy, życzliwości i wsparcia.

Rada Nadzorcza SBM Ognisko V

www.nekrologi.wyborcza.pl/34459201

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że w dniu 21 października 2026 r.
odszedł na wieczną wartę

Andrzej Marasek

Harcierz Szarych Szeregów

Wieloletni Przewodniczący Zarządu Głównego Stowarzyszenia Szarych Szeregów

Odznaczony licznymi odznaczeniami bojowymi i innymi.

Uroczystość pogrzebowa rozpocznie się
Mszą Świętą w kościele św. Karola Boromeusza przy ul. Powązkowskiej 14
o godz. 12.00 w dniu 4 listopada 2026 r.

Cześć Jego pamięci

Stowarzyszenie Szarych Szeregów

www.nekrologi.wyborcza.pl/34459271

Z żalem przyjęliśmy do wiadomości, że w dniu 21 października 2026 roku
zmarła w wieku 83 lat

dr hab. inż. arch. Joanna Teresa Giecowicz prof. uczelni

Emerytowana profesor Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej.
Były pracownik Katedry Projektowania Urbanistyczno-Architektonicznego.
Specjalista w dziedzinie architektury i urbanistyki.
Odznaczona Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Prawy człowiek, ceniony nauczyciel akademicki,
wychowawca wielu pokoleń architektów.

Rektor i Senat Politechniki Warszawskiej

www.nekrologi.wyborcza.pl/34459257

Koleżance

Agnieszce Golec

serdeczne wyrazy współczucia

z powodu śmierci

Mamy

składają

koleżanki i koledzy z Centrum Likwidacji Szkód Zagranicznych TUiR WARTA S.A.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34459272

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Żyją, póki pamiętamy

Wejdź na serwis **odeszli.pl**
pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383, 22 55 55 399, 22 55 55 555

nekrologi.wyborcza.pl

ODESZLI.pl

Zamieść:

nekrolog kondolencje wspomnienie

nekrologi@wyborcza.pl
pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383,
22 55 55 399,
22 55 55 555

MSM „ENERGETYKA”
00-719 Warszawa, ul. Zwierzyniecka 8a,
tel. /22/ 841-60-11, fax /22/ 840-53-31
www.msmergetyka.pl/przetargi

OGŁASZA ROZPOCZĘCIE POSTĘPOWANIA PRZETARGOWEGO Nr 19/2026 (w trybie przetargu nieograniczonego)

na wykonanie remontu klatek schodowych w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ulicy Neseberskiej 4 – II etap polegający na remoncie klatek schodowych i dostosowaniu w wymogów ekspertyzy p. poż. będącym w zasobach Administracji Osiedla „Stegny Rożek” w Warszawie.

Wymagany termin realizacji zamówienia: **do dnia 30.08.2027 r.**

Formularz specyfikacji (SWZ) zawierającej szczegółowe materiały przetargowe zostanie przesłany na adres mailowy Oferenta po dokonaniu opłaty **za SWZ w wysokości 50,00 zł** na konto XV O/PKO BP S.A. nr 31 1020 1156 0000 7102 0006 3529 i przesłaniu skanu potwierdzenia przelewu opłaty na adres e-mail: m.biedruna@biuro.msmergetyka.pl w dniach: pn. – pt. w godz. 8⁰⁰-15⁰⁰. Oferent, który nie zakupił od Zamawiającego SWZ zostanie wykluczony z postępowania.

Termin zakupu SWZ jest do **dnia 10.11.2026 r. do godz. 15.00**

Upoważnionymi osobami do kontaktów z oferentami są

– w sprawach technicznych – Łukasz Madaliński, tel. 22/858-17-94

e-mail: kiertech.stg.rozek@msmergetyka.pl

– w sprawach formalnych – Monika Biedruna, tel. 22/ 840-46-71 wew. 214

e-mail: m.biedruna@biuro.msmergetyka.pl

Od Oferentów wymagane jest wniesienie **wadium** w formie pieniądza w wysokości: **30 000,00 zł** **Składanie ofert:** w siedzibie Zamawiającego: Warszawa (00-719), ul. Zwierzyniecka 8a **do dnia 17.11.2026 r. do godz. 10⁰⁰** w Kancelarii (parter).

Otwarcie ofert: w siedzibie Zamawiającego: Warszawa (00-719), ul. Zwierzyniecka 8a **w dniu 17.11.2026 r. o godz. 11⁰⁰** w Sali Konferencyjnej (pok. nr 3).

Zamawiający zastrzega sobie prawo do unieważnienia przetargu w części lub całości bez podania przyczyn oraz do nieponoszenia odpowiedzialności prawnej i finansowej za zakup przez Oferentów materiałów przetargowych i przygotowania przez nich ofert oraz do podziału zamówienia pomiędzy więcej niż jednego wykonawcę.

Postępowanie przetargowe przeprowadzane jest na zasadach i warunkach określonych w „Regulaminie Udzielania zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi w MSM „Energetyka”.

Warszawa/34459125

Wodociągi Miejskie w Radomiu Sp. z o.o., ul. Filtrowa 4 ogłaszają przetarg nieograniczony w formie pisemnej na sprzedaż niżej wymienionego pojazdu specjalnego:

**Volvo FL6, rok prod. 2000, nr rej. WR 11430
– cena wywoławcza brutto 35 160,00 zł**

Oferty w zamkniętych kopertach opisanych „OFERTA NA ZAKUP POJAZDU – nie otwierać przed 20.11.2026” należy składać w sekretariacie spółki do dnia 20.11.2026 o godz. 10:00. Otwarcie ofert nastąpi w dniu 20.11.2026 o godz. 10:15.

Przystępujący do przetargu wpłacają wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej na konto 34 1240 5703 1111 0010 7166 7091. Do oferty załączyć potwierdzenie przelewu oraz nr konta do zwrotu wadium.

Wadium przepada ma rzecz sprzedającego, jeśli żaden z uczestników przetargu nie zaferuje ceny nabycia równej co najmniej cenie wywoławczej oraz w przypadku, gdy oferent, którego oferta została przyjęta, uchylił się od zawarcia umowy.

Pojazd można oglądać do dnia 19.11.2026 w godz. 9:00-12:00 na terenie Spółki w Radomiu, ul. Energetyków 26 po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym.

Informacje telefoniczne udziela p. Stanisław Ziłek tel. 603 550 003. Informacje dotyczące pojazdu znajdują się na stronie: <https://www.woda.radom.pl/index.php/przetargi/> w sekcji „ogłoszenia o sprzedaży” – rok 2026

W sekcji tej umieszczono również klauzulę informacyjną Administratora danych osobowych

Zastrzega się prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

Radom/34458863

Prezydent
miasto stołeczne
Warszawy

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 poz. 399 ze zm.), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem”) toczy się postępowanie administracyjne z wniosku złożonego w dniu **6 marca 1950 r.**, ponownego pismem złożonym z dnia **19 lipca 1950 r.** (data wpływu 2 sierpnia 1950 r.), przez **Sabinę i Jana małżonków Gendek** zamieszkałych w **Rembertowie** (ostatnie znane Urzędowi miejsce zamieszkania) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym”) dla nieruchomości położonej w **Warszawie przy ul. Serockiej 53** oznaczonej jako **działka nr 34 pochodząca z osady włościańskiej, zapisanej w tabeli likwidacyjnej wsi Kawęczyn, gminy Wawer, powiatu Warszawskiego, pod numerem cztertnastym** (zwanej dalej „Nieruchomością”). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

Warszawa/34458278

Prezydent
miasto stołeczne
Warszawy

Ogłoszenie

W myśl art. 214b ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 poz. 399 ze zm.), ogłasza się, co następuje:

W Biurze Spraw Dekretowych Urzędu miasta stołecznego Warszawy (zwanym dalej „Urzędem”) toczy się postępowanie administracyjne z wniosku z dnia **15 marca 1949 r.** (data wpływu 28 marca 1949 r.) złożonego przez **Józefa Piłcika** zamieszkałego w **Warszawie** (ostatnie znane Urzędowi miejsce zamieszkania) – o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego w trybie art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 50, poz. 279, zwane dalej „Postępowaniem dekretowym”) dla nieruchomości położonej w **Warszawie przy ul. Sępolińskiej 11** oznaczonej jako **nieruchomość w b. wsi Targówek, hip. N9 (powiat.) N rej. hip. W. 1655 – reszta działki V** (zwanej dalej „Nieruchomością”). W sprawie nie wpłynęło żadne inne pismo pochodzące od stron w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji niniejszego ogłoszenia.

Prezydent m.st. Warszawy wzywa strony Postępowania dekretowego, aby w terminie sześciu miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosiły się do Urzędu, podając swój aktualny adres, a następnie w terminie kolejnych trzech miesięcy udowodniły swe prawa do Nieruchomości, pod rygorem umorzenia Postępowania dekretowego.

Zgodnie z art. 214b ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami podstawa umorzenia Postępowania dekretowego zachodzi, gdy organ wezwał nieustalone strony lub strony, których adresów nie ustalono, do uczestnictwa w postępowaniu przez ogłoszenie, a w sprawie nie wpłynęło żadne pismo pochodzące od wzywanej strony w przeciągu ostatnich 30 lat poprzedzających dzień publikacji ogłoszenia. Organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wzywana strona nie zgłosiła swych praw albo zgłosiwszy je, nie udowodniła ich w terminie kolejnych 3 miesięcy lub nie wskazała swego adresu.

Warszawa/34458279

BURMISTRZ MIASTA PIONKI

działając na podst. art. 35 ust.1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026r. Poz.399ze zm.) podaje do publicznej wiadomości, że zamieszczono na stronie internetowej www.bip.pionki.pl/ oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Pionki, ul. Aleja Jana Pawła II Nr 15 w dniu 30.10.2026 r. na okres 21 dni wykaz informujący o przeznaczeniu do sprzedaży w trybie bezprzetargowym nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym Gminy Miasta Pionki działki nr:

- 1464/425 o pow. 0,0314 ha- zabudowana, położona w Pionkach przy ul. Czarnego Prochu.

Blisze informacje można uzyskać w Urzędzie Miasta Pionki, ul. Aleja Jana Pawła II Nr 15, pok. 215 lub tel. 790-286-060.

Pionki, dnia 26.10.2026 r.

Burmistrz Miasta Pionki

/-/ Łukasz Miśkiewicz

Radom/34459083

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Wójt Gminy Słupno

Ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy Słupno

1. Przedmiot przetargu: oznaczenie nieruchomości, położenie, powierzchnia, opis nieruchomości, przeznaczenie, cena wywoławcza, wysokość wadium:

Działka budowlana oznaczona w ewidencji gruntów i budynków nr 249/3 o pow. 0,1936 ha położona w Liszynie przy ul. Poprzecznej o regularnym kształcie. Identyfikator działki 141912_2.0009.249/3.

W ewidencji gruntów nieruchomość sklasyfikowana jest jako użytek: B – Grunty zabudowane.

Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego Gminy Słupno, uchwalonym przez Radę Gminy Słupno uchwałą nr 262/XXXIII/06 z dnia 17 marca 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 122 z 25.06.2006 r. poz. 4009) nieruchomość położona jest na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oznaczonych symbolem MN.

Dla ww. nieruchomości Sąd Rejonowy w Płocku VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi KW PL1P/00090222/4.

Działka stanowiąca przedmiot przetargu zabudowana budynkiem mieszkalnym i gospodarczym o średnim standardzie technicznym. W pobliżu działki zlokalizowana jest wyłącznie energia elektryczna. Działka nie jest obciążona ograniczonymi prawami rzeczowymi i nie ma przeszkód prawnych w jej rozporządzaniu. Działka posiada pośredni dostęp do drogi publicznej gminnej za pośrednictwem drogi gminnej wewnętrznej. W najbliższym sąsiedztwie znajdują się tereny rolnicze.

Brak obciążeń i zobowiązań dla zbywanej nieruchomości.

Cena wywoławcza zbywanej nieruchomości: **134 600,00 zł** (słownie: sto trzydzieści cztery tysiące sześćset złotych 00/100). Sprzedaż nieruchomości zwolniona z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2025 poz. 775).

Wysokość wadium wynosi **13 000,00 zł** (słownie: trzynaście tysięcy złotych 00/100),

2. Termin oraz miejsce przeprowadzenia przetargu:

Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Gminy Słupno ul. Miszewska 8a, w sali obrad (parter) **w dniu 2 grudnia 2026 r. o godzinie 11.00.**

3. Skutek uchylenia się od zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości

Jeżeli osoba ustalona jako nabywca nieruchomości nie przystąpi bez usprawiedliwienia do zawarcia umowy w miejscu i terminie podanym w zawiadomieniu, Wójt Gminy Słupno może odstąpić od zawarcia umowy, a wpłacone wadium nie podlega zwrotowi.

4. Informacje o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu, dane teleadresowe.

Ogłoszenie o przetargu podaje się do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy Słupno, a także poprzez opublikowanie na stronie internetowej Urzędu Gminy www.slupno.eu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Słupno <http://ugslupno.bip.org.pl>.

**Informacje na temat przetargu można uzyskać w Urzędzie Gminy Słupno
ul. Miszewska 8a – Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Planowania
Przestrzennego pok. nr 7, tel. 24 267 95 67.**

Płock/34459115

DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

**Przetargi,
licytacje,
zamówienia
publiczne**

**Ogłoszenia
sądowe
i rekrutacyjne**

**Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia**

**Kataklizm obnażył
krach państwa**

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

nekrologi.wyborcza.pl

**Prezydent Miasta Radomia
informuje, że w Urzędzie Miejskim
w Radomiu, przy ul. Kilińskiego 30,**

zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. 2026, poz. 399 ze zm.), na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej urzędu wywieszony został wykaz nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Miasta Radomia przeznaczonej do zbycia w trybie przetargu nieograniczonego

– nieruchomość gruntowa ozn. **nr 4/1** (Obr. 0070 – Woźniki, ark. 55) o pow. 876 m², położona przy ul. Hodowlanej w Radomiu. Stan prawny ww. nieruchomości uregulowany jest w KW Nr RA1R/00002430/1.

Radom/34459087

// WARSAW PRESS.

nr 14 / PAŹDZIERNIK 2026

W TROSCE O

SENIORÓW

www.eksperciozdrowiu.pl

Zaostrzenia POChP

Jak je rozpoznać w porę

str. 3

Otępienie

Nowe terapie dają nadzieję

str. 4

„Niewidzialni” seniorzy

Samotność tuż za ścianą

str. 6

Starość mierzymy sprawnością, a nie wiekiem

W gerii mocno akcentujemy fakt, że to sprawność funkcjonalna, a nie sama metryka, decyduje o tym, jak człowiek odczuwa swój wiek oraz stopień starości. Ma ona również fundamentalne znaczenie dla jakości życia.

**Prof. dr hab. n. med.
Tomasz Targowski**
Konsultant krajowy
w dziedzinie geriatrii

Według WHO starość umownie zaczyna się od 60. roku życia, a według ONZ – od 65. W Polsce możemy przyjąć 60. rok życia za początek starości, ponieważ od tego wieku uzyskuje się u nas prawo do opieki geriatrycznej. Starość jest długotrwałym okresem – może trwać nawet 60 lat, gdyż uważa się, że nasz „zegar biologiczny” jest ustawiony na mniej więcej 120 lat. Dzieli się ją umownie na trzy okresy: starość wczesną (ok. 60-74 rok życia), starość pełną (75-89 rok życia) i długowieczność – od 90. roku życia.

Z czym wiąże się starość?

Starość wiąże się z obniżoną sprawnością funkcjonalną, najczęściej w tym okresie życia manifestującą się geriatrycznym zespołem kruchości, który z kolei często współistnieje z wielochorobowością. W badaniu PolSenior 2 wykazano, że w naszym kraju około 1,6 mln osób po 60. roku życia cierpi na zespół kruchości. Na sprawność funkcjonalną ma wpływ wiele czynników somatycznych i psychicznych.

Znaczące pogarszanie się tej sprawności obserwujemy zazwyczaj w tzw. pełnej fazie starości, czyli mniej więcej po 75. roku życia. Tak naprawdę, o tym, czy czujemy się staro, czy nie, decyduje nasza sprawność

„Modyfikować styl życia na zdrowszy warto w każdym wieku, ale im robi się to wcześniej, tym większa jest szansa na zachowanie lepszej sprawności w ostatnich dekadach naszego życia.”

fizyczna i intelektualna, a nie wiek metrykalny. Jednym z wykładników naszej sprawności w starszym wieku jest umiejętność radzenia sobie ze złożonymi czynnościami dnia codziennego, takimi jak chociażby samodzielne prowadzenie auta, czy opłacanie rachunków za mieszkanie i dysponowanie pieniędzmi.

Starzenie się odporności a sprawność w starości

Trzeba pamiętać, że układ immunologiczny również podlega procesom starzenia się. Immunosenescencja, czyli starzenie się systemu odpornościowego, powoduje, że mechanizmy obrony immunologicznej są słabsze. Pogarsza się na przykład funkcja limfocytów, w szczególności tych „naïwnych”, zdolnych do „uczenia się” nowych patogenów chorobotwórczych, z którymi

ma kontakt nasz organizm. Gorzej pracują inne komórki układu odpornościowego, takie jak monocyty, makrofagi i granulocyty. W wyniku tych zaburzeń różne infekcje rozwijają się szybciej i słabiej są zwalczane przez organizm. Wśród seniorów szczególnie częste są zakażenia układu moczowego i oddechowego. Infekcje te często mają cięższy przebieg niż u osób młodszych, a każda z nich może pogorszyć ogólną sprawność funkcjonalną seniorów – fizyczną i poznawczą.

Troska o sprawność w starości już od młodości

Modyfikować styl życia na zdrowszy warto w każdym wieku, ale im robi się to wcześniej, tym większa jest szansa na zachowanie lepszej sprawności w ostatnich dekadach naszego życia. O dobrą starość i sprawność

trzeba zadbać już wtedy, kiedy kończy się młodość i wchodzimy w wiek dojrzały, czyli umownie około 30. roku życia, ale nawet między 50-60. rokiem życia można bardzo dużo dobrego zrobić w tym zakresie.

Poza działaniami służącymi zachowaniu sprawności fizycznej, należy podejmować aktywności służące zachowaniu funkcji poznawczych. Warto zatem szukać wyzwań dla naszego mózgu, uczyć się nowych rzeczy i dbać przez to o zachowanie tak zwanej „rezerwy poznawczej”. Trzeba dbać o właściwą dietę, unikać używek i zanieczyszczeń przemysłowych. Trzeba regularnie wykonywać badania profilaktyczne, aby na wczesnym etapie wychwycić choroby przewlekłe, takie jak cukrzyca, dyslipidemia, nadciśnienie tętnicze i inne choroby układu krążenia, które między innymi negatywnie wpływają na funkcjonowanie mózgu i mogą przyczyniać się do rozwoju otępienia. Trzeba również szczepić się przeciwko wirusowym i bakteryjnym zakażeniom, często zdarzającym się w starszym wieku, gdyż częste i ciężkie infekcje również mogą pogarszać naszą sprawność fizyczną i intelektualną. No i wreszcie należy pamiętać, że utrzymywanie kontaktów towarzyskich, aktywność zawodowa i społeczna również mogą chronić nas przed utratą zdolności poznawczych. Trzeba więc „wychodzić do ludzi”.

PATRONAT NAD KAMPANIĄ OBJĘLI

PARTNERZY STRATEGICZNI

Prof. dr hab. n. med.
Katarzyna Górka
Klinika Pulmonologii,
Chorób Wewnętrznych,
Pulmonologii
Onkologicznej
i Transplantologicznej
Państwowego Instytutu
Medycznego MSWiA
w Warszawie

Zaostrzenia POChP - jak je rozpoznać?

Pacjent z POChP powinien mieć świadomość, z jakimi objawami wiąże się choroba. Powinien się też nauczyć, czym jest stan stabilny, a czym sytuacja, która może świadczyć o zaostrzeniu.

Zaostrzenia mogą wystąpić u każdej osoby chorującej na przewlekłą obturacyjną chorobę płuc (POChP). To sytuacje, w których dochodzi do nasilenia objawów zwykle towarzyszących tej chorobie u konkretnego pacjenta, jak np. pogorszenie tolerancji wysiłku, większa duszność związana z wysiłkiem, nasilenie kaszlu, odkrztuszanie wydzieliny z dróg oddechowych. W okresie zaostrzenia choroba może też przebiegać bardziej dynamicznie niż zwykle.

Nie zawsze oczywiste sygnały ostrzegawcze

Czynniki, które zwiększają ryzyko zaostrzenia POChP, to głównie palenie papierosów, infekcja, nieprawidłowe przyjmowanie zaleconych leków bądź ich niestosowanie. Na zaostrzenia są szczególnie narażeni chorzy z mniejszą wiedzą na temat prze-

wlekłej obturacyjnej choroby płuc, którzy nie troszczą się o siebie odpowiednio [m.in. w zakresie właściwego przyjmowania leków zaleconych przez lekarza], a również pacjenci, którzy zmagają się dodatkowo z innym schorzeniem, na przykład chorobą serca czy nowotworem, ale również osoby w podeszłym wieku – POChP dotyczy często osób starszych, które niejednokrotnie mają współchorobowość. Ponieważ wystąpienie zaostrzenia POChP może być wynikiem współdziałania kilku czynników i może wystąpić w każdym wieku, może ono pojawić się także u osoby młodej.

Nasilenie zaostrzenia POChP może być różne – od łagodnego do ciężkiego. Pacjenci mogą wymagać hospitalizacji (co nazywamy zaostrzeniem ciężkim), ale najczęściej występują zaostrzenia łagodne lub umiarkowane. Zaostrzenia mogą być trudne do zidentyfikowania przez chorego (który może nawet nasilenie objawów bagatelizować), jak i – niestety – również przez lekarza, kiedy symptomy nie zostaną odpowiednio zaakcentowane przez pacjenta podczas wizyty. Im bardziej pacjent jest świadomy POChP, tym łatwiej będzie komunikował nasilenie objawów, które później lekarz zidentyfikuje jako zaostrzenie. Podstawą jest edukacja – chorych z POChP (powinna być realizowana od momentu rozpoznania choroby), jak i lekarzy, bo w codziennej praktyce trudno rozpoznać granice między zaostrzeniem POChP a jedynie nasileniem pewnych objawów, które jeszcze zaostrzeniem nie są. Jeśli jednak u chorego z przewlekłą obturacyjną chorobą płuc podczas sezonowej infekcji wystąpią nasilone duszności czy

nasilenie kaszlu, mówimy już o zaostrzeniu choroby przewlekłej (tutaj – POChP).

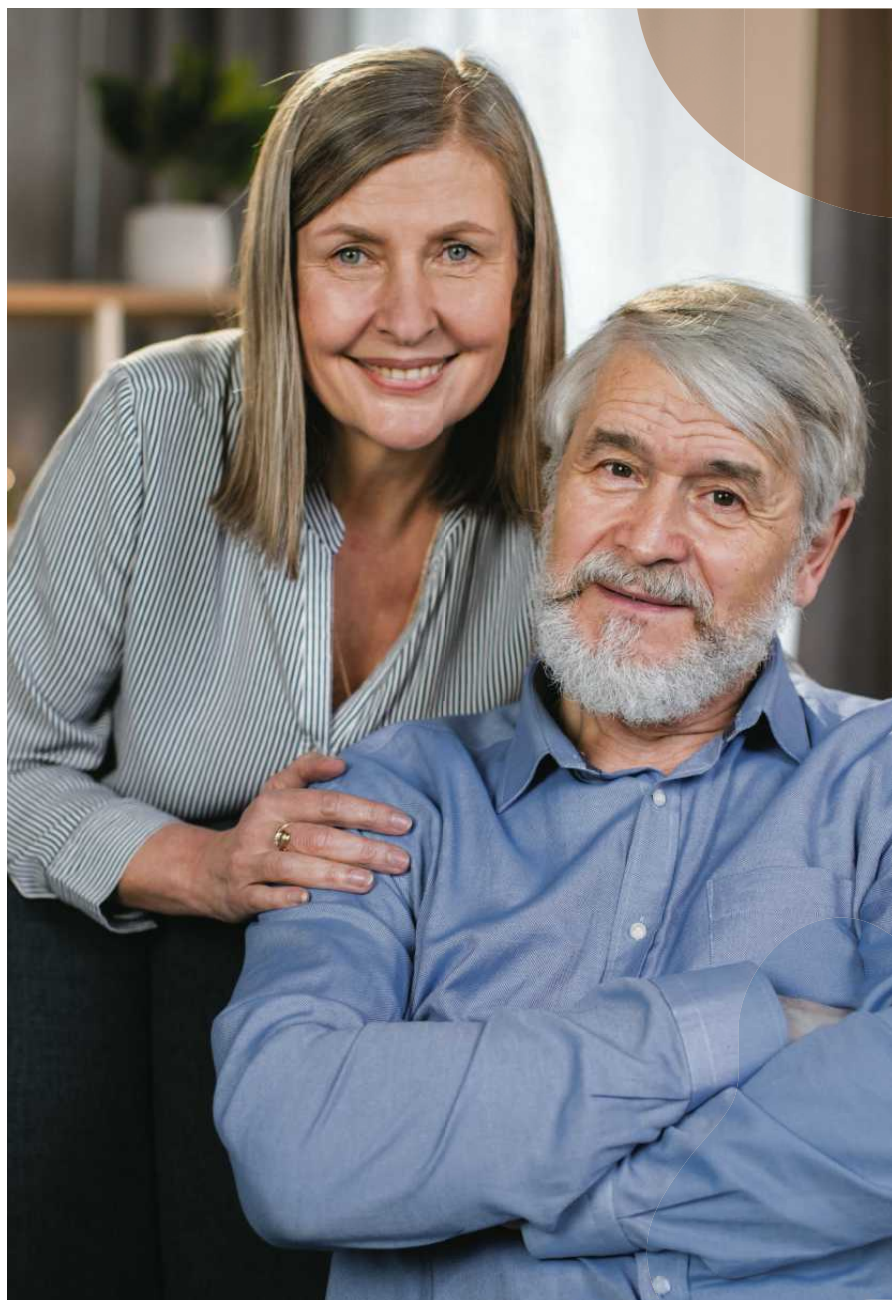
Im więcej występuje symptomów zaostrzenia, im są one bardziej nasilone, tym większe jest ryzyko niewydolności oddychania, która może być stanem zagrożenia życia; dlatego dotknięty zaostrzeniem pacjent kwalifikowany jest do grupy zwiększonego ryzyka.

W porę rozpoznać zaostrzenie POChP

Chorych z rozpoznaną POChP powinien zaniepokoić nagle pojawiający się świstujący oddech, nasilony kaszel, a także ucisk w klatce piersiowej towarzyszący kaszlowi czy gorszej tolerancji wysiłku. Choć ucisk kojarzy się najczęściej z chorobami serca i zawałem, to może być dodatkowym objawem świadczącym o problemach z oddychaniem. Niepokoić powinny również większa niż zwykle duszność i zauważalnie większa niż dotychczas ilość odkrztuszanej wydzieliny. Przy zaostrzeniu wydzielina często bywa w kolorze żółtym lub zielonym, może mieć wygląd ropny – to bardzo istotny objaw. Uwagę powinna zwrócić też gorączka, która wprawdzie często towarzyszy infekcji, ale nie wolno jej lekceważyć w kontekście POChP. Warto wiedzieć, że nasilenie objawów towarzyszących sezonowej infekcji, takich jak kaszel, gorączka czy odkrztuszanie wydzieliny, nie świadczy o tym, że u kogoś rozwinęła się przewlekła obturacyjna choroba płuc, która ulega na dodatek zaostrzeniu. Jeśli nasilone objawy trwają kilka dni bądź ulegają wzmocnieniu,

nie należy zwlekać z wizytą u lekarza i zgłoszeniem obserwowanych objawów. Bagatelizowanie sygnałów zaostrzenia bądź niezgłoszenie się na czas do lekarza ma swoje konsekwencje. Dochodzi do narastania objawów w czasie i pojawia się zwiększona obturacja oskrzeli – stają się one coraz węższe, powietrze coraz trudniej dostaje się do płuc, gdzie zachodzi wymiana gazowa. Zaburzenie wymiany gazowej wiąże się z niewydolnością oddychania i niedotlenieniem organizmu, co poważnie zagraża zdrowiu i życiu. U pacjenta z zaostrzeniem POChP bardzo często nasilają się też objawy choroby towarzyszącej, co nakręca spiralę niebezpiecznych zależności i ich konsekwencji zdrowotnych. Ponadto osoba z nasileniem objawów chorobowych mniej się rusza i bardziej się oszczędza, a istotne ograniczenie aktywności fizycznej może powodować objawy ogólnoustrojowe związane m.in. z zanikami mięśniowymi.

Większość zaostrzeń w POChP nie wymaga hospitalizacji, jednak jeśli dojdzie do niewydolności oddychania, pacjent powinien trafić do szpitala. W większości przypadków choroby wymagają jedynie leczenia ambulatoryjnego – podstawą są leki przeciwzapalne (steroidowe), stosowane ogólnoustrojowo przez kilka dni, w wybranych przypadkach wdrażany jest antybiotyk. Na czas zaostrzenia następuje też zmiana wziewnych leków rozszerzających oskrzela, które pacjent zwykle przyjmuje z inhalatorów, na leki stosowane w nebulizacji albo w specjalnych komorach inhalacyjnych, żeby pewniej i lepiej dotarły do dróg oddechowych.

ODDYCHAJMY.PL
Oddychaj i żyj łatwiej

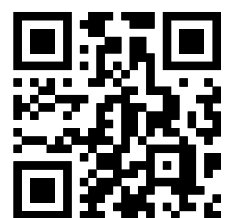
Łatwiejsza codzienność – rozmowy o życiu z POChP

Weź udział w bezpłatnej konferencji online dla Pacjentów z POChP oraz ich bliskich.

17 listopada godz. 17:00

Zapisz się już dziś!

www.konferencjapochp.oddychajmy.pl

CHES/ABR/ODD/2026/09/43

Prof. dr hab. n. med.
Agnieszka Neumann-Podczaska
Uniwersytet Medyczny
im. K. Marcinkowskiego
w Poznaniu

Polipragmazja u polskich seniorów

Stwierdzenie, że Polacy tykają miliardy w tabletkach, jest bardzo trafne.

Jesteśmy w czołówce krajów z najwyższą konsumpcją leków i suplementów diety, a polipragmazja nie jest w naszym kraju rzadkością.

Definicje polipragmazji są różne, ale przyjmujemy najczęściej tę, w której mówi się, że jest to jednocześnie stosowanie co najmniej 5. leków. Jeśli pacjent stosuje dziennie 10 i więcej preparatów, mówimy o ciężkiej wielolekowości. W największym badaniu populacyjnym w Polsce – PolSenior 2 – wykazano, że polipragmazja dotyczy 51% osób w wieku 60+, a ciężka wielolekowość – powyżej 12%. Jeśli weźmiemy pod uwagę zarówno leki, jak i suplementy diety, częstość wielolekowych schematów leczenia jest jeszcze wyższa od wskazanej w badaniu.

Polipragmazja i wielolekowość często na własne życzenie

Rośnie grupa pacjentów, którzy dokładają na własną rękę suplementy diety i leki bez recepty do już zaleconego leczenia i w rezultacie wprowadzają się w ciężką wielolekowość. Samodzielne wprowadzenie preparatów może bowiem doprowadzić do powstania kolejnych objawów u pacjenta, wynikających z działań niepożądanych czy interakcji między składnikami aktywnymi preparatów, a te trzeba będzie leczyć kolejnym lekiem. Problemem jest i to, że działania uboczne wynikające ze stosowania leków nie zawsze są rozpoznawane jako efekty połączkowe i często traktowane są jak nowy symptom danego schorzenia bądź objaw nowej choroby, a to wymaga kolejne-

go leczenia. Trzeba jednak odróżniać wielolekowość kontrolowaną od polipragmazji doprowadzającej do działań niepożądanych, bo jeśli senior ma kilka chorób, to muszą one być kontrolowane zgodnie z zasadami sztuki medycznej wieloma różnymi preparatami. Jeżeli jednak wielolekowość nie jest systematycznie poddawana rewizji i całościowej analizie, nierzadko staje się polipragmazją, w wyniku której pacjent doświadcza działań niepożądanych oraz interakcji między lekami czy samodzielnie przyjmowanymi preparatami. Jest to bardzo duży problem terapeutyczny, który ciągnie za sobą liczne konsekwencje, w tym – nieraz konieczne zmiany sposobu leczenia, włączanie kolejnych preparatów czy stosowanie kolejnych metod diagnostycznych.

Poprawa systemu – klucz do kontroli nad polipragmazją

Polipragmazja znacząco obciąża system – generuje kosztowne badania i procedury oraz hospitalizacje. Problemem są też peregrynacje pacjentów od specjalisty do specjalisty – każdy z lekarzy w imię najwyższych standardów terapeutycznych zaleca kilka preparatów, ale nikt nie ma kontroli nad całością, bo brakuje koordynacji takiego leczenia. Nie ma też refleksji nad tym, że najważniejszy w tym wszystkim jest pacjent – poprawa jego komfortu życia i dobra, za-

pewniająca mu bezpieczeństwo kontrola chorób, z którymi się zmagają. Wprowadzenie zmian systemowych jest więc konieczne; również dlatego, że czas wizyty u lekarza rodzinnego jest bardzo ograniczony i może go brakować na weryfikację leków przepisanych seniorowi przez innych specjalistów.

Każdy pacjent z wielolekowością powinien mieć możliwość konsultacji ze specjalistą i powinno się mu poświęcić czas i uwagę. Niestety, często pacjent zostaje sam z zaleconymi różnymi schematami leczenia – z powodu braku czasu podczas wizyty – a dodatkowo chętnie dokupuje samodzielnie kolejne preparaty, uważając, że tak będzie dla niego lepiej. Błędem jest to, że nie angażuje się farmaceutów w proces leczenia – to znakomicie wykształceni specjaliści, którzy mogliby być włączeni w ocenę terapii stosowanych u wielolekowych pacjentów. Po przeglądzie leków wykonanym przez eksperta od farmakoterapii rekomendacje trafiałyby do systemu i byłyby widoczne dla lekarza rodzinnego, któremu łatwiej leczyłoby się seniora. Również refleksja pacjenta po rozmowie z ekspertem od farmakoterapii byłaby inna – zastanowiłby się on, czy wprowadzić samodzielnie kolejny preparat do zaleconego zestawu. Jakiś czas temu, w oparciu o dyskusję na temat przeglądów leków z udziałem farmaceutów, zrealizowano udany program pilotażowy,

o którym z uznaniem wypowiadali się lekarze rodzinni. Niestety, system w ogóle nie wykorzystał tego rozwiązania.

Geriatra w kształceniu wszystkich specjalistów opieki zdrowotnej

W naszym kraju dużym problemem jest niedostatek geriatrów, pogłębiający się z powodu wyżu demograficznego. Systemowe blokady powodują, że nie zwiększa się liczba miejsc specjalizacyjnych w tej dziedzinie, dyrektorzy szpitali uznają ją za nieopłacalną [stąd mało oddziałów geriatrycznych w Polsce], a młodzi lekarze nie wybierają jej do szkolenia specjalizacyjnego. Skoro tak się dzieje, trzeba myśleć o wzmocnieniu kompetencji w zakresie geriatry u wszystkich uczestników systemu opieki zdrowotnej w Polsce: lekarzy różnych specjalności, pielęgniarek, farmaceutów, fizjoterapeutów, psychologów, dietetyków, i w procesie ich kształcenia bardziej uwypuklać treści dotyczące opieki nad osobami starszymi w ramach danej specjalizacji. Przysłuży się to ograniczeniu wielolekowości, a także jej konsekwencji systemowych; oraz indywidualnych, gdyż zapobiegając działaniom niepożądanym wynikającym z nadmiernego, niepotrzebnego przyjmowania leków, chroni się seniora przed pogorszeniem kondycji i pomaga utrzymać go w sprawności funkcjonalnej.

Prof. dr hab. n. med.
Konrad Rejdak
Kierownik Katedry
i Kliniki Neurologii
Uniwersytetu
Medycznego w Lublinie

Otępienie – wyzwania i nadzieje

O pełnym wyleczeniu bądź o zatrzymaniu otępienia na razie mówić nie możemy, ale dostępne są już terapie, które dają szansę na hamowanie postępu choroby – co bardzo cieszy.

Ubytek pewnych funkcji poznawczych w starszym wieku stwierdza się u większości ludzi. Jednak naturalnego pogarszania się sprawności organizmu nie można mylić z procesem chorobowym, którego przykładem jest otępienie.

Otępienie i jego cechy

Otępienie to szerokie pojęcie, które obejmuje utratę lub zaburzenie funkcji poznawczych w różnych obszarach. Pamięć jest główną, ale niejedyną domeną, która ulega pogorszeniu wskutek otępienia. Funkcje, które mogą ulegać uszkodzeniu lub pogorszeniu wskutek otępienia, dzielimy bowiem na amnestyczne, czyli związane z pamięcią, i nieamnestyczne, jak: zdolność mowy, orientacja w przestrzeni, zdolność do planowania i wykonywania złożonych czynności, koncentracja uwagi, rozumienie tekstu i informacji słyszalnych, liczenie i inne.

Ważną cechą otępienia jest zaburzenie czynności dnia codziennego, rozumiane jako pogorszenie tych funkcji w odniesieniu do momentu przyjętego jako punkt wyjścia, czyli okresu największej sprawności mózgu. Charakterystyczny jest też powolny postęp procesu pogorszenia – w ciągu miesięcy lub lat. Dynamika narastania procesu chorobowego ma duże znaczenie dla rozpoznania otępienia, gdyż imitujące je objawy mogą być również wynikiem udaru czy urazu.

Otępienie postępuje fazowo – pierwsze objawy mogą wystąpić dopiero po wielu latach od rozpoczęcia procesu chorobowego w mózgu. Początkowo obserwuje się łagodne zaburzenia poznawcze – człowiek

„Codziennymi działaniami można bardzo korzystnie wpłynąć na zdrowie mózgu, a to może znacząco opóźnić pojawienie się problemów w obszarze poznawczym bądź złagodzić postęp choroby.”

funkcjonuje jak zwykle, lecz mogą wystąpić problemy z pamięcią, mową i jej płynnością. Nie uznajemy tego jeszcze za chorobę, lecz jest to stan, z którego może rozwinąć się otępienie, jeśli uszkodzenie mózgu będzie postępować. Należy zwracać uwagę na pojawienie się tego typu problemów, bo nie zawsze osoba nimi dotknięta uświadamia sobie ich wystąpienie; i pamiętać, że różne stany chorobowe, jak: niewyrównana glikemia, niedobory witamin (szczególnie witaminy B12), poziom hormonów tarczycy [zarówno niedobór, jak i nadmiar], depresja i związane z nią problemy z pamięcią, też mogą zaburzać zdolność poznawczą. Diagnostykę należy więc zacząć od wykluczenia bądź potwierdzenia tych właśnie problemów zdrowotnych.

Diagnostyka i leczenie choroby otępiennej

Jeśli nieprawidłowości poznawcze występują od niedawna, konieczna jest szybka konsultacja z lekarzem rodzinnym lub z neurologiem, aby scharakteryzować typ zaburzeń. Istnieją bowiem różne rodzaje otępienia – różni je się przez specjalistyczne badania. Diagnostyka podstawowa związana jest z obrazowaniem mózgu.

W stanach ostrych wykonuje się tomografię lub – docelowo – badanie rezonansem magnetycznym. Badania te pomogą też wykluczyć guza mózgu w okolicach czołowych, który – przez swój powolny wzrost – może powodować dysfunkcje imitujące otępienie.

Jeśli wyeliminujemy nieotępienne pochodzenie zaburzeń, pacjent powinien być skierowany do oceny neuropsychologicznej, aby określić rodzaj dysfunkcji i jej stopień oraz obszary mózgu, które uległy zaburzeniu. To ważny etap postępowania, gdyż umożliwi postawienie diagnozy otępienia, a to otwiera drogę do leczenia. Od lat stosuje się tu terapię objawową – leki zwiększając poziom neuroprzekaźnika acetylocholino w mózgu, co poprawia w krótkim czasie pamięć i funkcjonowanie. Środki te nie działają jednak przyczynowo, więc nie hamują postępu otępienia.

Pojawiają się nowe leki, które potrafią opóźnić postęp choroby nawet o kilka lat. Dwa są już zarejestrowane, a w Polsce trwają negocjacje co do możliwości ich refundacji. Terapie te są przeznaczone dla osób z bardzo wczesną fazą choroby – gdy nie doszło do trwałego zaniku mózgu; nie

kwalifikują się do niej osoby z umiarkowaną i zaawansowaną chorobą. Postęp w diagnostyce laboratoryjnej niesie nadzieję na to, że nowe leki będzie można wdrażać na bardzo wczesnym etapie choroby, jeszcze przed wystąpieniem jej objawów. Przyszłością będzie również leczenie skojarzone, bo np. w chorobie Alzheimera w mózgu odkładają się dwa typy toksycznych dla tego narządu białek: amyloidu i tau.

Jak dbać o zdrowie mózgu?

Codziennymi działaniami można bardzo korzystnie wpłynąć na zdrowie mózgu, a to może znacząco opóźnić pojawienie się problemów w obszarze poznawczym bądź złagodzić postęp choroby. Należy dbać o właściwy codzienny rytm – zdrowy sen, dobrze zbilansowane posiłki, aktywność fizyczną, kontakty międzyludzkie. Trzeba nabywać nowe umiejętności, leczyć choroby przewlekłe, unikać samotności i dbać o narządy zmysłów, szczególnie o wzrok i słuch, gdyż ich dysfunkcja sprawia, że gorzej pozyskujemy informacje i uczymy się, a tym samym – tracimy na stymulacji mózgu. Bardzo istotna jest dobra kondycja układu krążenia, gdyż zaopatruje on mózg w tlen i składniki odżywcze oraz odbiera toksyny. Dbajmy więc o jego sprawność poprzez zdrową dietę, niespożywanie dużych ilości węglowodanów i nasyconych kwasów tłuszczowych, zredukujmy smażenie pokarmów na rzecz ich duszenia i gotowania. Należy też porzucić nałogi, gdyż palenie papierosów, nadużywanie alkoholu czy stosowanie środków pobudzających bardzo źle wpływa na kondycję układu krążenia, a przez to na sprawność funkcjonowania mózgu.

Seniorzy – ważni członkowie społeczności

Milena Dzienisiewicz
Psycholog,
psychoterapeuta

Osobie starszej niezwykle trudno prosić o pomoc. Z tego powodu to my, ludzie z otoczenia, powinniśmy delikatnie przełamywać opór seniora przed przyznaniem się do własnej nieporadności.

„Bezszelestna” samotność osób starszych pojawia się po cichu, bo wycofują się one z kontaktów, relacji krok po kroku. Zamykając się we własnych czterech ścianach senior stopniowo traci też motywację do dbania o siebie i rezygnuje z różnych form aktywności. Pojawiają się osamotnienie i spadki nastroju, a nawet depresja. Odbija się to negatywnie na wszystkich filarach, na których opiera się zdrowie psychiczne: właściwym odżywianiu się, dbaniu o odpowiednią jakość snu, podejmowaniu aktywności fizycznej i utrzymywaniu relacji społecznych.

Twórzmy miejsca spotkań seniorów

Przyczyn poczucia osamotnienia seniorów jest wiele; w tym przekonanie, że nie jest się już potrzebnym bądź że nie chce się sobą i swoimi problemami zawracać głowy młodszemu członkowi rodziny. Powodem jest też wielochorobowość, gdyż utrudnia zachowanie aktywności fizycznej, społecznej i towarzyskiej z uwagi na np. ból czy trudności z poruszaniem się. Przewlekły ból dodatkowo zwiększa ryzy-

Poczucie osamotnienia seniorów wynika również z tego, że mimo iż społeczeństwo się starzeje i seniorów przybywa, to nie ma zbyt wielu miejsc, w których osoby starsze mogłyby się regularnie spotykać.

ko depresji, a również ogranicza chęć do wychodzenia do innych i świata. Poczucie osamotnienia seniorów wynika również z tego, że mimo iż społeczeństwo się starzeje i seniorów przybywa, to nie ma zbyt wielu miejsc, w których osoby starsze mogłyby się regularnie spotykać. Kluby seniora są nieliczne i przeważnie w większych miastach. Ostatnio słyszałam jednak o wspaniałej lokalnej inicjatywie – przyparafialnych spotkaniach z kawą i ciastkiem dla wdów i wdowców. To znakomity pomysł, gdyż starsi ludzie mają miejsce, do którego mogą wyjść, spotkać się tam z innymi i porozmawiać.

Elegancko pokazuj seniorowi, że nie jest sam

Starzenie się to naturalny element życia, przewidziany dla każdego. Problemem jednak jest to, że nie dostrzegamy seniorów obok siebie – w swoim życiu, w miejscu zamieszkania. A wystarczy rozejrzeć się dookoła, aby zauważyć, że jest ich całkiem sporo – nawet w najbliższym sąsiedztwie. Warto to zrobić; i zagadnąć osobę starszą choćby tylko krótkim zdaniem po uprzej-

mym „Dzień dobry”. Senior czuje się wtedy zauważony i przestaje być „niewidzialny”. Taka prosta, trwająca krótko sytuacja potrafi wiele zmienić na lepsze w życiu osoby starszej i dać jej sygnał, że wciąż jest ona częścią społeczności.

Przychodzi moment, kiedy osoba starsza zyskuje świadomość, że przestaje sobie radzić samodzielnie. W ślad za tym pojawia się wstyd z powodu własnej nieporadności i lęk, że ktoś tę nieporadność zauważy i uzna, iż senior już do niczego się nie nadaje. Dlatego osobom starszym trudno prosić o pomoc. Przełamujemy ten opór subtelnie – przez nienachalną pomoc i życzliwe zainteresowanie sprawami seniora – bo czynienie od razu rzeczy dużych mogłoby być dla osoby starszej przytłaczające. Pozwalajmy się też odwzajemnić za okazaną pomoc – to bardzo ważna rzecz, gdyż dla dobrego samopoczucia obu stron powinna być zachowana równowaga między braniem i daniem.

Kiedy zaś nie widzimy starszej osoby dłużej, zapukajmy do jej drzwi – niech wie, że nie jest sama.

Czy wiesz, że?

Samotność odbija się na wszystkich filarach zdrowia psychicznego: odżywianiu, śnie, aktywności fizycznej i relacjach z innymi.

Teraz **Ogólnopolska Karta Seniora (OKS)** jest także **w telefonie!**

Wejdź do sklepu **Google Play** lub **App Store**

Wyszukaj: **“Ogólnopolska Karta Seniora (OKS)”**

Pobierz i zainstaluj aplikację

Zaloguj się lub aktywuj swoją kartę

Więcej informacji na **www.glosseniora.pl**

„Niewidzialni” seniorzy - są tuż obok

Samotnych seniorów w Polsce jest coraz więcej. Mają wiele problemów, bywają więźniami własnych domów oraz mieszkań i czują się głęboko osamotnieni. Krótka i – co ważne – regularna rozmowa przy okazji podania obiadu do rąk własnych osoby starszej potrafi odmienić jej życie.

„Poczta Obiadowa” to program Fundacji Biedronki, realizowany we współpracy z organizacjami partnerskimi. Fundacja finansuje program oraz zapewnia wsparcie merytoryczne i technologiczne, m.in. udostępniając dedykowaną aplikację. Organizacje partnerskie odpowiadają za jego realizację na poziomie lokalnym, w tym kwalifikację uczestników, bieżący kontakt z seniorami oraz koordynację dostaw bezpłatnych posiłków do ich domów. Obecnie realizowana jest kolejna jego edycja – uczestniczące w nim osoby starsze w wieku 70+ otrzymują obiady średnio trzy dni w tygodniu. Każdy posiłek składa się z zupy i drugiego dania, a senior może wybrać menu w wersji standardowej bądź lekkostrawnej. Obiady dostarczane są przez kurierów o stałej porze do rąk własnych seniora.

„Bezszelestna” samotność uderza w seniorów

Program Fundacji Biedronki to realne wsparcie dla samotnych osób starszych, gdyż większość z nich boryka się z wieloma trudnościami natury fizycznej i psychicznej, co ogranicza możliwość samodzielnego przygotowywania posiłków. Jak wynika z badania „Poczta Obiadowa w oczach uczestników”, najczęściej seniorzy mają problem ze staniem i chodzeniem oraz ze sprawnością i siłą rąk. Wielu od miesięcy nie wychodzi na podwórko z powodu ograniczeń w mobilności i nie ma też dostatecznego wsparcia ze strony rodziny.

– Izolacja zwiększa ryzyko niedożywienia, depresji, a nawet zgonu – mówi Milena Dzienisiewicz, psycholog, psychoterapeutka. Wskazuje, że „bezszelestna” samotność osób starszych nie pojawia się nagle. To proces – senior stopniowo wycofuje się z kontaktów, relacji i przestaje się o siebie troszczyć.

– Jako sąsiedzi osoby starszej widzimy ją coraz rzadziej. Choć nie wygląda to niepokojąco, w rzeczywistości senior coraz bardziej odcina się od świata zewnętrznego i zamyka w czterech ścianach własnego mieszkania czy domu. Dla psychiki osoby starszej to bardzo trudne; i doprowadza do zachwiania fundamentu, na którym opiera się zdrowie.

Gotować tylko dla siebie? Po co?...

Jednym z filarów dobrego zdrowia, poza odpowiednią jakością snu, podejmowaniem aktywności fizycznej i utrzymywaniem relacji społecznych, jest zdrowe odżywianie się. Wymaga to zatroszczenia się o odpowiednią jakość i ilość produktów spożywczych potrzebnych do przygotowania pełnowartościowych posiłków, z czym samotny, schorowany senior miewa problemy, szczególnie, jeśli mieszka w małej miejscowości. Ze wspomnianego wyżej badania Fundacji

Biedronki wynika, że aż ponad 70% seniorów trafia do programu „Poczta Obiadowa” z powodu trudności z robieniem zakupów i gotowaniem, wymuszonych problemami z poruszaniem się, bólem. W przeważającej większości odwiedzonych przez wolontariuszy miejsc zamieszkania seniorów kuchnie były małe, ciasne, zagracone; brakowało w nich też wolnego blatu, na którym można byłoby przygotować posiłek. Do powyższych problemów dochodzi utrata motywacji do gotowania dla samego siebie. W rezultacie prawie połowa osób starszych bez pomocy zewnętrznej nie przygotowuje ciepłych po-

beneficjentów „Poczty Obiadowej” wyraża zadowolenie z udziału w tym programie. Tym bardziej, że posiłki są smaczne i wysokiej jakości – świeże i apetyczne [docenia to odpowiednio 95% i 99% uczestników programu]. Aż 95% beneficjentów docenia też punktualność dostaw – terminowe dostarczanie posiłków wiąże się ze świadomością seniora, że ktoś regularnie go odwiedza. Pomaga to osobie starszej czuć się bezpiecznie – na ten aspekt zwraca uwagę aż ponad 80% uczestników programu „Poczta Obiadowa”. M. Dzienisiewicz wskazuje na korzyści dla psychiki seniora:

Nie proszą o pomoc, bo...

Seniorzy często są nieufni – boją się otwierać drzwi i potencjalnych oszustów. Do programu „Poczta Obiadowa” większość beneficjentów trafiła więc dzięki informacji od kogoś, komu można zaufać: pracownika fundacji pozarządowej, znajomego czy przez opiekę społeczną. Seniorom niełatwo jest poprosić o pomoc, bo moment, kiedy zyskują świadomość, że przestają sobie samodzielnie radzić, rodzi u nich poczucie wstydu, które silnie blokuje przyznanie się do własnych ograniczeń.

– To niezwykle trudne; tym bardziej, że obecnie osoby starsze należą do pokolenia wychowanego w przekonaniu, że samodzielnosc jest jedną z najważniejszych rzeczy w życiu – wyjaśnia M. Dzienisiewicz. Psycholożka podkreśla też potrzebę subtelnej pomocy ze strony otoczenia, aby senior mógł przełamać opór przed przyznaniem się do własnej bezradności:

– Wysyłamy drobne sygnały osobie starszej, że może na nas liczyć, np. w zrobieniu zakupów. I pozwólmy się też jej zrewanżować za okazaną pomoc, np. prosząc o podanie kwiatów na czas naszej nieobecności. Dzięki temu osoba starsza znów poczuje się przydatna i zachowa godność.

Seniorzy są wśród nas – zauważajmy to

Nieoceniona dla zachowania bezpieczeństwa seniora i jego obecności w społeczeństwie pozostaje rola wolontariuszy z organizacji pozarządowych. Regularne kontakty – osobiste i telefoniczne – są dla osób starszych bardzo ważne. Podobnie jak np. otrzymanie paczki świątecznej czy drobnego upominku w ramach okolicznościowych akcji dodatkowych – dla wielu seniorów są one jedynym sygnałem, że ktoś o nich pamięta.

Jednak wolontariusz jest [tylko] człowiekiem i trzeba umiejętnie postawionych granic w jego angażowaniu się w pomoc, aby nie doświadczył wypalenia emocjonalnego. To duże wyzwanie w systemie pomocy osobom potrzebującym. Senior najczęściej nie potrzebuje heroicznych czynów od społeczeństwa, tylko drobnych gestów pomocy.

– Zaczniemy zauważać seniorów i przestańmy traktować starość jako coś nie-naturalnego, co należy ukryć, bo nie pasuje do ładnego instagramowego obrazka – apeluje M. Dzienisiewicz. – Kiedy nie widzimy starszej osoby dłużej, zapukajmy do drzwi jej mieszkania. Czasem wystarczy tylko powiedzieć „Dzień dobry” i porozmawiać o pogodzie. Takie małe gesty mają potężną siłę działania.

siłków, tylko zastępuje je zupami instant czy parówkami z wody zjadanymi z chlebem czy ziemniakami.

– Kiedy senior rezygnuje po kolei z drobnych, zwykłych codziennych rzeczy, w ślad za tym stopniowo pogarsza się jego nastrój. W pewnym momencie osoba starsza zostaje sama w czterech ścianach, w piżamie, z pustą lodówką, nieumyta od wielu dni i z przekonaniem, że dla siebie samego nie oplaca się gotować – M. Dzienisiewicz wyjaśnia powszechny wśród seniorów mechanizm i zwraca uwagę na konsekwencje:

– Ciało i mózg do prawidłowego funkcjonowania potrzebują energii i odpowiedniej ilości składników odżywczych, więc niedojadający senior będzie gorzej się czuł fizycznie i psychicznie. To samonakręcająca się spirala. Dodatkowo, jeśli osoba starsza przyjmuje leki, a zastępuje je na pustym żołądek, będzie sobie szkodzić.

Ciepły obiad czyni cuda

Wpływu pełnowartościowego posiłku na poprawę stanu psychicznego i fizycznego seniora nie da się przecenić. Jeśli taki posiłek jest na dodatek darmowy, stanowi to kolejny duży plus, gdyż odciąża skromny budżet, jakim dysponuje osoba starsza. Trudno zatem dziwić się temu, że niemal 100%

– Przygotowywanie i spożywanie posiłków jest jednym z elementów wyznaczających rytm dnia. Tworzy to pewną strukturę dnia, co nasze mózgi bardzo lubią, gdyż daje to poczucie bezpieczeństwa, a w konsekwencji – redukuje lęk.

Cisi, punktualni bohaterowie

Kurierzy, którzy dostarczają o stałych porach darmowe obiady, przez wszystkich beneficjentów programu Fundacji Biedronki cenieni są za wysoką kulturę osobistą. Często są to jedyne osoby, które senior widuje regularnie i z którymi może zamienić choć kilka zdań. Niejednokrotnie więc stają się dla odwiedzanych osób starszych kimś więcej niż tylko dostarczycielami posiłku. Uczynni i życzliwi, zostają swoistymi nieformalnymi wolontariuszami relacyjnymi, a nawet pomagają w razie sytuacji nagłej czy w bieżącej potrzebie seniora. Dla kobiet, które stanowią większość samotnych seniorów, fakt, że kurierzy są mężczyznami, ma duże znaczenie – kontakt z nimi wnosi poczucie świeżości, normalności i urozmaicenia oraz motywuje do dbania o siebie i mobilizuje do aktywności.

– Życzliwa krótka rozmowa potrafi przywrócić osobie starszej poczucie godności i obecności w tym świecie. To bardzo poprawia nastrój – podkreśla M. Dzienisiewicz.

Czy wiesz, że?

Fundacja Biedronki od 2020 roku przeznaczyła już ponad 400 milionów złotych na programy społeczne, przede wszystkim wspierając seniorów.

Leczenie niedoboru żelaza u seniorów

Prof. dr hab. n. med. Mariusz Zimmer
Specjalista
ginekolog – położnik
i perinatolog, były
prezes Polskiego
Towarzystwa
Ginekologów
i Położników

W leczeniu niedoboru żelaza dostępne są nowoczesne preparaty – zarówno doustne, jak i dożylnie (wlewy), które można podawać w ambulatorium.

Niedobór żelaza to problem częsty i obserwowany w różnych grupach wiekowych, także wśród osób starszych.

Niedobór żelaza niesie konsekwencje

Około 67% ogólnej ilości żelaza ustrojowego jest w hemoglobinie – białku znajdującym się w krwinkach czerwonych, a pozostała jego część ulokowana jest w mięśniach i w innych tkankach. Żelazo jest więc istotne dla funkcjonowania wielu obszarów organizmu. Jego niedobór negatywnie odbija się na homeostazie – dynamicznie zmieniającej się wewnętrznej równowadze ustroju – gdyż pierwiastek ten odpowiada przede wszystkim za dobre natlenienie komórek, transportując do nich w czerwonych krwinkach tlen z płuc, i jest zaangażowany w tworzenie tych krwinek [erytropoezę]. Żelazo jest też niezbędne w oddychaniu wewnątrzkomórkowym, które służy wytwarzaniu energii zasilającej działanie organizmu, dlatego jego niedobór będzie skutkował m.in.: sennością, apatią, ogólnym osłabieniem. Objawy te łatwo u seniorów pomylić z oznakami naturalnego starzenia się organizmu bądź z symptomami przewlekłych schorzeń, z którymi osoba starsza się zmagają.

Deficyt żelaza zakłóca także produkcję określonych hormonów [kobiety z niedoborem tego pierwiastka szybciej od innych wchodzi w okres menopauzy] i funkcjonowanie układu odpornościowego [infekcje wirusowe dotyczą głównie osób z deficytem tego pierwiastka]. Odbija się też negatywnie na pracy układu pokarmowego – dla seniorów to ważne, gdyż wielu z nich dotykają ograniczenia dietetyczne, a przewlekłe problemy zdrowotne mogą dodatkowo utrudniać wchłanianie żelaza.

Pierwiastek ten ma też duże znaczenie dla właściwego gojenia się ran pooperacyjnych i regeneracji tkanek, dlatego jego niedobór stanowi istotny problem u pacjentów, których czeka operacja. Z tego powodu osoby z wykrytym deficytem żelaza poddawane są przed zabiegami chirurgicznymi prehabilitacji – przygotowaniu organizmu w każdym zakresie do planowanej interwencji chirurgicznej, także pod względem ilości żelaza ogólnoustrojowego.

Poziom ferrytyny – kluczowy dla wdrożenia terapii

Ferrytyna to białko krwi magazynujące żelazo i – również – wykładnik stanu zapalnego. Poznając poziom ferrytyny, możemy ocenić zagrożenie anemią oraz ustalić przyczynę zaburzeń odporności i ogólnego osłabienia organizmu. Rozpiętość normy dla ferrytyny jest dość duża, ale wartością graniczną, która wskazuje na konieczność uzupełniania żelaza, jest 30-60 ng/ml.

Pierwiastek ten jest obecny w różnych produktach żywnościowych; przede wszystkim w czerwonym mięsie – to cenne źródło żelaza dwuwartościowego, hemowego, o

najlepszej dla nas biodostępności. Przystawianie żelaza zależy od funkcjonowania jelit, dlatego jeśli przy stosowaniu prawidłowej diety poziom ferrytyny nie rośnie, a wręcz się pogłębia, należy przede wszystkim zwrócić uwagę na blokadę jelitową, w wyniku której w jelicie cienkim żelazo z pokarmu nie wchłania się prawidłowo. W takiej sytuacji należy wykonać badania gastrologiczne, które wyjaśnią przyczyny zakłóceń w przyswajaniu tego pierwiastka. Jeśli dobrze zbilansowana dieta nie zniweluje niedoboru żelaza w organizmie, sięga się po preparaty medyczne – suplementy diety i leki [przed wdrożeniem suplementu należy skonsultować się z lekarzem bądź dietetykiem, gdyż produkt musi być dobrze tolerowany, skuteczny i bezpieczny]. Dobiera się je w oparciu o wynik morfologii krwi, z uwzględnieniem poziomów ferrytyny, hemoglobiny, MCV [wysycenie hemoglobiną krwinki czerwonej] i ilości erytrocytów.

Nowoczesne leczenie – doustne lub dożylnie

Leczenie niedoborów żelaza z wykorzystaniem dawki terapeutycznej tego

pierwiastka wdraża się przy jawnej niedokrwistości. Przy wartościach morfologii krwi 9-11 g/dl używane są raczej doustne preparaty, wartości 7-9 g/dl, wskazujące na poważną anemię, są podstawą do zastosowania preparatów w formie dożylniej [wlew], a wynik poniżej 7 g/dl to wskazanie do rozważenia przetoczenia krwi. Tam, gdzie wyniki morfologii na to pozwalają, najpierw stosuje się preparat doustny. Gdy po 4-6 tygodniach jego przyjmowania poziom ferrytyny i inne wskaźniki morfologii nie ulegną zmianie bądź odpowiedź organizmu jest słaba, trzeba szukać przyczyny jelitowej złego wchłaniania żelaza, a w międzyczasie stosować leki drugiego rzutu, żeby przywrócić prawidłowy poziom tego pierwiastka w organizmie. Wykorzystuje się tu leki parenteralne, czyli podawane do organizmu z pominięciem przewodu pokarmowego. Najczęściej są one aplikowane właśnie w formie wlewów dożylnych, także we wspomnianej wyżej prehabilitacji.

Leczenie deficytów żelaza jest obecnie dobrze tolerowane – nowoczesne preparaty są wygodne i bezpieczne w użyciu, co jest istotne dla osób starszych. Nowe formy doustne nie powodują żółknięcia zębów jak produkty starszej generacji, zaś żelazo w lekach dożylnych występuje w formie karboksymaltozy, co de facto wyeliminowało działania niepożądane obserwowane przy stosowaniu preparatów starszych generacji. Nowoczesna kroplówka niwelująca niedobór żelaza trwa ok. 15 minut i podawana może być w ambulatorium.

Podsumowując: należy pamiętać o wykonywaniu okresowego podstawowego badania krwi, jakim jest morfologia, ale z oceną poziomu ferrytyny – to pozwoli na szybką ocenę ogólnego stanu organizmu w wielu aspektach.

Czy wiesz, że?

Niedobór żelaza u seniorów bywa często mylony z naturalnymi oznakami starzenia lub demencją.

Senior z wizytą u lekarza

Dr n. med. Aleksander Biesiada
Specjalista medycyny
rodzinnej

Lekarz i pacjent na problemy zdrowotne patrzą z innej perspektywy, więc senior powinien być przygotowany do wizyty u lekarza, aby maksymalnie wykorzystać czas spotkania.

Im lepiej przychodnia jest dostosowana do przyjmowania pacjenta senioralnego i im lepiej on sam przygotowuje się do spotkania z lekarzem, tym większa jest szansa, że wyjdzie z gabinetu z poczuciem wysłuchania i zaopiekowania, a także ze zrozumieniem zaleceń lekarskich.

Czas spotkania z lekarzem jest ograniczony, więc przy nieplanowanych wizytach najistotniejsze jest, aby zaraz na początku spotkania informować lekarza, z jakiego powodu korzysta się z konsultacji. Mówienie o błażostkach na początku wizyty marnuje czas, a przypominanie sobie dopiero przy wychodzeniu z gabinetu o ważnych

medycznie kwestiach do omówienia skutkuje przedłużeniem spotkania lub nawet koniecznością umówienia kolejnego. Warto więc mieć ze sobą listę problemów zdrowotnych, wskazać je od początku wizyty lekarzowi, aby wspólnie ustalić priorytety. Ułatwi to lekarzowi wyselekcjonowanie kwestii najistotniejszych bądź wymagających niezwłocznych działań w zakresie diagnostyki czy leczenia.

Jak się ubrać i co przynieść na wizytę u lekarza?

Bardzo cenię, kiedy osoby starsze przychodzą elegancko ubrane, ale zachęcam, żeby na wizytę założyć odzież wygodną, aby można łatwo rozebrać się do badania i ubrać po nim. To istotne, ponieważ często senior odwiedzający przychodnię musi rozebrać się i ubrać kilkakrotnie – do kolejnych badań. W okresie jesienno-zimowych zachorowań warto zakładać maseczkę na twarz, co zmniejsza ryzyko zarażenia się seniora sezonową infekcją.

Pacjent powinien mieć ze sobą aktualne wyniki badań laboratoryjnych, które wykonywał, oraz informacje z konsultacji z innymi specjalistami odbytych od czasu jego ostatniej wizyty w poradni POZ. Dostarcza to ważnych informacji lekarzowi rodzinemu o tym, co wydarzyło się w kwestiach

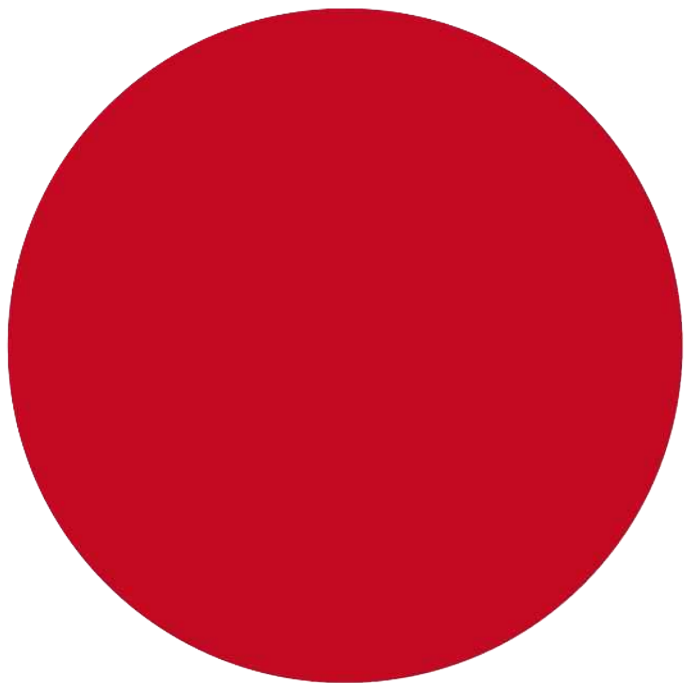
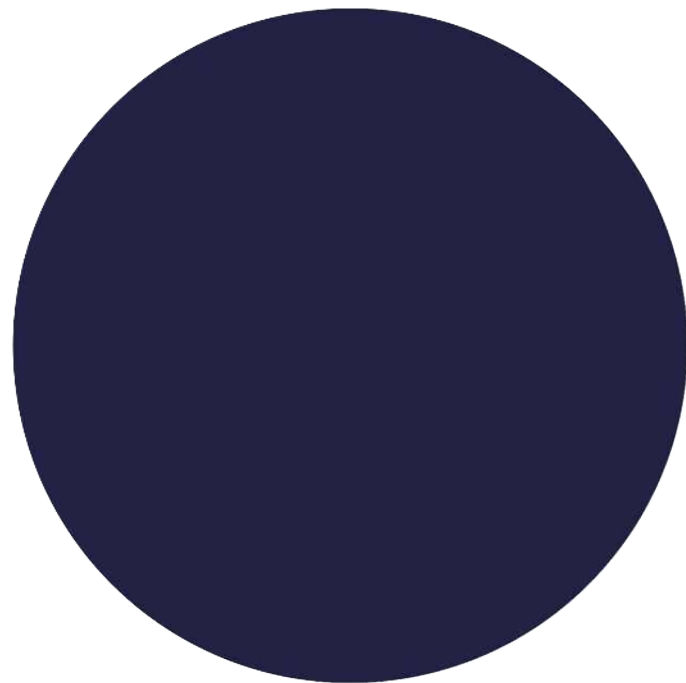
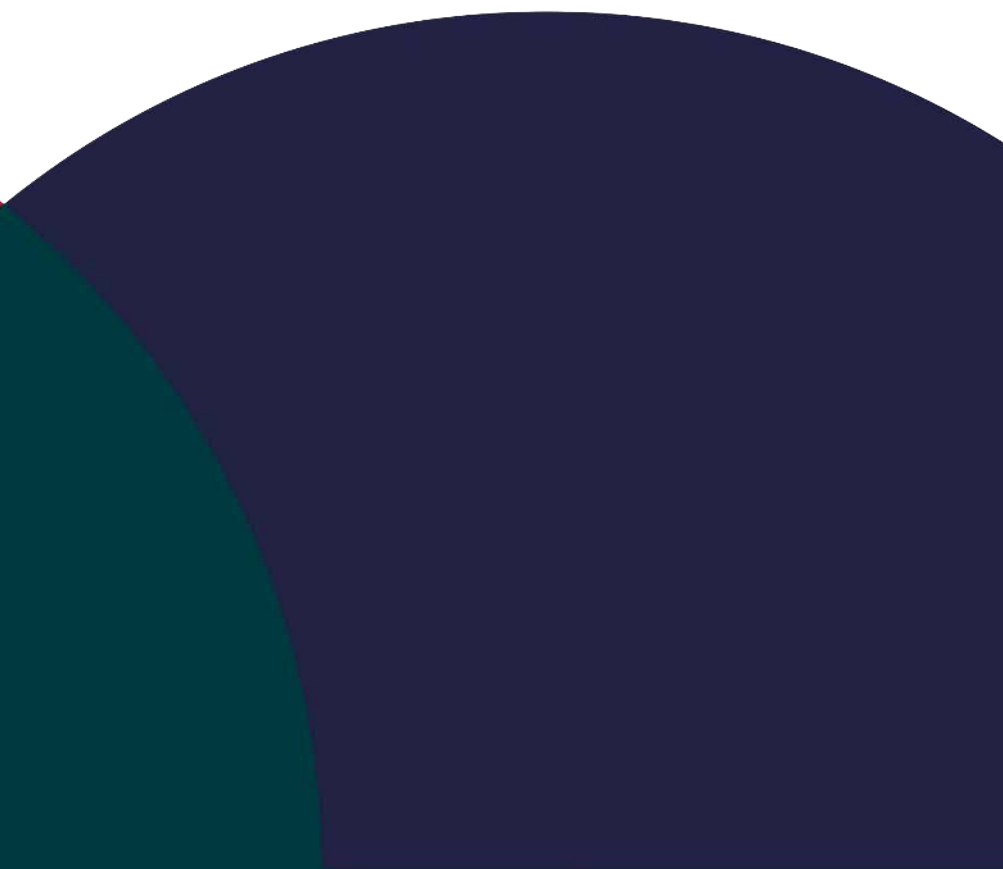
zdrowotnych pacjenta. Pacjent powinien mieć też przy sobie listę przyjmowanych leków, suplementów diety, ziół – wraz z dawkowaniem, datami rozpoczęcia bądź zakończenia stosowania konkretnego preparatu, a także z informacją, dlaczego i kiedy zdecydował o samodzielnym zakończeniu przyjmowania konkretnego leku. Taka lista stanowi ogromne wsparcie dla każdego lekarza, do którego senior się zgłosi i pomaga maksymalnie wykorzystać czas wizyty; jest też pomocna w aptece. Można ją napisać samodzielnie lub skorzystać z gotowych szablonów dostępnych w internecie. Warto mieć również ze sobą dzienniczki pomiarów wykonywanych w warunkach domowych, np. ciśnienia, glikemii czy saturacji, oraz notatki dotyczące np. obserwowanych objawów, częstości oddawania stolca czy ilości wypijanej wody. Wszystkie te informacje są dla lekarza bardzo przydatne, a czasem okazują się kluczowe przy planowaniu, modyfikowaniu leczenia lub podejmowaniu decyzji terapeutycznych.

Bilans zdrowia seniora co 3 lata

Seniorzy mogą skorzystać z wielu badań profilaktycznych. Od maja 2025 r. działa program Moje Zdrowie – bilans zdrowia osoby dorosłej, dedykowany osobom od 20. roku życia i bez górnej granicy wieko-

wej dla chcących skorzystać z udziału w tym programie. Pacjenci w wieku 65+ korzystają z tego programu. Uczestnictwo w nim wiąże się z koniecznością wypełnienia dość obszernej ankiety – można to zrobić przed wizytą u lekarza lub w domu w dogodnej dla siebie chwili; kwestionariusz jest dostępny na stronie internetowej pacjent.gov.pl i w aplikacji mobilnej. Przyniesienie na badanie bilansowe wypełnionego wcześniej kwestionariusza oszczędza cenny czas podczas wizyty, bo lekarz może szybko zapoznać się z kluczowymi informacjami na temat zdrowia pacjenta. Można także liczyć na wsparcie w wypełnieniu ankiety zdrowotnej podczas samej wizyty w POZ. Jeśli lekarz w ankiecie i wynikach badań znajdzie informacje, które wywołają jego niepokój, może od razu przeprowadzić krótkie testy, na przykład ocenić siłę mięśniową, realizując proste badanie polegające na tym, że senior wielokrotnie wstaje z krzesła i siada na nim.

Bardzo ważną częścią badania bilansowego w zakresie zdrowia u seniora jest ocena funkcji kognitywnych i wykrywanie zaburzeń w tym obszarze. Dzięki temu można szybko sprofilować pacjentów w najstarszych grupach wiekowych i zrobić wstępny przesiew pod kątem ryzyka rozwoju depresji, jak również pogorszenia pamięci i zdolności poznawczych.

INNOWACJE BLIŻEJ PACJENTA

Choroby Rzadkie • Hematologia/Onkologia • Specjalistyka/Nefrologia • Psychiatria/Neurologia

**„PEŁNA PRZYJEMNOŚĆ
GWARANTOWANA” .
TYTUŁ NIE KŁAMIE** S. 4-5

**„ZWIERZĘTA”.
OPOWIEŚĆ O MORALNOŚCI?**
S. 6

wyborcza.pl

wyborcza

TV

30
PAŹDZIERNIKA
5
LISTOPADA
2026

VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

NA WSCHÓD OD EDENU

Wszyscy mamy w sobie załączek zła s. 2-3

KOBIETA

bez sumienia

Oglądając „Na wschód od Edenu” patrzyłam na nią z mieszaniną obrzydzenia i fascynacji.

Cathy Ames jest potworem. Zręczną manipulatką była już w dzieciństwie, szybko też zorientowała się, że urodą i wdziękiem jest w stanie rozegrać każdego. Pozbawiona uczuć wyższych, dwulicowa i destrukcyjna dla siebie oraz innych, stała się dla Johna Steinbecka w jego genialnej, wydanej w 1952 roku powieści „Na wschód od Edenu” filarem rozważań na temat istoty zła.

Czy człowiek rodzi się zły, czy musi zło wybrać? „Wierzę w to, że na świecie rodzą się potwory z ludzkich rodziców” – pisze Steinbeck, ukryty za postacią narratora. Nie oskarża jednak Cathy, a w dalszej części powieści zauważa nawet, że być może nigdy nie uda się jej zrozumieć.

Najnowsza ekranizacja „Na wschód od Edenu” idzie właśnie tym tropem. Cathy Ames gra w niej Florence Pugh – jej Cathy to potwór o pięknej twarzy, kobieta występną i przerażającą.

Współcześni badacze diagnozują tę postać literacką, przypisując jej psychopatię i antyspołeczne zaburzenie osobowości.

Możliwe jednak, że Steinbeck miał rację: Cathy nie da się zrozumieć.

Okruch budzący współczucie

Serial zaczyna się od Cathy. Pobita, ze zlaną szczęką, pokryta krwią, czołga się w stronę światła pobliskiej farmy. Mieszkają na niej bracia Adam (Christopher Abbott) i Charles (Mike Faist) Traskowie.

Pierwszy to ulubieniec zmarłego ojca, bohater wojenny i obieźyświat, który właśnie wrócił do domu. Drugi marzył o wojaczce, ale za namową ojca został farmerem. Kiedy na swoim progu znajdują umierającą Cathy, Charles jest za tym, by się nie mieszać. Potem powie, że „swoją pozna swego”.

Adam nalega, potem pielęgnuje ranę, a ostatecznie zakochuje się w jej urodzie. Oświadcza się Cathy i zostaje przyjęty. Noc poślubną dziewczyna spędza jednak z Charlesem.

Małżonkowie wyprowadzają się do Kalifornii, choć Cathy nie ma ochoty wyjeżdżać. Tam rodzi bliźnięta, które od razu porzuca i znika z ich życia. Adam samotnie wy-

chowuje chłopców – Aarona i Cala. Pomaga mu Lee (Hoon Lee), Chińczyk z pochodzenia, w powieści jej intelektualne centrum, bohater, który filtruje wydarzenia m.in. przez biblijną przypowieść o Kainie i Abla.

Lee celowo posługuje się też stereotypowym, łamanym angielskim. Dość szybko odkrywa, że biali właśnie tego od niego oczekują. W serialowej wersji, zaskakująco wiernej oryginałowi, to jedna z lepiej napisanych postaci.

To od Florence Pugh trudno tu jednak oderwać wzrok. To wokół jej Cathy kręci się cała opowieść, która wedle współczesnych netfliksowych standardów dodaje jej tu i ówdzie okruczeństwa budzącego współczucie. Czy słusznie?

Za nic nie przepraszać

Serial bardzo wiernie oddaje dzieje Cathy spisane przez Steinbecka, choć niektóre wydarzenia z jej życia pokazuje w innym świetle.

Urodziła się w dobrej rodzinie w Massachusetts i już jako kilkulatek była królową manipulacji. W dzieciństwie zosta-

FOT. KIRSTY GRIFFIN / NETFLIX

Adam oświadcza się Cathy
i zostaje przyjęty.
Noc poślubną dziewczyna
spędza jednak z Charlesem

ła znaleziona związana w stodole w towarzystwie dwóch czternastoletnich chłopców, oskarżonych potem o gwałt. Steinbeck sugeruje, że sytuację zaaranżowała, a chłopcy byli niewinni. W serialu gwałt przedstawiony jest jako fakt, punkt zwrotny w życiu Cathy i początek jej destrukcyjnej ścieżki.

Później samobójstwo z powodu Cathy popełnia zakochany i zmanipulowany przez nią nauczyciel łaciny. Jako nastolatka Cathy podpala też dom rodzinny i morduje swoich rodziców, by wyrwać się na wolność. Planuje morderstwo jak kampanię, nie działa pod wpływem emocji. Potem zaczyna pracę jako prostytutka i to w tym zawodzie do końca życia czuje się najpewniej.

Trudno odkupić taką bohaterkę. Nowe serialowe „Na wschód od Edenu” robi jednak, co może, by wyludzić u widzów, jeśli nie sympatię dla Cathy, to choć odrobinę współczucia.

Szczególnie w późniejszym okresie jej życia, gdy Cathy, samotna, z mocnym makijażem, którym niezdarne ukrywa upływ lat, po raz pierwszy spotyka swoich synów. Zoe Kazan chciała w nowej adaptacji pokazać Cathy oczami samej Cathy, a nie tylko innych bohaterów – rozłożyć historię Ames na czynniki pierwsze.

To się udało, choć po seansie nie mam poczucia, że Cathy jest niezrozumiana. Jej wybory nie pozostawiają specjalnych wątpliwości: zawsze myślała tylko o sobie, a innych miała za nic. To nie do obro-

ny. I właśnie to jest w tej postaci najciekawsze.

„Wszyscy mamy w sobie załazek zła”

Do tej pory zagrania roli Cathy Ames na ekranie podjęły się tylko trzy aktorki. Jo Van Fleet za swoją kreację z 1955 roku zdobyła Oscara dla najlepszej aktorki drugoplanowej, a Jane Seymour w 1982 roku dostała Złoty Glob. W rozmowie z „Christian Science Monitor” z 1981 roku brytyjska aktorka mówiła, że publiczność musi ją w roli Ames znienawidzić. – Ale mam też nadzieję, że będzie się ze mną utożsamiać, przynajmniej z częścią mojej postaci, ponieważ wszyscy mamy w sobie załazek zła – dodała.

Choć w serialu z 1981 roku jej Cathy pokazana jest raczej jako jednoznacznie występna, krytycy filmowi zwracali uwagę już w chwili premiery, że Seymour nadaje swojej Ames, na własną rękę, głębi.

Florence Pugh robi to samo. I choć przez większą część siedmiu odcinków nowego „Na wschód od Edenu” patrzyłam na nią z mieszaniną obrzydzenia i fascynacji, wywołanie takich emocji u widza też jest sztuką.

Pugh dołączyła właśnie do dwóch aktorek, którym ta sama bohaterka przyniosła prestiżowe laury. Czy w jej przyszłości widzę Złoty Glob dla najlepszej aktorki w serialu limitowanym? Owszem. Czy będzie to jedyna nagroda dla „Na wschód od Edenu”?

Bardzo możliwe. ●

MARTA GÓRKA

NA WSCHÓD OD EDENU

serial dramatyczny, USA 2026, wyk. Florence Pugh, Christopher Abbott, Mike Faist, Hoon Lee, Tracy Letts, Martha Plimpton, Ciaran Hinds, Joseph Zada, Joe Anders

7 odc., Netflix

Nie zadzieraj z *fact-checkerką*

„Pełna przyjemność gwarantowana”? Tytuł nie kłamie.

Paula nie zamierza zostać ofiarą. Postanawia wykorzystać swoje zawodowe doświadczenie, by namierzyć oszustów

FOT. ZACH DILGARD

Motyw zwyczajnego człowieka przypadkiem uwikłanego w intrygę jest stary jak kino. Nie trzeba być wcale specjalistą od podsłuchów, jak bohater Gene'a Hackmana z „Rozmowy”, ani wpaść na dawnego kolegę ze szkoły, który podrzucił nam dowody obciążające wpływowe osoby w państwie, jak bohater Willa Smitha we „Wrogu publicznym”.

W serialu „Pełna przyjemność gwarantowana” („Maximum Pleasure Guaranteed”) cała intryga pozostaje mocno osadzona w codzienności, która dostarcza głównej bohaterce wystarczająco wielu wyzwań. Paula nie potrzebuje kolejnych. Wystarczy jednak pewna internetowa znajomość, by jej życie zamieniło się w thriller sensacyjny pełen makabrycznych odkryć.

Kiedy życie zamienia się w thriller

Po rozwodzie Paula toczy z byłym mężem walkę o opiekę nad córką. Samotna i coraz bardziej przytłoczona zaczyna korzy-

stać z usług chłopaka z kamerki. Nie żeby w ogóle nie chodziło o seks, ale zwykle zostaje na niego tylko kilka minut. Tak naprawdę kobieta potrzebuje po prostu kogoś, z kim mogłaby porozmawiać o swoich problemach. Podczas jednej z prywatnych sesji widzi, jak Trevor zostaje napadnięty przez zamaskowanego mężczyznę i porwany. Policjantka ostrzega, że to najpewniej próba oszustwa, a za chwilę pojawia się prośba o pieniądze. I dokładnie tak się dzieje.

Nagle Paula uświadamia sobie, że zdradziła sporo szczegółów ze swojego życia. Wystarczyło, że podczas rozmów online w tle było widać korkową tablicę z jej planem dnia. Szantażyści wiedzą o niej więcej, niż by chciała. Jednak Paula nie zamierza zostać kolejną ofiarą. Na co dzień zajmuje się weryfikacją faktów w jednej z nowojorskich redakcji, więc postanawia wykorzystać swoje doświadczenie i umiejętności, by namierzyć oszustów.

W serialu Davida J. Rosena najbardziej podoba mi się właśnie to, że główna boha-

terka nie jest kolejną miłośniczką podkastów kryminalnych, która bawi się we własne śledztwo, ani nie odkrywa w sobie nagle umiejętności na miarę Jasona Bourne'a. Ta opowieść została zanurzona w codzienności. Paula próbuje po prostu odzyskać kontrolę nad własnym życiem, ale sprawy komplikują się na każdym froncie. W pracy deadline goni deadline, a szefowa kusi awansem, który dobrze wyglądałby w sądzie. W dodatku Paula – najwyraźniej w chwili zamroczenia – zgodziła się poprowadzić drużynę córki w juniorskiej lidze piłki nożnej. Próbuje zachować pozory normalności, ale na tle pozostałych matek i tak wypada jak chodzący chaos.

Łatwo zrozumieć jej determinację i desperację. Widmo utraty opieki nad córką, którą były męża chce wywieźć do Boise (nie musicie patrzeć na mapę USA, to w Idaho, na drugim krańcu kraju), wystarczy, żeby stracić grunt pod nogami. Paula podejmuje mnóstwo złych decyzji, bywa nieporadna, czasem sama wpędza się w kłopoty, ale dzięki temu staje się bliższa widzowi.

Spełniona obietnica

„Pełna przyjemność gwarantowana” inteligentnie przelamuje konwencję thriller-a czarną komedią. Nerwowy rytm serialu przywodzi na myśl „Awanturę” z Netflix-a. Warto obejrzeć go choćby dla Tatiany Maslany. Kanadyjska aktorka świetnie odnajduje się w roli matki, która próbuje poskładać rozsypujący się świat. Jest w niej ciepło i coś rozbrajającego, ale też wyczuwalny niepokój. Oszuści jeszcze nie wiedzą, że źle trafili. Paula może znalazła się w takim momencie życia, że straciła czujność, ale nie brakuje jej determinacji, a przy tym okazuje się nieprzewidywalna. Położenie głównej bohaterki dobrze oddaje utwór „Drifting In and Out” zespołu Porcelain Raft. Na ścieżce dźwiękowej nie brakuje też ironicznych smakczków.

Inaczej niż w przypadku bohaterki, dla widzów tytułowe hasło „Pełna przyjemność gwarantowana” okazuje się spełnioną obietnicą. Serial ogląda się z przyjemnością, jest wprost idealny do bingeowania. Napięcie pomieszane z absurdem, zwroty akcji. Jasne, zdarzają się przesadne zbiegi okoliczności (szczególnie kiedy okazuje się, że Paula wpakowała się w znacznie poważniejszą intrygę, niż początkowo się wydaje), które w innym serialu mogłyby przeszkadzać. Tutaj jednak konwencja, ale i główna bohaterka, pomagają przymknąć na nie oko.

Dobrze wypada również drugi plan. Nie tylko Murray Bartlett, znany z roli menadżera hotelu w pierwszym sezonie „Białego Lotosu”, którego bezwzględny chłód kontrastuje z nad wyraz wyrozumiałym podejściem policyjnej śledczej granej przez Dolly de Leon. Jest również Jake Johnson w roli byłego męża, który nie jest typowym dupkiem z podobnych historii – a przynajmniej tak o sobie myśli.

Serial umiejętnie gra na współczesnych lękach. Internetowe relacje bywają iluzją, a poczucie bezpieczeństwa, jakie daje ekran – złudne. To, co wydaje się odległe i łatwe do kontrolowania, nagle wdziera się do codzienności. Wystarczy kilka kliknięć, żeby znaleźć się w sytuacji, nad którą nie ma się już żadnej kontroli.

Piotr Guskowski**PEŁNA PRZYJEMNOŚĆ
GWARANTOWANA**

serial komediowy, USA 2026, tw. David Rosen, wyk. Tatiana Maslany, Jake Johnson, Dolly de Leon, Jessy Hodges, Jon Michael Hill, Charlie Hall, Kiarra Hamagami Goldberg, Nola Wallace

10 odc., Apple TV+

Wraca kultowy serial o dziewczynach

Serial podejmował nie tylko tematy związane z cielesnością, ale także aborcję czy przemocą seksualną.

Tęskniłam za tymi postaciami, ale przez długi czas nie mogłam sobie ich wyobrazić we współczesności” – powiedziała Lena Dunham, twórczyni i gwiazda „Dziewczyn”.

Serial powróci w formie pięcioodcinkowej miniserii. Zdjęcia mają rozpocząć się w 2027 roku, dekadę po finale szóstego sezonu.

Serial rozpoczyna się sceną, w której rodzice Hannah Horvath (Dunham) informują córkę, że przestaną ją utrzymywać. Hannah ukończyła studia dwa lata wcześniej i właśnie pracuje, więc musi wreszcie nauczyć się żyć na własny rachunek.

„Zawsze powtarzaliśmy, że wrócimy do »Dziewczyn« tylko wtedy, gdy będziemy mieli historię, którą naprawdę warto opowiedzieć – tłumaczy Lena Dunham. – Aż pewnego dnia, mniej więcej w okolicach moich czterdziestych urodzin, bohaterki znów zaczęły do mnie mówić. Pod prysznicem. Rzadko dostaje się szansę, by wrócić do czegoś, co odmieniło życie, z zupełnie nowym poziomem wdzięczności i zrozumienia”.

W nowym sezonie powrócą cztery aktorki grające główne bohaterki: Lena Dunham jako Hannah Horvath, Allison Williams jako Marnie Michaels, Jemima Kirke jako Jessa Johansson i Zosia Mamet jako Shoshanna Shapiro. W roli Elijaha Krantza ponownie wystąpi Andrew Rannells.

W komunikacie prasowym HBO dotyczącym

wznowienia serialu zabrakło dwóch ważnych nazwisk związanych z oryginalną produkcją: Adama Drivera, odtwórcy roli Adama Sacklera, partnera Hannah, oraz Jenni Konner, współtwórczyni i producentki wykonawczej serialu. Dunham opisała trudne doświadczenia związane z obojgiem w autobiografii „Famesick”, wydanej w kwietniu tego roku.

Twierdziła m.in., że Driver bywał „agresywny werbalnie, protekcyjny i naruszający granice”. Według Dunham Driver pozwalał sobie również na improwizacje podczas zdjęć, przez co czuła się niekomfortowo i traciła poczucie kontroli.

„Dziewczyny” były jednym z przełomowych seriali w sposobie przedstawiania kobiecych bohaterek.

„Dunham dwanaście lat temu pokazywała ciało o dalekich od klasycznych proporcjach, w rozciągniętej koszulce, zsuwające się z kanapy w scenach nieporadnego seksu, sapiące podczas biegania, płaczące do zasmarkania, z wpijającymi się majtkami, drzazgą w tyłku, rozmazaną szminką, przypiętym laktatorem” – pisała Emilia Dłużewska.

„Dziewczyny” podejmowały nie tylko tematy związane z cielesnością, ale również aborcję, zdrowiem psychicznym i przemocą seksualną.

„Dunham i starsza od niej o piętnaście lat Jenni Konner, która z czasem dołączyła do serialu jako współtwórczyni, poruszały tematy, które wciąż są ważne. Nie tylko rozmycie granic między twórcą i bohaterem, z którym kultura mierzy się od dekad. Również takie, jak zdrowie psychiczne czy kwestia świadomej zgody, przekraczania granic i etycznej szarej strefy, jaką są relacje seksualne między osobami o bardzo różnej pozycji” – pisała Dłużewska.

DAWID DRÓŻDŻ**DZIEWCZYN**

serial komediowy, USA 2012-2017, tw. Lena Dunham, wyk. Lena Dunham, Allison Williams, Zosia Mamet, Jemima Kirke, Adam Driver, Alex Karpovsky

6 sezonów, HBO Max

FOT. HBO MAX

Jemima Kirke jako Jessa

Co tu robi Gillian Anderson?

To powinno być karalne, mieć ją w obsadzie i tak ją zmarnować.

Kojarzycie mema z Benem Affleckiem, który pali papierosa i wygląda jak najbardziej przynięciony rzeczywistością człowiek w historii świata? Mam wrażenie, że w takim nastroju reżyserował „Zwierzęta”, w których zagrał także główną rolę.

Affleck wciela się tu w Marka Kimballa, niezależnego kandydata na burmistrza Los Angeles. Z pozoru to fajny koleś: w telewizji dużo mówi o tym, że w Los Angeles najważniejsi są mieszkańcy. Był nauczycielem i wojskowym, łatwo się z nim utożsamiać, budzi sympatię. Problem w tym, że wszystko wskazuje na to, że i tak przegra wybory.

Porwanie w Halloween

Jest Halloween. Dziesięcioletni syn Marka wraz z meksykańską gospośnią, jej chłopakiem i jego synem, Hectorem, idą w kostiumach zbierać słodycze. Czas na zwrot akcji. Dzwoni telefon. Syn Marka został porwany. Porywacze żądają siedmiu milionów dolarów i grożą, że zabiją chłopca, jeśli Mark wezwie policję.

Na pomoc zrywają Dayle Burton, kobietę, która garnitur nosiła chyba już w kołysce. Nigdy nie podaje swojego prawdziwego nazwiska, sypie pretensjonalnymi cytatami, które mają brzmieć jak głębokie przemyslenia, i mówi z nosową manierą Gillian Anderson, która ma nieszczęście grać tę rolę.

W czasie seansu „Zwierząt” miałam wrażenie, że i wybitną przecież Anderson ktoś szantażuje. Mieć ją w swojej gwiazdnej eskadrze i tak ją zmarnować? Skandal.

Opowieść o moralności

Największym grzechem „Zwierząt” wcale nie jest przewidywalność, choć od niej aż bolą zęby.

Najgorsze w tym nieznosnie nijakim filmie jest zadęcie Afflecka, który usiłuje zaserwować widzom opowieść o moralności

Porywacze
żądają siedmiu
milionów dolarów
i grożą, że zabiją chłopca,
jeśli Mark wezwie
policję

FOT. WARRICK PAGE/NETFLIX

i cynizmie tych, którzy nami rządzą. Jego Mark Kimball wszystko, co robi, każdy z założenia szlachetny czyn, filtruje przez słupki popularności.

W finale, w wyjątkowo długiej i zbędnej sekwencji Kimball opowiada o przeszłości swojej rodziny, a w tle Affleck podtyka publiczności pod nos sceny pokazujące, jak bardzo narracja bohatera jest wydułmana. Tłumacząc to po raz kolejny, Affleck daje więc do zrozumienia, że albo nie ufa widzom, albo – za co nie można go winić – własnej reżyserii.

Infantylny scenariusz

Nie do końca zrozumiałam, kto stoi za porwaniem i kto je zlecił. Nie wiem też, dlaczego w „Zwierzętach” zagrała Gillian Anderson, poza tym że oczywiście sporo jej zapłacili.

„Zwierzęta” wyprodukowali Matt Damon i Affleck, który jest również współautorem scenariusza. Damon miał zresztą zagrać w „Zwierzętach” główną rolę, ale, jak

podają amerykańskie media, uratowały go zdjęcia do „Odysei”. Affleck wyraźnie się z kolei w „Zwierzętach” męczy.

Może to wina scenariusza, który jest lewdnie naszkicowany, chwilami wręcz obraźliwie infantylny, z bohaterami bezbarwnymi i nijakimi.

W jednej ze scen Anderson mówi z natchnioną miną – odpowiadając na ludzkie odruchy Kimballów i słowa Marka o tym, że warto pozostać człowiekiem – iż od tytułowych zwierząt ludzi różni tylko to, że potrafią opowiadać historie.

Cóż, tej nie dali rady.

MARTA GÓRKA

ZWIERZĘTA

Thriller, USA 2026, tw. Ben Affleck, wyk. Ben Affleck, Kerry Washington, Steven Yeun, Gillian Anderson, Adriana Paz, Luis Gerardo Méndez

Netflix

PIĄTEK 30.10

FORMUŁA 1

- GRAND PRIX MEKSYKU
1. sesja treningowa
19:25 | ELEVEN SPORTS 1
2. sesja treningowa
22:55 | ELEVEN SPORTS 1

KOSZYKÓWKA

- NBA
Philadelphia 76ers –
New York Knicks
00:30 | TVP SPORT

- PGE BASKET LIGA
Anwil Włocławek –
Tasomix Rosiek Stal
Ostrów Wielkopolski
20:10 | POLSAT SPORT 2

PIŁKA NOŻNA

- BETCLIC 1. LIGA
Pogoń Grodzisk Mazowiecki –
FKS Stal Mielec
20:25 | TVP SPORT

- BUNDESLIGA
SV 07 Elversberg –
1. FSV Mainz 05
20:20 | ELEVEN SPORTS 3

- PKO BP EKSTRAKLASA
Cracovia – Motor Lublin
17:55 | CANAL+ SPORT 3 HD
Górniki Zabrze –
Legia Warszawa
20:25 | CANAL+ SPORT 3 HD

SIATKÓWKA

- TAURON LIGA
Ślepsk Malow Suwałki –
Neonet Norwid Częstochowa
20:00 | POLSAT SPORT 1

SOBOTA 31.10

FORMUŁA 1

- GRAND PRIX MEKSYKU
3. sesja treningowa
18:25 | ELEVEN SPORTS 2
Kwalifikacje
21:55 | ELEVEN SPORTS 2

KOSZYKÓWKA

- PGE BASKET LIGA
Legia Warszawa –
Dzikie Warszawa
17:20 | POLSAT SPORT 2
Arriva Lotto Twarde Pierniki
Toruń – Zastal Zielona Góra
19:50 | POLSAT SPORT 2

PIŁKA NOŻNA

- BETCLIC 2. LIGA
GKS Tychy – Lechia Zielona Góra
14:55 | TVP SPORT

- BUNDESLIGA
Bayer 04 Leverkusen –
VfB Stuttgart
15:20 | ELEVEN SPORTS 2

- Goal Arena – 8. kolejka
15:20 | ELEVEN SPORTS 3
Bayern Monachium –
Borussia Dortmund
18:20 | ELEVEN SPORTS 1

- PKO BP EKSTRAKLASA
Wisła Płock – Piast Gliwice
12:10 | CANAL+ SPORT 3 HD
Wieżysta Kraków –
Jagiellonia Białystok
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Lech Poznań – Wisła Kraków
17:25 | TVP SPORT
17:25 | CANAL+ SPORT 3 HD
GKS Katowice – Widzew Łódź
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

- PREMIER LEAGUE
Chelsea FC –
Manchester United
13:25 | CANAL+ EXTRA 1
15:55 | CANAL+ EXTRA 2
Manchester City –
Brighton & Hove Albion
15:55 | CANAL+ EXTRA 1
Tottenham Hotspur –
Crystal Palace
18:25 | CANAL+ EXTRA 1
Aston Villa – Fulham FC
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

- SERIE A ENILIVE
Bologna FC 1909 – AC Monza
14:55 | ELEVEN SPORTS 4
Udinese Calcio – AS Roma
17:55 | ELEVEN SPORTS 3
AC Milan – Inter Mediolan
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

SIATKÓWKA

- TAURON LIGA
Stilon Gorzów –
PGE Projekt Warszawa
14:45 | POLSAT SPORT 1
PGE GiEK Skra Bełchatów –
Aluron CMC Warta Zawiercie
17:50 | POLSAT SPORT 1

NIEDZIELA 1.11

FORMUŁA 1

- GRAND PRIX MEKSYKU
Parada kierowców
19:00 | ELEVEN SPORTS 1
Wyścig
20:55 | ELEVEN SPORTS 1

KOSZYKÓWKA

- NBA
Orlando Magic – Boston Celtics
21:30 | TVP SPORT

- PGE BASKET LIGA
Eurowic GTK Gliwice –
WKS Śląsk Wrocław
17:25 | POLSAT SPORT 2

MARATON

- MARATON NOWOJORSKI
14:30 | EUROSPORT 1

BIEGI. Maraton Nowojorski to jeden z największych i najbardziej prestiżowych biegów ulicznych na świecie. Transmisja w niedzielę w Eurosporcie 1

• FOT. FOT. HOWARD WEISS

PIŁKA NOŻNA

- BUNDESLIGA
1. FC Union Berlin – 1. FC Köln
15:20 | ELEVEN SPORTS 3
Eintracht Frankfurt –
Hamburger SV
17:20 | ELEVEN SPORTS 3

- PREMIER LEAGUE
Liverpool FC – Arsenal FC
14:55 | CANAL+ EXTRA 1

- SERIE A ENILIVE
Como 1907 – Venezia FC
12:25 | ELEVEN SPORTS 1
Frosinone Calcio – Torino FC
14:55 | ELEVEN SPORTS 2
SS Lazio – Cagliari Calcio
14:55 | ELEVEN SPORTS 1
US Lecce – Genoa CFC
17:55 | ELEVEN SPORTS 2
Juventus FC – SSC Napoli
20:40 | ELEVEN SPORTS 2

SIATKÓWKA

- TAURON LIGA
Jastrzębie Barkom – Podziemie
Kredowe ChKS Chełm
14:45 | POLSAT SPORT 1

- TAURON LIGA KOBIET
KS DevelopRes Rzeszów –
BKS ZGO Bielsko-Biała
17:50 | POLSAT SPORT 1

PONIEDZIAŁEK 2.11

PIŁKA NOŻNA

- BETCLIC 1. LIGA
ŁKS Łódź – Polonia Warszawa
20:25 | TVP SPORT

- PKO BP EKSTRAKLASA
KGHM Zagłębie Lubin –
Korona Kielce
17:55 | CANAL+ SPORT 4 HD
Radomiak Radom –
Śląsk Wrocław
17:55 | CANAL+ SPORT 3 HD
Raków Częstochowa –
Pogoń Szczecin
20:25 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE

- Newcastle United – Everton FC
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

- SERIE A ENILIVE
US Sassuolo Calcio –
ACF Fiorentina
18:25 | ELEVEN SPORTS 1
Atalanta BC – Parma Calcio 1913
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

TENIS

- ATP 1000 – ROLEX PARIS
MASTERS
12:00 | 14:00 | 16:00 | 18:00 |
POLSAT SPORT 1
20:00 | 22:00 | POLSAT SPORT 2

WTOREK 3.11

PIŁKA NOŻNA

- BETCLIC 1. LIGA
Chrobry Głogów – Arka Gdynia
17:55 | TVP SPORT

- LIGA MISTRZÓW UEFA
18:40 | CANAL+ EXTRA 2
20:55 | CANAL+ EXTRA 1
20:55 | CANAL+ EXTRA 2

PIŁKA RĘCZNA

- ORLEN SUPERLIGA KOBIET
PGE MKS El-Volt Lublin –
KRASOŃ MKS Piotrcovia
20:10 | POLSAT SPORT 3

SIATKÓWKA

- TAURON LIGA
Energia Trefl Gdańsk –
Stilon Gorzów
17:20 | POLSAT SPORT 1

TENIS

- ATP 1000 – ROLEX PARIS MASTERS
12:00 | 14:00 | 16:00 |
POLSAT SPORT 1
18:00 | POLSAT SPORT 2
20:00 | 22:00 | POLSAT SPORT 1,
POLSAT SPORT 2

ŚRODA 4.11

KOSZYKÓWKA

- LIGA MISTRZÓW FIBA
Legia Warszawa –
Galatasaray MCT Technic

- 17:50 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

- LIGA MISTRZÓW UEFA
18:40 | CANAL+ EXTRA 1
18:40 | CANAL+ EXTRA 2
20:55 | CANAL+ EXTRA 1
20:55 | CANAL+ EXTRA 2
4. kolejka fazy ligowej:
FC Porto – SSC Napoli
20:55 | TVP 1

PIŁKA RĘCZNA

- ELIMINACJE MISTRZOSTW EUROPY
MĘŻCZYZN
Polska – Łotwa
18:00 | POLSAT SPORT 2

SIATKÓWKA

- TAURON LIGA
Aluron CMC Warta Zawiercie –
Energia Indykpol AZS Olsztyn
17:20 | POLSAT SPORT 1
BOGDANKA LUK Lublin –
PGE GiEK Skra Bełchatów
20:20 | POLSAT SPORT 1

TENIS

- ATP 1000
– ROLEX PARIS MASTERS
12:00 | 14:00 | 16:00 |
POLSAT SPORT 1
18:00 | POLSAT SPORT 3
20:00 | 22:00 | POLSAT SPORT 2

CZWARTEK 5.11

Hokej na lodzie

- EUROPEJSKA LIGA NARODÓW
Turniej w Sosnowcu
19:50 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

- LIGA EUROPY UEFA
Lewski Sofia –
Jagiellonia Białystok
18:35 | POLSAT SPORT 1
SL Benfica – Lech Poznań
20:50 | POLSAT SPORT 1

SIATKÓWKA

- TAURON LIGA
PGE Projekt Warszawa –
Ślepsk Malow Suwałki
20:20 | POLSAT SPORT 2

TENIS

- ATP 1000 – ROLEX PARIS
MASTERS
12:00 | 14:00 | 16:00 |
POLSAT SPORT 1
18:00 | 20:00 | 22:00 |
POLSAT SPORT 2

Od A do Z

CHIEF OF STATION ★★

thriller, USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Aaron Eckhart, Olga Kurylenko, Alex Pettyfer
20:10 | ale kino+ hd
Szef placówki CIA w Budapeszcie traci żonę w zamachu. Jednak po powrocie do kraju dowiaduje się, że nie był to zamach, a kobieta była podwójnym agentem działającym na rzecz wroga. Trzeba to sprawdzić.

CHŁOPCY**Z FERAJNY ★★★★★**

film sens., USA 1990, reż. Martin Scorsese, wyk. Robert De Niro, Ray Liotta, Joe Pesci

21:40 | warner tv

Martin Scorsese według skruszonego gangstera o nowojorskiej mafii. Najlepszy film gangsterski końca stulecia: dokumentalny charakter, perfekcyjna reżyseria, wymienite aktorstwo. Koniecznik.

FARGO ★★★★★

dramat krym., USA/Wlk. Brytania 1996, reż. Joel Coen, Ethan Coen, wyk. Frances McDormand, William H. Macy, Steve Buscemi

23:40 | cinemax

Makabreska z rodzinnych stron braci Coen: sprzedawca samochodów zleca porwanie żony, co zapoczątkuje łańcuch przerażających zbrodni. Mimo luzackiego nastroju przejmujące. Laury w Cannes i dwa Oscary.

KLER ★★★★★

dramat obycz., Polska 2018, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Arkadiusz Jakubik, Robert Więckiewicz, Jacek Braciak

22:30 | tvn

Kontrowersyjne (czy tak bardzo?) spojrzenie Wojciecha Smarzowskiego na polski Kościół: trzech księży i ich biskup jako egzemplifikacja kościelnych karier. Wielki przebój na 5 milionów widzów w kinach.

KRÓL ŻYCIA ★★★★★

komedie, Polska 2015, reż. Jerzy Zieliński, wyk. Robert Więckiewicz, Magdalena Popławska, Bartłomiej Topa

22:15 | tvn 7

Wysnuta z antykorporacyjnego bloga historia człowieka, który po wypadku samochodowym rezygnuje z pracy i wyścigu szczurów, w efekcie czego zaczyna zarażać otoczenie swoim szczęściem. Inspirujące.

Air

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

DRAMAT OBYCZ.

USA 2023, REŻ. BEN AFFLECK, WYK. MATT DAMON, BEN AFFLECK, JASON BATEMAN

M3GAN ★★★★★

horror, USA 2022, reż. Gerard Johnstone, wyk. Allison Williams, Violet McGraw, Amie Donald

20:00 | hbo

Pani, zajmująca się sztuczną inteligencją, zostaje po śmierci siostry opiekunką 8-letniej dziewczynki. Nie czując się przygotowana do roli matki, przekazuje opiekę nad dzieckiem swojemu prototypowi SI.

MILCZENIE**OWIEC ★★★★★**

thriller, USA 1990, reż. Jonathan Demme, wyk. Jodie Foster, Anthony Hopkins, Scott Glenn

20:05 | tvp kultura

Oscarowy wielki szlem. Przejmująca historia śledztwa w sprawie zabójstw młodych kobiet prowadzonego przez stażystkę FBI przy udziale piekielnie inteligentnego zwyrodnialca Hannibala Lectera. Rewelacja!

NA TWOIM MIEJSCU ★★★★★

komedie, Polska 2023, reż. Antonio Galdamez, wyk. Paulina Gałązka, Miron Jagniewski, Oliwier Grzegorzewski

20:00 | tvn 7

Młode współczesne polskie małżeństwo nie potrafi dojść do porozumienia – każdy drobiazg wywołuje sprzeczkę. Do czasu, kiedy pewnej nocy dochodzi do zamiany ciał: ona staje się nim, a on – własną żoną.

NIE MÓW ZŁA ★★★★★

horror, USA/Chorwacja/Kanada 2024, reż. James Watkins, wyk. James McAvoy, Mackenzie Davis, Aisling Franciosi

21:40 | hbo

Z duńskiego na hollywoodzki: rodzina przyjmuje zaproszenie od świeżych znajomych do domu na odludziu. Początkowo miła atmosfera gęstnieje, a na jaw wychodzą krwawe skłonności gospodarzy.

OBLAWA ★★★★★

dramat wojenny, Polska 2012, reż. Marcin Krzyształowicz, wyk. Marcin Dorociński, Maciej Stuhur, Sonia Bohosiewicz

20:00 | kino polska

Po rozbiciu przez hitlerowców oddziału partyzanckiego, jedyny ocalały – wykonawca podziemnych wyroków – musi zadecydować, na kim – i jak – dokonać zemsty za pomordowanych kolegów. Plus wiele nagród.

SPRZYMIERZENI ★★★★★

thriller, USA 2016, reż. Robert Zemeckis, wyk. Brad Pitt, Marion Cotillard, Jared Harris

20:00 | tvp historia

W czasie II wojny aliancki oficer osiąga sukces szpiegowskiej misji dzięki francuskiej uczestniczce ruchu oporu: oddanej sprawie czy szpiegującej na rzecz III Rzeszy? Na ekranie Brad Pitt i Marion Cotillard.

21:50 | cinemax

★★★★★

Jak to było (mogło być) naprawdę? Dział marketingu obuwia sportowego Nike szuka kandydata do wylansowania nowych butów do koszykówki marki Air. Pada na Michaela Jordana, zaczynającego zawodową karierę.

TERMINATOR: MROCZNE PRZEZNACZENIE ★★★★★

film sens., USA/Hiszpania/Węgry/Chiny 2019, reż. Tim Miller, wyk. Arnold Schwarzenegger, Linda Hamilton, Mackenzie Davis

22:05 | polsat

Sarah Connor wraca, by skontaktować ściganą przez androida z przyszłości dziewczynę z Terminatorem i w ten sposób przechylić szalę w wojnie ludzi i robotami. Plus Linda Hamilton i Arnold Schwarzenegger.

VINCI 2 ★★★★★

komedie kryminalne, Polska 2025, reż. Juliusz Machulski, wyk. Robert Więckiewicz, Borys Szyc, Kamilla Baar-Kochańska

20:00 | tvn

Włamywacz, który przed laty dokonał zuchwałej kradzieży „Damy z łasiczką”, wraca do kraju, by zmierzyć się ze swoimi samowolnymi następcami, a przy okazji zdobyć również cenny artefakt.

ZABAWA, ZABAWA ★★★★★

dramat obycz., Polska 2018, reż. Kinga Dębska, wyk. Agata Kulesza, Maria Dębska, Dorota Kolak

21:55 | kino polska

Kinga Dębska o alkoholizmie kobiet: trzy panie w różnym wieku przekraczają granice samokontroli, co niesie za sobą gorzkie konsekwencje. Świetnie zagrane przez aktorskie tuzy: ku przestrodze.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D3**

08:00 Serwis Info, pogoda
08:20 Okrasałam przepisy
09:00 Ranczo IV (5/13)
10:00 Komisarz Alex IV (1/13)
11:00 Ojciec Mateusz XXIV (2)
12:00 Serwis Info – magazyn
12:10 Agrobiznes – magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (815)
12:50 Rolnik szuka żony.
Odwiedziny (5) – serial dok.
13:10 David Attenborough
i tajemniczy świat dźwięków
14:05 Spłatanie losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:10 Reportaż (646)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (6001)
18:05 Klan – telenowela
18:40 Akacja 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Konflikt** (6/6) – mini-serial Finlandia 2025
21:30 **Powrót na „Ranczo”** (1) – serial dok.
22:05 **Mój biegun** – film *** obyczajowy Polska 2013, reż. Marcin Głowacki (100 min)
23:45 **Rocky II** – dramat ** obyczajowy USA 1979, reż. Sylvester Stallone (120 min)
01:45 **Papusza** – film biograf. *** Polska 13, reż. Krzysztof Krauze, Joanna Kos-Krauze (135 min)

MEZEO

13:15 Królewska Orkiestra Concertgebouw, Joyce DiDonato, Antonio Pappano: Heggie, Berlioz – Holandia 25
14:50 Orkiestra Paryska, Khatia Buniatishvili, Klaus Mäkelä – muzyka klasyczna
16:45 Intermezzo
17:00 Freddie Hubbard Quintet – Berliner Jazztage 1977
17:45 John Scofield's Long Days Quartet – Casa del Jazz Summertime 2025, Rzym
19:05 Philippe Mouratoglou Trio – Studio de l'Ermitage
20:30 Młodzieżowa Orkiestra Symfoniczna z Erywanii, Eduard Topchjan: Czajkowski
21:30 Królewska Orkiestra Concertgebouw, Santtu-Matias Rouvali – muzyka klas.
22:55 Ludwiga van Beethoven: Fidelio – opera Holandia 2024

TVP2 **D3**

05:30 M jak miłość
06:20 Anna Dymna – spotkajmy się (453) – dyskusja
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7722) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7722) – mag. Polska 2026
11:45 Operacja zdrowie (90)
12:25 Koło fortuny (2119)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1104)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic – telenowela
16:00 Koło fortuny (2120)
16:35 Familiada (3078)
17:20 Panna młoda – serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1105)
18:50 Jeden z dziesięciu (19)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (17)

20:05 **Barwy szczęścia** – serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kocham Cię, Polsko!** (8) – quiz Polska 2026
22:15 **Gabi Drzewiecka zaprasza** (7) – talk-show Polska 2026
23:15 **To jest grane** (109)
23:50 **Porzucony według Harlana Cobena** (5,6/10) – serial obycz.
01:45 **Miłość w chmurach** (Love is in the Air) – romans Niemcy 2017, reż. André Erkau, wyk. Jasmin Gerat (95 min)

PULS 2

10:35 Basia (13/14)
11:10 Gus. Mały (19,20/52)
11:35 Tomek i przyjaciele 28
12:00 Lwia straż (18,14/26)
13:00 Nowe przygody Kubusia Puchatka (16)
13:35 Smerfy – serial anim.
14:00 Baranek Shaun VI
14:35 Marta mówi!
15:00 Miraculous VI (3,4/26)
16:00 Patryk Rozgwiezda
17:00 SpongeBob IX
18:00 Pingwiny z Madagaskaru (7,8/26)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (34) – serial obycz.
21:00 Straszny film IV – komedia USA 2006
22:40 Taxi II – komedia sensacyjna Francja 2000
00:30 Krwawe Halloween – horror USA 2016

POLSAT **D3**

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień – mag.
08:00 Halo tu Polsat (3300)
11:40 Na ratunek 112 XV (5)
12:20 Gliniarze Śląsk (42) – serial krym. Polska 2026
13:20 Gliniarze XVIII (4,5) – serial fab.-dok. Polska 2024
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (43) – serial fab.-dok. Polska 2026, wyk. Aleksander Mackiewicz
16:55 Gliniarze Śląsk (43) – serial krym. Polska 2026, wyk. Agnieszka Wagner
18:00 Pierwsza miłość 50 (106) – serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda – wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń” (1030) – program publicyst.
19:30 Sport – Polska 2026

19:55 **Twoja twarz brzmi znajomo** (234) – program rozrywkowy
22:05 **Terminator: Mroczne przeznaczenie** (Terminator: Dark Fate) – film sensacyjny USA/Hispania/Węgry/Chiny 2019, reż. Tim Miller (165 min)
00:50 **Mumia – Grobowiec Cesarza Smoka** – film sensacyjny USA/Niemcy/Chiny/Kanada/Wlk. Brytania/Hongkong 08 (150 min)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu V (18/25) – serial sens. USA 1998
07:55 Bogaty dom – biedny dom XII (4) – serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XIII (25,26,27/65) – serial obycz.
11:55 Na ratunek 112 XVI (49,50) – serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XVII (7,8,9,45/40) – serial fab.-dok.
16:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (472) – reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXV (44,45) – serial obycz.
20:05 A na obiad... (8) – mag.
20:10 Czas wojny – dramat wojenny USA/Indie 2011, reż. Steven Spielberg, wyk. Jeremy Irvine, Peter Mullan
23:20 Gwiazdy kabaretu (190, 189) – kabaret i satyra
01:30 Opowieści o zbrodni II (1,2,3) – serial dok. Polska 2019

TVN **D3**

05:15 Nic straconego
05:40 Uwaga! (8119) – mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (58/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Magnuszew – Stara Kuźnia 30 (6) – reality show Polska 2025
07:45 Dzień Dobry TVN (5821)
11:25 Kuchenne rewolucje: „Jani Sushi”, Tarnów XXVII (10)
12:35 Kuchenne rewolucje XXV (10) – reality show
13:40 Ukryta prawda (13,14/17) – serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny II (20) – serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny IV (45) – serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VII (45) – serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:50 Uwaga! (8120) – mag.

20:00 **Vinci 2** – komedia kryminalna Polska 2025, reż. Juliusz Machulski, wyk. Robert Więckiewicz, Borys Szyc, Kamilla Baar, Marcin Dorociński (150 min)
22:30 **Kler** – dramat obycz. Polska 2018, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Arkadiusz Jakubik, Robert Więckiewicz, Jacek Braciak (165 min)
01:15 **Kuba Węwódzki** (9) – talk-show Polska 26
02:20 **Uwaga!** (8120)

METRO **D3**

07:25 Bez kompleksów (5)
08:30 Szpital (44,45/68)
10:25 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
12:25 Szkoła (27/67) – serial fabularno-dok. Polska 2019
13:25 Brzydula – serial obycz.
14:35 Drugie serce – serial obyczajowy Turcja 2025
15:35 Druga szansa II (5)
16:45 The Floor (3, 4)
18:00 Złomowisko PL VII
19:00 Kartoteka IX (17)
20:00 Plotka – komedia Francja 2001, reż. Francis Veber, wyk. Daniel Auteuil, Gérard Depardieu
21:50 Taskmaster (9) – program rozrywkowy Polska 2026
22:55 Zbrodnie z pierwszych stron gazet II (1,2/12)
00:55 Szpital (5/68)
01:55 Szkoła (34/67)

TV PULS **D3**

06:00 Policjanci z Miami (17,18/23) – serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVII (11,10/15)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (1/23) – serial fantasy USA 08
11:00 Kotka – serial obycz.
12:00 Nie igraj z aniołem
13:00 Wspaniałe stulecie IV – serial obycz. Turcja 2014
14:00 Rodzinny interes
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XII – serial obycz.
17:00 Rodzinny interes – serial obycz. Polska 2019
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (44,45) – serial obyczajowy Polska 2026

20:00 **Czas zemsty (Out for a Kill)** – film sens. USA/Aruba 2003, reż. Michael Oblowitz, wyk. Michelle Goh (110 min)
21:50 **Transporter III** – film sens. Francja/USA/Ukraina/Wlk. Brytania 2008, reż. Olivier Megaton (120 min)
23:50 **Bez twarzy (Face/Off)** – film sensacyjny USA 1997, reż. John Woo (155 min)
02:25 **Lombard. Życie pod zastaw XIX** (40)

TVN7 **D3**

05:20 Ten moment (18/20) – serial fab.-dok. Polska 2015
05:55 Żony Podlasia (5/10)
06:50 Szkoła (51,52/72)
08:45 Ukryta prawda (16,22,23/60) – serial fab.-dok.
11:50 W-11 Wydział Śledczy – serial fabularno-dok.
13:55 Detektywi V (3)
15:00 Szpital św. Anny IV (35) – serial obycz. Polska 2026
16:00 Ukryta prawda (7/73) – serial fab.-dok. Polska 2021
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
18:00 Rozwód. Walka o wszystko (39) – serial fabularno-dok. Polska 2020
19:00 Ukryta prawda (45)

20:00 **Na twoim miejscu** – komedia Polska 2023, reż. Antonio Galdamez, wyk. Paulina Gałazka, Jan Frycz (135 min)
22:15 **Król życia** – komedia Polska 2015, reż. Jerzy Zieliński, wyk. Robert Więckiewicz (125 min)
00:20 **Oszukać przeznaczenie IV (The Final Destination)** – horror USA 2009, reż. David R. Ellis, wyk. Bobby Campo (105 min)
02:05 **Hotel Paradise** (38)

STOPKLATKA

08:45 Robert Makłowicz (205) – mag. kulinarny
09:45 Wojny magazynowe: Kanada II (11,12/12)
10:55 Aukcja w ciemno III (12,13/26) – serial dok.
11:55 Komisarz Rex – Powrót do Wiednia (1/6) – serial krym.
 Austria/Niemcy 2026
13:50 Hudson i Rex V (19/20)
14:50 Komisarz Montalbano (2/2) – serial kryminalny
17:00 Górski lekarz XIX (3/8)
 – serial obyczajowy
 Niemcy/Austria 2026
18:00 Komisarz Rex – Powrót do Wiednia (3,4/6) – serial krym.
20:00 Air America – film sensacyjny USA 1990, reż. Roger Spottiswoode, wyk. Mel Gibson, Robert Downey Jr. (150 min)
22:30 Poszukiwani, poszukiwana – komedia Polska 1974, reż. Stanisław Bareja, wyk. Wojciech Pokora, Jolanta Bohdal (95 min)
00:05 Lokatorka – dramat krym. Polska 2021, reż. Michał Ottowski, wyk. Irena Melcer, Sławomira Łozińska (165 min)

KINO POLSKA

07:30 Polska Kronika Filmowa 20/82 – reportaż Polska 1982
07:40 Zwierzęta Wajraka III (8,9/10) – serial dok. Polska 22
08:45 Szatan z 7-ej klasy – film przyg. Polska 1960
11:00 Gdzie jest generał – komedia Polska 1964, reż. Tadeusz Chmielewski
13:20 Konopielka – komedia Polska 1982, reż. Witold Leszczyński, wyk. Krzysztof Majchrzak, Anna Seniuk
15:10 Zakazane piosenki – dramat wojenny Polska 1947
17:40 Moja – film krótkometrażowy Polska 2024
17:55 Cztery pancerni i pies (6,7) – serial wojenny Polska 66
20:00 Oblawa – dramat wojenny Polska 2012, reż. Marcin Krzyształowicz, wyk. Marcin Dorociński, Maciej Stuhar, Sonia Bohosiewicz, Weronika Rosati
21:55 Zabawa, zabawa – dramat obyczajowy Polska 2018, reż. Kinga Dębska, wyk. Agata Kulesza, Maria Dębska
23:45 Wyjazd integracyjny – komedia Polska 2011, reż. Przemysław Angerman, wyk. Jan Frycz, Tomasz Karolak
01:50 Ostatni prom – dramat obyczajowy Polska 1989, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Krzysztof Kolberger

ALE KINO+

09:15 Grantchester X (7,8/8)
11:15 Detektyw Foyle III (4/4) – serial krym.
13:20 Pęknięte lustro (The Mirror Crack'd) – komedia kryminalna Wlk. Brytania 1980, reż. Guy Hamilton (130 min)
15:30 PS Kocham Cię (P.S. I Love You) – melodramat USA 2007, reż. Richard LaGravenese, wyk. Hilary Swank (150 min)
18:00 Strefa interesów (The Zone of Interest) – dramat wojenny Wlk. Brytania/Polska/USA 2023, reż. Jonathan Glazer (130 min)
20:10 Chief of Station – thriller USA/Wlk. Brytania/Węgry 2024, reż. Jesse V. Johnson, wyk. Aaron Eckhart, Olga Kurylenko, Alex Pettyfer (125 min)
22:15 Zapowiedź (Knowing) – thriller USA/Wlk. Brytania/Australia 2009, reż. Alex Proyas, wyk. Nicolas Cage (145 min)
00:40 Krawiec z Panamy (The Tailor of Panama) – thriller USA/Irlandia 2001 (135 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin V (5/8)
08:30 Przyjaciółki XXV (5,6)
10:25 Świat według Kiepskich (6,7,4,8,36/16) – serial kom.
14:45 Zabij mnie, kochanie – komedia Polska 2024
16:45 Ghost Rider II – film sens. USA/Emiraty Arabskie 11
18:45 Zmartwychwstały – dramat historyczny USA 16
21:00 Duchy w Wenecji – film krym. USA/Wlk. Bryt./Włochy 23, reż. Kenneth Branagh, wyk. Kenneth Branagh
23:05 Zielona mila – dramat obyczajowy USA 1999

FILMBOX+ ONE

09:50 Vera XIV (1/2)
11:50 Zagadki kryminalne nowej panny Fisher (4/4)
12:50 Morderstwa według Agathy Christie II: Ding Dang Dong (20) – film kryminalny Francja/Szwajcaria 2018
15:00 Strażnik Teksasu VII (19,20/23) – serial sens.
17:05 Vera XIV (2/2)
18:55 Poirot: Podwójny grzech II (7/10) – serial krym.
20:00 Piękny umysł – dramat obyczajowy USA 2001
22:55 Snowpiercer: Arka przyszłości – film s.f. Korea Południowa/Czechy 2013

TVP KULTURA

08:55 Tamte lata, tamte dni
09:30 Blisko, coraz bliżej (1) – serial historyczny
11:00 Strach (Non credo più all'amore) – dramat obycz. Włochy/Monaco/Niemcy 1954 (95 min)
12:35 Van Gogh. Prawdziwa historia (2) – serial dok.
13:55 „Zapatrzeni w siebie” – piosenki Marka Grechuty – koncert
14:55 Spokój – dramat obyczajowy Polska 1976, reż. Krzysztof Kieślowski (95 min)
16:30 Blisko, coraz bliżej (2)
18:00 Tygodnik kulturalny
18:50 Pamiętniki Sherlocka Holmesa (2/6)
20:00 Wstęp do filmu (611)
20:05 Milczenie owiec (The Silence of the Lambs) – thriller USA 1990, reż. Jonathan Demme, wyk. Jodie Foster (130 min)
22:15 Pitbull (3/12)
23:20 Wstęp do filmu (616)
23:25 Na ostrzu szpadu (Le bossu) – film przyg. Francja/Włochy/Niemcy 1997, reż. Philippe de Broca (135 min)
01:40 Do raję – film krótkom. Polska 2023 (30 min)

WARNER TV

07:55 Prawo Agaty III (11,12)
09:50 Bajer z Bel-Air V
10:50 Poniedziałki na chirurgii
11:45 Teraz albo nigdy! (1,2/13)
13:55 Bajer z Bel-Air V
15:55 Poniedziałki na chirurgii
17:45 Dziewczyna na pożeganie – komedia romantyczna USA 1977, reż. Herbert Ross
20:00 Licencja na miłość – komedia romantyczna USA/Australia 2007
21:40 Chłopcy z ferajny – film sensacyjny USA 1990
00:40 Lśnienie – thriller Wlk. Brytania/USA 1980

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki VI
09:25 Policjanci grupa pościgowa XXII – serial dok.
10:30 Pani i pani Smith – komedia sensacyjna USA 05
13:00 Czarodziejki VI
14:55 xXx: Reaktywacja – film sens. USA 2017, reż. D.J. Caruso
17:05 Terminator: Genisys – film s.f. USA/Kanada 2015
20:00 Lodowy szlak – film sensacyjny USA/Kanada 2021, reż. Jonathan Hensleigh
22:20 Mechanik: Prawo zemsty – film sens. USA 2011
00:00 Drugie oblicze – dramat kryminalny USA 2013

HBO

09:00 Noc w zoo – film animowany Kanada/Francja/Belgia 2024 (90 min)
10:30 Na planie (44) – mag.
11:00 Człowiek z bieguna – komediodramat USA 2014 (85 min)
12:25 Anakonda – horror USA 2025, reż. Tom Gormican (95 min)
14:00 All American VIII (5,6)
15:25 The Pitt II (15/15)
16:15 Scott Pilgrim kontra świat – komedia USA/Wlk. Brytania/Kanada/Japonia 2010 (110 min)
18:05 Saga „Zmierzch” – film fantasy USA 2011 (115 min)
20:00 M3GAN – horror USA 2022, reż. Gerard Johnstone, wyk. Allison Williams (100 min)
21:40 Nie mów zła – horror USA/Chorwacja/Kanada 2024, reż. James Watkins (110 min)
23:30 Rewolwerowcy – western USA 2025, reż. Brian Skiba, wyk. Stephen Dorff (100 min)
01:10 Spinal Tap II: To nie koniec – komedia USA 2025 (80 min)

CINEMAX

11:40 Sępy – thriller F 2025
13:25 Ostatni pociąg do Fortune – western USA 2025
15:00 Motyl i skafander – film biograficzny Francja/USA 2007
16:55 Jajo larwa motyl – dramat obycz. Grecja/Cypr 2023
18:25 Wrześnieńowie dzieci – film sens. Szwajcaria 2024
20:00 Podwójne uderzenie – film sensacyjny USA 1991, reż. Sheldon Lettich
21:50 Air – dramat obycz. USA 2023, reż. Ben Affleck
23:40 Fargo – dramat krym. USA/Wlk. Brytania 1996

ROMANCE TV

11:20 Złagosuj na miłość – komedia romantyczna Kanada 2023, reż. Wendy Ord
13:05 Rzeka życia: Zaginiona na Amazonce – dramat obyczajowy Niemcy 2013
15:00 Inga Lindström: Weekend w Söderholm – film obyczajowy Niemcy 2007
16:55 Miłosne sprawy – komedia Niemcy 2022
19:00 Górski lekarz
20:00 Rejs ku szczęściu (10/37)
21:50 Wielka prawdziwa miłość – komedia USA 2022
23:45 Górski lekarz
00:40 Rejs ku szczęściu (10/37)

CANAL+ PREMIUM

09:15 MTV Unplugged
10:30 Cudowne życie – komediodramat Francja/Kanada 2025, reż. Ken Scott (100 min)
12:10 Brat – dramat obycz. Polska 2025 (95 min)
13:45 Prawdziwa historia szeregowca Ryana
14:40 Peacock – dramat obycz. USA 2010, reż. Michael Lander (90 min)
16:10 Saga „Zmierzch” – film fantasy USA 2011, reż. Bill Condon (115 min)
18:05 Łapu-Capu (260)
18:10 Saga „Zmierzch” – film fantasy USA 2011 (110 min)
20:00 Samotnik – film sensacyjny USA/Wlk. Brytania 2026 (110 min)
21:50 Apollo w ogniu: Apollo Has Fallen (8/8) – serial sensacyjny Francja/Wlk. Brytania/USA 2026
22:30 Dla niej wszystko – film sensacyjny USA/Francja 2008, reż. Paul Haggis (130 min)
00:40 30 dni mroku – horror USA 2007, reż. David Slade (110 min)

TVN FABUŁA

09:50 Młode gliny (40/50)
10:55 Magda M. (10)
11:55 Zapukaj do moich drzwi
13:55 Młode gliny (41/50)
14:55 Detektywi – serial dok.
16:05 Na Wspólnej
17:10 Magia kina (5) – mag.
17:35 Rodzina od zaraz – komedia USA 2018
20:00 Plan na miłość – komedia Wlk. Brytania/Francja/Indie/USA 2022
22:25 Szczęśliwe święta – komediodramat USA 2014
00:00 Głupcy – dramat obycz. Polska/Rumunia/Niemcy 2022

AMC

09:40 Tajemnicza wyspa (1) – film przygodowy Tajlandia/Niemcy/USA 2005
11:35 Tajemnicza wyspa (2) – film przygodowy Tajlandia/Niemcy/USA 2005
13:20 Bibliotekarz III – Przekłety kielich Judasza – film przygodowy USA 2008
15:20 Za wszelką cenę – dramat obyczajowy USA 2004
18:10 Pompeje – film katas. USA/Niemcy 2014
20:15 183 metry strachu – horror USA 2016
22:00 Wielki szef – film sensacyjny Hongkong 1971

AXN

08:25 Agenci NCIS XII (7/24)
09:25 Castle II (16,17/24)
11:15 Detektyw Monk II (6,7/16)
13:10 Agenci NCIS XII (8,9/24)
15:05 FBI: Most Wanted III (21,22/22) – serial krym.
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (2,3/22)
19:05 Castle II (18,19/24) – serial krym. USA 2010
21:05 W 80 dni dookoła świata – film przyg. USA/Niemcy/Irlandia/Wlk. Brytania 2004
23:25 Pogromcy duchów – komedia sensacyjna USA 84

EPIC DRAMA

08:10 Detektyw Murdoch XVIII
09:10 Wszystkie stworzenia duże i małe II (1/6)
10:05 Lekarze na start
11:40 Panna Scarlet VI (2/6)
12:50 Sprawy pana Booka
13:55 Agenci NCIS XVII (15/20)
14:50 Panna Marple II (1/4)
16:55 Poirot IX (4/4)
18:55 Agenci NCIS XVII (16/20)
19:55 Poirot III (6/11)
21:00 Morderstwo to nic trudnego (2/2) – miniserial
22:00 Morderstwo w małym mieście II (8) – serial krym.
22:55 Poirot III (6/11)
00:05 Agenci NCIS XVII (16/20)

TVN STYLE

11:25 Ostre cięcie (5)
12:25 Ugotowani (14)
13:25 Kuchenne rewolucje (2, 1) – reality show Polska 24
15:30 MasterChef (7)
17:05 Teraz one (5)
17:40 Kuchenne rewolucje (5, 6, 7) – reality show
20:50 Love the Look (5) – program rozrywkowy Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XVIII (5,2/14) – serial dok. Polska 26
23:50 Kobieta na krańcu świata XVII (8) – cykl reportaży
00:40 EuroPOLKI studentki (2) – lifestyle Polska 2023

TVN TURBO

08:00 Gadżet 4.0 (10, 1)
09:00 Fani czterech kótek XVI
10:00 Raport Turbo (5099)
10:15 Samochód marzeń: Kup i zrób (4) – mag. motoryzacyjny
11:15 Wojny samochodowe (7)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować II
18:00 Raport Turbo (5100)
18:15 Mobilni mechanicy (7, 8)
19:45 Naprawy nie do naprawy
20:30 Z drugiej ręki (4, 8)
22:00 Raport Turbo (5100)
22:15 Zawodowi handlarze (8)
23:00 Polski supersamochód

BBC FIRST

08:55 Z pamiętnika położnej
10:00 Ojciec Brown VII (8,9/10)
12:00 Shakespeare i Hathaway II (7,8/10)
14:00 Zbrodnie Saint-Pierre
15:00 Śmierć z dala od palm II
16:10 Tajemnice Brokenwood
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami XV (6/8) – serial kryminalny
21:00 Po powodzi II (5/6)
22:00 Blackshore (4/6)
23:05 Luther (3/6)
00:15 Lynley (3/4)
01:15 Po powodzi II (5/6)

FX

08:00 Kości IV (15/26)
09:00 FBI VI (6/13)
10:00 Agenci NCIS II (4/23)
10:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (20/22)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami (9,10/24)
13:45 Castle II (16/24)
14:40 Lucyfer II (13/18)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami (11,12/24)
17:25 Z Archiwum X V (5,6/20)
19:15 FBI VI (7/13)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IV (9/21)
21:05 Zabójcze umysły XVII
22:00 CIA (4/12) – serial krym.

HGTV

09:05 Ekstremalnie wymagający kupujący – serial dok.
10:00 Letnia chata na lata XIII
11:55 Nowe życie w starym domu: wyjątkowy pensjonat
13:55 Odlotowy ogród (6)
14:30 Mieszkanie na miarę III
16:25 Polowanie na ogród IX
18:15 Pouklatani (2) – lifestyle
19:15 Weekendowa metamorfoza (7, 8) – reality show
21:05 Złoty remont (5)
22:05 Złoty remont – spełnianie marzenia (1/8) – serial dok.
23:00 House Hunters (2-5)
01:05 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

10:00 Bake off: zawodowcy (4)
11:00 Tajemnice słynnych hoteli (4) – serial dok.
12:00 Mistrzowie ceramiki (2)
13:10 10 lat mniej w 10 dni II
14:10 Wielkie australijskie wypieki VI (6) – serial dok.
15:20 Mistrzowie szycia (10)
16:30 Zapraszam do stołu
17:40 Masterchef: Australia
18:50 Zapraszam do stołu
19:50 Wielkie australijskie wypieki VI – serial dok.
21:00 Bad Boyfriends (2)
22:00 Sex-notowania (5)
23:00 Seksi i miłośnicy dookoła świata – Christiane Amanpour

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół VIII (11/16)
08:55 Hoży doktorzy (7,8/24)
09:55 Przyjaciele VII (21-24/24) – serial kom. USA 01
11:55 Teoria wielkiego podrywu IV (11-16/24) – serial kom.
14:30 Dwóch i pół VIII (12-15/16) – serial kom. USA 10
16:30 Przyjaciele VIII (1-4/24)
18:30 Hoży doktorzy (9,10/24)
19:30 Teoria wielkiego podrywu IV (11-16/24) – serial kom.
22:00 South Park 29 (4)
22:30 The Office PL IV (5/12)
23:05 Comedy Club (3, 4)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex XII (5)
09:25 Rodzinka.pl IX (3)
09:55 Klan – telenowela
10:30 Ranczo V (1/13)
11:20 Rodzinka.pl XIX (6,7)
12:20 Felicita (21,22)
13:35 Ojciec Mateusz (8,9/17)
15:35 Komisarz Alex XII (6)
16:25 Na sygnale
17:30 Ranczo V (3,4/13)
19:30 Ojciec Mateusz (9) – serial krym. Polska 2009
21:30 Ranczo V (5,6/13)
23:25 Ojciec Mateusz (11/17)
00:25 Gra z Cieniem II (8) – serial krym. Polska 2026
01:20 Trzeci oficer (9)

CANAL+ KUCHNIA

13:45 Kolacja z Gavinem Rossdale'em (4)
14:40 ABC gotowania – kuchnia meksykańska (9, 10)
15:45 Kucharskiego pomysł na kuchnię (9, 10) – magazyn
16:45 Jamie Oliver (13, 14, 2)
18:40 Włoskie życie Sophie Grigson (4,5) – serial dok.
19:45 m jak mięso (1)
20:20 Jamie: dania w 20 minut
21:15 Ziemia, ogień i smak (4)
22:05 Kolacja z Gavinem Rossdale'em (5, 6)
23:55 Ziemia, ogień i smak (2)
00:55 m jak mięso (7, 8) – mag.

CANAL+ DOMO

10:00 Gardeners' World (1)
11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie projekty XXI
13:05 Generalna odbudowa
14:05 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia – serial dok.
16:00 Daleko od miasta XVI
17:00 Adeos: rezydencje marzeń (4) – reality show
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie projekty XXI
20:00 Daleko od miasta XV
21:00 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia – serial dok.
21:55 Wielkie projekty XII
23:05 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (9/20) – serial dok.

PLANETE+

12:35 Niezwykłe podróże kolejną VI (4/5) – serial dok.
13:40 Gustave Eiffel – nie tylko wieża – film dok.
14:45 Krajobrazy świata (6/12)
15:50 360° – świat bez granic
16:55 Świat z góry (6,7/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:35 Pod ciśnieniem
19:45 TikTok. Chińska superbroń – film dok.
20:50 Adonis – film dok.
22:00 Pułapki ludzkiego mózgu (2/2) – serial dok. F 26
23:10 Śmierć na Cyprze (7)

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: złoty szlak (8) – serial dok.
10:00 Budowa na końcu świata
11:00 Klan z Alaski III (2/32)
12:00 Fani czterech kótek XVIII
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita VI (6/10)
15:00 Złomowisko PL XI
16:00 Artemis II: Powrót na Księżyc – film dok.
18:00 Przystanek Bieszczady II (3) – serial dok.
19:00 Nagi instynkt przetrwania II (8,9/32) – serial dok.
21:00 Zawodowcy: drwale II
22:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII (15)

TVP HISTORIA

10:05 Uwięziony prymas
11:00 Flesz historii (785)
11:30 Kennedy, Sinatra i mafia
12:30 Przyczyny upadku cywilizacji Majów – film dok.
13:35 Film dokumentalny
14:00 Polskie drogi (2)
15:40 Sensacje XX wieku (9, 4)
17:25 Wojenne dziewczyny IV
18:20 Wojownicy czasu
18:55 Anna od... pamięci
20:00 Sprzymierzeni – thriller USA 2016
22:10 Historia w postaciach zapisana XIV – serial dok.
00:00 Sensacje XX wieku

HISTORY

14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (1/11)
14:50 Największe tajemnice świata VI (13/20) – serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Absurdy przeszłości: historie pełne ryzyka II (6)
17:10 II wojna światowa w kolorze: największe bitwy
18:10 Największe tajemnice świata VI (10/20) – serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVIII
21:00 Niewyjaśnione tajemnice wszechświata (6/8)
22:00 Tajemnice skute lodem V (2) – serial dok.
23:00 Jak to wyjaśnić? (14/20)

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny VI (6/6)
16:00 Tajemnicze wyspy
16:55 Egipt: miejsce pełne tajemnic V (5/10) – serial dok.
17:55 Krawce pieniędzy: tajemnice radzieckiej gospodarki (2) – film dok. Francja 23
18:55 Stalin kontra Trocki
20:00 Katastrofa w przestworzach XXII (6/10) – serial dok.
21:30 Premiera: Hitler i jego świata – serial dok. Niemcy 21
22:00 Premiera: III Rzesza: droga do upadku VI (7,8)

FOCUS TV

12:00 Broń w hollywoodzkich filmach (8/8) – serial dok.
10:00 Budowa na końcu świata
11:00 Klan z Alaski III (2/32)
12:00 Fani czterech kótek XVIII
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita VI (6/10)
15:00 Złomowisko PL XI
16:00 Artemis II: Powrót na Księżyc – film dok.
18:00 Przystanek Bieszczady II (3) – serial dok.
19:00 Nagi instynkt przetrwania II (8,9/32) – serial dok.
21:00 Zawodowcy: drwale II
22:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII (15)

BBC EARTH

11:25 Skarby przeszłości i ich tajemnice IV – serial dok.
12:20 Lodowe miasto: życie na krawędzi (9/10) – serial dok.
13:25 Londyn Davida Attenborough – film dok.
14:35 W okowach mrozu IX
15:30 Życie na pustkowiu III (5)
16:25 Ewolucja – serial dok.
17:30 Londyn Davida Attenborough – film dok.
18:45 Lodowe miasto (10/10)
19:45 Dzikie zakątki Ziemi z Simonem Reeve'em II (4/4)
21:00 W okowach mrozu XII (5)
22:55 Tsunami w święta

POLSAT VIASAT HISTORY

12:00 Czarnobyl: chronologia katastrofy – film dok.
13:05 Projekt Manhattan: w kolorze – film dok.
14:10 Hiroszima: za kulisami
16:35 1945: dni, które zmieniły świat (2) – serial dok.
17:35 Czółg: najważniejsza broń II wojny światowej
18:45 Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze
19:50 Czarna śmierć: pacjent zero (2/2) – serial dok.
21:00 Berlin 1936: olimpiada Hitlera w kolorze – film dok.
22:10 Starożytni Pompeje – tajemnice Oplontis (2)

Od A do Z

BRATERSTWO WILKÓW ★★★

horror, Francja 2001, reż. Christophe Gans, wyk. Samuel Le Bihan, Vincent Cassel, Emilie Dequenne

20:00 | stopklatka

Osiemnastowieczny uczonec w towarzystwie indiańskiego szamana szuka rozwiązania tajemnicy bestii, odpowiedzialnej za serię przerażających zbrodni, trafiając w rezultacie na równie zagadkową intrygę.

BRIDGET JONES III ★★★

komedial, Wlk. Brytania/Francja/USA 2016, reż. Sharon McGuire, wyk. Renée Zellweger, Colin Firth, Patrick Dempsey

21:30 | tvn

Renée Zellweger wraca do kulturowej roli brytyjskiej singielki: Bridget traci pracę w telewizji, ale w krótkim odstępie czasu spędza noc z nowym partnerem i byłym mężem. Który z nich okaże się ojcem dziecka?

FILIP ★★★★★

dramat wojenny, Polska 2021, reż. Michał Kwieciński, wyk. Eryk Kulm, Victor Meutelet, Caroline Hartig

21:35 | tvp historia

Czytając prozę Tyrmanda: Eryk Kulm (Nagroda Cybulskiego 2022) jako uciekinier z warszawskiego getta, ukrywający się wśród obsługi hitlerowskiego hotelu. Srebrne Lwy i nagroda za zdjęcia w Gdyni.

INNI ★★★★★

horror, USA/Hiszpania/Francja 2001, reż. Alejandro Amenábar, wyk. Nicole Kidman, Fionnula Flanagan, Christopher Eccleston

22:30 | ale kino+ hd

Alejandro „Otwórz oczy” Amenábar rusza na podbój Hollywood: Nicole Kidman z dwójką dzieci uczulonych na światło w pustym domu pełnym duchów. Wciąża!

JOHN Q ★★

film sens., USA 2002, reż. Nick Cassavetes, wyk. Denzel Washington, Robert Duvall, James Woods

21:25 | tvp 1

Kino skuteczne, choć etycznie wątpliwe: zdesperowany ojciec, biorąc za zakładników zespół ratownictwa dużego szpitala, wymusza na dyrekcji operację transplantacji serca dla syna.

Ostatnia sesja w Paryżu

20:00 | hbo

★★★★

FOT. JÉRÔME PREBOIS / LES FILMS VELVET

THRILLER

FRANCJA 2025, REŻ. REBECCA ZLOTOWSKI, WYK. JODIE FOSTER, DANIEL AUTEUIL, VIRGINIE EFIRA

Jodie Foster jako amerykańska terapeutka praktykująca w Paryżu, która dowiaduje się o samobójstwie swojej pacjentki. Podejrzewa morderstwo, podejmuje więc śledztwo, które podsuwa intrygujące wnioski.

LODOWY SZLAK ★★

film sens., USA/Kanada 2021, reż. Jonathan Hensleigh, wyk. Liam Neeson, Laurence Fishburne, Benjamin Walker

20:00 | tv puls

Po katastrofie kopalni diamentów na dalekiej północy Kanady, Liam Neeson staje na czele misji ratunkowej, której celem jest jak najszybsze dotarcie do zasypanych górników po taflę zamrożonego oceanu.

LOKAL**ZAMKNIĘTY ★★**

komedial, Polska 2021, reż. Krzysztof Jankowski, wyk. Janusz Chabior, Magdalena Kaczmarek, Mateusz Damięcki

21:55 | kino polska

Kino pandemiczne po polsku: panowie planują włamanie do domu skorumpowanego polityka przez sąsiadującą z nim agencję towarzyską. Nagle sanepid zamyka lokal wraz z jego klientami na okres kwarantanny.

NOSFERATU ★★

horror, USA/Czechy 2024, reż. Robert Eggers, wyk. Bill Skarsgård, Nicholas Hoult, Lily-Rose Depp

21:30 | canal+ premium

Stylowa, jakkolwiek budząca kontrowersje, ekranizacja nie tyle powieści Brama Stockera, ile filmu F.W. Murnaua: ogarnięty miłosną obsesją wampir rusza z Transylwanii do Niemiec na spotkanie z ukochaną.

PIEP*ZYĆ**MICKIEWICZA III ★★**

komediodramat, Polska 2026, reż. Sara Bustamante-Drozdek, wyk. Dawid Ogrodnik, Weronika Książkiewicz, Hugo Tarres

20:00 | canal+ premium

Bohaterowie cyklu z liceum im. Stanisława Barei zbliżają się do matury nie podejrzewając nawet, że ten prawdziwy – życiowy – egzamin dojrzałości przyjdzie im zdawać wcześniej – w trakcie przygotowań do studniówki.

POŻERACZ DUSZ ★★

horror, Francja/Belgia 2024, reż. Julien Maury, Alexandre Bustillo, wyk. Virginie Ledoyen, Paul Hamy, Francis Renaud

20:10 | ale kino+ hd

Policja prowadzi intensywne śledztwo po zaginięciu kilorga dzieci i odrażającym morderstwie w małej wiosce. Wiele wskazuje, że sprawcą może być mroczny bohater ponurej miejscowej legendy.

PRZYMIERZE ★★★★★

film sens., USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Guy Ritchie, wyk. Jake Gyllenhaal, Dar Salim, Sean Sagar

22:05 | polsat

Po wyjściu Amerykanów z Afganistanu niedawny weteran wraca tam, by odnaleźć porzuconego na pastwę talibów miejscowego tłumacza, który uratował mu życie w trakcie niebezpiecznej misji.

TAJNY AGENT ★★★★★

thriller, Brazylia/Francja/Holandia/Niemcy 2025, reż. Kleber Mendonça Filho, wyk. Wagner Moura, Maria Fernanda Cândido, Gabriel Leone

22:15 | hbo

Cztery nagrody w Cannes (w tym za rolę i reżyserię) dla opowieści o człowieku, który w trakcie politycznych zawirowań w Brazylii w 1977 roku szuka sposobu na wyjazd z kraju wraz ze swoim synkiem.

WOLF MAN ★★

horror, USA/Irlandia/Nowa Zelandia 2025, reż. Leigh Whannell, wyk. Christopher Abbott, Julia Garner, Matilda Firth

23:45 | canal+ premium

Rodzina wyjeżdża do odziedziczonego domu na odludziu, gdzie nocą zostaje zaatakowana przez tajemnicze monstrum. Nieoczekiwanie w zabarykadowanym domu ojciec rodziny ulega przemianie. Jednak rutyna.

WŚCIEKŁY BYK ★★★★★

dramat obycz., USA 1980, reż. Martin Scorsese, wyk. Robert De Niro, Joe Pesci, Cathy Moriarty

20:00 | tvp kultura

Oscar dla Roberta De Niro i powszechne uznanie dla Martina Scorsese za opowieść o życiu boksera Jake'a LaMotty na tle czasów, które go stworzyły. Wielkie kino na granicy arcydzieła. Koniecznie.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D3**

05:55 Oko na świat (895)
06:20 Balans bieli (146)
07:00 Msza święta
07:40 Rok w ogrodzie (1189)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:50 Ranczo IV (6/13)
09:45 Felicita (20,21,22)
11:15 Ojciec Mateusz XXIV (3)
12:00 Domowe patenty (17)
12:10 Dobre strony (17)
12:30 Sabrina – komedia romantyczna USA 54 (115 min)
14:25 Okrasa łamie przepisy
15:00 Rolnik szuka żony (8)
16:00 Zaraz wracam (31,32)
17:00 Teleexpress
17:30 Ojciec Mateusz 35 (12)
18:40 Jaka to melodia? (5960)
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda
20:00 Oredzie na uroczystość Wszystkich Świętych

20:25 Komisarz Alex XXVI (9) – serial krym. Polska 26, wyk. Karol Dziuba
21:25 John Q – film sens. USA ******* 2002, reż. Nick Cassavetes, wyk. Denzel Washington (125 min)
23:30 Zaklinacz deszczu ******* (The Rainmaker) – dramat obycz. USA 1997, reż. Francis Ford Coppola (140 min)
01:50 Mój biegun – film obyczajowy Polska 2013, reż. Marcin Głowacki (95 min)

MEZZO

09:45 Intermezzo
10:30 Jules Massenet: Thaïs – opera Monaco 2021
13:05 Intermezzo
13:30 Thomas Dutronc, Stochelo Rosenberg – Jazz à Vienne – koncert Francja 25
14:30 Marc Ribot – Banlieues Bleues – koncert Francja 2023
15:45 Giovanni Antonini i Il Giardino Armonico – muz. klas.
17:00 „El retablo de Maese Pedro” de Falli na Festiwalu w Grenadzie – muzyka klas.
18:05 Intermezzo
18:30 Daniel Lozakovich, Królewska Orkiestra Concertgebouw, Klaus Mäkelä
20:30 Charles Gounod: Romeo i Julia – opera Niemcy/Szwajcaria 2023
22:50 César Franck: Hulda – opera Belgia 2022

TVP2 **D3**

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7723) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7723) – mag. Polska 2026
11:25 Super Gary. Gotuj z Bosacką! (12) – magazyn
12:05 W poszukiwaniu dobrego filmu (55) – mag. kulturalny
12:40 Informacje kulturalne
13:05 Panna młoda
14:00 Familiada (3150)
14:35 Koło fortuny (2121)
15:10 Szansa na sukces. Opole 2027 (8) – show
16:15 Na dobre i na złe
17:10 Święto Reformacji
18:15 Omnibus – szybcy i mądrzy (54) – teleturniej
19:10 Słowo na niedzielę
19:25 Rodzinka.pl XIX (7,8) – serial kom. Polska 2026

20:30 The Voice of Poland: Bitwa (12, 12) – program rozrywkowy
23:00 Program rozrywkowy
23:30 Postaw na milion (398) – teleturniej
00:30 Ugotowany (Burnt) ******* – komediodramat USA/Wlk. Bryt. 2015, reż. John Wells, wyk. Bradley Cooper (105 min)
02:15 Obwiniony (Accused) ******* – thriller Wlk. Brytania 2023, reż. Philip Barantini, wyk. Frances Tomelty (90 min)

PULS 2

09:15 Gang wiewióra 2 – film animowany Kanada 2017
11:00 Wojciech Cejrowski. Boso Luizjana – serial dok.
12:50 Puls Kabaret (2, 3)
14:50 Cudowna studnia – film fantasy Włochy/USA 2023
16:50 Trzej muskietierowie – film przyg. USA/Wlk. Brytania/Austria 1993, reż. Stephen Herek, wyk. Charlie Sheen, Kiefer Sutherland
19:00 Potworna rodzinka – film animowany Niemcy/Wlk. Brytania 2017
20:55 Taxi II – komedia sensacyjna Francja 2000, reż. Gérard Krawczyk, wyk. Samy Naceri, Frédéric Diefenthal
22:30 Zły porucznik. Miejsce akcji: Nowy Orlean – film sens. USA 2009, reż. Werner Herzog
01:00 Wstydlive choroby VII

POLSAT **D3**

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień – mag.
08:00 Halo tu Polsat – mag.
11:55 SuperMarket Chef (5) – reality show Polska 2026
12:30 Nasz nowy dom (380, 339) – reality show
14:55 Jak rozpętałem II wojnę światową: Wśród swoich – komedia Polska 1970, reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Marian Kociniak (95 min)
16:30 Awantura o kasę (302) – teleturniej Polska 2026
17:40 Hitster. Muzyczna gra przebojów (9) – program muzyczny Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda – wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy (473) – program publicystyczny Polska 2026
19:30 Sport – Polska 2026

19:55 Kabaret na Żywo. Póki My Żyjemy (181) – kabaret i satyra Polska 2026
22:05 Przymierze (The Covenant) – film sens. USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Guy Ritchie, wyk. Jake Gyllenhaal, Dar Salim (165 min)
00:50 Ben Hur – film przygodowy USA 2016, reż. Timur Bekmambetov, wyk. Jack Huston, Toby Kebbell, Nazanin Boniadi (150 min)

TV4

07:00 Galileo – pr. popularn.
09:05 #jesteśmyDlaDzieci (351) – mag. Polska 2026
09:30 A na obiad... (8) – mag. kulinarny Polska 2026
09:35 Galileo
10:45 Mini Galileo – program popularnonaukowy Polska 26
11:15 Pan i władca: Na krańcu świata – film przyg. USA 2003, reż. Peter Weir, wyk. Russell Crowe, Paul Bettany
14:25 SuperMarket Chef (5)
14:55 Policjantki i policjanci XXV (31–35) – serial obycz.
20:05 A na deser... (18) – mag.
20:20 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (33,34,35,36) – serial krym. Polska 2026
00:20 Gwiazdy kabaretu (188, 187) – kabaret i satyra
02:25 STOP Drogówka (383) – mag. policyjny Polska 2026

TVN **D3**

05:05 Jak to jest zrobione? X (18) – serial dok. Kanada 2012
05:35 Nic straconego – mag.
05:40 Uwaga! (8120) – mag.
05:55 Ukryta prawda (59/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Turek – Piwnica Smaku 30 (7)
07:45 Dzień Dobry TVN (5822) – magazyn Polska 2026
11:30 Bez kompleksów (5) – reality show Polska 2026
12:35 Na Wspólnej – serial obyczajowy Polska 2026
14:10 MasterChef (8) – show
15:50 Podróż do wnętrza ziemi (Journey to the Center of the Earth) – film przyg. USA 2008, reż. Eric Brevig, wyk. Brendan Fraser, Josh Hutcherson (125 min)
17:55 Taskmaster (9) – program rozrywkowy Polska 26
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 Azja Express (9) – reality show Polska 2026
21:30 Bridget Jones III ******* (Bridget Jones's Baby) – komedia Wlk. Brytania/Francja/USA 2016 (145 min)
23:55 Oszukać przeznaczenie V (Final Destination 5) – horror USA/Kanada 2011, reż. Steven Quale (110 min)
01:45 Uwaga! (7753)
02:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (4/22) – serial krym.

METRO **D3**

07:00 Gorączka złota XIII (15/26) – serial dok. USA 2023
08:55 Klan z Alaski IV (7,8/19) – serial dok. USA 2018
11:55 Złomowisko PL VI – serial dok. Polska 2018
13:55 Makłowicz w drodze (7, 8) – mag. kulinarny
15:05 Farma Clarksona II (6/8) – cykl reportaży
16:10 Azja Express (8)
17:50 Kryminalni III (5,6) – serial krym. Polska 2005, wyk. Marek Włodarczyk
20:00 Koszykówka: NBA: Utah Jazz – Portland Trail Blazers
22:00 Ocean's 8 – komedia sensacyjna USA 2018, reż. Gary Ross, wyk. Sandra Bullock, Cate Blanchett
00:20 Kuba Wojewódzki (9)
01:20 Szpital (6/68)
02:15 Szkoła (35/67)

TV PULS **D3**

06:00 Kobra – oddział specjalny XVI (5,9,8/15)
09:00 Taki jest świat (43)
09:25 Boso przez świat: Życie codzienne Indian (83) – cykl reportaży Polska 2009
10:00 Lombard. Życie pod zastaw XII (41–45) – serial obyczajowy Polska 2023, wyk. Zbigniew Buczkowski. Darek jest przedstawicielem handlowym małej hurtowni artykułów biurowych. Pożyczyl na zakup mieszkania pewną sumę pieniędzy od szefa. Ten wykorzystuje go teraz, traktując jak popychadło. Z powodu bólu biodra Beata udaje się do ortopedy.

20:00 Lodowy szlak ******* (The Ice Road) – film sens. USA/Kanada 2021, reż. Jonathan Hensleigh (130 min)
22:10 Zabójca (War) – film sens. USA/Kanada 2007, reż. Philip G. Atwell, wyk. Jet Li, Jason Statham (145 min)
00:35 Jestem zemstą ******* (I Am Wrath) – film sens. USA 2016, reż. Chuck Russell, wyk. John Travolta (100 min)
02:15 Dyżur III (34)

TVN7 **D3**

05:20 Ten moment (19/20)
05:50 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie IV – serial dok.
06:45 Bugs Bunny Builders – serial anim. USA 2022
07:00 Richie milioner – komedia USA 94, reż. Donald Petrie
09:05 Unboxing – Wielkie otwarcie (1) – teleturniej
09:40 The Floor (5, 6)
10:50 Ukryta prawda (1/60)
11:25 Mówię Wam (11) – mag.
12:50 Ukryta prawda (14/40)
13:55 Szpital św. Anny III (10,11/53) – serial obycz.
15:55 Detektywi III (59/60)
16:55 Aquaman – film przygodowy USA/Australia 2018, reż. James Wan (185 min)

20:00 Transformers: Ostatni Rycerz (Transformers: The Last Knight) – film s.f. USA/Chiny/Kanada 2017, reż. Michael Bay, wyk. Mark Wahlberg, Josh Duhamel (195 min)
23:15 Wygrać ze śmiercią ******* (Hard to Kill) – film sens. USA 1990, reż. Bruce Malmuth, wyk. Steven Seagal, Kelly Lebrock (130 min)
01:25 Zbliżenie. Mówię Wam podcast (6)

STOPKLATKA

- 08:00** **Komisarz Rex X** – serial sensacyjny
10:00 **Hudson i Rex V** (20.1/20) – serial krym.
12:00 **Vera V** (2/4) – serial krym. Wlk. Brytania 2015
14:05 **Za horyzontem** – film przyg. USA 1992, reż. Ron Howard, wyk. Tom Cruise (175 min)
17:00 **Stawka większa niż życie** (2,4) – serial wojenny Polska 1968
20:00 **Braterstwo wilków** – horror Francja 2001, reż. Christophe Gans, wyk. Samuel Le Bihan, Vincent Cassel, Emilie Dequenne (185 min)
23:05 **Ring (The Ring)** – horror *** USA/Japonia 2002, reż. Gore Verbinski, wyk. Naomi Watts, Martin Henderson (155 min)
01:40 **The Ring – Krag II (The Ring Two)** – horror USA 1998, reż. Hideo Nakata, wyk. Naomi Watts, Simon Baker (135 min)
03:55 **Mgła (The Fog)** – horror * USA/Kanada 2005, reż. Rupert Wainwright, wyk. Tom Welling (125 min)

KINO POLSKA

- 07:45** Polska Kronika Filmowa 12B/73 – reportaż Polska 1973
07:55 Polska Kronika Filmowa 43B/73 – reportaż Polska 1973
08:10 Ranking Naj Polskiego Kina – serial dok. Polska 2024
08:50 Będzie lepiej – komedia Polska 1936, reż. M. Waszyński
10:50 Wyjście awaryjne – komedia Polska 1982
12:50 Nie lubię poniedziałku – komedia Polska 1971
15:00 Milioner – film obycz. Polska 1977, reż. Sylwester Szyszko, wyk. Janusz Gajos, Jadwiga Andrzejewska
17:20 Oficer i szpieg – thriller Francja/Włochy 2019, reż. Roman Polański, wyk. Jean Dujardin, Louis Garrel
20:00 Sztos – komedia sensacyjna Polska 1996, reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Jan Nowicki, Cezary Pazura, Krzysztof Zaleski, Leon Niemczyk
21:55 Lokal zamknięty – komedia Polska 2021, reż. Krzysztof Jankowski, wyk. Janusz Chabior, Magdalena Kaczmarek, Mateusz Damięcki
23:35 Wymyk – film sens. Polska 2011, reż. Greg Zgliński, wyk. Robert Więckiewicz
01:30 Karate po polsku – dramat obyczajowy Polska 1982, reż. Wojciech Wójcik

ALE KINO+

- 09:30** **Matthew Perry. Ten, którego zabrakło.**
10:45 **Pies przed sądem** – komedia Szwajcaria/Francja 2024, reż. Laetitia Dosch (100 min)
12:25 **Stan gry (State of Play)** – thriller USA/Wlk. Brytania/Francja 2009 (155 min)
15:00 **Rebeliant (Free State of Jones)** – film sensacyjny USA 2016, reż. Gary Ross (165 min)
17:45 **Niezwycięzony (Stronger)** – dramat obycz. USA 17, reż. David Gordon Green, wyk. Jake Gyllenhaal (145 min)
20:10 **Pożeracz dusz (Le Mangeur d'âmes)** – horror Francja/Belgia 2024, reż. Julien Maury, Alexandre Bustillo, wyk. Paul Hamy (140 min)
22:30 **Inni (The Others)** – horror USA/Hiszpania/Francja 01, reż. Alejandro Amenábar, wyk. Nicole Kidman (130 min)
00:40 **Przekleństwo wyspy (The Weight of Water)** – thriller USA/Francja/Kanada 2002 (140 min)

POLSAT FILM

- 10:50** Rodzina Addamsów 2 – film anim. USA/Kanada/Wietnam/F/Wlk. Brytania 2021
12:45 Życie Pi – film przyg. USA/Tajwan/Wlk. Brytania 12
15:25 Osobliwy dom Pani Peregrine – film przyg. USA/Wlk. Bryt./Belgia/Kanada 2016
17:55 Exodus: Bógowie i Królowie – film przyg. USA/Wlk. Brytania/Hiszpania 2014
21:00 Egzorcysta papieża – horror USA/Hiszpania/Wlk. Brytania 2023, reż. Julius Avery
23:15 Dom Gucci – thriller USA/Kanada 2021

FILMBOX+ ONE

- 07:55** Strażnik Teksasu VII (13.14.15/23) – serial sens.
10:55 Vera VIII (2/4)
12:50 Potop, cz. 2 – film historyczny Polska 1974
15:40 E.T. – film s.f. USA 1982, reż. Steven Spielberg
17:55 Morderstwa według Agathy Christie: Kot i myszy (5) – film kryminalny Francja/Szwajcaria 2012
20:00 12 godzin – film sens. USA 2012, reż. Simon West
22:00 Hannibal – thriller USA/Wlk. Brytania/Włochy 2001
00:50 Piła: Dziedziectwo – horror USA/Kanada 2017

TVP KULTURA

- 09:45** **Kosmos 1999 II** (18/24)
10:50 **Wydarzenie aktualne**
11:20 **Jamie Wyeth: artysta bezkompromisowy**
12:30 **Zabawka (Le Jouet)** – komedia Francja 1974 (100 min)
14:10 **Dzień z życia artysty**
14:50 **O psie, który jeździł** – film przyg. Polski 2023, reż. Magdalena Nieć (110 min)
16:40 **Czterdziestolatek** (7) – serial kom. Polska 1975
17:45 **Tamte lata, tamte dni**
18:25 **Strach (Non credo più all'amore)** – dramat obycz. Włochy/Monaco/Niemcy 54, reż. Roberto Rossellini (95 min)
20:00 **Wściekły Byk (Raging Bull)** – dramat obycz. USA 1980, reż. Martin Scorsese, wyk. Robert De Niro, Joe Pesci, Cathy Moriarty (140 min)
22:20 **Polskie znaki – Rzeczy ostatnie**
23:35 **Wstęp do filmu** (611)
23:40 **Milczenie owiec (The Silence of the Lambs)** – thriller USA 1990, reż. Jonathan Demme, wyk. Jodie Foster (125 min)
01:45 **Wydarzenie aktualne**

WARNER TV

- 09:25** Dziewczyny w Nowym Jorku – komedia USA 2004
11:10 Psy i koty III: Łapa w łapę – film przygodowy USA 2020
12:50 **Dziedzic Maski** – komedia USA/Niemcy/Francja/Australia 2005
14:40 **Raport Pelikana** – thriller USA 1993
17:35 Sok z żuka – komedia USA 1988, reż. Tim Burton
19:20 **Wiecznie młody** – film s.f. USA 1992, reż. Steve Miner
21:25 **Dowód życia** – film sens. USA 2000, reż. Taylor Hackford
00:00 **Hannibal II** (6,7/13)

PARAMOUNT

- 10:20** **Gang Wiewióra** – film anim. USA/Kanada/Korea Płd 14
12:00 **Zmierzch** – film fantasy USA/Wlk. Brytania 2008
14:35 **Saga «Zmierzch»** – Księżyc w nowiu – melodramat USA 2009, reż. Chris Weitz
17:25 **Saga «Zmierzch»** – Zaćmienie – film fantasy USA 2010, reż. David Slade
20:00 **Gracz** – dramat krym. USA 2014, reż. Rupert Wyatt, wyk. Mark Wahlberg
22:30 **Elita zabójców** – thriller Wlk. Brytania/Australia/USA 11
00:50 **Olimp w ogniu** – film sensacyjny USA 2013

HBO

- 08:35** **IO** – film przyg. Polska/Włochy 2022, reż. Jerzy Skolimowski (90 min)
10:05 **Po prostu uwierz** – film obycz. USA 2024, reż. Ty Roberts (105 min)
11:50 **Twórca** – film s.f. USA 2023, reż. Gareth Edwards (130 min)
14:00 **Uncharted** – film przyg. USA/Hiszpania 2022, reż. Ruben Fleischer, wyk. Tom Holland (115 min)
15:55 **La Grazia** – dramat obycz. Włochy 2025, reż. Paolo Sorrentino, wyk. Toni Servillo (130 min)
18:05 **Marley i ja** – komedia USA 2008, reż. David Frankel (115 min)
20:00 **Ostatnia sesja w Paryżu** – thriller Francja 25, reż. Rebecca Zlotowski (105 min)
21:45 **Diabeł ma zajęcie**
22:15 **Tajny agent** – thriller Brazylia/Francja/Holandia/Niemcy 2025, reż. Kleber Mendonça Filho (155 min)
00:50 **Mumia: Film Lee Cronina** – horror USA/Irlandia/Hiszpania/Kanada 2026, reż. Lee Cronin (130 min)

CINEMAX

- 11:20** **Wrześniowe dzieci** – film sens. Szwajcaria 2024
13:00 **Air** – dramat obycz. USA 2023, reż. Ben Affleck
14:55 **Le Mans '66** – film biograficzny USA 2019
17:25 **Transformers: Ostatni Rycerz** – film s.f. USA/Chiny/Kanada 2017, reż. Michael Bay
20:00 **Miasto kłamstw** – dramat krym. Wlk. Bryt./USA 2018
21:50 **Jason Bourne** – film sens. USA/Chiny/Hiszp./Jap./Islandia/Niemcy/Włochy 2016
23:50 **Inferno** – thriller USA/Węgry 2016, reż. Ron Howard

ROMANCE TV

- 08:40** **Miłość się nie sprzedawia** – komedia romant. Niemcy 2019, reż. Sebastian Hilger
10:30 **Inga Lindström: Farma nad jeziorem Mälaren** – film obyczajowy Niemcy 2004
12:25 **Pułapka chłopaka** – komedia romant. USA 2022
14:15 **Statek marzeń**
16:05 **Rejs ku szczęściu** (16/31)
18:00 **Piękna i miliarder** – komediodramat USA/Kanada 2022, reż. Brian Brough
20:00 **Na zawsze lato** (1,2/2)
23:50 **Rosamunde Pilcher: Wołanie przeszłości** – film obyczajowy Niemcy 2000

CANAL+ PREMIUM

- 08:50** **Dalej jazda! 2** – komedia Polska 26, reż. Mariusz Kuczewski (100 min)
10:30 **Łapu-Capu** (261)
10:45 **Pod gwiazdzistym niebem** – komedia romantyczna USA 2025 (100 min)
12:25 **Morderstwo w ambasadzie** – film sens. Wlk. Brytania 2025, reż. Stephen Shimek (85 min)
13:50 **Juno** – komediodramat *** USA/Kanada 2007, reż. Jason Reitman (95 min)
15:25 **Wicked** – musical *** USA/Wlk. Brytania/Kanada 2024, reż. Jon M. Chu (165 min)
18:10 **Niemżliwe** – film *** katas. USA/Hiszpania/Tajlandia 2012, reż. J.A. Bayona (110 min)
20:00 **Pieprzyć Mickiewicza III** – komediodramat Polska 2026 (90 min)
21:30 **Nosferatu** – horror *** USA/Czechy 2024, reż. Robert Eggers (135 min)
23:45 **Wolf Man** – horror *** USA/Irlandia/Nowa Zelandia 2025 (100 min)
01:25 **Dźwięk śmierci** – horror *** Kanada/Irlandia 25, reż. Corin Hardy (100 min)

TVN FABUŁA

- 07:30** **Magda M.** (4,5,6,7/15) – serial obycz. Polska 2005
11:25 **Lassie, wróć!** – film przygodowy Niemcy 2020
13:35 **Mała Wielka Stopa II: W rodzinie siła** – film animowany Belgia/Francja 2020
15:25 **Mój książę z bajki** – film przyg. Francja/Belgia 2020
17:35 **Barbie** – komedia USA/Wlk. Brytania 2023
20:00 **Batman** – film sens. USA 2022, reż. Matt Reeves, wyk. Robert Pattinson, Zoë Kravitz
23:45 **Twisters** – film sensacyjny USA/Japonia 2024

AMC

- 07:15** **W czepku urodzeni** – komedia sensacyjna Włochy/USA 1983, reż. Enzo Barboni
09:45 **Tutanchamon** (1,2,3)
15:20 **Pani i pani Smith** – komedia sens. USA 2005, reż. Doug Liman, wyk. Brad Pitt
17:55 **Ja, Frankenstein** – thriller USA/Australia 2014, reż. Stuart Beattie
20:00 **Wilk** – horror USA 1994, reż. Mike Nichols, wyk. Jack Nicholson, Michelle Pfeiffer
22:35 **Mgła** – horror USA 2007, reż. Frank Darabont
01:10 **Savage Hunt** – film przygodowy USA 2025

AXN

08:00 Rekrut: Feds (14/22)
09:00 FBI: Most Wanted V (9/13) - serial krym. USA 2024
10:00 Detektyw Monk (11,12,13,1,2/13) - serial krym.
15:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas III (8-12/23)
20:00 Men in Black: International - film s.f. USA/Chiny 2019, reż. F. Gary Gray
22:20 Escape room - horror USA/RPA 2019, reż. Adam Robitel, Will Wernick
00:10 Hostel - horror USA/Czechy 2005, reż. Eli Roth

EPIC DRAMA

08:00 Panna Scarlet V (6,1/6)
10:15 Agenci NCIS XVII (12,13,14,15,16/20)
12:45 Robin Hood (2)
16:00 Panna Marple II (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 06
18:00 Poirot IX (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2004
20:00 Detektyw Murdoch XIX (21) - serial kryminalny
21:00 Inspektor Ricciardi III (2/4) - serial krym. Włochy 25
23:10 Królowa węży (1/8) - serial obycz. USA 2022
00:15 Robin Hood (2) - serial przyg. USA/Serbia 2025
01:20 Panna Scarlet V (4/6)

TVN STYLE

11:30 Love the Look (5)
12:30 Teraz one (5)
13:00 Jestem z Polski XVIII (5,6/14) - serial dok. Polska 26
15:00 Bitwa o gości (3)
16:00 Ostre cięcie (5)
17:00 Zgłoś remont - spełnia-
 my marzenia (2/8) - serial dok.
18:00 Poukładani (3)
19:00 Kuchenne rewolucje (3, 4) - reality show Polska 24
21:05 Teraz one (5)
21:40 Top Model (9)
23:05 Nagi raj. Wielka Brytania
00:05 Kochaj albo wróć (2/11)
01:05 Zagadki seksualności II

TVN TURBO

10:15 Naprawy nie do naprawy
11:00 Ciężarówką przez pół świata (8/9) - serial dok.
12:00 Duda kontra Szafranski XI (8/10)
12:45 Kupione, zrobione, sprzedane (4/10) - serial dok.
13:45 Wojny samochodowe
15:45 Polski supersamochód
16:30 Z drugiej ręki (8)
17:15 Jeździć, obserwować VIII
18:00 Zawodowi handlarze (8)
18:45 Co tu się odjechało? (4)
19:15 Mobilni mechanicy
20:45 Zawodowi handlarze
22:15 Jeździć, obserwować IV
23:45 The Grand Tour (13)

BBC FIRST

08:30 Shakespeare i Hathaway III (5,6/10)
10:30 Morderstwa w Midsomer
12:35 Ojciec Brown XIII
15:35 Shakespeare i Hathaway III (7,8/10)
17:35 Z pamiętnika położnej
18:45 Śmierć z dala od palm IV
19:55 Śmierć pod palmami XV (7/8) - serial kryminalny
21:00 Lynley (7/8) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
22:00 Milczący świadek XXVI
00:15 Po powodzi II (5/6)
01:15 Blackshore (4/6)

FX

08:40 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IV (6,7/21)
10:30 Z Archiwum XV (2,3,4/20) - serial s.f.
13:15 CIA (4/12) - serial krym. USA 2026, wyk. Tom Ellis
14:05 Spider-Man - film s.f. USA 2002, reż. Sam Raimi
16:35 Spider-Man II - film sens. USA 04, reż. Sam Raimi
19:10 Pojutrze - film katas. USA 2004, reż. Roland Emmerich, wyk. Dennis Quaid
21:45 Top Gun - film sensacyjny USA 1986, reż. Tony Scott
23:55 Poznaj moich rodziców - komedia USA 2004

HGTV

09:05 Nowa Maja w ogrodzie
10:40 Uratuj swój ogród (31)
11:35 Uchwycić dom (5,6/8)
12:35 Dobre zrobione w domu (6) - mag. Polska 2026
12:45 Zgłoś remont (5)
13:40 Zgłoś remont - spełnianie marzenia (1/8)
14:35 Poukładani (2)
15:35 Polowanie na ogród VIII
17:15 House Hunters (3, 4, 5)
18:55 Weekendowa meta-morfoza (1, 2, 3) - reality show
21:45 Mieszkanie na miarę III
23:40 Najstraszniejszy dom Ameryki (1, 2, 3, 4)

BBC LIFESTYLE

08:50 Masterchef: Australia
10:20 Zapraszam do stołu (4)
10:55 Najdroższe brytyjskie domy II (7/8) - serial dok.
11:55 Niezwykłe hotele bez tajemnic IV (6/6) - serial dok.
13:00 Mistrzowie szycia (9, 10)
15:15 Zapraszam do stołu: wielka porcja (5) - reality show
17:15 Bake off: zawodowcy
19:20 Majorka: śródziemnomorskie smaki (3) - magazyn
19:55 10 lat mniej - powrót II
21:00 Cena idealnego ciasta z Olivii Attwood III (2)
22:00 Rozstania (2/2)
23:05 Sex-notowania (6)

COMEDY CENTRAL

08:00 Hoży doktorzy (5/24)
08:30 Teoria wielkiego podrywu X (6-15/24) - serial kom.
12:45 Teoria wielkiego podrywu X (16,17/24)
13:30 Przyjaciele VII (9-15/24)
17:00 Duchy II (17,18/22)
18:00 Austin Powers - agent specjalnej troski - komedia kryminalna USA/Niemcy 1997
20:00 Agent XXL - komedia sensacyjna USA/Niemcy 2000
22:00 The Office PL IV (6,7/12)
23:05 Comedy Club (5, 6)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:00 Na sygnale
10:15 Ranczo IV (12/13)
11:15 Na dobre i na złe
12:15 Rodzinka.pl XIX (6,7)
13:30 Ojciec Mateusz (2/17)
15:25 Komisarz Alex XXVI (8) - serial krym. Polska 2026
16:25 Ranczo IV (13/13)
17:30 Zmiennicy (2) - serial komediowy Polska 1986
18:40 Stawka większa niż życie (9) - serial wojenny
19:50 Ojciec Mateusz (6) - serial krym. Polska 2009
22:45 Ranczo V (1,2/13)
00:35 Komisarz Alex XXVI (8)
01:25 Ojciec Mateusz 35 (11)

CANAL+ KUCHNIA

11:55 Bosacka rusza w Polskę
13:00 Proste smaki (2, 3)
14:00 Michel Roux - sielskie smaki francuskiej kuchni II (2/8)
15:00 m jak mięso (1, 2)
16:00 Jamie: dania w 20 minut
17:05 Jamie Oliver (4/4)
18:05 Jakubiak rozgryza Wietnam (1) - mag. kulinarny
18:35 Wyjątkowe smaki miast II (2/2) - serial dok.
19:50 Poza Bali: podróż do serca Indonezji (6) - serial dok.
20:50 Włoska uczta (17,18)
21:50 m jak mięso (1, 3, 2, 5, 6)
00:10 Nie bój ryby! (5)

CANAL+ DOMO

10:00 Daleko od miasta XVII (1)
10:30 Ucieczka na wieś XXIII
12:15 Nasz nowy dom w Grecji
13:10 Cudotwórcy - pod presją
14:10 Wielkie projekty
15:20 Gardeners' World (30)
16:30 Tomasz Pągowski (3, 4)
17:30 Roman service. Hotele od kuchni (5/6) - serial dok.
18:00 Daleko od miasta XVII
19:00 Dom w miesiąc (5, 6)
20:00 Generalna odbudowa
21:00 Wielkie projekty X
22:00 Wielkie projekty: Australia XI (4/10) - serial dok.
23:05 Wielkie amerykańskie rancza (7,8) - serial dok.

PLANETE+

13:00 Polska z góry. Nad wodą II (1) - serial dok.
13:30 Wiatr. Niewidzialna siła
14:30 Meduzy. Nowi władcy oceanów - film dok.
15:40 Powrót rybolowa
16:50 Cap Corse - zagadkowe kręgi na dnie - film dok.
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Polska z góry V (8,9)
19:40 Halloween - odwieczny mit (2) - serial dok. Irlandia 25
22:00 Eddy Merckx, zwany „Kanibalem” - film dok.
23:10 Keanu Reeves - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

12:00 Kroniki policyjne
13:00 Złomowisko PL VI
15:00 Fani czterech kółek III
16:00 Bracia Collins biorą się do roboty (14)
17:00 Wyzwanie: przetrwanie II (1/10) - serial dok.
18:00 Człowiek kontra niedźwiedź (5/8) - serial dok.
19:00 Fani czterech kółek: w trasie II (8) - serial dok.
20:00 W oku cyklonu III
21:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII (15)
22:00 Alaska: Przetrwać na krańcu świata (6/8)
23:00 Akta ekspedycji II

TVP HISTORIA

11:50 Wszystkie kolory świata
12:55 Plaże Europy (6/6)
14:00 Ex libris - magazyn
14:30 Lalka - dramat obyczajowy Polska 1968
17:10 Lalka. Wspomnienia
17:30 Kennedy, Sinatra i mafia
18:25 Noce i dnie (7)
19:30 Tajemnice szpiegów. Atomowa gra (3) - serial dok.
20:30 Zapomniane karty historii (3/4) - serial dok.
21:35 Filip - dramat wojenny Polska 2021, wyk. Eryk Kulm
23:50 Sprzymierzeni - thriller USA 16, reż. Robert Zemeckis

HISTORY

09:15 Gwiazdy lombardu XIII
10:10 Wojny magazynowe XVII
11:10 Niewyjaśnione tajemnice wszechświata (6/8)
12:05 Starożytni kosmici XIV
13:05 Tajemnice skute lodem
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (3/7) - serial dok.
14:55 Wielka inżynieria z Dolphem Lundgrenem (4/8)
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 Nostradamus: proroctwa na XXI wiek - film dok.
19:05 Starożytni kosmici XVIII
21:00 Starożytni kosmici
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (15,16/18)

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:00 Katastrofy pod lupą II
10:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (1,9,6,4,8,2/10)
16:00 Premiera: Najniebezpieczniejsze drogi Europy XI
18:00 UFO: przełomowe śledztwa (1/5) - serial dok.
19:00 Tajemnicze wyspy (7/10) - serial dok. Kanada 24
20:00 Odkopać historię (3/10)
21:00 Potwory: prawda i mity (1,2) - serial dok. Kanada 2026
23:00 CIA: tajemnice i szpiegdy (1,2/8) - serial dok. USA 26
01:00 Strzegąc granic IX (7)

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VIII (3)
09:00 Wielkie wycieczkowce
11:00 Architektura z odzysku
12:00 Straż graniczna X
13:00 Rolnicy. Podlasie II
16:00 Wioski wiosieczki (6,7)
17:00 Historie szalonych bogaczy (7,8) - serial dok.
18:00 Planeta skarbów (2/6)
19:00 Jak to wyjaśnić? III (13/20) - serial dok.
20:00 Świat z góry. Zamki II (6)
21:00 Tajemnice Wikingów (2)
22:00 Katakizmy, które wstrząsnęły światem (4/8)
23:00 Poza kontrolą
00:00 Zabić dyktatora (4/6)

BBC EARTH

08:55 Dzikie konie Gór Skalistych i ja - film dok.
10:00 Ewolucja - serial dok.
11:10 Dzikie zakątki Ziemi z Simonem Reeveem II (4/4)
12:20 W okowach mrozu VI
15:25 Malownicze trasy kolejowe V (10) - serial dok.
17:20 David Attenborough i cuda natury - serial dok.
17:50 Dzikie półow (7/8)
18:50 Tajemnice wulkanów
19:45 Wszechświat (3/5)
20:55 Ben Fogle na szczytach wyspach II (2/4) - serial dok.
22:00 W okowach mrozu (6/13)

POLSAT VIASAT HISTORY

08:30 Naziści, U-booty i bitwa o Atlantyk - serial dok.
09:45 Naziści: korzenie zła (4)
12:40 Tajemnica mumii z bagien - film dok. USA 2023
13:50 Najstraszniejsze polowanie na czarownicę
14:55 Rzymianie, ukrzyżowanie i kości - film dok.
16:05 Czarna śmierć: pacjent zero (1,2/2) - serial dok.
18:15 Kubu Rozpruwacz: krwawe szpalty (1,2,3/3)
21:00 Czarna śmierć: pacjent zero (1,2/2) - serial dok.
23:20 Odnaleziona: tajemnica szamanki - film dok. Niemcy 24

Od A do Z

AQUAMAN I ZAGINIONE KRÓLESTWO ★★★

film s.f., USA 2023, reż. James Wan, wyk. Jason Momoa, Patrick Wilson, Yahya Abdul-Mateen II

20:00 | tvn 7

Władca Atlantyd szuka nieoczystych sojuszników, by powstrzymać wiedzione żądzą zemsty siły dążące do zagłady jego królestwa i reszty świata – tak jak to widzą autorzy komiksów z DC Comics.

BYŁ SOBIE CHŁOPIEC ★★★★★

komedial, Wlk. Brytania/USA/Francja/Niemcy 2002, reż. Paul Weitz, Chris Weitz, wyk. Hugh Grant, Nicholas Hoult, Toni Collette

20:10 | ale kino+ hd

Czytając Nicka Hornby'ego: Hugh Grant jako zepsuty czterdziestolatek, który dojrzewa w przyspieszonym tempie dzięki kontaktom z nad wyraz dojrzałym trzynastolatkiem opiekującym się nie-zrównoważoną matką.

KIEDY NIKT NIE PATRZY ★★★

thriller, USA 2021, reż. Michael Mohan, wyk. Sydney Sweeney, Justice Smith, Ben Hardy

22:00 | cinemax

Para zajmuje mieszkanie i odkrywa, że okno wychodzi na apartament naprzeciwko, zamieszkały przez fotografa i jego partnerkę. Podglądanie sąsiadów staje się pasją pary, co niesie groźne konsekwencje.

KRYTYK ★★★

thriller, Wlk. Brytania/USA 2023, reż. Anand Tucker, wyk. Ian McKellen, Gemma Arterton, Mark Strong

20:00 | canal+ premium

W Londynie lat 30. XX wieku wpływowy krytyk teatralny, walcząc o zagrożoną posadę, namawia popularną aktorkę na romans z właścicielem gazety, obiecując w zamian pozytywne recenzje jej występów.

LALKA ★★★

dramat obycz., Polska 1968, reż. Wojciech Jerzy Has, wyk. Mariusz Dmochowski, Beata Tyszkiewicz, Tadeusz Fijewski

22:20 | tvp historia

Wojciech J. Has czyta warszawską powieść Bolesława Prusa: może i zbyt pobieżnie, ale Beata Tyszkiewicz niezwykle stylowa.

Koniec ulicy Dębowej

FOT. DANIEL MCFADDEN/WARNER BROS. ENTERTAINMENT INC.

HORROR

USA 2026, REŻ. DAVID ROBERT MITCHELL, WYK. ANNE HATHAWAY, EWAN MCGREGOR, MAISY STELLA

MÓJ SYN EZRA ★★★

komediodramat, USA 2023, reż. Tony Goldwyn, wyk. Bobby Cannavale, William A. Fitzgerald, Robert De Niro

20:50 | tvp 2

Kiedy stand-uper dowiadyuje się, że jego była żona chce oddać ich autystycznego syna do szkoły specjalnej, porywa chłopca i rusza w podróż przez Stany, by nie odcinać go od prawdziwego życia.

NIEZWYKŁA WĘDRÓWKA**HAROLDA FRY ★★★**

dramat obycz., Wlk. Brytania 2023, reż. Hettie MacDonald, wyk. Jim Broadbent, Penelope Wilton, Linda Bassett

20:00 | tvp kultura

Jim Broadbent jako emeryt, który otrzymuje list pożegnalny od przyjaciółki, przebywającej w hospicjum. Ponieważ nie umie na ten list odpowiedzieć, wyrusza pieszo do oddalonej o kilka set mil chorej.

OGNIEM I MIECZEM ★★★

dramat historyczny, Polska 1999, reż. Michał Żebrowski, Jerzy Hoffman, wyk. Michał Żebrowski, Aleksandr Domogarov, Izabella Scorupco

22:40 | polsat

Najbardziej kasowy film polski po 1989 roku: Jerzy Hoffman zamyka Sienkiewiczowską trylogię dziejami Jana Skrzetuskiego, który musi wybierać między osobistym szczęściem i powinnościami wobec ojczyzny.

PARYŻ MOŻE POCZekać ★★★

komedial romantyczna, USA/Japonia/Wlk. Brytania 2016, reż. Eleanor Coppola, wyk. Diane Lane, Arnaud Viand, Alec Baldwin

19:10 | tvp 2

Eleanor Coppola, żona wielkiego Francisca, staje za kamerą, by opowiedzieć o przygodach żony producenta, powierzonej przez męża opiece nieodpowiedzialnego Francuza – kolegi z branży. Autobiografia?

PIANISTA ★★★★★

dramat wojenny, Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody, Thomas Kretschmann, Frank Finlay

20:00 | kino polska

Złota Palma dla Romana Polańskiego i wiele innych nagród za ekranizację okupacyjnych wspomnień Władysława Szpilmana. Muzyka, który przeżył zagładę getta, przetrwał powstanie i wegetował w ruinach opustoszałej Warszawy.

POGŁOSKA ★★

komedial, Kanada/Niemcy/Węgry/Wlk. Brytania/USA 2024, reż. Guy Maddin, Evan Johnson, Galen Johnson, wyk. Cate Blanchett, Alicia Vikander, Roy Dupuis

21:40 | canal+ premium

Wobec światowego kryzysu przywódcy najbardziej rozwiniętych demokracji zwołują szczyt G7. W trakcie przygotowywania rezolucji politycy spacerują po lesie, gdzie czeka ich zaskakujące spotkanie.

20:00 | hbo

★★★★

W wyniku kosmicznego incydentu część ulicy zostaje przeniesiona w czasie i przestrzeni, co wymaga od zdradzającej dysfunkcjonalność rodziny przewartościowania priorytetów i wspólnego działania.

ROCKY ★★★★★

dramat obycz., USA 1976, reż. John G. Avildsen, wyk. Sylvester Stallone, Talia Shire, Burt Young

20:00 | cinemax

Wielki pean na cześć ludzkich możliwości i amerykańskiej demokracji: przeciętny bokser dostaje szansę wyjścia na ring z mistrzem świata. Oscary plus Sylvester Stallone jako gwiazda i sprawca fenomenu.

SAMI SWOI. POCZĄTEK ★★

komedial, Polska 2024, reż. Artur Żmijewski, wyk. Adam Bobik, Karol Dziuba, Weronika Humaj

21:20 | tvn

Próba dopowiedzenia najbardziej kultowej polskiej komedii, w więc powrót do Krużewników, czyli do źródeł. Niestety, bez Sylwestra Chęcińskiego, a zwłaszcza Kowalskiego i Hańczy już nie to.

W SAMYM SERCU MORZA ★★★★★

film przyg., USA/Australia/Hiszpania 2015, reż. Ron Howard, wyk. Chris Hemsworth, Benjamin Walker, Cillian Murphy

22:05 | warner tv

Historia, która mogła zainspirować „Moby Dicka” Hermana Melville’a. Młody Melville rozmawia z ostatnim żyjącym członkiem załogi kutra wielorybniczego, którego w 1820 roku zaatakował olbrzymi wieloryb.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D3**

07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1105)
08:30 Wszyscy Święci (2)
08:40 U Pana Boga w ogródku (8/12) – serial kom. Polska 08
09:25 Wszyscy Święci (3)
09:40 Ojciec Mateusz XXIV (4)
10:30 Wszyscy Święci (4)
10:45 Wezwany z kamieniołomu – film dok. Polska 2026
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:55 Wszyscy Święci (5)
13:05 Lalka (9) – serial obycz.
14:35 Po prostu przyjaźń – komedia Polska 2017
17:00 Teleexpress
17:35 Daję słowo – Maciej Orłoś (48) – talk-show
18:35 Program rozrywkowy
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 Gra z Cieniem II (9) – serial kryminalny Polska 2026, wyk. Natalia Rybicka
21:25 Rolnik szuka żony (9)
22:20 Rolnik szuka żony. Odwiedziny (9) – serial dok. Polska 2026
22:50 Mama – dramat obycz. *** Francja/Hispania 14, reż. Julio Medem, wyk. Penélope Cruz (120 min)
00:50 John Q – film sens. USA ** 2002, reż. Nick Cassavetes, wyk. Denzel Washington (120 min)

MEZZO

11:05 Lionel Hampton All Star Big Band – Berliner Jazztage 1979 – koncert Niemcy 1979
12:00 Nancy Jazz Pulsations: Stochelo Rosenberg: Gypsy Today – koncert Francja 2022
12:55 Friedrich Gulda Solo Flight – Monachium, 1981
14:00 Koncert Bożonarodzeniowy w Concertgebouw w Amsterdamie pod batutą Klausa Mäkelä – muzyka klas.
15:30 NFM Filharmonia Wrocławska, Christoph Eschenbach – muzyka klas.
17:20 Intermezzo
17:50 Giuseppe Verdi: Simon Boccanegra – opera Hol. 2026
20:30 Orkiestra symfoniczna z Montrealu, Rafael Payare
22:20 Pierre Boulez, Filharmonia Wiedeńska: Bruckner, Symfonia nr 8

TVP2 **D3**

06:30 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7724) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:00 Domowe patenty (17)
11:05 Jak to się skończy?
11:40 The Voice of Poland
14:00 Familiada (3151)
14:35 Koło fortuny (2122)
15:10 Szansa na sukces. Opole 2027 (9) – show
16:15 Świat w obłokach – muzycy spadkobiercy Marka Grechuty (1) – koncert
17:15 Mistrzowie sceny – Wspomnienia tych, co odeszli – reportaż Polska 2026
18:15 Omnibus – szybcy i mądrzy (55) – teleturniej
19:10 Paryż może poczekać (Paris Can Wait) – komedia romantyczna USA/Japonia/Wlk. Brytania 2016 (100 min)

20:50 Mój syn Ezra (Ezra) *** – komediodramat USA 2023, reż. Tony Goldwyn, wyk. Bobby Cannavale (110 min)
22:40 Dla ciebie wszystko (The Best of Me) *** – melodramat USA 2014, reż. Michael Hoffman, wyk. James Marsden (120 min)
00:40 Matylda (3/13) – serial kostiumowy Polska 24
01:35 Porzucony według Harlana Cobena (5,6/10) – serial obycz.

PULS 2

08:00 Wojciech Cejrowski. Boso Luizjana – serial dok.
09:05 Kapitan Szabłozęby i skarb piratów – film przyg. Norwegia/Wlk. Brytania 2015
11:05 Skapiec – komedia Francja 1980, reż. Louis de Funès, Jean Girault
13:45 Wielka włóczęga – komedia Francja/Wlk. Bryt. 1966, reż. Gérard Oury
16:20 Klucz Świętego Piotra – film fantasy Czechy/Słowacja/Niemcy 2023
18:35 Opowieść o srebrnym moście – film fantasy Niemcy 2024, reż. Cüneyt Kaya
20:00 Fatima – dramat obycz. Portugalia/USA 2020
22:15 Niebo istnieje... naprawdę – dramat obycz. USA 2014, reż. Randall Wallace
00:20 Dzielnica strachu IV

POLSAT **D3**

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień – magazyn
08:00 Halo tu Polsat (3315) – magazyn Polska 2026
11:00 Ewa gotuje (584) – mag. kulinarny Polska 2026
11:40 Pani Doubtfire – komedia USA 1993, reż. Chris Columbus, wyk. Robin Williams, Sally Field, Pierce Brosnan, Harvey Fierstein
14:15 Twoja twarz brzmi znajomo (234) – program rozrywkowy Polska 2026
16:30 Awantura o kasę (303) – teleturniej Polska 2026
17:40 Hitster. Muzyczna gra przebojów (10) – program muzyczny Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda – wiadomości
19:30 Być gwiazdą (9) – cykl reportaży Polska 2026

19:55 Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami (192) – program rozrywkowy Polska 26
22:40 Ogniem i mieczem *** – dramat historyczny Polska 1999, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Michał Żebrowski, Izabella Scorupco (240 min)
02:40 Gęsia skórka 2 ** (Goosebumps 2: Haunted Halloween) – komedia Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Ari Sandel (120 min)

TV4

07:05 Zamki krzyżowców: budowle nie do zdobycia
08:10 Galileo
09:10 A na deser... (18)
09:25 Galileo
10:30 Faceci w czerni III – film s.f. USA 2012, reż. Barry Sonnenfeld, wyk. Will Smith
12:40 Czas wojny – dramat wojenny USA/Indie 2011, reż. Steven Spielberg, wyk. Jeremy Irvine, Peter Mullan
15:45 Kabaret na żywo. Młodzi i moralni (181) – kabaret i satyra Polska 2026
17:55 Uroczysko V (15-18) – serial krym. Polska 2026
20:00 Sprawiedliwi. Trójiasto IV (33-36) – serial kryminalny Polska 2026
00:00 STOP Drogówka (377) – mag. policyjny Polska 2026
01:00 Alpinista – film dok.

TVN **D3**

05:05 Jak to jest zrobione? X – serial dok. Kanada 2012
05:35 Nic straconego – mag.
05:40 Uwaga! (7753) – mag.
05:55 Ukryta prawda (60/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Cieszyn – EkoTradycja 30 (8)
07:45 Dzień Dobry TVN (5823)
11:30 Unboxing – Wielkie otwarcie (2) – teleturniej
12:10 Azja Express (9) – reality show Polska 2026
14:00 Kuchenne rewolucje: Zawiercie – Plackarnia Papaluca 33 (9) – reality show
15:10 Władca Pierścieni: Wojna Rohirrimów (The Lord of the Rings: The War of the Rohirrim) – film animowany USA/Japonia/Nowa Zelandia 2024 (165 min)
17:55 Nowa Szlagowska (6)
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 MasterChef (9) – show Polska 2026
21:20 Sami swoi. Początek ** – komedia Polska 2024, reż. Artur Żmijewski, wyk. Adam Bobik, Karol Dziuba, Weronika Humaj (145 min)
23:45 Wonder Woman – film *** fantasy USA/Chiny/Hongkong 2017, reż. Patty Jenkins, wyk. Gal Gadot, Chris Pine, Connie Nielsen, Robin Wright (180 min)
02:45 Superwizjer (1356)

METRO **D3**

07:30 Gorączka złota XIII (17/26) – serial dok. USA 2023
08:25 Klan z Alaski IV
10:30 Podróż do wnętrza ziemi – film przyg. USA 2008, reż. Eric Brevig, wyk. Brendan Fraser, Josh Hutcherson
12:25 The Floor (17, 18)
13:40 Diagnosta IV (13)
14:45 39 i pół II (1)
15:50 Układ warszawski (7,8) – serial krym. Polska 2011
17:50 Kryminalni III (7,8/13) – serial krym. Polska 2005
20:00 Wallander (9/13) – serial krym. Szwecja/Niemcy/Dania/Norwegia/Finlandia 2006
22:05 Chyłka – Rewizja III (4,5/7) – serial kryminalny
00:00 Zbrodnie z pierwszych stron gazet II (4/12)
01:00 Szpital (7/68)
02:00 Szkoła (36/67)

TV PULS **D3**

05:45 Taki jest świat (43)
06:10 Hrabia Monte Christo – film przyg. USA/Wlk. Brytania/Irlandia/Szwajcaria 2002, reż. Kevin Reynolds
08:50 Willow – film fantasy USA 1988, reż. Ron Howard, Michael D. Moore
11:20 Noe: wybrany przez Boga – film przyg. USA 2014
14:30 Trzydziestu trzech (The 33) – dramat obyczajowy USA/Chile/Kolumbia/Hispania 2015, reż. Patricia Riggen (150 min)
17:00 Forrest Gump – tragi-komedia USA 1994, reż. Robert Zemeckis, wyk. Tom Hanks, Robin Wright (180 min)
20:00 Pompeje (Pompeii) ** – film katas. USA/Niemcy 2014, reż. Paul W.S. Anderson, wyk. Kit Harington, Carrie-Anne Moss (125 min)
22:05 Joanna D'Arc (Jeanne d'Arc) – film hist. Francja 1999, reż. Luc Besson, wyk. Milla Jovovich (200 min)
01:25 Dzień zagłady (Deep Impact) – film katas. USA 1998, reż. Mimi Leder, wyk. Robert Duvall (155 min)

TVN7 **D3**

05:05 Ten moment (20/20)
05:40 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie IV – serial dok.
06:40 New Looney Tunes III (1/52) – serial animowany
06:55 Bez kompleksów (5)
07:55 Duma: Podróż do domu – film przygodowy USA 2005
10:05 The Floor (7, 8)
11:30 Top Model (9)
12:55 Ukryta prawda (15,16/40) – serial fab. – dok.
14:55 Szpital św. Anny III (12,13/53) – serial obycz.
16:55 Detektywi III (60/60)
17:55 Clifford. Wielki czerwony pies (Clifford, the Big Red Dog) – film familijny USA/Kanada/Wlk. Bryt. 21 (125 min)
20:00 Aquaman i Zaginionie Królestwo (Aquaman and the Lost Kingdom) – film s.f. USA 2023, reż. James Wan (165 min)
22:45 Egiptolog (Eraser) ** – film sens. USA 1996, reż. Chuck Russell, wyk. Arnold Schwarzenegger (135 min)
01:00 Wszystko wszędzie naraz (Everything Everywhere All at Once) – komedia USA 2022 (165 min)

STOPKLATKA D31

08:00 Komisarz Rex X
(10.11/10) – serial krym.
Włochy 2009

10:00 Hudson i Rex VI
(2,3,4/16) – serial krym.

13:00 Komisarz Montalbano
(1/2) – serial krym.

15:30 BFG: Bardzo fajny gigant (The BFG) – film
fantasy USA/Indie/
Wlk. Brytania 2016, reż.
Steven Spielberg, wyk.
Mark Rylance, Ruby
Barnhill (120 min)

17:30 Stawka większa niż życie (5,7/18) – serial
wojenny Polska 1968

20:00 Oczy anioła (Angel Eyes) – thriller USA
2001, reż. Luis Mandoki,
wyk. Jennifer Lopez, Jim
Caviezel, Jeremy Sisto,
Terrence Howard,
Sonia Braga (125 min)

22:05 Jeszcze raz – komedia
romantyczna Polska
2008, reż. Mariusz
Malec, wyk. Danuta
Stenka (115 min)

00:00 Krzyk (Scream)
– horror USA 1996, reż.
Wes Craven, wyk. Neve
Campbell, Courteney
Cox, David Arquette,
Skeet Ulrich (140 min)

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa:
32AB/78 – reportaż Polska 78

08:10 W pustyni i w puszczy
– film przyg. Polska 2001

10:40 Za duży na bajki – kome-
dia Polska 22, reż. Kristoffer
Rus, wyk. Maciej Karas

12:55 Milioner – film obycz.
Polska 1977, reż. Sylwester
Szyszko, wyk. Janusz Gajos

15:00 Tam i z powrotem
– film sensacyjny Polska 2001,
reż. Wojciech Wójcik, wyk.
Janusz Gajos, Jan Frycz

17:10 Znachor – melodra-
mat Polska 1981, reż. Jerzy
Hoffman, wyk. Jerzy Bińczycki,
Anna Dymna, Tomasz
Stockinger, Bernard Ładysz

20:00 Pianista – dramat
wojenny Francja/Niemcy/
Polska/Wlk. Brytania/USA
2001, reż. Roman Polański,
wyk. Adrien Brody, Thomas
Kretschmann, Frank Finlay

23:05 Wróg doskonały
– film sensacyjny Hiszpania/
Niemcy/Francja 2020, reż.
Kiké Maillou, wyk. Tomasz Kot

00:55 Chemia – dramat obycz.
Polska 2015, reż. Bartosz
Prokopowicz, wyk. Agnieszka
Żulewska, Tomasz Schuchardt

03:25 Żegnaj, Ameryko!
– komediodramat Niemcy/
Polska 1993, reż. Jan Schütte

ALE KINO+

08:10 Pod Starym Dębem
(The Old Oak) – dramat
obycz. Wlk. Bryt./Francja/
Belgia 2023 (140 min)

10:30 Wszyscy wiedzą
(Todos lo saben)
– dramat kryminalny
Hiszpania/Francja/
Włochy 2018 (160 min)

13:10 Michael Clayton – dra-
mat krym. USA 07, reż.
Tony Gilroy, wyk. George
Clooney (150 min)

15:40 Nasze córki (Voor de meisjes) – dramat
obycz. Holandia/Austria/
Belgia 2025, reż. Mike
Van Diem (135 min)

17:55 Złota dama (Woman in Gold) – dramat oby-
czajowy Wlk. Brytania/
USA 2015 (135 min)

20:10 Był sobie chłopiec
(About a Boy) – kome-
dia Wlk. Brytania/
USA/Francja/Niemcy
2002 (125 min)

22:15 Źródło nadziei (The Water Diviner) – dra-
mat wojenny Australia/
USA 2014 (135 min)

00:30 Pamięć (Memory)
– dramat obyczajowy
USA/Meksyk/Chile/
Niemcy 2023 (125 min)

POLSAT FILM

09:50 Legenda o Smoku Gnato-
chrupie – film anim. USA 2010

10:20 Mustang z Dzikiej
Doliny: Droga do wolności – film
anim. USA/Wlk. Brytania 2021

11:55 Osobliwy dom Pani
Peregrine – film przyg. USA/
Wlk. Bryt./Belgia/Kanada 2016

14:35 Przypływ wiary – film
biograficzny USA 2019

16:55 Titanic – film katastro-
ficzny USA/Meksyk 1997

21:00 Zielona mila – dramat
obyczajowy USA 1999

00:55 Kolysanka – horror
Polska 2009, reż. J. Machulski

FILMBOX+ ONE

08:00 Strażnik Teksasu VII

11:00 Vera VIII (4/4)

13:00 Bitwa o Anglię – film
wojenny Wlk. Brytania/USA/
Francja/Hiszpania 1969

15:45 Ostatni legion – film
przyg. Wlk. Bryt./F/Słowacja/
Tunezja/Włochy/Bulgaria 2007

17:55 Morderstwa według
Agathy Christie: Jestem nie-
winna (6) – film kryminalny
Francja/Szwajcaria 2012

20:00 Vera IX (2/4)

22:00 Piękny umysł – dramat
obyczajowy USA 2001

00:55 Wichry namietności
– dramat obycz. USA 1994

TVP KULTURA D31

09:00 Przysłań nad Biblią

09:15 J. S. Bach Kantata BWV 6. – „Zostań z nami, gdyż ma się ku wieczorowi”

10:00 Pamiętniki Sherlocka Holmesa (2/6)

11:00 Kosmos 1999 II (22/24)

12:00 Dziady – spektakl tea-
tralny Polska 1959

12:55 Myśmy już byli. Bohaterowie Starych Powązek – film dok.

13:45 „...bo to życie to bal jest nad bale...”

14:30 Wożąc panią Daisy
– komediodramat
USA 1989 (105 min)

16:15 Czerdziestolatek (8)

17:15 Studio Kultura (710)

18:05 Ostoja (Sanctuary)
– dramat obycz. Irlandia/
Polska 2012 (115 min)

20:00 Niezwykła wędrówka Harolda Fry – dra-
mat obyczajowy Wlk.
Brytania 2023 (115 min)

21:55 Porozmawiajmy szczerze (29)

22:30 Hopper i Vermeer: dialog o samotności

23:35 Do raju – film krótkom.

00:05 Polskie znaki
– Rzeczy ostatnie

WARNER TV

11:55 Wiecznie młody – film
s.f. USA 1992, reż. Steve Miner

14:00 Sok z żuka – komedia
USA 1988, reż. Tim Burton

15:45 Dziedzic Maski
– komedia USA/Niemcy/
Francja/Australia 2005

17:40 Naciągacze – kom.
krym. USA/Wlk. Brytania 2003

20:00 Bez mojej zgody
– dramat obycz. USA 2009

22:05 W samym sercu morza
– film przygodowy USA/
Australia/Hiszpania 2015

00:25 Pat Garrett i Billy Kid
– western Meksyk/USA 1973

PARAMOUNT

09:00 Gang wiewióra 2 – film
animowany Kanada 2017

10:50 xXx: Reaktywacja – film
sensacyjny USA 2017

13:00 Saga „Zmierzczeni”: Przed
świt, cz. 1 – film przyg.
USA 2011, reż. Bill Condon

15:30 Saga „Zmierzczeni”: Przed
świt, cz. 2 – film fantasy
USA 2011, reż. Bill Condon

17:55 Sonic. Szybki jak
błyskawica – film przyg.
USA/Japonia/Kanada 2020

20:00 Forrest Gump
– tragikomedia USA 1994

23:00 Lodowy szlak – film
sens. USA/Kanada 2021

HBO

09:10 Na arenie – thriller
– Francja 2024 (95 min)

10:45 Moon: Panda i ja
– komedia Francja/Belgia
2025, reż. Gilles de
Maistre (100 min)

12:25 Kosmiczny Jet: Obóz Kosmiczny – film anim.
USA 2023 (85 min)

13:50 Lisa Frankenstein
– horror USA 2024, reż.
Zelda Williams, wyk.
Kathryn Newton, Cole
Sproule (100 min)

15:30 Motocykliści – dramat
krym. USA 2023, reż.
Jeff Nichols (115 min)

17:25 Diuna – film s.f. USA/
Kanada 2021, reż. Denis
Villeneuve (155 min)

20:00 Koniec ulicy Dębowej
– horror USA 2026,
reż. David Robert
Mitchell, wyk. Anne
Hathaway (100 min)

21:40 W dzikim galopie – dra-
mat obycz. USA 24, reż.
Daniel Minahan, wyk.
Jacob Elordi (120 min)

23:40 Nocna suka – czarna
komedia USA 2024, reż.
Marielle Heller (100 min)

01:20 Prawa ludzi – dramat
woj. USA 2024, reż. Phil
Blattenberger (100 min)

CINEMAX

11:45 Pan od muzyki – dramat
Francja/Szwajc./Niemcy 2004

13:25 Od marca do maja – dra-
mat obycz. Czechy 2024

14:50 Trudny zakład (Zakład)
– komedia Francja 1997

16:25 Całe szczęście – kome-
dia romantyczna USA 2006

18:05 Niewidzialna walka
– komedia Estonia/Grecja/
Finlandia/Lotwa 2023

20:00 Rocky – dramat obycz.
USA 1976, reż. John G. Avildsen

22:00 Kiedy nikt nie patrzy
– thriller USA 2021

00:00 Prawo ulicy (9,10/13)

ROMANCE TV

07:45 Górski lekarz (12)

12:25 Inga Lindström: Lato na
wyspie – romans Niemcy 2005

14:20 Kryminalne zagadki
Mazur (8) – serial krym.

16:15 Rosamunde Pilcher:
Pomyłki serca – film obyczajo-
wy Niemcy/Austria 1997

18:05 Rosamunde Pilcher:
Pralinki na śniadanie – film
obyczajowy Niemcy 2019

20:00 Kopciuszek na
Karaibach – romans USA 2023

21:55 Lena Lorenz (4/4) – serial
obycz. Niemcy/Austria 2021

23:50 Wiosenny szep: Zawsze
Wiosna – film obycz. Niemcy 11

CANAL+ PREMIUM

09:15 Chopin, Chopin!
– dramat obyczajowy
Polska 2025 (130 min)

11:25 Niania w Nowym Jorku
– komedia romantyczna
USA 2007 (105 min)

13:10 Nowa fala – film
biograficzny Francja/
USA 2025, reż. Richard
Linklater (105 min)

14:55 Premierowa jazda

15:10 Kiedy nadchodzi jesień – dramat obycz.
Francja 2024 (100 min)

16:50 Miss Potter – film bio-
graficzny Wlk. Brytania/
USA 2006 (90 min)

18:20 Cudowne życie
– komediodramat
Francja/Kanada 2025,
reż. Ken Scott (100 min)

20:00 Krytyk – thriller Wlk.
Brytania/USA 2023, reż.
Anand Tucker, wyk. Ian
McKellen (100 min)

21:40 Pogłoska – komedia
Kanada/Niemcy/
Węgry/Wlk. Brytania/
USA 2024 (105 min)

23:25 Zakochany bez
pamięci – dramat
USA 2004 (105 min)

01:10 Dotyk – dramat oby-
czajowy Islandia/Wlk.
Brytania 2024 (120 min)

TVN FABUŁA

07:30 Magda M. (8,9,10/15)

10:30 Magia kina (2)

10:55 Sonic. Szybki jak
błyskawica – film przygodowy
USA/Japonia/Kanada 2020

12:55 Wojownicze żółwie
ninja – komedia sens. USA 2014

15:10 Wojownicze żółwie
ninja: Wyjście z cienia – film
przyg. USA/Hongkong/Chiny 16

17:35 Twisters – film sensa-
cyjny USA/Japonia 2024

20:00 Furiosa: Saga Mad Max
– film s.f. Australia/USA 2024

23:10 Obecność – horror
USA 2013, reż. James Wan

AMC

09:05 Ona to on – kom. USA/
Kan. 2006, reż. Andy Fickman

11:15 Niewinna – thriller
Wlk. Brytania/USA 2008

13:05 183 metry strachu
– horror USA 2016

14:50 Bibliotekarz III –
Przeklęty kielich Judasza – film
przygodowy USA 2008

16:50 Star Trek – film s.f. USA/
Niemcy 2009, reż. J.J. Abrams

19:25 Sahara – film przyg. USA/
Wlk. Bryt./F/Niemcy/Hiszp. 05

22:00 Nożownik – thriller USA
2003, reż. William Friedkin

23:55 Pole rażenia – film sens.
USA 1993, reż. R. Herrington

AXN

08:45 Walker: Strażnik Teksasu III (10/18) - serial krym.
09:35 Detektyw Monk II (3,4,5,6,7/16) - serial krym.
14:30 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas III (13-17/23) - serial krym. USA/Kanada 2003
20:00 Pogromcy duchów - komedia sens. USA 1984
22:20 Men in Black: International - film s.f. USA/Chiny 2019, reż. F. Gary Gray
00:20 Hostel II - horror USA/Czechy/Włochy/Islandia/Słowacja 2007, reż. Eli Roth

EPIC DRAMA

08:45 Panna Marple (2/4)
10:40 Poirot III (2,3,4,5/11)
15:10 Komisarz Maigret (1,2/2) - serial krym. Wlk. Brytania 16
18:50 Robin Hood (2) - serial przyg. USA/Serbia 2025
20:00 Rodzina Hardacre'ów II (2/6) - serial obyczajowy
21:00 Morderstwo w małym mieście II (9) - serial krym.
21:55 Morderstwo to nic trudnego (3) - miniserial
23:00 Rodzina Hardacre'ów II (2/6) - serial obyczajowy
00:00 Detektyw Murdoch XVIII (17,18/22) - serial krym. Kanada/Wlk. Brytania 2025

TVN STYLE

11:30 Ostre cięcie (6)
12:30 Love the Look (6)
13:30 Jestem z Polski XVIII (6,1,13/14) - serial dok.
16:35 Teraz one (6) - program rozrywkowy Polska 2026
17:10 Do zobaczenia III (6/10)
17:45 Były sobie debiutantki (1/2) - film dok. Francja 2025
18:50 Kuchenne rewolucje (8,9) - reality show Polska 24
20:50 Ostre cięcie (6)
21:50 Azja Express (9)
23:30 Odkryj niezwykłą Japonię - film dok. Polska 2020
00:50 Jestem z Polski (5/9)

TVN TURBO

11:45 Z drugiej ręki (9)
12:30 Jeździć, obserwować
13:15 Duda kontra Szafrański XI (9/10) - serial dok.
14:00 Polski supersamochód
14:45 Zawodowi handlarze (9)
15:30 Naprawy nie do naprawy
16:15 Kupione, zrobione, sprzedane (5/10) - serial dok.
17:15 Ciężarówką przez pół świata (9/9) - serial dok.
18:15 Raport robnocowy (8/2)
18:40 Mobilni mechanicy (1)
19:25 Wojny samochodowe
21:25 Zawodowi handlarze (9)
22:10 Kupione, zrobione, sprzedane (5/10) - serial dok.

BBC FIRST

08:30 Śmierć z dala od palm IV
09:30 Doktor Thorne (3)
10:35 Sanditon (1/8)
11:30 Duchy (2,3,4/6)
13:35 Morderstwa w Midsomer
17:50 Z pamiętnika położnej
18:55 Ulica nadziei (1/10)
19:55 Śmierć pod palmami XV (8/8) - serial kryminalny
21:00 Śledztwa siostry Bonifacji IV (1/8) - serial krym.
22:00 Line of Duty - Wydział wewnętrzny V (1,2/6)
00:10 Lynley (7/8)
01:05 Morderstwa w Midsomer

FX

08:40 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IV (8,9/21)
10:30 Z Archiwum XV (5,6/20)
12:30 Spider-Man III - film akcji USA 2007, reż. Sam Raimi
15:15 Poznaj mojego tatę - komedia romant. USA 2000
17:30 Poznaj moich rodziców - komedia USA 2004
19:45 Terminator: Genisys - film s.f. USA/Kanada 2015, reż. Alan Taylor, wyk. Arnold Schwarzenegger, Jason Clarke
22:15 Helikopter w ogniu - dramat woj. USA/Wlk. Bryt. 2001, reż. Ridley Scott
01:15 Tulsa King II (2/10)

HGV

08:05 Uratuj swój ogród (31)
09:00 Nowa Maja w ogrodzie
11:05 Polowanie na ogród IV
12:40 Uchwyć dom (5,6/8)
13:40 Letnia chata na lata XIII
15:45 Zgłoś remont (5)
16:40 Zgłoś remont - spełnia marzenia (1/8) - serial dok.
17:40 Weekendowa metamorfoza (3,4) - reality show
19:40 House Hunters - poszukiwacze domów (6-8)
21:20 Dorota inspiruje (4)
22:15 Poukładani (2)
23:10 Podzieleni projektami
01:10 Nowa Maja w ogrodzie

BBC LIFESTYLE

10:45 Mistrzowie szycia (6-8)
14:10 Rezydencje na Mauritiusie (2/10)
15:15 Majorka (5) - magazyn
15:50 Najbardziej luksusowe wakacje świata (2/3)
16:50 Kurort sławnych i bogatych (2/6) - serial dok.
17:50 Najpiękniej ukryte hotele
18:55 Niezwykłe hotele bez tajemnic VI - serial dok.
20:00 Pięć gwiazdowe alpejskie święta - film dok.
21:00 Catfish: w miłośnej pułapce - serial dok.
22:10 Porno, władza i pieniądze
23:00 Wstydlive choroby (3)

COMEDY CENTRAL

08:00 Hoży doktorzy (10/24)
08:30 Teoria wielkiego podrywu X (18-24,1,2,3/24)
12:45 Teoria wielkiego podrywu (4,5/17) - serial kom.
13:30 Przyjaciele VII (16-24/24) - serial kom. USA 01
18:00 Zostańmy przyjaciółmi - komedia romantyczna USA/Niemcy/Kanada 2005
20:00 Agent XXL II - komedia sensacyjna USA 2006
22:05 The Office PL IV (8,9)
23:08 Comedy Club (7,8)
00:08 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:20 Stawka większa niż życie (9) - serial wojenny
10:10 07 zgłoś się (1)
11:10 Czysta pancerni i pies (3,4) - serial wojenny
13:10 Ojciec Mateusz (6)
15:40 Komisarz Alex XXVI (9)
16:35 Ranczo V (3/13)
17:30 Czysta pancerni i pies (5) - serial wojenny Polska 70
18:45 07 zgłoś się (1)
19:50 Ojciec Mateusz 35 (12,8) - serial krym. Polska 2026
22:35 Ranczo V (4,5/13)
00:20 Rodzinka uczt (17/18)
01:20 Korona królów. Jagiellonowie - serial obycz.

CANAL+ KUCHNIA

10:50 Jamie: dania w 20 minut
11:45 Klejnoty Morza Śródziemnego - serial dok.
12:30 Azjatycka kuchnia Ewy Pau (6,1) - mag. kulinarny
13:30 Poza Bali (7)
14:30 Proste smaki (2,3)
15:20 Bosacka rusza w Polskę
16:25 Włoska uczt (17/18)
17:30 U sąsiadów w kuchni XVI
18:50 Jakubiak rozgryza Polskę (10) - mag. kulinarny
19:25 Nie bój ryby! (8)
19:50 m jak mięso (2,1,2)
21:15 Anthony Bourdain X
23:45 Hongkong od kuchni (5)

CANAL+ DOMO

10:10 Cztery pory roku w ogrodach Kew II (4)
11:10 Monty Don - ogrody nad Renem (3/3) - serial dok.
12:20 Ucieczka na wieś XXV
14:15 Wielkie projekty X
15:15 Mały metraż w wielkim stylu II (9,10) - serial dok.
16:15 W mieście czy na wsi
17:15 Projekty marzeń (10/12)
18:10 Tomasz Pałowski (4)
18:35 Daleko od miasta XVII (2)
19:05 Ucieczka na wieś XXIII
21:00 Wielkie amerykańskie ranczo (9,10) - serial dok.
22:10 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (9/20) - serial dok.

PLANETE+

14:40 Powrót rybołowa
15:50 Zaginione światy (1/4)
16:55 Najmniejsze cuda świata (1/2) - serial dok.
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace V (10)
19:10 Polska z góry. Naj... w Polsce (1/10) - serial dok.
19:35 Yvan Jayne. Francuski mistrz rodeo - film dok.
20:50 Henry Ford. XX-wieczny życiorys - film dok. F/B 2023
22:00 Johnny Depp. Wieczny buntownik - film dok. F 2022

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Być jak da Vinci (9/10)
09:00 Złomowisko PL VI
11:00 Krzykacz - wspomnienia - film dok. Polska 2021
12:00 Bracia Collins biorą się do roboty (14) - pr. rozrywkowy
13:00 Wyzwanie: przetrwanie
14:00 Gorączka złota XVII (1)
16:00 Zawodowcy: drwale II
17:00 Fani czterech kółek III
18:00 Od samochodu do domu III (8) - serial dok.
19:00 Kroniki policyjne:
20:00 Gorączka złota XVII (1) - serial dok. USA 2026
22:00 W oku cyklonu III
23:00 Kroniki policyjne II

TVP HISTORIA

12:35 Odrodzenie katedry Notre-Dame - film dok.
13:30 Flesz historii (785)
13:55 Paweł, apostoł Chrystusa - dramat historyczny USA 18
15:45 Anna od... pamięci
16:40 Starożytnie mocarstwa
17:30 Przywracanie Pamięci
18:00 Noce i dnie (8)
19:00 Gry wojenne (6/6)
20:00 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (8/10)
21:30 Polskie 100 lat (1)
21:30 Dom pod Dwoma Orłami
22:20 Łalka - dramat obyczajowy Polska 1968

HISTORY

12:00 Absurdy przeszłości II
13:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (5/11)
14:00 Piątka z historii (1)
14:25 David Duchovny: archiwum tajemnic (1/10)
15:20 Starożytni kosmici XIV
16:10 Sekrety widziane z góry III (1/10) - serial dok.
17:10 II wojna światowa w kolorze (5,6/6) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVIII
20:00 Tom Hanks: II wojna światowa (19/20) - serial dok.
21:00 Wielka inżynieria z Dolphem Lundgrenem (5/8)
22:00 Absurdy przeszłości II

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic VI (3/9) - serial dok.
16:00 Czarnobyl: świadkowie tragedii (2) - serial dok.
17:00 Wojna na pustyni: walka z Rommlem (1) - serial dok.
18:00 UFO: przełomowe śledztwa (2/5) - serial dok.
19:00 Tajemnicze wyspy (8/10) - serial dok. Kanada 24
20:00 UFO: przełomowe śledztwa II (4/6) - serial dok.
21:00 Tajne misje USA
22:05 Ostatni lot: anatomia katastrofy II (1) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VIII (5)
09:00 Z klimatem i z pasją
10:00 Najpiękniejsze domy na wsi (5,6) - serial dok.
12:00 Wojny magazynowe IX
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Poszukiwacze złota w Australii VIII (15,16/20)
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII
21:00 Podglądacze przyrody (8,1) - mag. przyrodniczy
22:00 Korea Północna: w głowie dyktatora: Dylemat (1)
23:00 Wyspa kanibali
00:00 UFO. Zaginione dowody II (10/10) - serial dok. USA 18
01:00 Rolnicy. Podlasie (36/53)

BBC EARTH

08:55 W okowach mrozu VII
09:55 Ben Fogle na szkodkich wspaniałach II (2/4) - serial dok.
11:00 Ewolucja - serial dok.
12:10 W okowach mrozu VI
13:15 Dzikie zakątki Ziemi z Simonem Reeve'em II (4/4)
14:30 Azja (7/7) - serial dok.
15:40 Azja: kulisy produkcji
16:45 Życie na pustkowiu V (6,7/8) - serial dokumentalny
18:45 Szlakiem wulkanów
19:45 Ekspedycja: orka
20:55 Ewolucja - serial dok.
22:00 W okowach mrozu II
23:00 Planeta zmian II (2/2)

POLSAT VIASAT HISTORY

08:00 Tajemnice Jezusa
09:15 W poszukiwaniu biblijnej prawdy - serial dok.
11:30 Majowie: wojna pięciu królestw (1,2,3,4) - serial dok.
15:35 Czarna śmierć: pacjent zero (1,2/2) - serial dok.
17:50 DNA Hitlera: geny dyktatora (1,2/2) - serial dok.
19:55 Berlin 1936: olimpiada Hitlera w kolorze - film dok.
21:00 Konstantyn Wielki (1) - serial dok. Niemcy 2025
23:15 Wzemuś: historia zaginionych zwojów - film dok.
00:30 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej

Od A do Z

AMERYKAŃSKI NINJA ★★

film sens., USA/Filipiny 1986,
reż. Sam Firstenberg, wyk.
Michael Dudikoff, Steve James,
Judie Aronson

20:00 | stopklatka

Kultowy klasyk kina walki: Michael Dudikoff jako wychowanek japońskiego mistrza, który własnoręcznie i własnonożnie rozbija gang handlarzy broni penetrujący amerykańską bazę wojskową na Filipinach.

COŚ W WODZIE ★★

thriller, Wlk. Brytania 2024,
reż. Hayley Easton Street, wyk.
Hiftu Quasem, Natalie Mitson,
Nicole Rieko Setsuko

21:00 | tvn 7

Pani planuje ślub w tropikach, więc zaprasza przyjaciółki na mały rekonesans. Sielanka kończy się, kiedy łódź, którą płyną dziewczyny, zostaje zaatakowana przez stado głodnych rekinów.

DO KOGO NALEŻĘ? ★★

dramat obycz., Tunezja/Francja/Kanada/Norwegia/Arabia Saudyjska/Katar 2024,
reż. Meryam Joobeur,
wyk. Salha Nasraoui, Adam Bessa, Mohamed Grayaa

23:20 | cinemax

Opowieść o matce z tunezyjskiej wioski, cierpiącej, kiedy dwaj jej synowie poszli na wojnę. Powrót jednego z nich nie wzmacnia nadwreżonych więzi, a wręcz przeciwnie – wzmacnia obawy i lęki.

DOWÓD ŻYCIA ★★

film sens., USA 2000, reż. Taylor Hackford, wyk. Meg Ryan, Russell Crowe, David Morse

23:50 | warner tv

Russell Crowe jako wysoko opłacany specjalista od odbijania zakładników wyrusza na poszukiwanie inżyniera, uprowadzonego przez latynoskich partyzantów – za darmo, z miłości do Meg Ryan, żony porwanego.

GORĄCY TEMAT ★★

film biograficzny, USA 2019,
reż. Jay Roach, wyk. Charlize Theron, Nicole Kidman, Margot Robbie

22:20 | ale kino+ hd

#MeToo w mediach: Roger Ailes, szef kanału Fox News, został publicznie oskarżony przez dziennikarki (w tym największe gwiazdy) o molestowanie seksualne, co doprowadziło do jego rezygnacji. Na faktach.

Ojciec

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

DRAMAT OBYCZ.

WLK. BRYTANIA/FRANCJA/USA 2020, REŻ. FLORIAN ZELLER, WYK. ANTHONY HOPKINS, OLIVIA COLMAN, MARK GATISS

IMIĘ RÓŻY ★★

dramat krym., Niemcy/Włochy/Francja 1986,
reż. Jean-Jacques Annaud,
wyk. Sean Connery, Christian Slater, Michael Lonsdale

20:00 | tvp kultura

Fascynująca powieść Umberto Eco na ekranie: Sean Connery jako średniowieczny Sherlock Holmes na tropie zaginionej „Poetyki” Arystotelesa. Wciąga!

KOMÓRKA ★★

film sens., USA/Niemcy 2004,
reż. David R. Ellis, wyk. Chris Evans, Kim Basinger, Jason Statham

22:00 | warner tv

Kim Basinger jako porwana przez mafię, która znajduje wyjście z sytuacji, łącząc się z rozbitego aparatu telefonicznego z przypadkowym numerem komórkowym. Czy młodydzian po drugiej stronie zdąży z pomocą?

LUCKY STRIKE ★★

dramat wojenny, USA 2026,
reż. Rod Lurie, wyk. Scott Eastwood, Colin Hanks, Aunjanue Ellis-Taylor

23:00 | canal+ premium

Oparty na faktach epizod z bitwy o Ardeny z udziałem synów Toma Hanksa i Clint Eastwoda: amerykański oficer otrzymuje polecenie powstrzymania hitlerowskich czołgów, w wyniku czego pozostaje na tyłach wroga.

NIE MÓW DO MNIE**MAMO ★★**

dramat obycz., Norwegia 2025,
reż. Nina Knag, wyk. Pia Tjelta, Kristoffer Joner, Tarek Zayat

21:35 | cinemax

Norweska odpowiedź na głośne „Babygirl”: pani w średnim wieku, nauczycielka i żona burmistrza, który stworzył w miasteczku ośrodek dla uchodźców, nawiązuje płomienny romans z nastoletnim Syryjczykiem.

NIE MÓW ZŁA ★★

horror, USA/Chorwacja/Kanada 2024, reż. James Watkins,
wyk. James McAvoy, Mackenzie Davis, Aisling Franciosi

22:15 | hbo

Z duńskiego na hollywoodzki: rodzina przyjmuje zaproszenie od świeżych znajomych do domu na odludziu. Początkowo miła atmosfera gęstnieje, a na jaw wychodzą krwawe skłonności gospodarzy.

NIEZWYKŁA WĘDRÓWKA**HAROLDA FRY ★★**

dramat obycz., Wlk. Brytania 2023, reż. Hettie MacDonald,
wyk. Jim Broadbent, Penelope Wilton, Linda Bassett

22:20 | tvp kultura

Jim Broadbent jako emeryt, który otrzymuje list pożegnalny od przyjaciółki, przebywającej w hospicjum. Ponieważ nie umie na ten list odpowiedzieć, wyrusza pieszo do oddalonej o kilka set mil chorej.

OCEAN'S 8 ★★

komedie sensacyjna, USA 2018,
reż. Gary Ross, wyk. Sandra Bullock, Cate Blanchett, Anne Hathaway

22:50 | tvn 7

Sandra Bullock jako siostra legendarnego włamywacza, która kompletuje damską ekipę, by dokonać spektakularnej kradzieży cennego naszyjnika podczas prestiżowej gali w nowojorskiej Metropolitan Opera.

WONDER WOMAN 1984 ★★

film fantasy, USA 2020,
reż. Patty Jenkins, wyk. Gal Gadot, Chris Pine, Kristen Wiig

22:40 | tvn

Powtórka z rozrywki: Gal Gadot jako komiksowa Wonder Woman, która w latach 80. XX wieku broni magicznego kamienia przed zakusami szaleńca, marzącego o władzy nad światem. Przewidywalne w każdym kadrze.

WSPANIAŁE ŻYCIE**MARCELA PAGNOLA ★★**

film anim., Francja/Belgia/Luksemburg 2025, reż. Sylvain Chomet

20:00 | cinemax

Sylvain Chomet, zainspirowany felietonami sprzed stulecia, opisuje dzieciństwo i młodość jednego z najważniejszych twórców francuskich w połowie XX wieku - Marcela Pagnola, pisarza i filmowca.

KONRAD J. ZARĘBSKI

22:55 | tvp 2

★★★★★

TVPI **D3 II**

07:00 Msza święta
07:40 Wezwany z kamieniołomu – Kapłaństwo – film dok.
08:00 Serwis Info, pogoda
08:20 Film dokumentalny
09:00 Ranczo IV (7/13)
10:00 Komisarz Alex XXII (1)
11:00 Ojciec Mateusz XXIV (5)
12:00 Serwis Info – magazyn
12:10 Agrobiznes – magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:50 Historia leniwa
14:00 Spłatanie losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reportaż (647)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Telexpress
17:25 Jaka to melodia? (6003)
18:05 Klan – telenowela
18:40 Akacja 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 Felicita (23) – serial obycz. Polska/Włochy 26, wyk. Laura Breszka
20:55 Kochany, najukochańszy... – spektakl teatralny Polska 2026
22:05 Postscriptum (63)
22:35 Maryja. Matka Papieża – film dok. Polska 26
00:05 Balans bieli (147)
00:45 Sabrina – komedia romantyczna USA 1954, reż. Billy Wilder, wyk. Audrey Hepburn, Humphrey Bogart, William Holden (120 min)

MEZZO

13:20 Intermezzo
13:30 Georg Friedrich Händel: Tamerlano – opera F 2026
15:00 Konkurs im. George'a Enescu – muzyka klasyczna
16:40 Brahms: Kwintet klarnetowy h-moll, opus 115 – Berliner Solisten
17:20 Intermezzo
17:50 Filharmonicy Berliński, Claudio Abbado – muzyka klas.
19:40 Brahms: Sekstet smyczkowy B-dur, op. 18, nr 1 – Wiener Streichsextett
20:30 Play it Again! Powtórka muzyczna – film dok.
21:20 Koncert Sylwestrowy Staatskapelle Dresden – muzyka klas. Niemcy 2021
22:45 Alena Baeva, Królewska Orkiestra Filharmonii w Liège, Lionel Bringuier, Mendelssohn, Beethoven – muzyka klas.

TVP2 **D3 II**

05:30 M jak miłość
06:25 Rodzina (nie od) święta (58) – program religijny
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7725) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7725) – mag. Polska 2026
11:45 Okrasa famie przepisy (432) – mag. kulinarny
12:25 Koło fortuny (2122)
13:15 Program rozrywkowy
14:05 Va banque (1105)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic – telenowela
16:00 Koło fortuny (2123)
16:35 Familiada (3079)
17:20 Panna młoda
18:15 Va banque (1106)
18:50 Jeden z dziesięciu (20)
19:30 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (18)

20:05 Barwy szczęścia – serial obycz. Polska 2026
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość” (1686)
20:50 M jak miłość
21:50 Na sygnale
22:55 Ojciec (The Father) – dramat obycz. Wlk. Brytania/Francja/USA 2020 (110 min)
00:45 Davos. Wojna szpiegów (3/6) – serial krym.
01:40 Dla ciebie wszystko (The Best of Me) – melodramat USA 2014 (120 min)

PULS 2

10:00 Język i przyjaciele
10:35 Basia II (16)
11:10 Gus. Mały – wielki rycearz (20,21/52) – serial anim.
11:35 Tomek i przyjaciele
12:00 Lwia straż (18,15/26)
13:00 Nowe przygody Kubusia Puchatka (17)
13:35 Smerfy
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Marta mówi! II (1/15)
15:00 Miraculous VI (4,5/26)
16:00 Patryk Rozgwiezda Show (20,21/26) – serial anim.
17:00 SpongeBob IX
18:00 Pingwiny z Madagaskaru (11,12/26)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (35) – serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IV
23:00 Wstydlive choroby V
01:00 Dzielnica strachu IV (11)

POLSAT **D3 II**

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień – mag.
08:20 Trudne sprawy XXIII (18/40) – serial fab.-dok.
09:20 Dlaczego ja? XX (2,1,3/40) – serial fab.-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk (43)
13:25 Gliniarze XVIII (6,7)
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (44) – serial fab.-dok. Polska 2026
16:55 Gliniarze Śląsk (44) – serial krym. Polska 2026, wyk. Agnieszka Wągner
18:00 Pierwsza miłość 50 (107) – serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Żająk
18:45 Wydarzenia, sport, pogoda – wiadomości
19:10 Wieczór Rymanowskiego (2)
19:40 Sport – Polska 2026
19:55 Milionerzy (155)

20:35 Uprowadzona (Taken) – thriller USA/Francja 2008, reż. Pierre Morel, wyk. Liam Neeson, Maggie Grace, Famke Janssen, Xander Berkeley (120 min)
22:35 Bad Boys II – film sensacyjny USA 2003, reż. Michael Bay, wyk. Will Smith (190 min)
01:45 7 sekund (7 Seconds) – film akcji USA/Szwajcaria/Rumunia/Wlk. Bryt. 2005, reż. Simon Fellows (125 min)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XII (5) – serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XIII (28,29,30/65)
11:55 Na ratunek 112 XVI (51,52) – serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XVII (10-12,46/40) – serial fab.-dok.
17:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (473) – reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXV (45,46) – serial obycz.
20:30 Uroczysko VI (37)
20:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (37)
21:35 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (37) – serial krym.
22:40 Opowiem ci o zbrodni II (5) – serial dok. Polska 2019
23:05 Snajper: Jednostka specjalna G.R.I.T. – film sens. USA 2013, reż. Oliver Thompson
01:00 Love Island V (40)

TVN **D3 II**

05:15 Zamieszkać na plaży VII (11/14) – serial dok. USA 2020
05:40 Uwaga! (7754)
05:55 Ukryta prawda (1/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Zielona Góra – Hot Italian Pizza 30 (9) – reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5824)
11:20 Doradca smaku (37)
11:30 Kuchenne rewolucje: Zawiercie – Plackarnia Papaluca 33 (9) – reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Płock – „Sho Sho” XXV (11) – reality show Polska 2022
13:40 Ukryta prawda (15,16/17) – serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny II (21) – serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny IV (46)
17:55 Detektywi VII (46)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8121)

20:15 Na Wspólnej – serial obycz. Polska 2026
20:50 The Floor (13)
21:30 Taskmaster (10) – program rozrywkowy
22:40 Wonder Woman 1984 – film fantasy USA 2020, reż. Patty Jenkins, wyk. Gal Gadot, Chris Pine, Kristen Wiig (190 min)
01:50 Vinci 2 – komedia kryminalna Polska 2025, reż. Juliusz Machulski, wyk. Robert Więckiewicz (150 min)

METRO **D3 II**

07:25 Szpital (47,48,49/68)
10:25 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
12:25 Szkoła (30/67)
13:30 Bez kompleksów (6)
14:30 Drugie serce – serial obyczajowy Turcja 2025
15:35 Druga szansa II (6) – serial obycz. Polska 2016
16:45 The Floor (5, 6)
18:00 Złomowisko PL VII – serial dok. Polska 2018
19:00 Kartoteka IX (18,19) – serial fabularno-dok.
21:05 Kryminalni V (6,7) – serial krym. Polska 2006, wyk. Marek Włodarczyk
23:15 Hannibal III (8/13) – serial grozy USA 2015
00:10 Zbrodnie z pierwszych stron gazet II (12/12)
01:10 Szpital (8/68)
02:15 Szkoła (37/67)

TV PULS **D3 II**

06:00 Policjanci z Miami (18,19/23) – serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVII (10,13/15)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (2/23) – serial fantasy
11:00 Kotka – serial obycz.
12:00 Mój grzech (1) – telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspomnienia stulecie IV (37) – serial obycz. Turcja 2014
14:00 Rodzinny interes
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XII – serial obycz.
17:00 Rodzinny interes
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (45,46) – serial obyczajowy Polska 2026

20:00 Likwidator (The Last Stand) – film sens. USA 13, reż. Kim Jee-woon, wyk. Arnold Schwarzenegger (125 min)
22:05 Jak to się robi w Chicago (Raw Deal) – film sensacyjny USA/Holandia 1986 (125 min)
00:10 Plan emerytalny (The Retirement Plan) – komedia sensacyjna Kanada/Kajmany 2023 (130 min)
02:20 Lombard. Życie pod zastaw XIX (41)

TVN7 **D3 II**

05:15 Ten moment (1/40) – serial fab.-dok. Polska 2021
05:50 Szkoła (53,54,55/72) – serial fab.-dok. Polska 2018
08:40 Ukryta prawda (17,24,25/60) – serial fab.-dok.
11:45 W-11 Wydział Śledczy – serial fab.-dok. Polska 2011
13:50 Detektywi V (4) – serial fabularno-dok. Polska 2025
14:55 Szpital św. Anny IV (36) – serial obycz. Polska 2026
15:55 Ukryta prawda (8/73)
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
18:00 Rozwód. Walka o wszystko (40/40) – serial fabularno-dok. Polska 2020
19:00 Ukryta prawda (1/60)
20:00 Hotel Paradise (39) – real tv Polska 2026
21:00 Coś w wodzie (Something in the Water) – thriller Wlk. Brytania 2024, reż. Hayley Easton Street, wyk. Hiftu Quasem (110 min)
22:50 Ocean's 8 – komedia sensacyjna USA 2018, reż. Gary Ross, wyk. Sandra Bullock, Cate Blanchett (130 min)
01:00 Mówię Wam (11)
02:20 Prawdziwy horror II (2/10) – serial dok.

STOPKLATKA

08:00 Robert Makłowicz (121, 154) – mag. kulinarny Polska 2023

09:50 Wojny magazynowe: Kanada II (1,2/12) – serial dok. Kanada 2015

11:00 Aukcja w ciemno III

12:00 Katastrofy w przestworzach XII (3,8,5/13) – serial dok.

15:00 Zajazd. Będzie się działo II (14,15)

17:00 Katastrofy w przestworzach VIII (2/2)

18:05 Wojny magazynowe: Kanada II (3,4/12)

19:10 Aukcja w ciemno III (16,17/26) – serial dok.

20:00 Amerykański Ninja (*** **American Ninja**) – film sens. USA/Filipiny 1986, reż. Sam Firstenberg, wyk. Michael Dudikoff, Steve James (120 min)

22:00 Królowie ulicy (Street Kings) (*** **Street Kings**) – film sens. USA 2008, reż. David Ayer, wyk. Keanu Reeves, Forest Whitaker, Hugh Laurie (125 min)

00:05 Boże Ciało (***** obycz. Polska/Francja 2019, reż. Jan Komasa, wyk. Bartosz Bielenia, Tomasz Ziętek (160 min)

KINO POLSKA

07:30 Zwierzęta Wajraka III (10/10) – serial dok.

08:00 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (1/8)

08:35 Akademia Pana Kleksa, cz. 1: Przegląd księcia Mateusza (1) – film dla młodzieży Polska/ZSRR 1983, reż. Krzysztof Gradowski

10:10 Szalenstwa panny Ewy – film dla młodzieży Polska 1984, reż. Kazimierz Tarnas

12:35 W zawieszeniu – dramat obyczajowy Polska 1987, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Krystyna Janda

14:40 Pan Wołodyjowski – film historyczny Polska 1968, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Tadeusz Łomnicki

18:00 Cztery pancerni i pies (7,8) – serial wojenny Polska 66

20:00 Ekstradycja (1,2) – serial sens. Polska 1995, wyk. Marek Kondrat, Grzegorz Warchol, Artur Żmijewski, Dariusz Jakubowski, Marek Bukowski

22:30 Waleśa. Człowiek z nadziei – film biograf. Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska

01:05 Cicha noc – dramat obyczajowy Polska 2017, reż. Piotr Domalewski, wyk. Dawid Ogrodnik, Tomasz Ziętek

ALE KINO+

08:10 Fuks – komedia sens. (*** **Fuks**) Polska 1999, reż. Maciej Dutkiewicz (105 min)

09:55 The Office PL (1,2/12) – serial kom. Polska 2021

11:10 Marzyłam o Afryce (*** **I Dreamed of Africa**) – dramat obyczajowy USA 2000, reż. Hugh Hudson (145 min)

13:35 Detektyw Foyle (1/4)

15:50 Niezwyciężony (*** **Stronger**) – dramat obycz. USA 2017, reż. David Gordon Green, wyk. Jake Gyllenhaal, Tatiana Maslany (145 min)

18:15 Zbrodnie na wybrzeżu, cz. II (1/2) – serial krym. Niemcy 2023

20:10 Wezwanie (The Calling) (*** **The Calling**) – thriller Wlk. Brytania/USA/Kanada 2014, reż. Jason Stone, wyk. Susan Sarandon, Gil Bellows (130 min)

22:20 Gorący temat (*** **Bombshell**) – film biograficzny USA 2019, reż. Jay Roach, wyk. Charlize Theron (140 min)

00:40 Na fali ryzyka (*** **Breakwater**) – thriller USA 2023, reż. James Rowe (130 min)

POLSAT FILM

07:30 Poirot (1/10)

08:40 Przyjaciółki XXV (7,8)

10:35 Świat według Kiepskich (8,9,39,11,11/16) – serial kom.

13:15 Paddington – film anim. Wlk. Brytania/Francja 2014

15:15 Exodus: Bógowie i Królowie – film przyg. USA/Wlk. Brytania/Hiszpania 2014

18:30 Siedem dusz – dramat obyczajowy USA 2008

21:00 Dom Gucci – thriller USA/Kanada 2021

00:25 Dracula: historia nieznana – film akcji USA/Wlk. Brytania/Irlandia/Japonia 2014

FILMBOX+ ONE

11:50 Zagadki kryminalne nowej panny Fisher (3/4)

12:50 Morderstwa według Agathy Christie II: Dramat w trzech aktach (21) – film krym. Francja/Szwajcaria 2017

15:00 Strażnik Teksasu VII

17:05 Vera VI (1/4)

18:55 Zbrodnie w Grantchester V (1/6)

20:00 Kuloodporni – komedia kryminalna USA 1996

21:45 Jestem najlepsza. Ja, Tonya – film biograficzny USA/Wlk. Brytania/Katar 2017

00:10 Świećki pies – film sensacyjny USA 2017

TVP KULTURA

08:15 Tamte lata, tamte dni

09:00 Blisko, coraz bliżej (2)

10:30 O psie, który jeździł (*** **koleją**) – film przyg. Polska 2023, reż. Magdalena Nieć (105 min)

12:15 Jamie Wyeth: artysta bezkompromisowy

13:20 Wydarzenie aktualne

14:00 Kosmos 1999 II (18/24)

15:00 Hania – melodramat (*** **Hania**) Polska 84, reż. Stanisław Wohl, Krzysztof Wierzbianski (105 min)

16:45 Blisko, coraz bliżej (3)

18:15 Dobry tytuł (59)

18:55 Rawhide IV (6) – western USA 1961

20:00 Imię róży (The Name of the Rose) (*** **of the Rose**) – dramat krym. Niemcy/Włochy/Francja 1986, reż. Jean-Jacques Annaud, wyk. Sean Connery (140 min)

22:20 Niezwykła wędrówka (*** **Harolda Fry (The Unlikely Pilgrimage of Harold Fry)**) – dramat obyczajowy Wlk. Brytania 2023 (115 min)

00:15 Wożąc panią Daisy (**** **Driving Miss Daisy**) – komediodramat USA 1989, reż. Bruce Beresford (105 min)

WARNER TV

08:00 Prawo Agaty III (13,1)

10:00 Bajez z Bel-Air V

10:55 Poniedziałki na chirurgii

11:50 Teraz albo nigdy!

13:55 Bajez z Bel-Air V

15:50 Poniedziałki na chirurgii (4,5/10) – serial obycz. USA 13

17:40 Wciąż młody – film s.f. USA 1992, reż. Steve Miner

19:40 Naciągacze – komedia kryminalna USA/Wlk. Brytania 2003, reż. Ridley Scott

22:00 Komórka – film sensacyjny USA/Niemcy 2004

23:50 Dowód życia – film sens. USA 2000, reż. Taylor Hackford

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki VI (21,22/23)

09:25 Policyjna grupa pościgowa XXII (10) – serial dok.

10:25 Zmierzchni – film fantasy USA/Wlk. Brytania 2008

13:00 Czarodziejki VI (23/23)

14:50 Saga »Zmierzchni« – Księżyc w nowiu – melodramat USA 2009, reż. Chris Weitz

17:25 Saga »Zmierzchni« – Zaćmienie – film fantasy USA 10

20:00 Szybki jak błyskawica – film sens. USA 1990, reż. Tony Scott, wyk. Tom Cruise

22:25 Saga »Zmierzchni«: Przed świtem, cz. 1 – film przyg. USA 2011, reż. Bill Condon

HBO

09:55 Policjalne – dramat (*** **Policjalne**) obycz. Australia 24, reż. Marcelle Lunam (90 min)

11:25 Śmierć komedianta (*** **Śmierć komedianta**) – dramat obyczajowy Argentyna/Belgia 2025 (105 min)

13:10 Saipan – film biograf. (*** **Saipan**) Irlandia/Wlk. Bryt. 2025, reż. Lisa Barros D'Sa, Glenn Leyburn (90 min)

14:40 PS Kocham Cię (*** **PS Kocham Cię**) – melodramat USA 2007, reż. Richard LaGravenese (125 min)

16:45 Koniec ulicy Dębowej (*** **Koniec ulicy Dębowej**) – horror USA 2026, wyk. Anne Hathaway (100 min)

18:25 No hej! – komedia (*** **No hej!**) USA 2025, reż. Sophie Brooks (95 min)

20:00 Pozłacany wiek IV (1/8) – serial obycz. USA 2026

21:00 Amerykański zakładnik (1/8) – serial krym.

21:45 Druga młodość (8)

22:15 Nie mów zła – horror (*** **Nie mów zła**) USA/Chorwacja/Kanada 2024 (110 min)

00:05 MaXXXine – horror (*** **MaXXXine**) USA/Wlk. Brytania/Nowa Zelandia 2024 (100 min)

01:45 Głos Hind Rajab (**** **Głos Hind Rajab**) – mat wojenny Tunezja/Francja 2025 (85 min)

CINEMAX

13:10 Steve Jobs – film biograf. USA/Wlk. Brytania/Japonia 15

15:15 Zaczynam widzieć światło – dramat obycz. USA 25

16:55 Stone lato – dramat obycz. Wlk. Bryt./Australia 25

18:30 Znajomy dotyk – dramat obyczajowy USA 2024

20:00 Wspomnień życie Marcela Pagnola – film anim. Francja/Belgia/Luksemburg 25

21:35 Nie mów do mnie mamo – dramat obycz. Norwegia 25

23:20 Do kogo należy? – dramat obycz. Tunezja/F/Kanada/Norw./Arabia Saudyjska/Katar 24

ROMANCE TV

09:20 Górski lekarz

10:20 Inga Lindström: Droga do ciebie – romans Niemcy 05

12:05 Diagnostka Betty (29/29)

13:05 Szukając Persefony (1,3,4) – serial kostiumowy

17:05 Serca pod drzewem oliwnym – komedia romantyczna USA 2023

18:55 Śledztwo prowadzi Watzmann (1/12) – serial krym.

20:00 Zakonnica i komisarz – komedia Niemcy 2006

21:55 Lato u Charlotte – komedia romant. Kanada 23

23:30 Śledztwo prowadzi Watzmann (1/12) – serial krym.

CANAL+ PREMIUM

09:30 Miss mokrego podko- (*** **szulka**) – komedia Polska 2002 (55 min)

10:25 Łapu-Capu (261)

10:40 Thelma – komedia USA/ (**** **Thelma**) Szwajcaria 2024, reż. Josh Margolin (95 min)

12:15 Wszyscy Święci (*** **Wszyscy Święci**) – dramat obyczajowy Polska 2002 (80 min)

13:35 Maria Callas. Nieznane lata

15:20 Historia Apple'a. Jak sprzedać rewolucję

16:15 Saga »Zmierzchni« (*** **Przed świtem, cz. 1**) – film przyg. USA 2011, reż. Bill Condon (115 min)

18:10 Łapu-Capu (262)

18:15 Pompeje – film katas. (*** **Pompeje**) USA/Niemcy 2014, reż. Paul W.S. Anderson, wyk. Kit Harington (105 min)

20:00 S.W.A.T. Exiles (1) – serial sens. USA 2025

20:50 Dziedzictwo Bourne'a (**** **Dziedzictwo Bourne'a**) – film sensacyjny USA/Japonia 2012, reż. Tony Gilroy (130 min)

23:00 Lucky Strike – dramat (*** **Lucky Strike**) wojenny USA 2026, reż. Rod Lurie (105 min)

00:45 Różnica – thriller USA (**** **Różnica**) 25, reż. Jan Komasa, wyk. Diane Lane (110 min)

TVN FABUŁA

09:50 Młode gliny (41/50)

10:55 Magda M. (11/15)

11:55 Zapakuj do moich drzwi

13:55 Młode gliny (42/50)

14:55 Detektywi – serial dok.

16:05 Na Wspólnej

17:10 Top 100: filmy wszech czasów (1) – mag. filmowy

17:50 Alfabet filmowy (38)

17:55 Sonic. Szybki jak błyskawica – film przyg. USA/Japonia/Kanada 2020

20:00 Batman – Początek – film przyg. USA/Wlk. Bryt. 05

23:00 Jedna noc – komedia romantyczna Australia 2023

AMC

08:05 Supernova, cz. 1 – film s.f. USA/RPA 2005

09:55 Supernova, cz. 2 – film s.f. RPA/USA 2005

11:45 Ja, Frankenstein – thriller USA/Australia 2014

13:40 Dziewczyny z farmy – film obycz. Wlk. Bryt./F 1998

16:05 Miłość w Nowym Jorku – dramat miłosny USA 2000

18:15 Zabójcza miłość – thriller USA 1998

20:10 Ślepa furia – film sens. USA 1988, wyk. Rutger Hauer

22:00 The Audacity (1,2/8)

00:05 Wolf Creek II – horror Australia 2013

AXN

08:20 Agenci NCIS XII (9/24)
09:10 Castle II (18,19/24)
11:10 Detektyw Monk II (8,9/16)
13:10 Agenci NCIS XII (10,11/24) – serial krym. USA 14
15:10 FBI: Most Wanted IV (1,2/22) – serial kryminalny
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (4,5/22)
19:05 Castle II (20,21/24)
21:05 FBI VI (13/13)
22:05 FBI: Most Wanted V (10/13) – serial krym. USA 2024
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (4,5/22)

EPIC DRAMA

08:30 Detektyw Murdoch XVIII (22/22) – serial kryminalny
09:25 Wszystkie stworzenia duże i małe II (2/6)
10:25 Lekarze na start
11:55 Panna Scarlet VI (3/6)
13:00 Sprawy pana Booka
14:10 Agenci NCIS XVII (16/20)
15:05 Panna Marple II (2/4)
17:10 Dalglish – serial krym.
19:05 Agenci NCIS XVIII (17/20)
19:55 Poirot III (7/11)
21:00 Montmartre (8/8)
22:10 Panna Scarlet VI (5/6)
23:15 Poirot III (7/11)
00:25 Agenci NCIS XVII (17/20)
01:10 Sprawy pana Booka (4/6)

TVN STYLE

11:20 Złoty remont – spełnia marzenia (2/8) – serial dok.
12:20 Ugotowani (5)
13:25 Kuchenne rewolucje (7, 6) – reality show Polska 24
15:35 Ugotowani (10)
16:40 Poukładani (3)
17:40 Kuchenne rewolucje (10, 11, 12) – reality show
20:50 Jestem z Polski XVIII (6,6/14) – serial dok. Polska 26
22:50 Hotel Paradise (39) – real tv Polska 2026
23:45 EuroPOLKI studentki (5) – lifestyle Polska 2023
00:45 Bazyry Europy

TVN TURBO

09:20 Fani czterech kółek XVI
10:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (5) – mag. motoryzacyjny
11:15 Wojny samochodowe (9)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować II
18:00 Raport Turbo (5101)
18:15 Wojny samochodowe (9)
19:15 Kupione, zrobione, sprzedane (5/10) – serial dok.
20:15 Ciężarówką przez pół świata (9/9) – serial dok.
21:15 Zawodowi handlarze (9)
22:00 Raport Turbo (5101)
22:15 Polski supersamochód

BBC FIRST

08:40 Zagadki doktora Blake'a
09:40 Z pamiętnika połoźnej
10:40 Ojciec Brown VIII
12:35 Shakespeare i Hathaway II (9,10,1/10)
15:10 Śmierć z dala od palm II
16:15 Tajemnice Brokenwood
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami (1/8) – serial kryminalny
21:00 Zbrodnie Saint-Pierre II
22:00 Zbrodnie na Sztetlandach II (1/6) – serial krym.
23:05 Dobijasz mnie (3)
00:00 Tajemnice Majorki (4/10)

FX

09:00 FBI VI (7/13)
10:00 Agenci NCIS II (5/23)
10:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (21/22)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami (11,12/24)
13:45 Castle II (17/24)
14:40 Lucyfer II (14/18)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami (13,14/24)
17:25 Z Archiwum X V (6,7/20)
19:15 FBI VI (8/13)
20:05 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IV (10/21)
20:55 Zabójcze umysły XVII
22:00 Tulsa King II (3/10)
22:55 Z Archiwum X V (7/20)

HGTV

09:00 Aloha, nowy dom! (9, 10)
10:55 Moje miasto, mój dom: wspólny projekt – serial dok.
11:55 Włoski wymiatają! (1)
12:35 Uratuj swój ogród (1)
13:35 Patent na dom (1)
14:35 Mieszkanie na miarę IV
16:30 Polowanie na ogród IX
18:10 Uchwycić dom (4,5/8)
19:15 Weekendowa metamorfoza (4) – reality show
20:15 Złoty remont (5)
21:10 Złoty remont – spełnia marzenia (1/8) – serial dok.
22:10 Dorota was urządzi V
22:55 House Hunters (7–10)

BBC LIFESTYLE

11:00 Najdroższe brytyjskie domy II (1/8) – serial dok.
12:05 Mistrzowie ceramiki (3)
13:15 Włoski remont Amandy i Alana (1, 2) – reality show
14:25 Wielkie australijskie wypieki VI – serial dok.
15:30 Mistrzowie szycia (1)
16:35 Zapraszam do stołu
17:40 Masterchef: Australia
19:15 Zapraszam do stołu (27)
19:50 Wielkie australijskie wypieki VI – serial dok.
21:00 Najbardziej luksusowe wakacje świata (3/3)
22:00 Najpiękniejsze domy: Nowa Zelandia (1) – serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół VIII (15/16)
08:55 Hoży doktorzy (9,10/24)
09:55 Przyjaciele VIII (1–4/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu IV (17–22/24) – serial kom.
14:30 Dwóch i pół VIII (16,1,2,3/16) – serial kom.
16:30 Przyjaciele VIII (5–8/24)
18:30 Hoży doktorzy (11,12/24)
19:30 Duchy II (19,20/22)
20:30 Teoria wielkiego podrywu IV (20,21,22/24)
22:00 The Office PL IV (10,11)
23:05 Comedy Club (9, 10)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:40 Komisarz Alex XII (6)
09:30 Rodzinka.pl IX (4)
10:00 Klan – telenowela
10:35 Ranczo V (2/13)
11:30 M jak miłość
12:25 Komisarz Alex XXVI (9)
13:45 Castle II (17/24)
13:55 Kulisy serialu „Ojciec Mateusz” (23) – felieton
13:35 Ojciec Mateusz (9/17)
15:35 Komisarz Alex XII (7)
16:25 Na sygnale
17:35 Ranczo V (4,5/13)
19:30 Ojciec Mateusz (11,10/17) – serial krym.
21:30 Ranczo V (6,7/13)
23:25 Ojciec Mateusz (12/17)
00:20 Na sygnale

CANAL+ KUCHNIA

13:45 Kolacja z Gavinem Rossdale'em (5)
14:40 ABC gotowania – kuchnia grecka (1, 2) – mag.
15:45 Kucharskiego pomysłu na kuchnię (11, 12) – mag.
16:45 Jamie Oliver (15, 16, 3)
18:40 Włoskie życie Sophie Grigson (5,6) – serial dok.
19:45 Jakubiak rozgryza Małtę
20:20 Klejnoty Morza Śródziemnego – serial dok.
21:15 Ziemia, ogień i smak (5)
22:10 Kolacja z Gavinem Rossdale'em (6)
23:05 Anthony Bourdain VIII (1)

CANAL+ DOMO

08:00 Dom w miesiąc (6, 1)
09:00 Twój kawałek ogrodu
10:00 Gardeners' World (2)
11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie projekty XXI
13:05 Generalna odbudowa
14:05 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia (3) – serial dok.
16:00 Meblokreacje (8, 9)
17:00 Adres: rezydencje marzeń (5) – reality show
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie projekty XXI
20:00 Daleko od miasta XV
21:00 Po pierwsze lokalizacja!
21:55 Wielkie projekty X
22:50 W mieście czy na wsi

PLANETE+

14:40 Krajobrazy świata (7/12)
15:50 360° – świat bez granic
16:55 Świat z góry (7,8/14)
17:55 Dokąd dzisiaj? IV (121)
18:10 Polska z góry. Naj... w Polsce III (1) – serial dok.
18:40 Premiera: Polska z góry. Naj... w Polsce III – serial dok.
19:10 Ekskluzywna szkoła dla lokajów (1) – serial dok.
19:45 Syndrom hawański. Kto pierze umysły Amerykanów?
20:50 Liban 1982 – film dok.
22:00 Niepełnosprawni
23:10 Czas dobrej śmierci (1)

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Budowa na końcu świata (7/9) – serial dok.
11:00 Klan z Alaski III (3/32)
12:00 Fani czterech kółek III (3)
13:00 Nagi instykt przetrwania: Elita VI (7/10) – serial dok.
15:00 Złomowisko PL XI
16:00 Kroniki policyjne
17:00 Od samochodu do domu III (8) – serial dok.
18:00 Przystanek Bieszczady II (4) – serial dok.
19:00 Nagi instykt przetrwania II (10,11/32) – serial dok.
21:00 Fani czterech kółek III (4)
22:00 Od samochodu do domu III (11) – serial dok.

TVP HISTORIA

10:40 Świat smaków, zapachów i kolorów Fani – film dok.
11:45 Plaże Europy (6/6)
12:50 Tajemnice szpiegów. Atomowa gra (3) – serial dok.
14:00 Polskie drogi (3)
15:40 Sensacje XX wieku
17:30 Wojenne dziewczyny (7)
18:25 Było, nie minęło – kronika zwiadowców historii (400)
19:05 Zapora – reportaż
20:00 Falszery. Powrót sfory
20:55 Zapomniane agentki II wojny światowej (3/6)
22:00 Otcłhań (8/10)
23:00 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXIV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (4/7)
14:50 Największe tajemnice świata VI (14/20) – serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Ranczo kosmitów VII (9)
17:10 II wojna światowa w kolorze: największe bitwy
18:10 Największe tajemnice świata VI (11/20) – serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVIII
22:00 Największe tajemnice świata VII (10) – serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice wszechświata (3/8)

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:00 Superfabryki (1/8)
09:00 Złapać przemysłika V
10:00 Pogodowe anomalie
11:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny
13:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny V
16:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (4,6,9,7/10)
21:00 Premiera: Ostatni lot: anatomia katastrofy II (2)
22:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny III

FOCUS TV

08:00 Był sobie kosmos
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici XI
11:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 Poszukiwacze historii
13:00 Broń w hollywoodzkich filmach II (1,2) – serial dok.
14:00 Bitwy morskie – historia okrętów wojennych
15:00 Poszukiwacze złota w Australii IX (7/20)
16:00 Dorwać tuńczyka VII
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo – pr. popularn.
21:00 Jak przegrać wojnę (2/5)
22:00 Polowanie na Hitlera (8)
00:00 Starożytni kosmici VII

BBC EARTH

12:15 Lodowe miasto (10/10)
13:20 David Attenborough: początek wielkiej przygody
14:30 W okowach mrozu IX
15:30 Życie na pustkowiu: powroty III – serial dok.
16:30 Dzikie zakątki Ziemi z Simonem Reeveem II (3)
17:40 Zielona planeta (1/5)
18:40 Naturalnie odmienione życie – serial dokumentalny
19:45 Fenomeny współczesnego życia III (5/5) – serial dok.
20:55 W okowach mrozu XII
22:55 Dzikie zakątki Ziemi z Simonem Reeveem II (4/4)

POLSAT VIASAT HISTORY

11:15 Czołg – serial dok.
12:20 Naziści: korzenie zła
13:15 Zaginiony świat Angkor Wat (1,2) – serial dok.
15:30 Złote miasta – film dok.
16:45 Punkty zwrotne II wojny światowej (1/6) – serial dok.
17:50 Czołg – serial dok.
18:55 Wyprawa po skarby z Bettany Hughes II
19:55 Majowie: wojna pięciu królestw (1) – serial dok.
21:00 Naziści: ściśle tajna nauka (1/8) – serial dok.
22:00 Poszukiwacze zaginionych faraonów
23:00 Naziści: korzenie zła

Od A do Z

CZŁOWIEK

NA KRAWĘDZI ★★★

thriller, USA 2012, reż. Asger Leth, wyk. Sam Worthington, Elizabeth Banks, Jamie Bell
22:45 | tvn

Kiedy samobójca - policjant z zarzutami kradzieży, której nie popełnił - planuje skok z dachu nowojorskiego hotelu, co angażuje ogromne siły policyjne, jego brat próbuje wykraść diament wart miliony.

DOTYK ŚMIERCI ★★

film sens., USA 2024, reż. Asif Akbar, wyk. Brian Van Holt, 50 Cent, Mel Gibson
20:00 | tv puls

Oparte na dotąd nierozwiązanej sprawie. Policja odkrywa szczątki kilkunastu kobiet i zamawia w FBI profil sprawcy. Profil jest niejednoznaczny: trudno określić nie tylko sprawcę, ale i tożsamość ofiar.

EGZEKUTOR ★★★

film sens., USA 1996, reż. Chuck Russell, wyk. Arnold Schwarzenegger, James Caan, Vanessa Williams
21:00 | tvn 7

Arnold Schwarzenegger jako supertajny agent na tropie kolegów zamieszanych w nielegalny handel bronią. Dla sympatyków Arnego i zwalniającego od myślenia tempa akcji z charakterystycznym humorem.

FARUK ★★★

dramat obycz., Niemcy/Turcja/Francja 2024, reż. Asli Özge, wyk. Derya Erkençi, Gönül Gezer, Faruk Özge
22:00 | cinemax

90-latek ze Stambułu wzywa swoją córkę-dokumentalistkę z Berlina, by sfilmowała rozbiórkę jego rodzinnego domu. Powstaje film na poły dokumentalny z sarkastycznym staruszkim jako bohaterem.

INVICTUS:

NIEPOKONANY ★★★

dramat historyczny, USA 2009, reż. Clint Eastwood, wyk. Morgan Freeman, Matt Damon, Tony Kgoroge
19:25 | warner tv

Mądrość Nelsona Mandeli: prezydent poleca kapitanowi narodowej drużyny rugby stworzenie drużyny, która sięgnie po mistrzostwo świat – sukces, który zjednoczy rozdarty apartheidem kraj. Do zadumy.

Extrawurst

FOT.STUDIOCANAL GMBH

KOMEDIA

NIEMCY 2026, REŻ. MARCUS H. ROSENMÜLLER, WYK. HAPE KERKELING, CHRISTOPH MARIA HERBST, MALENE BECKER

JESTEM

MORDERCA ★★★★★

thriller psychologiczny, Polska 2016, reż. Maciej Pieprzyca, wyk. Agata Kulesza, Arkadiusz Jakubik, Mirosław Haniszewski
20:00 | kino polska

Gorzkie spojrzenie na Polskę czasów Gierka przez pryzmat głośnej sprawy „wampira z Zagłębia”, podające w wątpliwość wyniki śledztwa i słusność wydanego wówczas wyroku. Świetna filmowa robota.

KAŻDY TWÓJ

ODDECH ★★

thriller, USA 2021, reż. Vaughn Stein, wyk. Casey Affleck, Michelle Monaghan, Sam Claflin
20:10 | ale kino+ hd

Psychiatra, który mimo udanej (jakkolwiek ryzykownej) terapii nie zapobiegł samobójstwu swej pacjentki, staje się obiektem perfidnego ataku brata zmarłej, wymierzonego w rodzinę terapeuty.

KORPUS

WETERANÓW ★★

thriller, USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2006, reż. Sheldon Lettich, wyk. Jean-Claude Van Damme, Vivica A. Fox, Razaaq Adoti
23:15 | polsat

Jean-Claude Van Damme jako ochroniarz po przejściach, który nawiązuje romans z siostrą swego pracodawcy – zawodowego boksera, otrzymującego pogróżki od mafii. Łubu-du dla wytrwałych.

ŚLUGI BOŻE ★★

thriller, Polska 2016, reż. Mariusz Gawryś, wyk. Bartłomiej Topa, Julia Kijowska, Małgorzata Foremniak
23:05 | tvp 2

Niemiecka policjantka o polskich korzeniach przyjeżdża do Wrocławia, by wyjaśnić serię samobójstw(?), a trafia na międzynarodowy spekulacyjny obrót polską ziemią, za którym stoi ubecki układ.

SZKLANA

PUŁAPKA 4.0 ★★★

film sens., USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Len Wiseman, wyk. Bruce Willis, Timothy Olyphant, Justin Long
20:35 | polsat

Bruce Willis powraca z wielkim hukiem jako John McClane, który walczy z terroryzmem w ekstremalnych warunkach – tym razem w internecie: z bandytą, który chce wysadzić Amerykanom Święto Niepodległości.

TY, JA I ONA ★★

komediodramat, USA 2023, reż. Dan Levy Dagerman, wyk. Sydney Park, Gerry Bednob, Ritesh Rajan
23:35 | cinemax

Będąc na pierwszych od lat wakacjach bez dzieci, małżeństwo staje na krawędzi głębokiego kryzysu. Czy wyjściem z sytuacji okaże się romans w trójkącie ze świeżo poznaną kobietą wyzwoloną? Do refleksji.

20:00 | canal+ premium

Intrygujące spojrzenie na współczesne Niemcy: w klubie tenisowym, gdzie dyskutuje się zakup nowego grilla, zażartą dyskusję budzi pytanie o osobne palenisko dla jednego w gronie członków muzułmanina.

WIKING ★★★★★

film przyg., USA/Wlk. Brytania/Chiny 2022, reż. Robert Eggers, wyk. Alexander Skarsgård, Nicole Kidman, Claes Bang
22:10 | hbo

W duchu skandynawskiej sagi: książę Wikingów, w dzieciństwie świadek śmierci ojca zabitego przez stryja, po latach wraca na Islandię, by dopełnić zemsty. Gwiazdorska obsada plus Robert Eggers za kamerą.

WYŚCIG ★★★★★

film biograficzny, Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Ron Howard, wyk. Chris Hemsworth, Daniel Brühl, Olivia Wilde
20:00 | stopklatka

Ron Howard wraca do lat 70. XX wieku, kiedy świat wyścigów Formuły 1 żył zabójczą, jak się okazało, rywalizacją między urodzielskim Jamesem Huntem i zaciętym w dążeniu do celu Nikim Laudą.

ZAKONNICA ★★

horror, USA 2018, reż. Corin Hardy, wyk. Demián Bichir, Taissa Farmiga, Jonas Bloquet
23:20 | tvn 7

Po samobójczej śmierci zakonnicy w rumuńskim klasztorze Watykan wysłał doświadczonego księdza i nowicjuszkę, by na miejscu doszło do konfrontacji ze złem trawiącym zakon – duchem nawiedzonyj zakonnicy.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D311**

07:00 Msza święta
07:30 Kościół bliska (742)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:20 Film dokumentalny
09:00 Ranczo IV (8)
10:00 Komisarz Alex XXII (2)
11:00 Ojciec Mateusz XXIV (6)
12:00 Serwis Info – magazyn
12:10 Agrobiznes – magazyn
12:35 Magazyn rolniczy (798)
12:50 Abruzja – klejnot Włoch. Dzika Natura (1)
14:00 Spłatanie losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reportaż (648)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Telexpress
17:25 Jaka to melodia? (6004)
18:05 Klan – telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 Felicita (24) – serial obycz. Polska/Włochy 26, wyk. Laura Breszka
21:05 Sekielski wieczorową porą (43) – magazyn
22:10 Teoria spisków (Conspiracy Theory) – film sens. USA 97, reż. Richard Donner (140 min)
00:30 Mama – dramat
00:55 obyczajowy Francja/Hiszpania 2014, reż. Julio Medem (120 min)
02:30 Po prostu przyjaźń
00:55 – komedia Polska 17, reż. Filip Zylber (135 min)

MEZZO

13:05 Intermezzo
13:30 Królewska Orkiestra Concertgebouw, Mirga Grażinytė-Tyla, Gabriela Montero – muzyka klasyczna
15:10 Le Poème Harmonique, Vincent D'Amore: Pergolesi
16:15 Emile Parisien Quintet i Theo Croker – koncert F 2022
17:35 Intermezzo
17:45 Wielcy muzycy rywal: Callas vs Tebaldi
18:25 Orkiestra Symfoniczna z Monte Carlo, Kazuki Yamada, Truls Mørk – muzyka klasyczna
20:30 Patricia Guerrero: Katedra – taniec Francja 2023
21:40 Orchestre des Champs-Élysées, Philippe Herreweghe – muzyka klas.
23:05 Orkiestra Paryska, Khatia Buniatishvili, Klaus Mäkelä – muzyka klas. F 2022

TVP2 **D311**

05:35 M jak miłość
06:25 Tajemnica zamknięta w ołtarzu – reportaż Polska 26
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7726) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7726) – mag. Polska 2026
11:45 Rosół polski (45)
12:25 Koło fortuny (2123)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1106)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic – telenowela
16:00 Koło fortuny (2124)
16:35 Familiada (3080)
17:20 Panna młoda – serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1107)
18:50 Jeden z dziesięciu (21)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (18)

20:05 Barwy szczęścia – serial obycz. Polska 2026
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość” (1687)
20:50 M jak miłość
21:50 SOR (3) – serial lekarski
22:30 Na sygnale
23:05 Sługi boże – thriller
00:55 Ojciec (The Father)
00:55 – dramat obycz. Wlk. Brytania/Francja/USA 2020, reż. Florian Zeller (105 min)

PULS 2

10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Basia II (17,18)
11:10 Gus. Mały – wielki rycerz (21,22/52) – serial anim.
11:35 Tomek i przyjaciele
12:00 Lwia straż (20,16/26)
13:00 Nowe przygody Kubusia Puchatka (18)
13:35 Smerfy (23)
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Marta mówi! II
15:00 Miraculous VI (5,6/26)
16:00 Patryk Rozgwiezda Show (21,22/26) – serial anim.
17:00 SpongeBob IX
18:00 Pingwiny z Madagaskaru (13,14/26)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (36) – serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IV
23:00 Wstydliwe choroby V
01:00 Dzielnica strachu IV (12)

POLSAT **D311**

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:20 Trudne sprawy XXIII (19)
09:20 Dlaczego ja? XX (4,5,6/40) – serial fab.-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk (44)
13:25 Gliniarze XVIII (8,9) – serial fab.-dok. Polska 2024
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (45) – serial fabularno-dok.
16:55 Gliniarze Śląsk (45) – serial krym. Polska 2026, wyk. Agnieszka Wagner
18:00 Pierwsza miłość 50 (108) – serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń” (1103) – program publicystyczny Polska 2026
19:30 Sport – Polska 2026
19:55 Milionierzy (156)

20:35 Szkłana pułapka 4.0 (Live Free or Die Hard) – film sens. USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Len Wiseman (160 min)
23:15 Korpus weteranów (The Hard Corps) – thriller USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2006, reż. Sheldon Lettich (150 min)
01:45 Niewidzialny człowiek (The Invisible Man) – horror Australia/USA 20, reż. Leigh Whannell (160 min)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XII (6) – serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XIII (31,32,33/65)
11:55 Na ratunek 112 XVI (53,54) – serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XVII (13,14,15,47/40)
17:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (474) – reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXV (46,47) – serial obycz.
20:00 Uroczysko VI (38) – serial krym. Polska 2026
20:35 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (38)
21:35 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (38) – serial krym.
22:40 Opowiem ci o zbrodni II (7) – serial dok. Polska 2019
23:05 Bez snu – film sens. USA 2017, reż. Baran Bo Odar
01:05 Love Island V (41)

TVN **D311**

05:10 Jak to jest zrobione? X
05:40 Uwaga! (8121) – mag.
05:55 Ukryta prawda (2/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Wójtowo – bistro „Mateczka” 30 (10) – reality show Polska 25
07:45 Dzień Dobry TVN (5825)
11:20 Doradca smaku (38)
11:30 Kuchenne rewolucje: Łódź – Burger i Spółka XXVII (11) – reality show Polska 2023
12:35 Kuchenne rewolucje: Spaghetteria, Białystok XXV (12) – reality show Polska 2022
13:40 Ukryta prawda (17,1/17)
15:45 Młode gliny II (22) – serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny IV (47) – serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VII (47) – serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8122) – mag.

20:15 Na Wspólnej – serial obycz. Polska 2026
20:50 The Floor (14) – teleturniej Polska 2026
21:30 Kuba Wojewódzki (10)
22:45 Szkielet na krawędzi (Man on a Ledge) – thriller USA 2012, reż. Asger Leth, wyk. Sam Worthington, Elizabeth Banks (125 min)
00:50 Superwizjer (1357)
01:30 Uwaga! (8122)
01:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (6/22) – serial krym.

METRO **D311**

07:25 Szpital (50,51,52/68)
10:25 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
12:25 Szkoła (31/67)
13:25 Brzydula – serial obyczajowy Polska 2009
14:35 Drugie serce – serial obyczajowy Turcja 2025
15:35 Druga szansa II (7)
16:45 The Floor (7, 8)
18:00 Złomowisko PL VII – serial dok. Polska 2018
19:00 Kartoteka IX (20,21) – serial fab.-dok. Polska 2015
21:05 Kryminalni V (8,9) – serial krym. Polska 2006, wyk. Marek Włodarczyk
23:15 Hannibal III (9/13) – serial grozy USA 2015
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet II (3/12)
01:10 Szpital (9/68)
02:15 Szkoła (38/67)

TV PULS **D311**

06:00 Policjanci z Miami (19,20/23) – serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVII (13,12/15)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (3/23) – serial fantasy
11:00 Kotka – serial obycz.
12:00 Mój grzech (2) – telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV
14:00 Rodzinny interes – serial obycz. Polska 2019
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XII – serial obycz.
17:00 Rodzinny interes
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (46,47) – serial obyczajowy Polska 2026

20:00 Dotyk śmierci (Boneyard) – film sens. USA 24, reż. Asif Akbar, wyk. Brian Van Holt, 50 Cent (125 min)
22:05 Czas zemsty (Out for a Kill) – film sens. USA/Aruba 2003, reż. Michael Oblowitz, wyk. Michelle Goh (110 min)

23:55 57 sekund (57 Seconds) – film s.f. USA 2023, reż. Rusty Cundieff, wyk. Morgan Freeman (125 min)

02:00 Dzielnica strachu III

TVN7 **D311**

05:15 Ten moment (2/40) – serial fab.-dok. Polska 2021
05:50 Szkoła (56,57,58/72)
08:40 Ukryta prawda (18,26,27/60) – serial fab.-dok.
11:45 W-11 Wydział Śledczy – serial fab.-dok. Polska 2011
13:50 Detektywi V (5) – serial fabularno-dok. Polska 2025
14:55 Szpital św. Anny IV (37) – serial obycz. Polska 2026
15:55 Ukryta prawda (9/73) – serial fab.-dok. Polska 2021
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
18:00 Tajemnice miłości (1/68) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2021
19:00 Ukryta prawda (2/60)

20:00 Hotel Paradise (40) – real tv Polska 2026
21:00 Egzekutor (Eraser) – film sens. USA 1996, reż. Chuck Russell, wyk. Arnold Schwarzenegger (140 min)
23:20 Zakonnica (The Nun) – horror USA 2018, reż. Corin Hardy, wyk. Demián Bichir, Taissa Farmiga (130 min)

01:30 Hotel Paradise (39) – real tv Polska 2026
02:25 Prawdziwy horror II (3/10) – serial dok.

STOPKLATKA

08:00 Robert Makłowicz (218, 219) – magazyn kulinarny Polska 2023

09:55 Wojny magazynowe: Kanada II (3,4/12)

11:00 Aukcja w ciemno III (16,17/26) – serial dok.

12:00 Katastrofy w przestworzach XII (4,9,6/13) – serial dok.

15:00 Zjazd. Będzie się działo II (15,16)

17:00 Katastrofy w przestworzach IX (1/8)

18:00 Wojny magazynowe: Kanada II (5,6/12) – serial dok. Kanada 2015

19:10 Aukcja w ciemno III

20:00 Wyścig (Rush) – film biograficzny Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Ron Howard, wyk. Chris Hemsworth, Daniel Brühl (155 min)

22:35 Naczelny dowódca (General Commander) – film sens. USA/Wlk. Brytania/Filipiny/Węgry 2018 (115 min)

00:30:10 do Yumy (3:10 to Yuma) – western USA 2007, reż. James Mangold, wyk. Russell Crowe, Christian Bale, Ben Foster (150 min)

KINO POLSKA

07:55 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (2/8)

08:35 Akademia Pana Kleksa, cz. 2: Tajemnica gólarza Filipa (2) – film dla młodzieży Polska/ZSRR 1984

10:20 Ada, to nie wypada – komedia Polska 1936

12:00 Ranking Naj Polskiego Kina – serial dok. Polska 2024

12:50 Zakalec – film krótkometrażowy Polska 2024

13:00 Pieczone gołąbki – komedia Polska 1966

15:10 Komedia małżeńska – komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski

17:40 Cztery pancerni i pies (8) – serial wojenny Polska 66

18:45 Pogranicze w ogniu (1) – serial sens. Polska 1988

20:00 Jestem mordercą – thriller psychologiczny Polska 2016, reż. Maciej Pieprzycza, wyk. Agata Kulesza, Arkadiusz Jakubik

22:30 Ostatnia misja – film sensacyjny Polska 1999, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Peter J. Lucas, Janusz Gajos, Ewa Gorzelak, Artur Żmijewski

00:45 Demony wojny wg Goi – dramat wojenny Polska 1998, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Tadeusz Huk, Olaf Lubaszenko

ALE KINO+

08:05 ULTIMA THULE – dramat obycz. Polska 2023, reż. Klaudiusz Chrostowski (100 min)

09:45 Przybieżeli – film krótkom. Polska 24 (40 min)

10:25 The Office PL (3,4/12)

11:45 Zbrodnie na wybrzeżu (1/2) – serial krym.

13:45 Detektyw Foyle (2/4) – serial kryminalny

15:55 Trzy dni Kondora (Three Days of the Condor) – film sens. USA 1975, reż. Sydney Pollack (140 min)

18:15 Zbrodnie na wybrzeżu, cz. II (2/2) – serial krym. Niemcy 2023

20:10 Każdy twój oddech (Every Breath You Take) – thriller USA 21, reż. Vaughn Stein, wyk. Casey Affleck, Michelle Monaghan (130 min)

22:20 Largo Winch 3: **Cena pieniądza** – film sensacyjny Francja/Belgia 2024, reż. Olivier Masset-Dépasse, wyk. Tomer Sisley (135 min)

00:35 Trop ducha (Les fantômes) – thriller Francja/Niemcy/Belgia 2024 (135 min)

POLSAT FILM

08:35 Przyjaciółki XXV (9,10)

10:30 Świat według Kiepskich (10,12,3,19/16) – serial kom.

12:55 Sami swoi – komedia Polska 1967, reż. S. Chęciński

14:40 Titanic – film katastroficzny USA/Meksyk 1997

18:40 Wykiwać klawisza – komedia USA 2005, reż. Peter Segal, wyk. Adam Sandler

21:00 Kolysanka – horror Polska 2009, reż. Juliusz Machulski, wyk. Robert Więckiewicz

23:00 Miłość do kwadratu bez granic – komedia Polska 2023

01:10 48 h. Zaginięni II (7)

FILMBOX+ ONE

09:50 Vera VI (1/4)

11:50 Zbrodnie w Grantchester V (1/6)

12:50 Morderstwa według Agathy Christie II: Gość krew (22) – film krym. F/Szwajc. 18

15:00 Strażnik Teksasu VII

17:05 Vera VI (2/4)

18:55 Grantchester V (2/6)

20:00 SexiPistols – western Francja/Meksyk/USA 2006

21:55 Doom – film s.f. Wlk. Brytania/Czechy/Niemcy/USA 2005, reż. Andrzej Bartkowiak

00:10 Operacja Delta Force II: Na ratunek – film sens. USA 1990, reż. Aaron Norris

TVP KULTURA

08:30 Porozmawiajmy szczerze (29)

09:10 Blisko, coraz bliżej (3)

10:45 Hania – melodramat Polska 84, reż. Stanisław Wohl, Krzysztof Wierzbiański (115 min)

12:40 Junio. Magiczny świat Józefa Mehoffera

13:45 Kosmos 1999 II (22/24) – serial sens. USA/Wlk. Brytania/Włochy 1977

14:50 Kontrakt – film obycz. Polska 80, reż. Krzysztof Zanussi, wyk. Maja Komorowska (120 min)

16:50 Blisko, coraz bliżej (4) – serial historyczny

18:15 W poszukiwaniu dobrego filmu (56)

18:55 Rawhide IV (7)

20:00 Dziady – spektakl teatralny Polska 2026

23:00 Rodzina – dramat Włochy 2017, reż. Sebastiano Riso, Ettore Scola, wyk. Micaela Ramazzotti (120 min)

01:00 Jak „Skrzypek na dachu” trafił na ekran – film dok. USA 2022

02:40 Excentrycy, czyli po słonecznej stronie ulicy – komedia Polska 2015 (115 min)

WARNER TV

08:05 Prawo Agaty IV (2,3)

10:00 Bajzer z Bel-Air V

11:00 Poniedziałki na chirurgii

12:00 Teraz albo nigdy!

13:55 Bajzer z Bel-Air V (24,25,1,2/25) – serial kom.

15:55 Poniedziałki na chirurgii (5,6/10) – serial obycz.

19:25 Akademia Policjanta IV – Patrol obywatelski – komedia USA 1987, reż. Jim Drake

19:25 Invictus – Niepokonany – dramat hist. USA 2009

22:00 4 Blocks II (4,5/7)

00:05 Uznany za niewinnego – film sensacyjny USA 1990

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki VI (23/23)

09:25 Policyjna grupa pościgowa XXII (11) – serial dok.

10:25 Pingwiny z Madagaskaru II (13/39)

10:55 Pokój Marvinina – dramat psychologiczny USA 1996

13:00 Czarodziejki VII

15:00 Sonic. Szybki jak błyskawica – film przyg. USA/Japonia/Kanada 2020

17:00 Forrest Gump – tragikomedia USA 1994

20:00 Na fali – film sensacyjny Japonia/USA 1991

22:35 Pulp Fiction – komedia kryminalna USA 1994

HBO

09:55 Pan Popper i jego pingwiny – komedia USA 11, reż. Mark Waters, Jonathan Waters (95 min)

11:30 Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem (27)

12:15 A potem się zobaczy – komedia Włochy 2025, reż. Giovanni Calvaruso (95 min)

13:50 Wielka mała koza – film animowany USA 2026 (100 min)

15:30 Wolność po włosku – film biograf. Włochy/Francja 2025, reż. Mario Martone (115 min)

17:25 Moja wina: Londyn – komedia Wlk. Brytania/Hiszpania 2024, reż. Charlotte Fassler, Dani Girdwood (115 min)

19:20 Amerykański zakładnik (1/8) – serial krym.

20:00 Hacks V (1,2) – serial komediowy USA 2026

21:10 Outlander: Krew z krwi II (4) – serial obycz.

22:10 Wiking – film przyg. USA/Wlk. Brytania/Chiny 2022 (135 min)

00:25 M3GAN – horror USA 2022, reż. Gerard Johnstone (100 min)

CINEMAX

12:45 Niepowstrzymany – film biograficzny USA 2024

14:45 Zabić mongolskiego konia – dramat obycz. Malezja/Hongkong/USA/Korea Półd./Jap./Tajl./Arabia Saudyjska 24

16:20 Cena zwycięstwa – dramat obycz. Grecja 2025

18:10 Wyścig z czasem – film s.f. USA 11, reż. Andrew Niccol

20:00 Rocky – dramat obycz. USA 1976, reż. John G. Avildsen

22:00 Faruk – dramat obycz. Niemcy/Turcja/Francja 2024

23:35 Ty, ja i ona – komediodramat USA 2023

ROMANCE TV

11:15 Statek marzeń

13:05 Doktor Maiwald (1/2)

15:00 Bliźniacza miłość – romans USA 2021

17:00 Inga Lindström: Hanna i dobre życie – film obycz. Niemcy/Szwecja 2023

18:55 Śledztwo prowadzi Watzmann (2/12) – serial krym.

20:00 Rosamunde Pilcher: Kimkolwiek jesteś – film obycz. Niemcy 2025, reż. Dagmar Seume, wyk. Silvana Damm

21:55 Lato w Amsterdamie – film obycz. Niemcy 2014

23:50 Śledztwo prowadzi Watzmann (2/12) – serial krym.

CANAL+ PREMIUM

08:55 W kogo ja się wrodim **tem** – film obyczajowy Polska 2001 (60 min)

09:55 Łapu-Capu (262)

10:00 Pod gwiazdystym niebem – komedia romantyczna USA 2025 (100 min)

11:40 Masz ci los! – komedia Polska 2023 (90 min)

13:10 Vintah – film dok.

15:15 Kaśka Sochacka – Ta Druga na Bis (Live)

16:05 Trzej muszkietierowie – film przyg. USA/Niemcy/Francja/Wlk. Brytania 2011 (110 min)

17:55 Łapu-Capu (263)

18:00 Zmierzch – film fantasy USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Catherine Hardwicke (120 min)

20:00 Extrawurst – komedia Niemcy 2026, reż. Marcus H. Rosenmüller (100 min)

21:40 Szpiedzy wśród nas

23:15 Eksperyment: Odsiadka II (1/6)

00:05 Bad Man – komedia sensacyjna USA 2025 (100 min)

01:45 Stara wariatka – horror Argentyna/Hiszpania 2025 (95 min)

TVN FABUŁA

09:50 Młode gliny (42/50)

10:55 Magda M. (12)

11:55 Zapakuj do moich drzwi

13:55 Młode gliny (43/50)

14:55 Detektywi – serial dok.

16:05 Na Wspólnej

17:10 Grażyna Torbicka zaprasza (4) – mag. filmowy

17:55 Mój książkę z bajki – film przyg. Francja/Belgia 2020

20:00 Mroczny rycerz – film sens. USA/Wlk. Brytania 2008

23:15 100 dni do matury – komedia Polska 2025

01:20 Wielki Szu – film sensacyjny Polska 1983

AMC

12:25 I tak, i nie – komedia Kanada 2004, reż. Kelly Makin

14:20 Tajemnicza wyspa (1) – film przyg. Tajlandia/Niemcy/USA 05, reż. Russell Mulcahy

16:10 Tajemnicza wyspa (2) – film przyg. Tajlandia/Niemcy/USA 05, reż. Russell Mulcahy

17:55 Bibliotekarz III – Przeklęty kielich Judasza – film przygodowy USA 2008

20:00 Policyjna opowieść 2013 – film sens. Hongkong/Chiny 2013, reż. Sheng Ding

22:20 Dom w głębi lasu – horror USA/Kanada 2011

00:20 The Audacity (1,2/8)

AXN

08:25 Agenci NCIS XII (11/24)
09:20 Castle II (20,21/24)
11:10 Detektyw Monk II (10,11/16) – serial krym.
13:10 Agenci NCIS XII (12,13/24) – serial krym.
15:10 FBI: Most Wanted IV (3,4/22) – serial kryminalny
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (6,7/22)
19:05 Castle II (22,23/24)
21:05 FBI: International (1/21)
22:05 Rekrut: Feds (15/22)
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (6,7/22)

EPIC DRAMA

08:15 Detektyw Murdoch XII (1/18) – serial kryminalny
09:15 Wszystkie stworzenia duże i małe II (3/6)
10:15 Lekarze na start
11:50 Panna Scarlet VI (4/6)
12:55 Sprawy pana Booka (5/6)
14:05 Agenci NCIS XVII (17/20)
14:55 Panna Marple II (3/4)
17:00 Dalgliesh (2/6)
18:55 Agenci NCIS XVII (18/20)
19:50 Poirot III (8/11)
21:00 Królowa węży (2/8)
22:00 Niebezpieczne związki (2/8) – serial obycz. USA 2022
23:15 Poirot III (8/11)
00:25 Agenci NCIS XVII (18/20)

TVN STYLE

11:20 Love the Look (6) – program rozrywkowy Polska 2026
12:20 Ugotowani (6)
13:25 Kuchenne rewolucje (10, 9) – reality show Polska 24
15:35 Ugotowani (1)
16:40 Babski biznes II (5/8)
17:40 Kuchenne rewolucje (1, 1, 2) – reality show Polska 17
20:50 Ostre cięcie (6) – reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XV (13/20) – serial dok. Polska 25
22:50 Hotel Paradise (40)
23:45 EuroPOLKI studentki (6)
00:45 Bazyry Europy

TVN TURBO

10:20 Samochód marzeń: Kup i zrób (6) – magazyn
11:15 Wojny samochodowe
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować II
18:00 Raport Turbo (5102)
18:15 Z drugiej ręki (9)
19:00 Duda kontra Szafranski XI (9/10)
19:45 Uwaga! Oszust: Ściera z ogłoszenia II (9/17)
20:15 Wojny samochodowe (9)
21:15 Polski supersamochód
22:00 Raport Turbo (5102)
22:15 Naprawy nie do naprawy

BBC FIRST

08:40 Zagadki doktora Blake'a
09:40 Z pamiętnika połozonej
10:40 Ojciec Brown IX (2,3/10)
12:40 Śmierć pod palmami XIII
13:40 Shakespeare i Hathaway III (2,3/10)
15:10 Śmierć z dala od palm II
16:15 Tajemnice Brokenwood
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami (2/8) – serial kryminalny
21:00 Dobijasz mnie (4)
22:00 Tajemnice Majorki
23:00 Detektyw z Chelsea IV
00:15 Zbrodnie Saint-Pierre II

FX

09:55 Agenci NCIS II (6/23)
10:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIV (22/22)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami (13,14/24)
13:45 Castle II (18/24)
14:40 Lucyfer II (15/18)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami (15,16/24)
17:25 Z Archiwum X V (7/20)
18:20 Z archiwum X V (8/20)
19:15 FBI VI (9/13) – serial sens.
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IV (11/21)
21:00 Zabójcze umysły (1/10)
22:00 9-1-1: Nashville
22:55 Z archiwum X V (8/20)

HGTV

08:55 Ekstremalnie wymagający kupujący (1/8) – serial dok.
09:55 Poszukiwacze domów
11:00 Nowe życie w starym domu VII – serial dok.
12:00 Włoszki wymiatają! (2)
12:40 Uratuj swój ogród (2)
13:40 Patent na dom (2)
14:40 Mieszkanie na miarę IV
16:35 Polowanie na ogród IX
18:20 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (1/8)
19:15 Zgłoś remont (5)
20:15 Dorota was urządzi
21:35 Poukładani (2)
22:35 House Hunters

BBC LIFESTYLE

09:25 Zapraszam do stołu (27)
09:55 Bake off: zawodowcy (6)
10:55 Najdroższe brytyjskie domy II – serial dok.
12:00 Mistrzowie ceramiki (4)
13:10 Najpiękniejsze domy (1)
14:15 Wielkie australijskie wypieki VI – serial dok.
15:25 Mistrzowie szycia (2)
16:35 Zapraszam do stołu
17:40 Masterchef: Australia
19:50 Wielkie australijskie wypieki VI (10) – serial dok.
21:00 Rezydencje na Mauritiusie (3/10) – serial dok.
22:00 Kardashianie: rodzina miliarderów (1/2) – serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół IX (3/24)
08:55 Hoży doktorzy (11,12/24)
09:55 Przyjaciele VIII (5-8/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu IV (23,24,1-4/24)
14:30 Dwóch i pół IX (4,5,6,7/24) – serial kom.
16:30 Przyjaciele VIII (9-12/24)
18:30 Hoży doktorzy (13,14/24)
19:30 Teoria wielkiego podrywu IV (23,24,1-4/24)
22:00 The Office PL IV
23:08 Comedy Club (11, 12)
00:10 Miasteczko South Park
01:05 Pracoholicy II (7/10)

TVP SERIALE

08:45 Komisarz Alex XII (7)
09:35 Rodzinka, tel IX (5)
10:10 Klan – telefonowa
10:40 Ranczo V (3/13)
11:35 M jak miłość
12:30 Zaraz wracam (31,32)
13:40 Ojciec Mateusz (11)
15:35 Komisarz Alex XII
16:25 Na sygnale
17:35 Ranczo V (5,6/13) – serial kom. Polska 2011
19:30 Ojciec Mateusz (12,11/17) – serial krym.
21:30 Ranczo V (7,8/13)
23:30 Ojciec Mateusz (13/17)
00:25 Na dobre i na złe
01:30 Czas honoru (4/13)

CANAL+ KUCHNIA

12:45 Czy na pewno umiesz gotować? (11, 12) – reality show
13:45 Kolacja z Gavinem Rossdale'em (6)
14:40 ABC gotowania – kuchnia grecka (3, 4) – magazyn
15:45 Kucharskiego pomysł na kuchnię (11, 1) – magazyn
16:45 Jamie Oliver (17, 18, 4)
18:40 Włoskie życie Sophie Grigson (6,7) – serial dok.
19:45 Jakubiak rozgryza Małtę
20:15 Bosacka rusza w Polskę
21:15 Ziemia, ogień i smak (6)
22:05 Anthony Bourdain VIII
23:50 Ziemia, ogień i smak (4)

CANAL+ DOMO

10:00 Gardeners' World (3)
11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie projekty XXI
13:05 Generalna odbudowa
14:05 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia (3/8) – serial dok.
16:00 Daleko od miasta XVII
17:00 Adres: rezydencje marzeń (6) – reality show
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie projekty XXII (1)
20:00 Daleko od miasta XV
21:00 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia – serial dok.
21:55 Cudotwórcy – pod presją (1) – serial dok. USA 2026
22:50 Pokochaj lub sprzedaj (7)

PLANETE+

12:35 Niezwykłe podróże koleją VII (1/7) – serial dok.
13:45 Co kryje „Straż nocna” Rembrandta? (2) – serial dok.
14:45 Krajobrazy świata (8/12)
15:50 360° – świat bez granic
16:55 Świat z góry (8,9/14)
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:40 Co kryje „Straż nocna” Rembrandta? (1/4) – serial dok.
19:40 Syndrom hawański
20:50 Związani z ziemią. Dzieje życia na wsi – serial dok.
22:00 Cud numer 71 71 (1/3)
23:10 Czas dobrej śmierci (2)

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Budowa na końcu świata (5/9) – serial dok. USA 2019
11:00 Klan z Alaski III (4/32)
12:00 Celnicy na straży Szwecji
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita VI (8/10) – serial dok.
15:00 Złomowisko PL XI
16:00 Ocalić dom: Interwencja
18:00 Przystanek Bieszczady II (5) – serial dok.
19:00 Nagi instynkt przetrwania II (14/32) – serial dok.
20:00 Wyzwanie: przetrwanie II (1/10) – serial dok.
22:00 W oku cyklonu III
23:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII – serial dok.

TVP HISTORIA

08:35 Polskie drogi (3)
10:10 Kalendarz przyrody (10)
11:10 Starożytne mocarstwa
12:00 Odrodzenie katedry Notre-Dame – film dok.
13:00 Zapomniane agentki II wojny światowej (3/6)
14:00 Polskie drogi (4)
15:20 Sensacje XX wieku
17:50 Wojenne dziewczyny IV
18:40 Odnaleźć zaginione (23)
19:15 Rodem spod Jazłowa
20:00 Falszerze. Powrót sfory
20:55 Kroniki Hitlera (10/13)
21:55 Gry wojenne (6/6)
22:55 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXIV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (5/7)
14:50 Największe tajemnice świata VII (1/10) – serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa w kolorze: największe bitwy (6/6)
18:10 Największe tajemnice świata VII (1/10) – serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVIII
21:00 Tom Hanks: II wojna światowa (20/20) – serial dok.
22:00 Człowiek, który stworzył Amerykę kraju – film dok.
23:55 Jak to wyjaśnić? VI (3)

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Ostatni lot (1/10)
13:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (8,9/10) – serial dok.
15:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny V
16:00 Tajemnicze wyspy (4/10)
17:00 Egipt V (7/10)
18:00 Czarnobyl: świadkowie tragedii (3) – serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXII (8/10) – serial dok.
21:00 Burzliwa historia Tudorów (5/6) – serial dok.
22:00 Premiera: Potwory: prawda i mity – serial dok.

FOCUS TV

08:00 Był sobie kosmos
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici XI
11:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 Poszukiwacze historii
13:00 Broń w hollywoodzkich filmach II (3,4) – serial dok.
14:00 Bitwy morskie – historia okrętów wojennych
15:00 Poszukiwacze złota IX
16:00 Dorwać tuńczyka
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo – pr. popularn.
21:00 Jak przegrać wojnę (1/5)
22:00 W kręgu zła: Ludzie Hitlera (1,2/10) – serial dok.
00:00 Starożytni kosmici VII

BBC EARTH

12:25 Naturalnie odmienione życie – serial dokumentalny
13:30 Zielona planeta (1/5)
14:35 W okowach mrozu IX
15:35 Życie na pustkowiu: powroty III – serial dok.
16:35 Lucy Worsley i zagadki historii: rewolucja amerykańska – serial dok. Wlk. Bryt. 26
17:40 Zielona planeta (2/5)
18:40 Naturalnie odmienione życie – serial dokumentalny
19:45 Ewolucja – serial dok.
20:55 W okowach mrozu XII
22:55 Chirurdzy: kwestia życia i śmierci III (1) – serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

12:20 Naziści: korzenie zła
13:20 Zaginione miasta Cyngis-chana (1,2)
15:30 Królowe areny: kobiety – gladiatorki – film dok.
16:45 Punkty zwrotne II wojny światowej (2/6) – serial dok.
17:50 II wojna światowa: końcówka (1) – serial dok.
18:55 Wyprawa po skarby z Bettany Hughes II (8/8)
19:55 Majowie: wojna pięciu królestw (2) – serial dok.
21:00 Naziści: ściśle tajna nauka (2/8) – serial dok.
22:00 Poszukiwacze zaginionych faraonów (2) – serial dok.

Od A do Z

CZTERY NOCE

Z ANNA ★★★★★

dramat psychologiczny, Polska/
Francja 2008, reż. Jerzy Skolimowski, wyk. Artur Steranko, Kinga Preis, Jerzy Fedorowicz

20:00 | tvp kultura

Jerzy Skolimowski wraca za kamerę po 17 latach: bolesna opowieść o niespełnionej miłości dwojga samotnych naznaczonych piętnem odrzucenia. Plus wspaniały duet Kingi Preis i Artura Steranki.

FUKS II ★★

komedya kryminalna, Polska 2024, reż. Maciej Dutkiewicz, wyk. Maciej Musiał, Paulina Gałązka, Katarzyna Sawczuk

22:00 | polsat

Domniemany sequel kultowego filmu sprzed 25 lat. Syn bohatera oryginału dziedziczy po ojcu skłonność do wpadania w tarapaty i w pełni z niej korzysta, podpadając „ludziom z miasta”. Niekoniecznie.

JARHEAD – ŻOŁNIERZ
PIECHOTY MORSKIEJ ★★★★★

dramat wojenny, USA/
Wlk. Brytania/Niemcy 2005, reż. Sam Mendes, wyk. Jake Gyllenhaal, Peter Sarsgaard

20:00 | canal+ premium

Wojna w Zatoce widziana oczami młodego żołnierza, który w piaskach pustyni wyrasta z rekruta na weterana. Plus refleksja na temat każdej wojny. Sugestywne i bez werbunkowego charakteru.

JEDNA BITWA
PO DRUGIEJ ★★★★★

film sens., USA 2025, reż. Paul Thomas Anderson, wyk. Leonardo DiCaprio, Sean Penn, Benicio del Toro

22:45 | hbo

Paul Thomas Anderson czyta Thomasa Pynchona, a Leonardo DiCaprio wciela się w starzejącego się buntownika po przejściach, któremu przychodzi zmierzyć się z konsekwencjami młodości.

KAMIEŃ NA SZANIEC ★★

dramat wojenny, Polska 2014, reż. Robert Gliński, wyk. Tomasz Ziętek, Marcel Sabat, Kamil Szeptycki

20:00 | kino polska

Ekranizacja kultowej książki Aleksandra Kamińskiego w bardzo młodej obsadzie, odtwarzająca okoliczności odbicia Jana Bytnara „Rudego” z rąk gestapo. Budzi tęsknotę za „Akcją pod Arsenałem”.

Piąty element

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

FILM S.F.

FRANCJA 1997, REŻ. LUC BESSON, WYK. BRUCE WILLIS, GARY OLDMAN, MILLA JOVOVICH

KLER ★★★★★

dramat obycz., Polska 2018, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Arkadiusz Jakubik, Robert Więckiewicz, Jacek Braciak

23:05 | tvn

Kontrowersyjne (czy tak bardzo?) spojrzenie Wojciecha Smarzowskiego na polski Kościół: trzech księży i ich biskup jako egzemplifikacja kościelnych karier. Wielki przebój na 5 milionów widzów w kinach.

KRÓL ŻYCIA ★★★★★

komedya, Polska 2015, reż. Jerzy Zieliński, wyk. Robert Więckiewicz, Magdalena Popławska, Bartłomiej Topa

21:00 | tvn 7

Wysnuta z antykorporacyjnego bloga historia człowieka, który po wypadku samochodowym rezygnuje z pracy i wyścigu szczurów, w efekcie czego zaczyna zarażać otoczenie swoim szczęściem. Inspirujące.

LEPIEJ BYĆ
NIE MOŻE ★★★★★

komedya, USA 1998, reż. James L. Brooks, wyk. Jack Nicholson, Helen Hunt, Greg Kinnear

20:00 | cinemax

Oscary dla Jacka Nicholsona i Helen Hunt za główne role w opowieści o zdziwczalym nowojorskim pisarzu i samotnej matce, których przyjaźń daje obojgu nadzieję na rozwiązanie nabrzmiałych problemów.

MISDIRECTION ★★

thriller, USA 2026, reż. Kevin Lewis, wyk. Olga Kurylenko, Frank Grillo, Oliver Trevena

22:50 | canal+ premium

Para złodziei obserwuje pana domu, a pod jego nieobecność włamuje się do sejfów. Sęk w tym, że właściciel wraca wcześniej, lecz nie potrafi wykorzystać sytuacji zaskoczenia. Komu uda się przełamać klincz?

MISTRZ ★★★★★

film biograficzny, Polska 2020, reż. Maciej Barczewski, wyk. Piotr Głowacki, Jan Sztybel, Marcin Bosak

22:25 | kino polska

Piotr Głowacki jako przedwojenny mistrz bokserski Tadeusz „Teddy” Pietrzykowski, który trafia do Auschwitz z pierwszym transportem więźniów, a w obozie stacza kilkadziesiąt walk, stając się żywą legendą.

SYMFONIA
O UMIERANIU ★★★★★

dramat obycz., Niemcy 2024, reż. Matthias Glasner, wyk. Lars Eidinger, Corinna Harfouch, Lilith Stangenberg

22:15 | cinemax

Zaprawiona czarnym humorem opowieść o dyrygencie przygotowującym premierę tytułowego utworu. Liczne obowiązki wobec rodziców i innych bliskich uświadamiają mu obecność śmierci w życiu codziennym.

20:00 | tv puls

★★★★★

Bajka dla dorosłych: świat potrzebuje harmonii, a jej gwarantem ma być piąty element – tajemnicza piękność z kosmosu, która skłania taksówkarza przyszłości do rzucenia wyzwania wszelkiemu złu.

WIELKI SZU ★★★★★

film sens., Polska 1983, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Jan Nowicki, Andrzej Pieczyński, Karol Strasburger

23:05 | tvn 7

Klasyk polskiego kina popularnego: doświadczony szuler wprowadza w świat hazardu pojętnego ucznia. Świetny Jan Nowicki, nie mówiąc o intrygującej fabule. Naprawdę warto.

ZA HORYZONTEM ★★

film przyg., USA 1992, reż. Ron Howard, wyk. Tom Cruise, Nicole Kidman, Thomas Gibson

20:00 | stopklatka

Pionierska saga o irlandzkich osadnikach w odcieniu romantycznym: jak pięknie przed laty kochali się Nicole Kidman i Tom Cruise. Na cały scenariusz to jednak za mało.

ZŁOTO
PUSTYNI ★★★★★

dramat wojenny, USA/
Australia 1999, reż. David O. Russell, wyk. George Clooney, Mark Wahlberg, Ice Cube

22:00 | warner tv

Między „Złotem dla zuchwałych” i „Paragrafem 22”: awanturnicza wyprawa po irackie złoto w ramach operacji „Pustynna burza” nabiera nieoczekiwane innego sensu – podobnie jak sama wojna dla widzów.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D3**

07:00 Msza święta
07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info, pogoda
08:25 Zaraz wracam (31)
09:00 Ranczo IV (9/13)
10:05 Komisarz Alex XXII (3)
11:05 Ojciec Mateusz XXIV (7)
12:00 Serwis Info – magazyn
12:10 Agrobiznes – magazyn
12:40 To się optała (237)
12:55 Abruzja – klejnot Włoch. Dzika Natura (2)
14:00 Spłatanie losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reportery (649)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Telexpress
17:25 Jaka to melodia? (6005)
18:05 Klan – telenowela
18:40 Akacja 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 Felicita (25) – serial obycz. Polska/Włochy 26, wyk. Laura Breszka
20:55 Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA: 4. kolejka fazy ligowej: FC Porto – SSC Napoli (na żywo)
23:05 Cyfrowa bomba zegarowa – film dok.
00:10 Bilet na Księżyc **** – komedia Polska 2013 (130 min)
02:20 Cesarские cięci – komedia romantyczna Polska 1987 (90 min)

MEZZO

09:35 Intermezzo
10:00 Królewska Orkiestra Concertgebouw, Joyce DiDonato, Antonio Pappano: Heggie, Berlioz – muzyka klas.
11:35 Królewska Orkiestra Concertgebouw, Manfred Honeck: Bruckner – Hol. 2024
13:00 Intermezzo
13:30 Richard Wagner i Żydzi
14:20 Misteria Paschalia 2022: Jommelli, Mozart
15:55 Intermezzo
16:35 „Betoffenheit”, balet w choreografii Crystal Pite – balet Wlk. Brytania 2017
18:20 Królewska Orkiestra Concertgebouw, Klaus Mäkelä: Ravel, Connesson, Bartók
20:30 Giuseppe Verdi: Ernani – opera Hiszpania 2023
22:35 Marc Ribot – Banlieues Bleues – koncert Francja 2023

TVP2 **D3**

05:30 M jak miłość
06:25 Pozyteczni.pl (388)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7727) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7727) – mag. Polska 2026
11:45 Gwiazdorska kuchnia Ani (55) – mag. kulinarny
12:30 Koło fortuny (2124)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1107)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic – telenowela
15:50 Domowe patenty (18)
16:00 Koło fortuny (2125)
16:35 Familiada (3081)
17:20 Panna młoda – serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1108)
18:50 Jeden z dziesięciu (1)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 Barwy szczęścia – serial obycz. Polska 2026
20:40 Przepis dnia
20:50 Na dobre i na złe
21:50 Na sygnale
22:20 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:20 Cóрка panny młodej **** (Daughter of the Bride) – komedia USA 2023 (110 min)
01:10 Peaky Blinders III (5/6) – serial gangsterski Wlk. Brytania 2016
02:15 Urodzeni zwycięzcy – film dok. Polska 2020

PULS 2

10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Basia II (20)
11:10 Gus. Mały – wielki rycerz (22,23/52) – serial anim.
11:35 Tomek i przyjaciele 28
12:00 Lwia straż (21,17/26)
13:00 Nowe przygody Kubusia Puchatka (19)
13:35 Smerfy – serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Marta mówi! II (3/15)
15:00 Miraculous VI (6,7)
16:00 Patryk Rozgwiezda
17:00 SpongeBob IX
18:00 Pingwiny z Madagaskaru (15,16/26)
19:00 Kacze opowieści (1)
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (37) – serial obycz.
21:00 Morskie diabły – film biograficzny Korea Płd 2023
00:10 Mr Brooks – thriller USA 2007, reż. Bruce A. Evans

POLSAT **D3**

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień – mag.
08:20 Trudne sprawy XXIII (20/40) – serial fab.-dok.
09:20 Dlaczego ja? XX (7,8,9/40) – serial fab.-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk (45) – serial krym. Polska 2026
13:25 Gliniarze XVIII (10,11)
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (46)
16:55 Gliniarze Śląsk – serial kryminalny Polska 2026, wyk. Agnieszka Wagner
18:00 Pierwsza miłość 50 (109) – serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda – wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń” (1104) – program publicystyczny
19:40 Pogoda – Polska 2026
19:55 Milionerzy (157)

20:30 Kabaret K2. Jedziemy po bandzie (24) – kabaret i satyra Polska 26
22:00 Fuki II – komedia kryminalna Polska 2024, reż. Maciej Dutkiewicz, wyk. Maciej Musiał, Paulina Gałuszka, Maciej Stuh (125 min)
00:05 Szklana pułapka 4.0 **** (Live Free or Die Hard) – film sens. USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Len Wiseman, wyk. Bruce Willis (175 min)
03:00 Nasz nowy dom (334)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XII (7) – serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XIII (34,35,36/65)
11:55 Na ratunek 112 XVI (55,56) – serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XVII (16,17,18,48/40)
17:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (475) – reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXV (47,48) – serial obycz.
20:00 Uroczysko VI (39)
20:35 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (39)
21:35 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (39) – serial krym.
22:40 Opowiem ci o zbrodni II (6) – serial dok. Polska 2019
23:05 Siódmy syn – film fantasy USA/Wlk. Brytania/Kanada/Chiny 2014
01:10 Love Island V (42)

TVN **D3**

05:40 Uwaga! (8122) – mag.
05:55 Ukryta prawda (3/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Gorzów Wielkopolski 30 (11)
07:45 Dzień Dobry TVN (5826) – magazyn Polska 2026
11:20 Doradca smaku (39) – mag. kulinarny Polska 2026
11:30 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Nusma”, Łębork XXVII (12) – reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Bielsko-Biała – „43 300” XXV (13) – reality show Polska 2022
13:40 Ukryta prawda (2,3/60) – serial fabularno-dok.
15:45 Młode gliny II (23) – serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny IV (48) – serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VII (48)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8123) – mag.

20:15 Na Wspólnej – serial obycz. Polska 2026
20:50 The Floor (15) – teleturniej Polska 2026
21:30 Top Model (10) – reality show Polska 2026
23:05 Kler – dramat obyczajowy Polska 2018, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Arkadiusz Jakubik, Robert Więckiewicz, Jacek Braciak, Joanna Kulig, Janusz Gajos (160 min)
01:45 Nowa Szelańska (6) – reality show

METRO **D3**

07:25 Szpital (53,54,55/68) – serial fabularno-dok.
10:25 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
12:25 Szkoła (32/67)
13:25 Brzydula – serial obycz.
14:35 Drugie serce – serial obyczajowy Turcja 2025
15:35 Druga szansa II (8) – serial obycz. Polska 2016
16:45 The Floor (9, 10)
18:00 Złomowisko PL VII – serial dok. Polska 2018
19:00 Kartoteka IX (22,23) – serial fab.-dok. Polska 2015
21:05 Kryminalni V (10,11) – serial krym. Polska 2006
23:15 Hannibal III (10/13) – serial grozy USA 2015
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet II (5/12)
01:00 Szpital (10/68)
02:15 Szkoła (39/67)

TV PULS **D3**

06:00 Policjanci z Miami (20,21/23) – serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVII (12/15)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (4/23) – serial fantasy USA 08
11:00 Kotka – serial obycz.
12:00 Mój grzech (3)
13:00 Wspaniałe stulecie IV (39) – serial obycz. Turcja 2014
14:00 Rodzinny interes
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XII – serial obycz.
17:00 Rodzinny interes – serial obycz. Polska 2019
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (47,48) – serial obyczajowy Polska 2026

20:00 Piąty element (The Fifth Element) – film s.f. Francja 1997, reż. Luc Besson, wyk. Bruce Willis, Gary Oldman, Milla Jovovich (150 min)
22:30 Pompeje (Pompeii) ** – film katas. USA/ Niemcy 2014, reż. Paul W.S. Anderson, wyk. Kit Harington (135 min)
00:45 Koszmarna noc (Trauma Center) – film sens. USA 2019, reż. Matt Eskandar, wyk. Nicky Whelan (130 min)

TVN7 **D3**

05:15 Ten moment (3/40) – serial fab.-dok. Polska 2021
05:50 Szkoła (59,60,61/72) – serial fabularno-dok.
08:40 Ukryta prawda (19,28,29/60) – serial fab.-dok.
11:45 W-11 Wydział Śledczy – serial fabularno-dok.
13:50 Detektywi V (6) – serial fabularno-dok. Polska 2025
14:55 Szpital św. Anny IV (38) – serial obycz. Polska 2026
15:55 Ukryta prawda (10/73)
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fab.-dok.
18:00 Tajemnice miłości (2/68) – serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (3/60) – serial fab.-dok. Polska 2023

20:00 Hotel Paradise (41) – real tv Polska 2026
21:00 Król życia – komedia **** Polska 2015, reż. Jerzy Zieliński, wyk. Robert Więckiewicz, Magdalen Popławska (125 min)
23:05 Wielki Szu – film sens. **** Polska 1983, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Jan Nowicki, Andrzej Pieczyński, Karol Strasburger (130 min)
01:15 Hotel Paradise (40)
02:15 Prawdziwy horror II (4/10) – serial dok.

STOPKLATKA

- 08:00 Robert Makłowicz** (207, 217) – mag. kulinarny Polska 2023
- 09:50 Wojny magazynowe: Kanada II** (5,6/12)
- 11:00 Aukcja w ciemno III**
- 12:00 Katastrofy w przestworzach XII** (5,10,7/13) – serial dok.
- 15:00 Zajazd. Będzie się działo II** (16,17) – serial fabularno-dok.
- 17:00 Katastrofy w przestworzach IX** (2/8)
- 18:00 Wojny magazynowe: Kanada II** (7,8/12) – serial dok. Kanada 2016
- 19:10 Aukcja w ciemno III** – serial dok. USA 2013
- 20:00 Za horyzontem** ****** (**Far and Away**) – film przyg. USA 1992, reż. Ron Howard, wyk. Tom Cruise, Nicole Kidman, Thomas Gibson (175 min)
- 22:55 Cyborg** – film s.f. USA ***** 1989, reż. Albert Pyun, wyk. Jean-Claude Van Damme, Deborah Richter (110 min)
- 00:45 Ring (The Ring)** – horror ******* USA/Japonia 2002, reż. Gore Verbinski, wyk. Naomi Watts, Martin Henderson (140 min)

KINO POLSKA

- 07:35 Polska z góry.** Zamki, dworki, pałace III (2,3/8)
- 08:40 Wskrzeszenie** – film krótkometrażowy Polska 2022
- 09:00 Milion za Laure** – komedia Polska 1971
- 11:00 Stara baśń.** Kiedy słońce było Bogiem – film hist. Polska 2003, reż. Jerzy Hoffman
- 13:35 Chłopi:** Boryna (1) – film obycz. Polska 1973, reż. Jan Rybkowski, wyk. Władysław Hańcza, Emilia Krakowska
- 15:40 Chłopi:** Jagna (2) – film obycz. Polska 1973, reż. Jan Rybkowski, wyk. Emilia Krakowska, Krystyna Królówna, Ignacy Gogolewski
- 17:20 Pogranicze w ogniu** (1,2) – serial sens. Polska 1988
- 20:00 Kamienie na szaniec** – dramat wojenny Polska 2014, reż. Robert Gliński, wyk. Tomasz Ziętek, Marcel Sabat, Kamil Szepczycki
- 22:25 Syberia** – dramat historyczny Polska/Rosja 2013, reż. Janusz Zaorski, wyk. Urszula Grabowska
- 01:00 Symetria** – dramat obyczajowy Polska 2003, reż. Konrad Niewolski, wyk. Arkadiusz Detmer
- 03:25 Zabawa, zabawa** – dramat obyczajowy Polska 2018, reż. Kinga Dębska

ALE KINO+

- 11:00 The Office PL** (5,6/12)
- 12:05 Zbrodnie na wybrzeżu, cz. II** (2/2) – serial krym. Niemcy 2023
- 14:05 Detektyw Foyle** (3/4) – serial kryminalny
- 16:10 Był sobie chłopiec** ******** (**About a Boy**) – komedia Wlk. Brytania/USA/Francja/Niemcy 2002, reż. Paul Weitz, Chris Weitz, wyk. Hugh Grant, Nicholas Hoult (125 min)
- 18:15 Zbrodnie na wybrzeżu II, cz. 1 II** (1/3) – serial krym. Niemcy 2024, wyk. Hendrik Duryn
- 20:10 Paryż w ogniu. Paris Has Fallen** (1,2/8) – serial sens. Francja/Wlk. Brytania/USA 2024, wyk. Tewfik Jallab, Ritu Arya, Sean Harris
- 22:00 Walden** – thriller USA ******* 2023, reż. Mick Davis, wyk. Kelli Garner, Mick Davis, Shane West, Emile Hirsch (140 min)
- 00:20 Nora Sand: Fatalna pomyłka** (1,2/8) – serial kryminalny Norwegia/Dania 2023, wyk. Marie Sandø Jondal
- 02:25 Powrót** (2/6) – serial dramatyczny Polska 22

POLSAT FILM

- 07:30 Poirot** (3/10)
- 08:35 Przyjaciółki XXV** (11,12)
- 10:30 Świat według Kiepskich**
- 14:30** Nie ma mocnych – komedia Polska 1974
- 16:30 Siedem dusz** – dramat obycz. USA 2008
- 18:55 Dywizjon 303:** Historia prawdziwa – dramat wojenny Polska/Wlk. Brytania 2018
- 21:00 Dracula:** historia nieznana – film akcji USA/Wlk. Brytania/Irlandia/Japonia 2014
- 22:55 Hostiles** – western USA 2017, reż. Scott Cooper
- 01:45 48 h.** Zaginięni II (10)

FILMBOX+ ONE

- 09:50 Vera VI** (2/4)
- 11:50 Grantchester V** (2/6)
- 12:50 Morderstwa według Agathy Christie II:** Fatalna melodia (23) – film kryminalny Francja/Szwajcaria 2018
- 15:00 Strażnik Teksasu VIII**
- 17:05 Vera VI** (3/4)
- 18:55 Zbrodnie w Grantchester V** (3/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2020
- 20:00 Uprowadzona II** – film sens. Francja 2012
- 21:55 Liberator** – film sensacyjny USA/Francja 1992
- 00:00 Liberator II** – film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy

TVP KULTURA

- 08:25 Tamte lata, tamte dni**
- 09:00 Blisko, coraz bliżej** (4)
- 10:25 Kontrakt** – film obycz. ******** Polska 80, reż. Krzysztof Zanussi, wyk. Maja Komorowska, Tadeusz Łomnicki (120 min)
- 12:25 Jak „Skrzypek na dachu” trafił na ekran**
- 14:10 Czerdziestolatek** (7)
- 15:15 Zielone kasztany** – film ****** obycz. Polska 1986, reż. Wojciech Fiwek (95 min)
- 16:50 Blisko, coraz bliżej** (5)
- 18:15 Kolekcja** (17) – mag.
- 18:30 Informacje kulturalne**
- 18:55 Rawhide IV** (8)
- 20:00 Czyste noce z Anną** ******** – dramat psychologiczny Polska/Francja 2008, reż. Jerzy Skolimowski, wyk. Artur Steranko, Kinga Preis, Jerzy Fedorowicz (105 min)
- 21:45 Wstępy do spektakli tanecznych** (6)
- 21:50 Carolyn Carlson: Midnight Souls** – balet Francja 2025
- 23:05 Kod Hanekego**
- 00:10 Imię róży (The Name of the Rose)** – dramat krym. Niemcy/Włochy/Francja 1986, reż. Jean-Jacques Annaud (130 min)

WARNER TV

- 08:00 Prawo Agaty IV** (3,4,5)
- 11:00 Bajer z Bel-Air VI**
- 11:55 Poniedziałki na chirurgii**
- 12:55 Teraz albo nigdy!**
- 14:55 Bajer z Bel-Air VI**
- 16:45 Poniedziałki na chirurgii** (6,7/10) – serial obyczajowy
- 18:30 Dziewczyny w Nowym Jorku** – komedia USA 2004
- 20:10 Akademia Policyjna V** – Misja w Miami Beach – komedia USA 1988
- 22:00 Złoto pustyni** – dramat wojenny USA/Australia 1999
- 00:10 Poltergeist (Duch)** – horror USA 1982

PARAMOUNT

- 07:30 Czarodziejki VII**
- 09:25 Policyjna grupa pościgowa XXII** (12) – serial dok.
- 10:30 Pingwiny z Madagaskaru II** (14/39)
- 11:00 Czy leci z nami pilot?** – komedia USA 1980
- 13:00 Czarodziejki VII**
- 15:00 Jądro Ziemi** – film s.f. Wlk. Brytania/USA 2003
- 17:55 Wojownicze Żółwie Ninja:** Zmutowany chaos – film animowany USA 2023
- 20:00 Książę w Nowym Jorku** – komedia USA 1988
- 22:30 Lodowy szlak** – film sensacyjny USA/Kanada 2021

HBO

- 08:00 Wielka mała koza** ******* – film animowany USA 2026 (100 min)
- 09:40 Akademia pana Kleksa** – film fantasy Polska 2023, reż. Maciej Kawulski (130 min)
- 11:50 Klopsiki i inne zjawiska pogodowe** – film anim. USA 2009 (90 min)
- 13:20 Moon: Panda i ja** ****** – komedia Francja/Belgia 2025 (100 min)
- 15:00 Prawdziwy ból** – dramat obyczajowy USA/Polska 2024 (90 min)
- 16:30 Eleanor Wspaniała** ******* – dramat obyczajowy USA 2025 (100 min)
- 18:10 Piotruś Pan** – film ****** przyg. Wlk. Brytania/USA/Australia/Nowa Zelandia 2003 (110 min)
- 20:00 Koniec ulicy Dębowej** ******* – horror USA 2026, reż. David Robert Mitchell (105 min)
- 21:45 Pozłacany wiek IV** (1/8) – serial obycz. USA 2026
- 22:45 Jedna bitwa po drugiej** – film sens. USA 2025, reż. Paul Thomas Anderson (160 min)
- 01:25 Sprzedawcy 2** – komedia USA 2006 (95 min)

CINEMAX

- 11:15 Rocky** – dramat obycz. USA 1976, reż. John G. Avildsen
- 13:15 Niebiosa obiecane** – dramat obycz. Tunezja/Katar/F 25
- 14:50 Mój stryj Jens** – komediodramat Norwegia 2025
- 16:30 Przed końcem lata** – komediodramat Grecja/Macedonia 2024
- 18:15 Nauczyciel, który obiecał nam morze** – film biograficzny Hiszpania 2023
- 20:00 Lepiej być niż może** – komedia USA 1998
- 22:15 Symfonia u umieraniu** – dramat obycz. Niemcy 2024

ROMANCE TV

- 09:35 Lato w Szwarcwaldzie** – dramat obycz. Niemcy 2024
- 11:20 Lena Lorenz** (1/4)
- 13:15 Doktor Maiwald** (2/2)
- 15:05 Rosamunde Pilcher:** Gdzie miłość się kończy i gdzie się zaczyna – film obyczajowy Niemcy 26, reż. Dagmar Seume
- 17:00 Mój brat, jego spadek i ja** – komedia Niemcy 2011
- 18:55 Śledztwo prowadzi Watzmann** (3/12) – serial krym.
- 20:00 Kryminał z Bolzano** (2)
- 21:55 Przepisy na miłość i zbrodnię** (1,2) – serial krym.
- 23:50 Śledztwo prowadzi Watzmann** (3/12) – serial krym.

CANAL+ PREMIUM

- 08:45 Orzelek Iggy** ******* – film animowany Polska 2026 (85 min)
- 10:10 Imagine Dragons: Live at the Hollywood Bowl**
- 12:20 Łapu-Capu** (263)
- 12:25 Fuks** – komedia sens. ******* Polska 1999, reż. Maciej Dutkiewicz (85 min)
- 13:50 Naturalna dzikość serca** – film dok.
- 15:15 Juno** – komediodramat ******** USA/Kanada 2007, reż. Jason Reitman (95 min)
- 16:50 Ocaleni** – thriller USA ****** Kanada 2008 (95 min)
- 18:25 Łapu-Capu** (264)
- 18:30 Skok na milion** ****** – komedia Francja/Belgia 2025, reż. Grégoire Vigneron (90 min)
- 20:00 Jarhead – Żołnierz piechoty morskiej** ******* – dramat wojenny USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2005 (120 min)
- 22:00 Eksperyment: Odsiadka II** (2/6)
- 22:50 Misdirection** – thriller ****** USA 2026, reż. Kevin Lewis (90 min)
- 00:20 Do samego końca** ****** – thriller Włochy 24, reż. Gabriele Muccino, wyk. Elena Kampouris (115 min)

TVN FABUŁA

- 09:50 Młode gliny** (43/50)
- 10:55 Magda M.** (13)
- 11:55 Prawo Agaty** (1,2)
- 13:55 Młode gliny** (44/50)
- 14:55 Detektywi** – serial dok.
- 16:05 Na Wspólnej**
- 17:10 Top 100:** filmy wszech czasów (2) – mag. filmowy
- 17:45 Po pierwsze kino** (8)
- 17:50 Co mi zrobisz, jak mnie złapiesz** – komedia Polska 1978
- 20:00 Mroczny Rycerz** powstaje – film sensacyjny Wlk. Brytania/USA 2012
- 23:30 Interstellar** – film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada 14

AMC

- 11:25 Pani Bovary** – dramat obyczajowy Francja 1991
- 13:50 Sahara** – film przyg. USA/Wlk. Brytania/Francja/Niemcy/Hiszpania 2005
- 16:25 Niewinna** – thriller Wlk. Brytania/USA 2008
- 18:15 183 metry strachu** – horror USA 2016
- 20:00 Gothika** – thriller USA/Francja/Kanada/Hiszpania 2003, reż. Mathieu Kassovitz
- 22:00 Ręka Boga** – thriller psychologiczny USA/Niemcy/Włochy 2001, reż. Bill Paxton
- 00:05 Pierwszy król** – dramat historyczny Włochy/Belgia 19

\$RODA 4.11

Od A do Z

CZTERY NOCE Z ANNA ★★★★★

dramat psychologiczny, Polska/Francja 2008, reż. Jerzy Skolimowski, wyk. Artur Steranko, Kinga Preis

22:50 | tvp kultura

Jerzy Skolimowski wraca za kamerę po 17 latach: bolesna opowieść o niespełnionej miłości dwojga samotnych naznaczonych piętnem odrzucenia. Plus wspaniały duet Kingi Preis i Artura Steranki.

DZIEWCZYNA NA MOŚCIE ★★★★★

komediodramat, Francja 1999, reż. Patrice Leconte, wyk. Daniel Auteuil, Vanessa Paradis

20:05 | tvp kultura

Patrice Leconte o miłości, którą trudno sobie uświadomić: cyrkowiec zapobiega samobójstwu dziewczyny prześladowanej przez pecha. Plus Vanessa Paradis i godny Cezara Daniel Auteuil.

DZIEWCZYNA Z IGŁĄ ★★★★★

dramat, Dania/Polska/Szwecja/Francja/Belgia 2024,

reż. Magnus von Horn, wyk. Victoria Carmen Sonne, Trine Dyrholm

22:40 | ale kino+ hd

Kopenhaga, 1919: bezrobotna próbuje dokonać aborcji, ale powstrzymuje ją nieznajoma obietnica adopcji – w istocie dzieciobójczyni, ostaną kobieta skazana w Danii na śmierć. Plus mnóstwo nagród.

EVEREST ★★★★★

thriller, USA/Islandia/Wlk. Brytania 2015, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Jason Clarke, Josh Brolin, Jake Gyllenhaal

22:35 | canal+ premium

Poruszająca kronika komercyjnej wyprawy na Mount Everest w maju 1996 roku, która – mimo udziału profesjonalnych przewodników i doświadczonych opiekunów – zakończyła się śmiercią 8 osób.

FRENDO ★★

horror, USA/Luksemburg/Wlk. Brytania/Kanada 2025, reż. Eli Craig, wyk. Katie Douglas, Aaron Abrams, Carson MacCormac

23:55 | hbo

Próba wskrzeszenia kina grozy dla nastolatków z lat 90. w Ameryce doby Trumpa. W nudnym prowincjonalnym miasteczku grupa młodzieży odkrywa prawdę o ukrywanej przez dorosłych serii zabójstw nastolatków.

Guru

FOT. JEROME PREBOIS

THRILLER

FRANCJA 2025, REŻ. YANN GOZLAN, WYK. PIERRE NINEY, MARION BARBEAU, ANTHONY BAJON

GRAN TORINO ★★★

dramat obycz., USA 2008, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Christopher Carley, Bee Vang

20:00 | hbo

Clint Eastwood jako ksenofobiczny zgorzkniały starzec, który choć nienawidzi obcych, nie oczekiwanie dla samego siebie zastępuje ojca nastolatkowi z rodziny koreańskich emigrantów z sąsiedztwa.

JAK STRACIĆ CHŁOPAKA W 10 DNI ★★★

komedia romantyczna, USA/Niemcy 2003, reż. Donald Petrie, wyk. Kate Hudson, Matthew McConaughey, Adam Goldberg

22:40 | tvn

Kate Hudson jako przebojowa dziennikarka i autorka gazetowych poradników, która w celach zawodowych zagina parol na Matthew McConaugheya, by go zaraz porzucić. Finał przewidywalny, ale brawurowy.

KAC VEGAS ★★★

komedia, USA/Niemcy 2009, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms, Zach Galifianakis

21:00 | tvn 7

Wieczór kawalerski czterech przyjaciół w Las Vegas kończy się gigantycznym kacem, zaginięciem pana młodego i mnóstwem innych zaskakujących konsekwencji. Ku rozbawieniu, ale i przestrodze.

KAMDESH.**AFGAŃSKIE PIEKŁO ★★★★★**

film sens., USA/Bulgaria 2019, reż. Rod Lurie, wyk. Scott Eastwood, Caleb Landry Jones, Orlando Bloom

20:10 | ale kino+ hd

Amerykański odpowiednik polskiej „Karbali”: w 2009 roku amerykański posterunek przy granicy z Pakistanem, mający kontrolować ruchy talibów, zostaje zaatakowany przez kilkusetosobowy oddział.

KOMÓRKA ★★★

film sens., USA/Niemcy 2004, reż. David R. Ellis, wyk. Chris Evans, Kim Basinger, Jason Statham

23:55 | warner tv

Kim Basinger jako porwana przez mafię, która znajduje wyjście z sytuacji, łącząc się z rozbitego aparatu telefonicznego z przypadkowym numerem komórkowym. Czy młodziak po drugiej stronie zdąży z pomocą?

LOKAL**ZAMKNIĘTY ★★**

komedia, Polska 2021, reż. Krzysztof Jankowski, wyk. Janusz Chabior, Magdalena Kaczmarek, Mateusz Damięcki

22:10 | kino polska

Kino pandemiczne po polsku: panowie planują włamanie do domu skorumpowanego polityka przez sąsiadującą z nim agencję towarzyską. Nagle sanepid zamyka lokal wraz z jego klientami na okres kwarantanny.

20:00 | canal+ premium

Charyzmatyczny „człowiek znikąd” podczas zbiorowych występów zdobywa rząd dusz swoich słuchaczy. Z czasem jednak jego charyzma gaśnie, a on staje się poręcznym narzędziem w rękach innych.

MAD MAX:**NA DRODZE GNIEWU ★★★★★**

film s.f., Australia/USA 2015, reż. George Miller, wyk. Tom Hardy, Charlize Theron, Nicholas Hoult

22:55 | cinemax

Po 30 latach George Miller powraca do swego bohatera – bez Mela Gibsona, ale z tą samą energią: Mad Max miesza szybki postapokaliptyczny satrapie. Kino dynamiczne w stanie czytym.

SUMA WSZYSTKICH STRACHÓW ★★★★★

film sens., USA/Niemcy/Kanada 2002, reż. Phil Alden Robinson, wyk. Ben Affleck, Morgan Freeman, James Cromwell

20:00 | stopklatka

Ben Affleck zastępuje Harrisona Forda w roli analityka CIA Jacka Ryana, którego przenikliwość umysłu po raz czwarty w cyklu ekranizacji prozy Toma Clancy'ego ma zapobiec wojnie światowej. Rutyna.

WYGRAĆ MARZENIA ★★

dramat obycz., Polska/Węgry 2022, reż. Piotr Fiedziukiewicz, wyk. Józef Pawłowski, Selina Lo, Sebastian Fabjański

22:55 | polsat

Mistrz snowboardu z szansami na medal olimpijski ulega groźnej kontuzji, przekreślającej karierę. Jednak pod wpływem utalentowanej pianistki z Chin wraca na stok. Czy zdobędzie kwalifikację?

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVPI **D3**

07:00 Msza święta
07:30 Pełnia wiary (126)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:25 Zaraz wracam (32)
09:00 Ranczo IV (10/13)
10:00 Komisarz Alex XXII (4)
11:00 Ojciec Mateusz XXIV (8)
12:00 Serwis Info – magazyn
12:10 Agrobiznes – magazyn
12:40 To się optała (241)
12:55 Życie w dębnie
– historia jelonka rościca
14:00 Spłątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (650)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Telexpress
17:25 Jaka to melodia? (6006)
18:05 Klan – telenowela
18:40 Akacja 38
19:30 19.30 – wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 Ojciec Mateusz 35
(13) – serial krym.
Polska 2026, wyk.
Kinga Preis, Piotr Polk
21:25 Sprawa dla reportera
– cykl reportaży
22:25 72 godziny na granicy
23:00 Gra z Cieniem II (9)
– serial kryminalny
23:55 Teoria spisków [Conspiracy Theory] – film
sens. USA 1997, reż.
Richard Donner, wyk.
Mel Gibson (140 min)
02:15 Magazyn Ekspresu
Reporterów

MEZZO

10:55 Il Giardino Armonico,
Giovanni Antonini: Haydn, Pory
roku – muzyka klasyczna
13:20 Intermezzo
13:30 La grande danza
– Aterballetto w Mediolanie
– balet Włochy 2017
14:50 Klaus Mäkelä,
Królewska Orkiestra
Concertgebouw: Sibelius,
Mozart – muzyka klasyczna
16:20 Orkiestra Konzerthausu
w Berlinie, Joana Mallwitz
17:35 Georg Friedrich
Händel: Jefe – balet Polska 25
20:30 Dianne Reeves i Romero
Lubambo – Międzynarodowy
Festiwal Jazzowy w Montrealu
21:45 Tyreek McDole
22:40 Koncert Bożonarodze-
niowy w Concertgebouw
w Amsterdamie pod batutą
Klausa Mäkelä – muzyka klas.

TVP2 **D3**

05:30 M jak miłość
06:25 Operacja zdrowie (90)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie
– pobudka (7728) – mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:50 Jedzenie ma znaczenie,
nauka na talerzu
12:30 Koło fortuny (2125)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1108)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac
tajemnic – telenowela
16:00 Koło fortuny (2126)
16:35 Familiada (3082)
17:20 Panna młoda – serial
obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1109)
18:50 Jeden z dziesięciu (2)
– teleturniej Polska 2026
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (18)

20:05 Barwy szczęścia – se-
rial obycz. Polska 2026
20:40 Postaw na milion
(399) – teleturniej
21:40 Super Gary. Gotuj
z Bosacka.pl (13) – mag.
22:20 Europa da się lubić
– nowe pokolenie (2)
23:15 SOR (3) – serial lekarski
00:00 Rodzinka.pl XIX (8)
– serial kom. Polska 26
00:35 Peak Blinders III (6/6)
01:45 Sługi boże – thriller
Polska 16, reż. Mariusz
Gawryś, wyk. Bartło-
miej Topa (105 min)

PULS 2

10:00 Jeżyk i przyjaciele (11)
10:35 Basia II (22)
11:10 Gus. Mały (23,24/52)
11:35 Tomek i przyjaciele 28
12:00 Lwia straż (22,18/26)
13:00 Nowe przygody
Kubusia Puchatka (20)
13:35 Smerfy – serial anim.
14:00 Baranek Shaun IV
14:35 Marta mówi! II
15:00 Miraculous VI (7,8/26)
16:00 Patryk Rozgwiazda
Show (23,24/26) – serial anim.
17:00 SpongeBob IX
18:00 Pingwiny
z Madagaskaru (18)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod
zastaw XIX (38) – serial obycz.
21:00 Joanna D'Arc – film
historyczny Francja 1999
00:45 Krwawe Halloween
– horror USA 2016

POLSAT **D3**

06:00 Nowy dzień – magazyn
08:20 Trudne sprawy XXIII
(21/40) – serial fab.-dok.
09:20 Dlaczego ja? XX
(10,11,12) – serial fab.-dok.
12:20 Gliniarze Śląsk
– serial krym. Polska 2026
13:20 Gliniarze XVIII (12,13)
– serial fabularno-dok.
15:30 Wydarzenia
15:55 Gliniarze XXI (47)
– serial fab.-dok. Polska 2026
16:55 Gliniarze Śląsk (47)
– serial krym. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50
(110) – serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia, sport,
pogoda – wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń” (1105)
– program publicystyczny
19:30 Sport – Polska 2026
19:55 Milionerzy (158)
– teleturniej Polska 2026

20:30 Nasz nowy dom (382)
– reality show Polska 26
21:40 Zdrada (10) – serial
krym. Pol. 2023, wyk.
Anna Karczmarczyk
22:55 Wygrać marzenia
– dramat obycz. Pol-
ska/Węgry 2022, reż.
Piotr Fiedziukiewicz,
wyk. Józef Pawłowski,
Selina Lo (175 min)
01:50 Projektantka
– komediodramat
Australia 2015, wyk.
Kate Winslet (150 min)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny
dom XII (8/8) – serial dok.
08:55 Policjantki i policjan-
ci XIII (37,38,39/65)
11:55 Na ratunek 112 XVI
(57,58) – serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XVII
(19–21,49/40) – serial fab.-dok.
17:00 Łowcy skarbów. Kto
da więcej (553) – reality show
18:00 Policjantki i policjan-
ci XXV (48,49) – serial obycz.
20:30 Uroczysko VI (40)
20:35 Sprawiedliwi –
wydział kryminalny XXI (40)
21:35 Sprawiedliwi. Trój-
miasto IV (40) – serial krym.
22:40 Opowiem ci o zbrodni
(1) – serial dok. Polska 2018
23:05 Uniwersalny żołnierz:
Powrót – film sens. USA 1999
00:50 Love Island V (43)
01:55 Hardkorowy lombard

TVN **D3**

05:15 Zamieszkać na plaży VII
(13/14) – serial dok. USA 2020
05:40 Uwaga! (8123) – mag.
05:55 Ukryta prawda (4/60)
06:50 Kuchenne rewolucje:
Świerklany – Karczma
Stodoła 30 (12) – reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5827)
11:20 Doradca smaku (40)
11:30 Kuchenne rewolucje:
Bartoszyce – Gościnnia/
Piwem Podlane XXIV (1)
12:35 Kuchenne rewolucje:
Kepno – „Kulinarna
Warszawa” XXV (14)
13:40 Ukryta prawda (4,5/60)
15:45 Młode gliny II (24)
– serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny IV (49)
– serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VII (49)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8124) – mag.

20:15 Na Wspólnej – serial
obycz. Polska 2026
20:50 The Floor (16)
21:30 Kuchenne rewolucje:
Gdańsk 33 (10)
22:40 Jak stracić chłopaka
w 10 dni (How to Lose
a Guy in 10 Days) – ko-
media romantyczna
USA/Niemcy 03, reż.
Donald Petrie (140 min)
01:00 Zbliżenie. Mówię
Wam podcast (5)
01:50 CSI: Kryminalne
zagadki Las Vegas XII
(8/22) – serial krym.

METRO **D3**

07:25 Szpital (56,57,58/68)
10:25 Sędzia Anna Maria
Wesołowska – serial fab.-dok.
12:25 Szkoła (33/67) – serial
fabularno-dok. Polska 2019
13:25 Brzydula – serial obycz.
14:35 Drugie serce – serial
obyczajowy Turcja 2025
15:35 Druga szansa II (9)
– serial obycz. Polska 2016
16:45 The Floor (11, 12)
18:00 Złomowisko PL VII
– serial dok. Polska 2018
19:00 Kartoteka IX (24,25)
– serial fab.-dok. Polska 2015
21:05 Kryminalni V (12,13)
– serial krym. Polska 2006
23:15 Kuba Wojewódzki (10)
00:30 Zbrodnie z pierwszych
stron gazet II (10/12)
01:30 Szpital (11/68)
02:30 Szkoła (40/67) – serial
fabularno-dok. Polska 2019

TV PULS **D3**

06:00 Policjanci z Miami
(21,22/22) – serial krym. USA
1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział
specjalny XVII (15)
10:00 Zaklinaczka duchów IV
(5/23) – serial fantasy USA 08
11:00 Kotka – serial obycz.
12:00 Mój grzech (4)
– telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV
14:00 Rodzinny interes
15:00 Lombard. Życie pod
zastaw XII – serial obycz.
17:00 Rodzinny interes
– serial obycz. Polska 2019
18:00 Lombard. Życie pod
zastaw XIX (48,49) – serial
obyczajowy Polska 2026

20:00 Zjawa [The Revenant]
**** – film przyg. USA/
Tajwan/Hongkong
2015, reż. Alejandro
González Iñárritu, wyk.
Leonardo DiCaprio,
Tom Hardy, Domhnall
Gleeson (185 min)
23:05 Wyspa tajemnic
**** (Shutter Island) – film
sens. USA 2010, reż.
Martin Scorsese, wyk.
Leonardo DiCaprio,
Mark Ruffalo (170 min)
01:55 Dzielnica strachu III
– serial krym. Polska 22

TVN7 **D3**

05:15 Ten moment (4/40)
– serial fabularno-dok.
05:50 Szkoła (62,63,64/72)
– serial fab.-dok. Polska 2018
08:40 Ukryta prawda
(20,30,31/60) – serial fab.-dok.
11:45 W-11 Wydział Śledczy
– serial fab.-dok. Polska 2011
13:50 Detektywi V (7) – serial
fabularno-dok. Polska 2025
14:55 Szpital św. Anny IV (39)
– serial obycz. Polska 2026
15:55 Ukryta prawda (11/73)
17:00 Sędzia Anna Maria
Wesołowska – serial fab.-dok.
18:00 Tajemnice miłości
(3/68) – serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (4/60)
– serial fab.-dok. Polska 2023
20:00 Hotel Paradise (42)
– real tv Polska 2026
21:00 Kac Vegas
**** (The Hangover)
– komedia USA/Niem-
cy 2009, reż. Todd
Phillips, wyk. Bradley
Cooper, Ed Helms, Zach
Galifianakis (135 min)
23:15 Task master (10)
00:20 Transformers: Ostatni
**** **Rycerz (Trans-**
formers: The Last
Knight) – film s.f. USA/
Chiny/Kanada 17, reż.
Michael Bay (185 min)

STOPKLATKA

08:00 Robert Makłowicz (205, 221) – mag. kulinarny Polska 2023

09:50 Wojny magazynowe: Kanada II (7,8/12)

11:00 Aukcja w ciemno III (20/26) – serial dok.

12:00 Katastrofy w przestworzach XII (6,1,8/13) – serial dok.

15:00 Zajazd. Będzie się działo II (17,18)

17:00 Katastrofy w przestworzach IX (3/8)

18:00 Wojny magazynowe: Kanada II (9,10/12) – serial dok. Kanada 2015

19:10 Aukcja w ciemno III (22,23/26) – serial dok.

20:00 Suma wszystkich strachów [The Sum of All Fears] – film sens. USA/Niemcy/Kanada 2002, reż. Phil Alden Robinson (160 min)

22:40 Air America – film sens. USA 1990, reż. Roger Spottiswoode, wyk. Mel Gibson, Robert Downey Jr. (135 min)

00:55 The Ring – Krag II (The Ring Two) – horror USA 1998, reż. Hideo Nakata, wyk. Naomi Watts, Simon Baker (155 min)

KINO POLSKA

07:30 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (3,4/8)

08:35 Wągry – film krótkometrażowy Polska 2024

09:05 Moja mama – film krótkometrażowy Polska 2024

09:35 Dwie Joasie – komedia Polska 1935

11:30 Dzieciół – komedia Polska 1971, reż. Jerzy Gruza

13:15 Milioner – film obycz. Polska 1977, reż. Sylwester Szyszko, wyk. Janusz Gajos

15:35 Gdzie jest generał – komedia Polska 1964

17:40 Pogranicze w ogniu (2,3) – serial sens. Polska 1988

20:00 Nie lubię poniedziałku – komedia Polska 1971, reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Jerzy Turek, Kazimierz Witkiewicz, Andrzej Herder

22:10 Lokal zamknięty – komedia Polska 2021, reż. Krzysztof Jankowski, wyk. Janusz Chabior, Magdalena Kaczmarek, Mateusz Damięcki

23:55 Wymyk – film sens. Polska 2011, reż. Greg Zgliński, wyk. Robert Więckiewicz, Łukasz Simlat, Paweł Ferens

01:55 Pianista – dramat woj. Francja/Niemcy/Polska/Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Roman Polański, wyk. Adrien Brody, Thomas Kretschmann

ALE KINO+

08:05 Benek – komediodramat Polska/Austria 2007 (125 min)

10:10 Ciepło – film krótkom. Polska 2023 (20 min)

10:30 The Office PL (7,8/12)

11:50 Zbrodnia na wybrzeżu II, cz. 1 II (1/3) – serial krym. Niemcy 2024

13:50 Detektyw Foyle (4/4) – serial kryminalny

16:00 Złota dama (Woman in Gold) – dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Simon Curtis, wyk. Helen Mirren (135 min)

18:15 Zbrodnia na wybrzeżu II, cz. 2 II (2/3) – serial krym. Niemcy 2024

20:10 Kamdesh. Afgańskie piekło (The Outpost) – film sensacyjny USA/Bułgaria 2019, reż. Rod Lurie, wyk. Scott Eastwood (150 min)

22:40 Dziewczyna z igłą – dramat Dania/Polska/Szwecja/Francja/Belgia 2024, reż. Magnus von Horn (145 min)

01:05 Podwójna tożsamość (The Death and Life of Bobby Z) – film sens. USA/Niemcy 2007, reż. John Herzfeld (125 min)

POLSAT FILM

07:30 Poirot (4/10)

08:40 Przyjaciółki XXVI (1,2)

10:35 Świat według Kiepskich (15,16,26,23,21,24/16)

14:05 Wspólna chata – komedia USA 2012

16:15 Wykiwać klawisza – komedia USA 2005

18:40 I że ci nie odpuszczę – komedia romantyczna Meksyk/USA 2018

21:00 Miłość do kwadratu bez granic – komedia Polska 2023

23:05 Diabeł – dramat społeczny Polska/USA 2024

01:25 Fala zbrodni III

FILMBOX+ ONE

09:50 Vera VI (3/4)

11:50 Zbrodnia w Grantchester V (3/6) – serial krym. Wlk. Brytania 2020

12:55 Morderstwa według Agathy Christie II: Ding Dang Dong (24) – film kryminalny Francja/Szwajcaria 2018

15:00 Strażnik Teksasu VIII (4,5/25) – serial sensacyjny

17:05 Vera VI (4/4)

18:55 Zbrodnia w Grantchester V (4/6)

20:00 Iluzja – thriller USA/Francja 13, reż. Louis Leterrier

22:30 48 godzin – komedia sensacyjna USA 1982

TVP KULTURA

08:25 Dzień z życia artysty

09:00 Blisko, coraz bliżej (5)

10:25 Zielone kasztany – film obycz. Polska 1986, reż. Wojciech Fiwek (95 min)

12:00 Reżyserzy (2/10)

13:00 Czterdziestolatek (8) – serial kom. Polska 1975

14:00 Dwa księżycy – film obycz. Polska 1994, reż. Andrzej Barański, wyk. Artur Barciś (145 min)

16:25 Blisko, coraz bliżej (6)

17:45 Tuż obok. O rzeźbie w przestrzeni publicznej (2) – cykl reportaży

18:05 Kulturalni (43)

18:55 Rawhide IV (9)

20:00 Wstęp do filmu (622)

20:05 Dziewczyna na moście (La fille sur le pont) – komediodramat Francja 1999, reż. Patrice Leconte, wyk. Daniel Auteuil (105 min)

21:50 Hala odlotów (207)

22:50 Cztery noce z Anną – dramat psycholog. Polska/Francja 08, reż. Jerzy Skolimowski, wyk. Artur Steranko (100 min)

00:30 Piskle (Pahanhautoja) – horror Finlandia/Szwecja/Norwegia/Belgia 2022 (95 min)

WARNER TV

08:00 Prawo Agaty IV (6,7)

10:00 Bajzer z Bel-Air VI

10:55 Poniedziałki na chirurgii

11:50 Teraz albo nigdy! (5/13)

13:50 Bajzer z Bel-Air VI

15:45 Poniedziałki na chirurgii (7,8/10) – serial obyczajowy

17:35 Dennis znów rozrabia – komedia USA 1998

19:05 Kontakt – film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis, wyk. Jodie Foster

22:00 Ostatni sprawiedliwy – film sensacyjny USA 1996

23:55 Komórka – film sensacyjny USA/Niemcy 2004

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki VII

09:25 Pingwiny z Madagaskaru II (15/39)

10:00 Jądro Ziemi – film s.f. Wlk. Brytania/USA 2003

13:00 Czarodziejki VII

14:55 Pingwiny z Madagaskaru II (16/39) – serial anim.

15:25 Starsky i Hutch – film sensacyjny USA 2004

17:45 Szybki jak błyskawica – film sens. USA 1990

20:00 Poszukiwacz zaginionej arki – film przyg. USA 1981

22:30 Elita zabójców – thriller Wlk. Brytania/Australia/USA 2011, reż. Gary McKendry

HBO

09:05 Za duży na bajki II – film przygodowy Polska 2024 (95 min)

10:40 Koniec ulicy Dębowej – horror USA 2026, reż. David Robert Mitchell (100 min)

12:20 Srebrna Gwiazda – dramat krym. USA 2025, reż. Ruben Amar, Lola Bessis (105 min)

14:05 Saipan – film biograficzny Irlandia/Wlk. Brytania 2025 (90 min)

15:35 Żegnaj Christopher – film biograficzny Wlk. Brytania/USA 2017 (105 min)

17:20 Jedna bitwa po drugiej – film sens. USA 2025, reż. Paul Thomas Anderson (160 min)

20:00 Gran Torino – dramat obycz. USA 2008, reż. Clint Eastwood (115 min)

21:55 Tajemnica cmentarza dla zwierząt (2)

22:55 Morderstwa w Austin (3/5) – serial dok.

23:55 Frendo – horror USA/Luks./Wlk. Brytania/Kanada 2025 (95 min)

01:30 Joe Baby – film sensacyjny USA 2026, reż. Steven Brand (85 min)

CINEMAX

10:50 Lepiej być nie może – komedia USA 1998

13:10 Valmont – melodramat USA/Francja/Wlk. Brytania 89

15:25 Świadek – dramat obycz. Niemcy/Austria 2024

17:05 Jutro o świcie – dramat obyczajowy Islandia/Holandia/Chorwacja/Francja 2024

18:25 Nade mną niebo, w dolinie ja – dramat obycz. Słowacja/Czechy 2024

20:00 Prawo ulicy (11,12,13/13) – serial krym.

22:55 Mad Max: Na drodze gniewu – film s.f. Aus./USA 15

ROMANCE TV

13:15 Rosamunde Pilcher: Dopóki jesteś – romans Niemcy 04, reż. Dieter Kehler

15:05 Szkoła nad morzem: Rodzicielskie radości – dramat obyczajowy Niemcy 2025

17:00 Rosamunde Pilcher: Płomień miłości – film obyczajowy Niemcy 2003

18:55 Śledztwo prowadzi Watzmann (4/12) – serial krym.

20:00 Inga Lindström: Konie z Katarinabergru – film obyczajowy Niemcy 2007

21:55 Dr Nice (1/2)

23:50 Śledztwo prowadzi Watzmann (4/12) – serial krym.

CANAL+ PREMIUM

09:05 LARP. Miłość, trolle – inne questy – komedia Polska 2025 (95 min)

10:40 Łapu-Capu (264)

10:45 Kiedy nadchodzi jesień – dramat obycz. Francja 2024 (100 min)

12:25 Ida – dramat obycz. Polska/Dania/Francja/Wlk. Bryt. 2013 (80 min)

13:45 Agént szczęścia

15:20 Niania w Nowym Jorku – komedia romantyczna USA 2007 (105 min)

17:05 Hollywood Buzz (23)

17:30 Piękna łąka kwietna – film krótkom. Polska 2022 (30 min)

18:00 Łapu-Capu (265)

18:05 Saga «Zmierzch»: Przed świtem, cz. 2 – film fantasy USA 2011 (115 min)

20:00 Guru – thriller Francja 2025, reż. Yann Gozlan, wyk. Pierre Niney, Marion Barbeau (105 min)

21:45 S.W.A.T. Exiles (1)

22:35 Everest – thriller USA/Islandia/Wlk. Brytania 2015, reż. Baltasar Kormákur (120 min)

00:35 Niedoszła panna młoda – komedia Wlk. Bryt./USA 2024 (110 min)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi – serial dok.

09:50 Młode gliny (44/50)

10:55 Magda M. (14)

11:55 Prawo Agaty (3,4/15)

13:55 Młode gliny (45)

14:55 Detektywi – serial dok.

16:05 Na Wspólnej

17:10 Seriale: Rozmowy (1)

18:00 Liga Potworów – film animowany USA 2021

20:00 Zenek – film biograficzny Polska 2020

22:40 Szczęśliwe święta – komediodramat USA 2014

00:20 Jedna noc – komedia romantyczna Australia 2023

AMC

08:40 Fala śmierci (2) – film katas. USA/Kanada 2007

10:40 Zaborcza miłość – thriller USA 1998

12:40 Za wszelką cenę – dramat obyczajowy USA 2004

15:25 Ja, Frankenstein – thriller USA/Australia 2014

17:20 Karate Kid – film familijny USA 84, wyk. Ralph Macchio

20:00 Kaznodzieja z karabinem – film biograficzny USA 2011, reż. Marc Forster

22:45 Teksaska masakra piłą mechaniczną – horror USA 03

00:45 Wielki szef – film sensacyjny Hongkong 1971

AXN

08:30 Agenci NCIS XII (5/24)
09:25 Castle II (14,15/24)
11:25 Detektyw Monk II
13:20 Agenci NCIS XII (6,7/24)
15:10 FBI: Most Wanted III (19,20/22) – serial kryminalny
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (23,1/23)
19:10 Castle II (16,17/24) – serial krym. USA 2010
21:05 FBI VI (12/13)
22:00 Agenci NCIS XX (6/22) – serial krym. USA 2022
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X – serial krym.

EPIC DRAMA

08:45 Detektyw Murdoch XII
09:40 Wszystkie stworzenia duże i małe II (5/6)
10:40 Lekarze na start
12:10 Panna Scarlet VI (6/6)
13:15 Marlow: klub zbrodni (1/4)
14:15 Agenci NCIS XVII (10/20)
15:10 Panna Marple III (1/4)
17:10 Dalgliesh II (1/6)
19:05 Agenci NCIS XVII (20/20) – serial krym. USA 20
19:55 Poirot III (10/11)
21:00 Panna Marple V (1/4)
22:55 Rodzina Hardacre'ów II (2/6) – serial obyczajowy
23:55 Poirot III (10/11)
01:00 Agenci NCIS (20/20)

TVN STYLE

11:20 Poukładani (3)
12:20 Ugotowani (8)
13:25 Kuchenne rewolucje (4, 3) – reality show Polska 24
15:35 Ugotowani (3)
16:40 Babski biznes II (7/8)
17:40 Kuchenne rewolucje (3, 5, 6) – reality show Polska 17
20:50 Złoty remont – spełniamy marzenia (2/8) – serial dok.
21:50 Jestem z Polski (5/9) – serial dok. Polska 2018
22:50 Hotel Paradise (42)
23:45 EuroPOLKI studentki (8)
00:45 Bazyry Europy – serial dokumentalny Polska 2018

TVN TURBO

11:15 Wojny samochodowe
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (5104)
18:15 Duda kontra Szafranski XI (9/10) – serial dok.
19:00 Ciężarówka przez pół świata (9/9) – serial dok.
20:00 Co tu się odejchało? (5)
20:30 Uwaga! Oszust: Ściera z ogłoszenia II (9/17)
21:00 Kupione, zrobione, sprzedane (5/10) – serial dok.
22:00 Raport Turbo (5104)
22:15 Jeździć, obserwować VIII

BBC FIRST

08:40 Zagadki doktora Blake'a
09:40 Z pamiętnika położnej
10:40 Ojciec Brown IX (6,7/10)
12:40 Śmierć pod palmami XIII
13:40 Shakespeare i Hathaway III (6,7/10)
15:10 Śmierć z dala od palm II
16:15 Tajemnice Brokenwood
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami (4/8) – serial kryminalny
21:00 Line of Duty V (3,4/6)
23:15 Po powodzi II (5/6)
00:15 Koroner II (6/10)
01:10 Stłamszeni (5/6)

FX

09:00 FBI VI (10/13)
10:00 Agenci NCIS II (8/23)
10:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XV (2/18)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami (17,18/24)
13:45 Castle II (20/20)
14:40 Lucyfer II (17/18)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami (19,20/24)
17:25 Z Archiwum X V (9,10/20)
19:15 FBI VI (11/13)
20:05 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IV (13/21)
20:55 Zabójcze umysły (3/10)
22:00 Zakłamanie
23:15 Z Archiwum X V (10/20)

HGTV

09:00 Poszukiwacze domów: z dala od zgiełku
10:00 Ekstremalnie wymagający kupujący – serial dok.
11:00 Moje miasto, mój dom
12:00 Włoski wymiatają! (4)
12:40 Uratuj swój ogród (4)
13:40 Patent na dom (4)
14:35 Miszkowanie na miarę
16:35 Polowanie na ogród II
18:15 Weekendowa metamorfoza (7, 8) – reality show
20:05 Polowanie na kuchnię
21:35 Poukładani (3)
22:35 House Hunters
00:40 Remonty Christiny III

BBC LIFESTYLE

10:15 Bake off: zawodowcy (8)
11:20 Najdroższe brytyjskie domy II (4/8) – serial dok.
12:20 Mistrzowie ceramiki (6)
13:30 Bake off: zawodowcy (5)
14:35 Wielkie australijskie wypieki VI (10/10) – serial dok.
15:50 Mistrzowie szycia (4)
17:00 Zapraszam do stołu (1)
17:35 Masterchef: Australia
18:35 Zapraszam do stołu
19:40 Wielkie brytyjskie wypieki (1) – program rozrywk.
21:00 Cena idealnego ciasta z Olivią Attwood III – serial dok.
22:00 Wstydliwe choroby: zmiana płci – film dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół IX (11/24)
08:52 Hoży doktorzy (15,16/24)
09:55 Przyjaciele VIII (13–16/24) – serial kom. USA 02
11:55 Teoria wielkiego podrywu V (11–16/24) – serial kom.
14:30 Dwóch i pół IX (12–15/24)
16:30 Przyjaciele VIII (17–20/24) – serial kom. USA 02
18:30 Hoży doktorzy (17,18/24)
19:30 Teoria wielkiego podrywu V (11,12,13,14,15,16/24)
22:00 The Office PL (4,5)
23:05 Comedy Club (3, 4)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex XIII (1)
09:25 Rodzinka.pl IX (7)
10:00 Klan – telenowela
10:30 Ranczo V (5/13)
11:20 Ojciec Mateusz 35 (12)
12:15 Felicita (22,23)
13:30 Ojciec Mateusz (12,13/17) – serial krym.
15:30 Komisarz Alex XIII (2)
16:20 Na sygnale
17:30 Ranczo V (7,8/13)
19:30 Ojciec Mateusz (14/17)
20:25 Komisarz Alex XXVI (9) – serial krym. Polska 2026
21:30 Ranczo V (9,10/13)
23:30 Ojciec Mateusz (15/17)
00:20 SOR (2,3) – serial lekarski

CANAL+ KUCHNIA

10:40 Gotuj taniej z Jamiem
12:40 Javier Peña zjada świat
13:45 Wyjątkowe smaki miast
14:40 ABC gotowania – kuchnia grecka (7, 8) – mag.
15:45 Kucharskiego pomysł na kuchnię (4, 5) – magazyn
16:45 Jamie Oliver (2/4)
17:45 Po prostu Jamie (2)
18:40 Włoskie życie Sophie Grigson (9,10) – serial dok.
19:45 Jakubiak rozgryza Chorwację (1) – mag. kulinarny
20:15 Poza Bali (6) – serial dok.
21:15 Anthony Bourdain VIII
23:50 Ziemia, ogień i smak (6)

CANAL+ DOMO

10:00 Gardeners' World (5)
11:10 Ucieczka na wieś XXIII
12:10 Wielkie projekty XXII (1)
13:05 Generalna odbudowa
14:05 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia – serial dok.
16:00 Tomasz Pągowski
17:00 Adres: rezydencje marzeń (8) – reality show
18:00 Ucieczka na wieś XXIII
19:00 Wielkie projekty XXII
20:00 Daleko od miasta XVI
21:00 Po pierwsze lokalizacja! Nowa Zelandia – serial dok.
22:00 Gardeners' World (1)
23:10 Cztery pory roku w ogrodach Kew II (4)

PLANETE+

11:25 Cieśniny (3/4)
12:35 Niezwykłe podróże kolejną VII (3/7) – serial dok.
13:45 Co kryje „Straż nocna” Rembrandta? (4) – serial dok.
14:45 Krajobrazy świata (10/12)
15:50 360° – świat bez granic
16:55 Świat z góry VIII
18:00 Dokąd dzisiaj? IV
18:45 Co kryje „Straż nocna” Rembrandta? – serial dok.
19:45 Historia fantasy (1)
20:50 Związani z ziemią (3)
22:00 Cud numer 71 71 (3/3)
23:05 Czas dobrej śmierci (4)

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Wyścigi po antyki
09:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge (2/6)
10:00 Budowa na końcu świata
11:00 Klan z Alaski III (6/32)
12:00 Celnicy na straży Szwecji (3/14) – serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita VI (10/10) – serial dok.
15:00 Złomowisko PL XI
16:00 Ocalić dom: Interwencja
18:00 Przystanek Bieszczady III (1) – serial dok.
19:00 Nagi instynkt przetrwania II (3,15/32) – serial dok.
21:00 Gorączka złota XVII (2)
23:00 Akta ekspedycji II

TVP HISTORIA

11:20 Ex libris – magazyn
11:50 Świat w filiżance herbaty
12:50 Nieznana wojna na Północy (1/6) – serial dok.
14:00 Polskie drogi (6)
15:10 Sensacje XX wieku
17:30 Wojenne dziewczyny IV
18:20 Pasterz – Kazimierz Kardynał Świątek – film dok.
19:30 Flesz historii (786)
20:00 Falszerze. Powrót sfory
20:50 Zapomniane karty historii (4/4) – serial dok.
21:55 Skalscy. Heroiczna i chwalebna epopeja – film dok.
22:55 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXIV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (7/7)
14:50 Największe tajemnice świata VI (17/20) – serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa na Pacyfiku (2) – serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VI (13/20) – serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVIII
21:00 Jak to wyjaśnić? VI (4)
22:00 Strangest Things: tajemnicze przedmioty (2/10)
23:00 Piątka z historii (1,2)
23:55 Jak to wyjaśnić? IV (7/20)

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny V
16:00 Tajemnicze wyspy
17:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V (9/10)
18:00 Państwa Osi: droga ku porażce (1/5) – serial dok.
19:00 Wojna na pustyni: walka z Rommlem (2) – serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXII (10/10) – serial dok.
21:00 Premiera: Superfabryki (5/8) – serial dok. Wlk. Bryt. 19
22:00 Makro inżynieria IV (1)
23:05 Katastrofy pod lupą II

FOCUS TV

08:00 Był sobie kosmos
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici XI
11:00 Gwiazdy lombardu XXII
12:00 Poszukiwacze historii
13:00 Ostatni bastion Hitlera
15:00 Poszukiwacze złota w Australii IX (10/20)
16:00 Dorwać tuńczyka
18:00 Rolnicy. Podlasie VII (29,30) – serial dok. Polska 25
20:00 Galileo – pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii X
23:00 Historia czołgów (1/4)
00:00 Starożytni kosmici VII (10/12) – serial dok. USA 2015
01:00 Rolnicy. Podlasie V (52)

BBC EARTH

12:30 Naturalnie odmienione życie II – serial dokumentalny
13:35 Zielona planeta (3/5)
14:40 W okowach mrozu IX
15:35 Życie na pustkowiu III
16:35 Fenomeny współczesnego życia III (5/5) – serial dok.
17:40 Zielona planeta (4/5)
18:40 Naturalnie odmienione życie II – serial dokumentalny
19:45 Planeta zmian: na ratunek rzekom – film dok.
20:55 W okowach mrozu XII
22:55 Bezsenność: australijska rewolucja Michaela Mosleya (2) – serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

10:55 II wojna światowa: końcówka – serial dok.
12:00 Naziści: korzenie zła
12:55 W poszukiwaniu zaginionych wikingów – serial dok.
16:45 Punkty zwrotne II wojny światowej (4/6) – serial dok.
17:50 II wojna światowa: końcówka – serial dok.
18:55 Wyprawa po skarby z Bettany Hughes II (2/6)
20:00 Majowie: wojna pięciu królestw (4) – serial dok.
21:00 Naziści: ściśle tajna nauka (4/8) – serial dok.
22:00 Poszukiwacze zaginionych faraonów (4) – serial dok.

JAK ROZWIĄZAĆ SZYFRPANORAMĘ?

Część
„panoramiczną”
należy rozwiązać
jak zwykłą krzyżówkę
panoramiczną.

Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do sztyfokrzyżówki.

w niej każdej liczbie
odpowiada inna litera
„Rozkodowane” litery
można wpisywać
do pustych pól pod
diagramem (pola 1-18)

Abby odczytać hasło
trzeba przepisać je
do właściwych krutek
w polu „rozwiązanie
kryżówki”.

**Rozwiązanie z wydania
23 października:
LATARNIA MORSKA**

**Jeszcze
więcej rozrywki
w aplikacji
i na ostatniej
stronie „Gazety
Wyborczej”**

[illegible]

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	

Rozwiązanie krzyżówki

10	12	6	8	15	14		
2	15	12	7	6	15	7	12
						8	11
							14

Rozrywka w „Wyborczej”

**Codzienna porcja łamigłówek
od poniedziałku do soboty na ostatniej
stronie „Gazety Wyborczej”**

